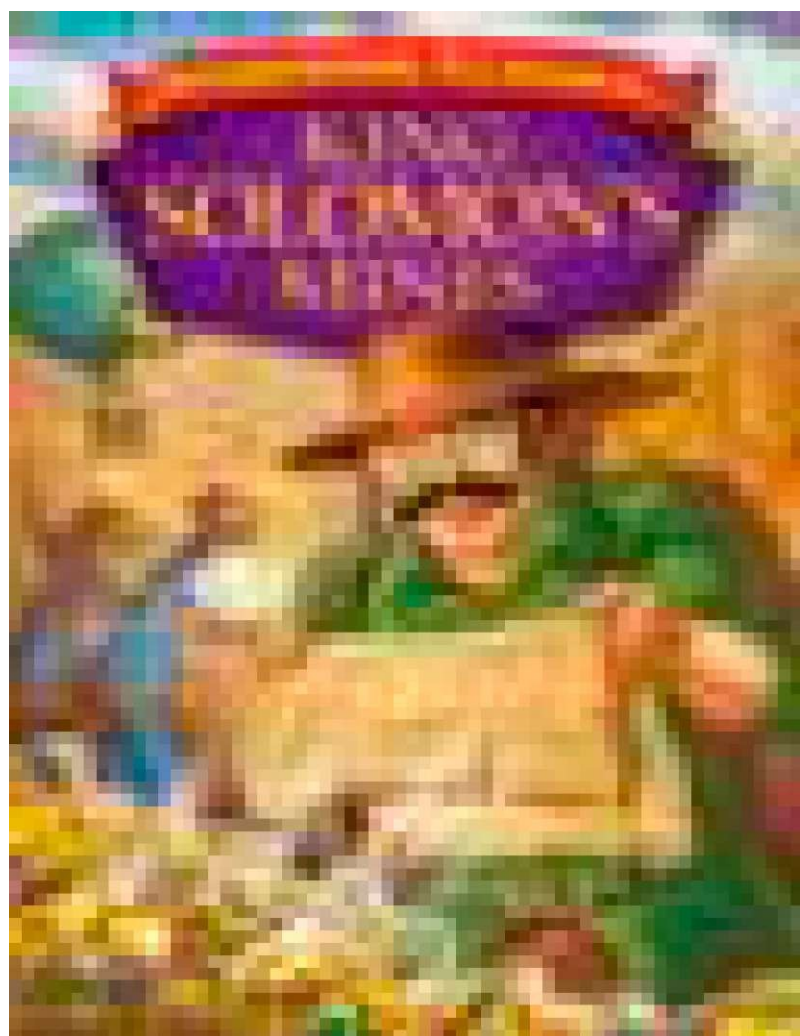

HENRY RIDER HAGGARD

MINELE REGELUI SOLOMON

Traducere de Traian Fintescu

EDITURA CORINT

2014

Autor: Henry Rider Haggard
Titlu original: King Solomon's Mines
1885

ISBN: 9786068668406

Romancier şi cărturar, sir Henry Rider Haggard este considerat unul dintre clasicii literaturii de ficţiune. El este cel care a făcut celebre minele regelui Solomon, la

sfârşitul secolului al XIX-lea. A trăit între 1856 şi 1925 şi, în acest interval, a scris 57 de romane. *Minele regelui Solomon* a apărut, pentru prima dată, la Editura Cassell & Co din Londra, în 1885. La 29 de ani, Haggard a dat lovitura publicând „cea mai surprinzătoare carte care s-a scris vreodată”, cum îi făcea reclamă editorul pe copertă. Romanul a avut, ulterior, o mulţime de imitatori, dar niciunul nu a mai ajuns la faima cărţii lui Haggard.

Haggard este şi autorul romanului *Ea* (1887), unul dintre cele mai bine vândute din toate timpurile, în peste 83 de milioane de exemplare, şi tradus în 44 de limbi. Cartea, scrisă la persoana I, este povestea aventurilor unui tată şi ale fiului său adoptiv într-un regat pierdut din Africa, unde întâlnesc o regină misterioasă, cu pielea albă.

H.R. Haggrad a crezut că povestea despre minele marelui rege va impresiona o anumită categorie de vârstă, în special tinerii băieţi care visează cu ochii deschişi la aventuri în sălbăticie. Din fericire, s-a înşelat; presa vremii comenta astfel: „Cartea lui este interesantă atât pentru tineri, cât şi pentru adulţi. *Minele regelui Solomon* se citeşte cu voce tare în şcolile publice, în sălile de clasă”.

Aventurile descrise de Haggard au inspirat producătorii renumitei serii de filme Indiana Jones. E evident însă, că Allan Quatermain, eroul nostru plecat să caute comoara regelui Solomon, reprezintă primul tip de aventurier genul Indiana Jones – haine kaki şi pălărie ponosită. Însă e mult mai serios.

INTRODUCERE

Acum, că această carte a văzut lumina tiparului şi va fi distribuită cititorilor, mă apasă foarte greu teama de unele deficienţe atât în stil, cât şi în conţinut. Cât priveşte acesta din urmă, nu am pretenţia să prezint o relatare exhaustivă a tot ceea ce am făcut şi văzut. Sunt multe lucruri legate de călătoria noastră în ţinutul kukuanilor asupra cărora aş fi vrut să insist mult mai mult, dar la care abia dacă m-am referit. Printre acestea se află şi ciudatele legende culese de mine despre zalele care ne-au salvat de la moarte în marea bătălie de la Loo, sau despre „Tăcuţii” coloşi de la gura peşterii cu stalactite, în acelaşi fel, dacă aş fi dat glas pornirilor mele, aş fi dorit să insist asupra diferenţelor, câteva foarte sugestive după mine, dintre dialectul zulu şi cel kukuan. De asemenea, mai multe pagini ar fi fost dedicate cu folos faunei şi florei indigene din ţinutul kukuanilor[1].

Şi mai rămâne şi cel mai interesant subiect, care a fost doar amintit în mod accidental, legat de magnificul sistem de organizare militară din acest ţinut, care, după părerea mea, este mult superior celui impus de Chaka în regatul zulus, întrucât permite o mobilizare şi mai rapidă şi nu necesită impunerea sistemului dăunător al celibatului forţat. În sfârşit, abia dacă am amintit despre obiceiurile domestice şi familiale ale kukuanilor, mulţi dintre ei fiind deosebiţi de excentrici sau despre priceperile lor în arta topirii şi lipirii metalelor. O ştiinţă pe care au dus-o până la o perfecţiune considerabilă, un bun exemplu în acest sens fiind tolla, un cuţit greu cu care se aruncă, ale cărui plăsele sunt de fier ciocănit, iar lama dintr-un oţel

---

[1] ? Am descoperit opt specii de antilopă, cu care eram total nefamiliarizat, şi multe specii noi de plante, majoritatea din familia bulbilor. A.Q.

minunat, prins cu o mare îndemânare de mânerul de fier. După mine, ca şi după Sir Henry Curtis şi căpitanul Good, adevărul e că cel mai bun plan este să depăn povestea mea într-o manieră simplă şi directă, celelalte lucruri urmând să fie discutate ulterior în orice mod considerat a fi, în cele din urmă, agreat. În acelaşi timp, voi fi, desigur, încântat să ofer orice informaţii deţin celor interesaţi în astfel de lucruri.

Iar acum nu-mi mai rămâne decât să-mi prezint scuzele mele pentru modul abrupt în care scriu. O scuză ar putea fi faptul că sunt mai obişnuit să mânui o puşcă decât un creion şi nu pot pretinde să ajung la înfloriturile şi broderiile pe care le găsesc prin romane – căci, din când în când îmi place să-mi petrec timpul citind câte un roman. Presupun că acestea – înfloriturile şi broderiile – sunt de dorit şi regret că nu mă arăt capabil să le folosesc; dar în acelaşi timp nu mă pot opri să nu mă gândesc că lucrurile simple sunt întotdeauna mai uluitoare şi că romanele sunt mai uşor de înţeles atunci când sunt scrise într-un limbaj simplu, sau poate că nu am niciun drept să emit o opinie în această privinţă. Un proverb kukuan spune că „o suliţă ascuţită nu are nevoie de şlefuire”, şi, plecând de la acest principiu, îndrăznesc să sper că o poveste adevărată, oricât de ciudată ar părea, nu are nevoie de podoabe lingvistice.

Allan Quatermain

Capitolul I
ÎL ÎNTÂLNESC PE SIR HENRY CURTIS

Este ciudat că, la vârsta mea – am deja cincizeci şi cinci de ani –, mă văd punând mâna pe un creion în străduinţa de a scrie o povestire. Mă întreb ce soi de poveste o să

iasă după ce o termin, dacă voi ajunge vreodată la sfârşitul călătoriei! În viaţa mea, ce mie îmi pare lungă, am făcut o serie de lucruri bune, probabil datorită faptului că am început să muncesc de la o vârstă fragedă. La vârsta la care alţi băieţi merg la şcoală, eu îmi câştigam existenţa ca vânzător în vechea Colonie. Încă de pe atunci mă ocupam cu învoielile, vânătoarea, luptele şi mineritul. Şi cu toate acestea, abia cu opt luni în urmă mi-am făcut şi eu suma. Am strâns, ce-i drept, o avere mare – n-aş putea preciza totuşi cât e de mare – dar nu cred că aş mai trece prin ce am trecut în ultimele cincisprezece, şaisprezece luni ca să o adun; nu, nici dacă aş şti că voi ieşi nevătămat la sfârşit, cu tot cu bani. Pe de altă parte, eu sunt un om temător, urăsc violenţa; mai mult, m-am săturat de aventură. Stau şi mă întreb de ce m-am apucat să scriu această carte: nu e genul meu. Nu sunt un literat, deşi mă declar devotat Vechiului Testament, ca şi „Legendelor lui Ingoldsby”[2]. Daţi-mi voie să enumăr motivele pentru care totuşi o fac, doar ca să văd dacă am vreunul.

Primul motiv: pentru că mi-au cerut-o Sir Henry Curtis şi căpitanul John Good.

Al doilea motiv: pentru că zac la pat aici, în Durban, cu o mare durere în piciorul meu stâng. De când m-a atacat nenorocitul ăla de leu, sufăr de necazul ăsta, care acum s-a agravat şi mai mult, mărindu-mi infirmitatea mai mult ca niciodată. De parcă ar fi fost un venin în colţii leului, altfel ce ai putea crede când rănile, odată vindecate, se redeschid taman în perioada anului în care le-ai căpătat? E greu pentru cineva care a împuşcat şaizeci şi cinci de lei sau chiar mai mult, aşa cum am făcut eu în decursul vieţii mele, ca al şaizeci şi şaselea să-i mestece piciorul ca pe o

---

[2] Culegere de mituri, legende şi poveşti cu stafii, al cărei autor se presupune a fi fost Thomas Ingoldsby, pseudonimul literar al unui cleric englez pe nume Richard Harris Barham. (n.tr.)

bucată de tutun. Schimbă deprinderea lucrurilor şi nesocoteşte o seamă de chibzuieli, ori, eu sunt un om al regulilor şi acest lucru îmi displace. Iar ăsta, apropo, este...

Al treilea motiv: pentru că vreau ca băiatul meu Harry, practicant la un spital din Londra, studiind ca să devină un doctor, să aibă ceva care să-l mai distreze şi să-l ţină departe de urâtul vieţii pentru o săptămână sau mai mult. Munca într-un spital te poate face uneori să-ţi pierzi interesul, totul devenind mai degrabă rutină, căci tot tăind cadavre ţi se poate urî, iar cum această poveste numai plictisitoare nu poate fi, ci orice altceva, va mai aduce ceva înviorare pentru o zi sau două, cât timp Harry va citi aventurile noastre.

Al patrulea şi ultimul motiv: pentru că voi relata cea mai ciudată poveste de care-mi pot aminti. Poate părea excentric să spui un asemenea lucru, mai ales că nu va participa în ea nicio femeie, cu excepţia lui Foulata. Ba, ia stai!, mai e şi Gagool, dacă a fost o femeie, şi nu un diavol. Însă, avea cel puţin o sută de ani, prin urmare, nu era de măritat, aşa că n-o s-o pun la socoteală. În orice caz, pot preciza cu siguranţă că nu veţi întâlni nicio fustă în toată povestirea mea.

Bun, mai bine să mă înham la muncă. E un tărâm dificil, în care mă simt îngropat până-n gât. Dar, aşa cum spun burii – deşi nu ştiu cum o pronunţă – „sutjes, sutjes”, adică, s-o luăm cu binişorul. În cele din urmă, un atelaj puternic va reuşi să mă scoată la liman, asta, dacă nu va fi unul pricăjit. Nu poţi face nimic cu nişte boi slabi. Acum, să punem şi piatra de început.

Eu, Allan Quatermain, din Durban, Natal, gentleman, fac jurământ şi spun – aşa mi-am început depoziţia în faţa judecătorilor, în legătură cu trista dispariţie a lui Khiva şi Ventvogel; dar într-un anumit sens nu pare cel mai bun început pentru o carte. Şi apoi, nu sunt eu un gentleman?

Or, ce este un gentleman? Nu ştiu eu foarte bine, dar am avut de-a face cu negrotei – nu, voi şterge acest cuvânt „negrotei”, căci nu-mi place. Am cunoscut băştinaşii care chiar erau gentlemeni, cum vei spune şi tu Harry, băiatul meu, înainte să termini această poveste, după cum am cunoscut şi albi ticăloşi, cu o grămadă de bani şi neîmpământeniţi, care nu erau.

În orice caz, m-am născut ca gentleman, deşi toată viaţa nu am fost decât un biet neguţător pelerin şi un vânător. Dacă am rămas astfel n-am de unde şti, tu vei judeca asta. Cerul mi-e martor că am încercat. La timpul meu, am ucis mulţi oameni, dar niciodată din cruzime şi nici nu mi-am mânjit mâinile cu sânge nevinovat, ci doar în autoapărare. Dumnezeu ne-a dăruit viaţa şi bănuiesc că ne-a îndrumat să ne-o apărăm, cel puţin eu unul aşa am acţionat întotdeauna şi nădăjduiesc că aceste fapte nu mi se vor reproşa atunci când îmi va suna ceasul. Acolo, acolo este o lume ticăloasă şi crudă, iar pentru un om temător am fost amestecat într-o mulţime de înfruntări. N-aş putea să spun dacă îndreptăţite, dar, în orice caz, nu am furat niciodată, deşi odată am păcălit un kafir cu o turmă de vite. Dar atunci îmi făcuse un lucru urât, care mi-a adus o grămadă de belele.

Prin urmare, au trecut şaisprezece luni sau mai mult de când i-am întâlnit pentru prima oară pe Sir Henry Curtis şi pe căpitanul Good. Iată cum s-a întâmplat: eram la o vânătoare de elefanţi dincolo de BamaNgwato, fiind urmărit de ghinion. În expediţia aceea totul îmi mergea pe dos şi colac peste pupăză, făcusem şi febră mare. Aşa că, de cum m-am mai înzdrăvenit, am coborât încetinel spre Câmpurile de Diamant, am vândut fildeşul pe care-l aveam, laolaltă cu căruţa şi boii, mi-am concediat însoţitorii şi am luat poştalionul până la Cape Town, unde am petrecut o săptămână. Dându-mi seama că mă taxau

în plus la hotel şi văzând tot ce era de văzut, inclusiv grădinile botanice, care mie îmi pare a aduce un mare beneficiu ţării, ca şi noua clădire a Parlamentului, de la care nu mă aştept la aşa ceva, m-am hotărât să mă întorc în Natal la bordul vasului Dunkeld, care aştepta la docuri încărcătura vaporului Edinburgh Castle venit din Anglia. Mi-am cumpărat o cuşetă şi am urcat la bord, iar în aceeaşi după-amiază, pasagerii pentru Natal au fost transferaţi de pe Edinburgh Castle şi am pornit în călătoria pe mare.

Printre pasagerii care au urcat la bord, se găseau şi doi care mi-au trezit curiozitatea. Unul, un gentleman de vreo treizeci de ani, care părea să aibă cel mai mare piept şi mâinile cele mai lungi pe care le văzusem vreodată la cineva. Părul îi era blond, barba blondă, deasă, avea trăsături bine întipărite şi ochi mari şi cenuşii, adânciţi în fundul capului. Nu mai văzusem un bărbat care să arate mai bine ca el şi, într-un fel, îmi amintea de un vechi danez antic[3].

Nu că aş ştii multe despre vechii danezii, deşi cunosc un danez din zilele noastre care m-a păcălit cu zece lire sterline: dar îmi amintesc că am văzut odată un tablou înfăţişând genul acela de gentilomi care, după mine, ar fi un soi de zuluşi albi. Sorbeau băuturi din cornuri uriaşe, cu părul lung aruncat pe spate. Şi cum priveam la prietenul meu care stătea acolo lângă pasarelă, mă gândeam că, dacă şi-ar fi lăsat un pic barba să crească, dacă şi-ar fi pus una dintre zalele acelea pe umerii lui laţi şi s-ar fi înzestrat cu o secure şi cu un corn de băut, ar fi putut servi drept model pentru tabloul acela. Şi apropo, un lucru curios, care arată pur şi simplu cum se transmit genele: am descoperit mai târziu că Sir Henry Curtis, căci acesta era numele

[3] Ideile domnului Quatermain despre vechii danezi par mai degrabă confuze; ştim dintotdeauna că erau bruneţi. Probabil că se gândea la saxoni – nota editorului.

matahalei, avea ceva sânge danez. Îmi mai amintea cu putere, de asemenea, de încă cineva, dar atunci nu mi-am dat seama de cine anume.

Celălalt bărbat care vorbea cu Sir Henry era corpolent şi oacheş, cu totul altfel croit. Am bănuit de îndată că era un ofiţer de marină, nu ştiu de ce, dar este greu să nu-ţi dai seama când întâlneşti unul. În decursul vieţii mele plecasem în expediţii cu mai mulţi astfel de ofiţeri şi întotdeauna se dovediseră însoţitorii cei mai buni, mai curajoşi şi mai de treabă pe care i-am întâlnit vreodată, deşi trebuie să recunosc cu tristeţe că unii dintre ei erau dedaţi unui limbaj vulgar. Mă întrebam cu câteva pagini în urmă ce este un gentleman?! Voi răspunde acum la întrebare: este un ofiţer al marinei regale, vorbind la modul general, căci, fireşte, nu există pădure fără uscături, îmi imaginez că mările întinse şi vânturile ce-s suflul lui Dumnezeu curăţă inimile lor şi le îndepărtează amăreala din inimi, făcând din ei ceea ce ar trebui să fie un bărbat.

Dar să ne întoarcem... avusesem din nou dreptate: am descoperit cu certitudine că bărbatul oacheş fusese un ofiţer de marină, un locotenent de treizeci şi unu de ani, care, după şaptesprezece ani de serviciu în slujba majestăţii sale, fusese îndepărtat cu gradul neînsemnat de comandor, întrucât era imposibil să poată fi promovat. La acest lucru trebuie să se aştepte cei care intră în slujba reginei: să fie alungaţi în lumea crudă ca să-şi câştige existenţa taman atunci când încep să priceapă ce au de făcut, odată ajunşi la vârsta maturităţii. Presupun că lor nu le pasă, dar în ceea ce mă priveşte mai degrabă mi-aş câştiga existenţa ca vânător. Poate că-ţi câştigi mai din greu traiul, dar în schimb eşti ferit de lovituri.

Cercetând lista pasagerilor, am aflat că numele ofiţerului era Good, căpitanul John Good. Era lat în umeri,

de înălţime medie, brunet, trupeş şi arăta mai degrabă ciudat. Era excesiv de curat şi de proaspăt ras, purtând în permanenţă un monoclu în ochiul său drept. Părea să-i fi crescut acolo, căci nu avea niciun şnur şi nu şi-l scotea decât ca să-l şteargă. La început am crezut că dormea cu el, dar mai apoi mi-am dat seama că făceam o greşeală. Când mergea la culcare, îl punea în buzunarul pantalonilor, alături de proteza sa dentară, din care avea două seturi superbe, iar a mea nefiind nicidecum printre cele mai reuşite, am fost de multe ori tentat să încalc porunca a zecea. Dar să nu anticipez.

Curând după ce ne-am îmbarcat, s-a lăsat seara şi, odată cu ea, a venit şi o vreme foarte rea. Dinspre uscat a început să bată un vânt aspru şi în scurt timp o ceaţă scoţiană foarte deasă i-a gonit pe toţi de pe punte. Cât despre Dunkeld, fiind un vas cu fundul lat, şi destul de fragil, se clătina abitir. Părea că se va răsturna dintr-o clipă în alta, dar nu s-a întâmplat lucrul acesta. Era imposibil să te plimbi, aşa că am rămas lângă motoare unde era cald şi mă distram privind pendulul, care se găsea chiar în faţa mea, bălăngănindu-se încet într-o parte şi-n alta după cum se legăna vasul, arătând unghiul atins la fiecare balans.

— Pendulul arată greşit, nu e bine centrat, am auzit deodată o voce întrucâtva morocănoasă venind dinspre umărul meu.

Întorcându-mi privirea, l-am zărit pe ofiţerul de marină pe care-l remarcasem atunci când se îmbarcaseră pasagerii.

— Zău? Şi ce vă face să credeţi asta? l-am întrebat.

— Să cred. Dar nu cred deloc. Uite colo, spuse el după ce vasul îşi reveni dintr-un balans, dacă ambarcaţiunea s-ar fi aplecat în unghiul arătat de chestia aia, n-ar mai fi putut reveni, asta-i tot. Dar aşa-s căpitanii de vase comerciale, te lasă mască cât de nepăsători sunt!

Exact în acel moment a sunat clopoţelul care anunţa cina, lucru care m-a bucurat, căci este un lucru îngrozitor să trebuiască să asculţi pe un ofiţer al marinei regale care toacă pe tema asta. Cunosc un singur lucru mai înfiorător decât acesta: să asculţi un căpitan de vas comercial exprimându-şi părerea sa sinceră despre ofiţerii marinei regale!

Am coborât alături de căpitanul Good spre sala de mese, unde l-am găsit pe Sir Henry Curtis deja instalat. El şi căpitanul Good aveau locurile unul lângă celălalt, iar eu fusesem plasat în faţa lor. Căpitanul şi cu mine ne-am prins în curând într-o discuţie despre vânătoare şi ce prăzi să ocoleşti. Mi-a pus o mulţime de întrebări, căci se arăta foarte curios în legătură cu o grămadă de lucruri, la care am răspuns cât de bine m-am priceput. Curând a ajuns la elefanţi.

— Ei, domnule, a spus cineva care era aşezat lângă mine, ai dat peste omul potrivit; dacă cineva ar putea să vorbească despre elefanţi, păi acela n-ar putea fi decât vânătorul Quatermain.

Sir Henry, care asculta în tăcere discuţia noastră, a tresărit vizibil.

— Îmi cer iertare, domnule, a spus el, aplecându-se peste masă şi vorbind cu o voce gravă şi joasă, cât se poate de potrivită, gândeam eu, pentru plămânii lui uriaşi, îmi cer iertare, vă numiţi Allan Quatermain?

Am confirmat.

Namila n-a mai făcut nicio remarcă, dar l-am auzit mormăind în barbă: „Norocos”.

În scurt timp, cina s-a sfârşit, şi, părăsind salonul, Sir Henry s-a apropiat de mine şi m-a întrebat dacă n-aş vrea să vin în cabina lui să fumăm o pipă. Am acceptat, iar el a luat-o înainte să-mi arate drumul către cabina lui de pe puntea vasului Dunkeld, o cabină a-ntâia! Iniţial fuseseră

două cabine, dar atunci când Sir Garnet Wolseley sau vreun grangure mai mare s-a îmbarcat pe Dunkeld, peretele despărţitor fusese îndepărtat şi nu se mai deranjaseră să-l mai pună la loc. În cabină se găsea o canapea, având în faţă o măsuţă. Sir Henry l-a trimis pe steward după o sticlă de whisky, iar noi trei ne-am aşezat şi ne-am aprins pipele.

— Domnule Quatermain, a spus Sir Henry Curtis, după ce omul a adus whisky-ul şi a aprins lampa, cu un an înainte de ultimul, cam pe timpul acesta, te găseai, după cum cred, într-un loc numit Bama Ngwato, în nordul Transvaalului.

— Aşa este, am răspuns, mai degrabă surprins că acest gentleman era aşa de bine informat de deplasările mele care, după cum ştiam, nu erau considerate de interes general.

— Făceai negoţ acolo, nu-i aşa? m-a întrebat căpitanul Good în felul lui repezit.

— Da, aveam o căruţă plină de mărfuri, m-am rostuit la marginea aşezării şi nu am plecat de acolo decât după ce le-am vândut pe toate.

Sir Henry stătea chiar în faţa mea, într-un scaun de Madeira, cu mâinile pe masă. Şi-a ridicat privirea, fixându-şi ochii lui mari şi cenuşii direct într-ai mei. Mi s-a părut că surprind în ei o ciudată nelinişte.

— Cumva, ai întâlnit pe acolo un om numit Neville?

— Păi da, a zăbovit alături de mine vreo două săptămâni, să-şi odihnească boii, înainte de a pătrunde în teritoriu. Cu câteva luni în urmă, am primit o scrisoare de la un avocat în care mă întreba dacă ştiam ce se întâmplase cu el, la care am răspuns cu atâta cât ştiam şi eu.

— Da, a spus Sir Henry, scrisoarea ta mi-a fost trimisă mie. Scriai în ea că domnul numit Neville plecase din

BamaNgwato, la începutul lui mai, într-o căruţă cu un vizitiu, un ghid şi un vânător kafir botezat Jim, anunţându-şi intenţia să mărşăluiască, pe cât posibil, până la Inyati, punctul comercial extrem din ţinutul Matabele, unde ar fi vrut să-şi vândă căruţa şi să continue pe jos. Mai scriai că-şi vânduse căruţa, căci, şase luni mai târziu, ai remarcat-o ca aflându-se în posesia unui neguţător portughez care ţi-a spus că o cumpărase la Inyati de la un alb al cărui nume îl uitase şi că, după părerea lui, albul împreună cu servitorul său băştinaş plecaseră într-o călătorie pedestră prin ţinut.

— Da.

A urmat o pauză.

— Domnule Quatermain, a spus Sir Henry pe neaşteptate, presupun că nu ştii şi nici nu poţi bănui motivele pentru care fra... domnul Neville a luat-o spre nord sau în ce direcţie anume a pornit-o?!

— Ceva, ceva, am auzit, am răspuns, după care m-am oprit. Era un subiect pe care nu ţineam să-l discut.

Sir Henry şi căpitanul Good au privit unul la celălalt, iar căpitanul Good a dat din cap.

— Domnule Quatermain, a continuat primul, o să-ţi spun o poveste şi o să-ţi cer sfatul, probabil şi ajutorul. Agentul care mi-a trimis scrisoarea dumitale mi-a spus că pot să pun bază fără şovăire pe cele relatate, căci dumneata eşti prea bine-cunoscut şi foarte respectat în Natal, renumit mai ales pentru discreţia dumitale.

M-am aplecat şi am tras o duşcă de whisky cu apă ca să-mi ascund deruta, căci sunt o natură modestă, iar Sir Henry a continuat:

— Domnul Neville este fratele meu.

— Aha! am făcut eu, tresărind, căci îmi dădusem seama de cine îmi amintise Sir Henry când îl zărisem prima oară.

Fratele lui era mult mai scund şi avea o barbă neagră, dar acum, când mă gândesc la asta, ochii lui aveau

aceeaşi nuanţă de cenuşiu şi aceeaşi privire ascuţită, şi nici trăsăturile nu erau diferite.

— El este, a continuat Sir Henry, singurul meu frate, mai mic ca mine, şi până acum cinci ani nu cred să fi fost despărţiţi mai mult de o lună. Dar chiar cu cinci ani în urmă ne-a lovit o nenorocire, cum se întâmplă uneori într-o familie. Ne-am certat la cuţite şi, cuprins de furie, l-am nedreptăţit cumplit.

Aici, căpitanul Good a dat cu putere din cap. Taman în acel moment, vasul s-a balansat zdravăn, astfel încât oglinda, care era fixată în partea opusă nouă, la tribord, s-a aflat un moment aproape deasupra capetelor noastre şi, cum stăteam cu mâinile în buzunare şi cu privirile în sus, l-am putut vedea dând din cap cât se poate de viguros.

— După câte cred că ştii, a urmat Sir Henry, dacă un om moare fără să lase un testament, şi nu are alte bunuri decât pământul, proprietate imobiliară cum este denumită în Anglia, totul va rămâne odraslei sale celei mai mari. Şi s-a întâmplat ca exact în perioada în care ne certam, tata să moară fără să lase testament. Tot amânase întocmirea actului, până când a fost prea târziu, rezultatul a fost că fratele meu, care nu deprinsese nicio meserie, s-a trezit fără un ban. Fireşte, era de datoria mea să-l susţin, dar gâlceava dintre noi era aşa de mare, încât – trebuie să spun, spre ruşinea mea (şi aici a suspinat amarnic) – nu m-am oferit s-o fac. Nu pentru că i-aş fi purtat ranchiună, dar aşteptam să facă el primul pas, lucru pe care nu l-a făcut. Îmi pare rău să te supăr cu toate acestea, domnule Quatermain, dar trebuie să limpezesc lucrurile, nu, Good?

— Ba chiar aşa, chiar aşa, a spus căpitanul. Sunt convins că domnul Quatermain nu va bate toba despre povestea asta.

— Bineînţeles, am spus, mândru de discreţia mea despre care, cum spunea Sir Henry, mi se dusese vestea.

— Ei, bine, a urmat Sir Henry, la acel moment, fratele meu avea câteva sute de lire într-un cont al său. Fără să-mi spună nimic, şi-a retras neînsemnata sumă şi, luându-şi numele de Neville, a plecat în Africa de Sud, cu nădejdea nesăbuită că va face avere. Lucru pe care l-am aflat ulterior. Trecuseră trei ani şi nu mai ştiam nimic de fratele meu, deşi îi scrisesem în câteva rânduri. Neîndoios, scrisorile nu au ajuns la el. Şi cu cât trecea timpul, cu atât mai îngrijorat deveneam pentru el. Am aflat, domnule Quatermain, că sângele este mai gros decât apa.

— Adevărat, am spus, cu gândul la băiatul meu Harry.

— Am aflat, domnule Quatermain, că aş fi dat jumătate din averea mea ca să ştiu că fratele meu George, singura rudă pe care-o mai am, era bine şi în siguranţă, şi că-l voi revedea cândva.

— Dar nu l-ai mai revăzut, Curtis, a aruncat căpitanul Good, privind la faţa namilei.

— Ei, bine, domnule Quatermain, odată cu trecerea vremii deveneam tot mai neliniştit, căutând să aflu dacă fratele meu mai trăia sau nu, şi dacă ar fi trăit, să-l fi adus înapoi acasă. Am tocmit oameni care să plece în cercetare, iar unul dintre rezultate a fost scrisoarea dumitale. În felul ei a fost mulţumitoare, căci îmi arăta că, până de curând, George era încă în viaţă, fără însă a mă lămuri prea mult. Astfel că, pentru a scurta întreaga poveste, mi-am propus să vin eu însumi şi să-l caut, iar căpitanul Good a fost atât de bun ca să mă însoţească.

— Da, a spus căpitanul, nu aveam altceva de făcut, pricepi?! Stăpânii mei de la amiralitate abia dacă-mi ofereau cât să nu mor de foame. Iar acum, domnule, poate ne veţi spune ce ştiţi sau ce aţi auzit despre domnul numit Neville.

Capitolul II
LEGENDA MINELOR REGELUI SOLOMON

— Ce ai auzit de călătoria fratelui meu la BamaNgwato? m-a întrebat sir Henry, pe când făcusem o pauză ca să-mi umplu pipa, înainte să apuc să-i răspund căpitanului Good.

— Am auzit ceva ce nu am mai pomenit nimănui altcuiva până acum, am răspuns. Am auzit că a plecat în căutarea minelor regelui Solomon.

— Minele regelui Solomon? au izbucnit amândoi deodată. Unde se află?

— Nu ştiu, am spus. Ştiu doar unde se presupune că s-ar găsi. Odată am zărit piscurile munţilor care se află la hotarele lor, dar erau peste două sute de kilometri de deşert între mine şi ele şi nu cunosc ca vreun alb să fi reuşit să ajungă viu la capătul drumului. Dar cred că cel mai bun lucru ar fi să vă povestesc legenda minelor regelui Solomon, aşa cum o cunosc eu, cu condiţia să-mi daţi cuvântul că nu o veţi duce mai departe fără încuviinţarea mea. De acord? Am motivele mele să v-o cer.

Sir Henry a dat din cap, iar căpitanul a replicat:

— Cu siguranţă, cu siguranţă!

— Bun, am început eu, după cum puteţi bănui, în general vorbind, vânătorii de elefanţi sunt nişte oameni aspri care nu-şi bat prea mult capul cu faptele şi modul de viaţă ale kafirilor. Dar ici, colo mai dai peste câte un om care se ocupă cu culegerea obiceiurilor băştinaşilor, încercând să adauge un crâmpei la istoria acestui ţinut întunecat. Un astfel de om mi-a vorbit pentru prima oară de legenda minelor regelui Solomon, în urmă cu aproape treizeci de ani. Mă aflam la prima mea vânătoare de elefanţi în ţinutul Matabele. Numele lui era Evans şi în anul

următor a fost ucis, bietul de el, de un bivol rănit, fiind înmormântat lângă Cascada Zambezi. Îmi amintesc că, într-o seară, îi spuneam lui Evans cum, la o vânătoare de antilope kudu şi eland, în ţinutul care acum poartă numele de districtul Lydenburg, în Transvaal, am dat peste nişte mine minunate. Am văzut că, în timpul din urmă, au redescoperit aceste mine, prospectând zăcăminte de aur, dar eu le ştiam de ani de zile. Există un drum mare, lat, pentru căruţe, tăiat în stâncă dură, care duce la gura minei sau galeriei. În această deschizătură a galeriei se află mormane de roci aurifere, pregătite pentru topire, ceea ce arată că muncitorii, oricare ar fi fost ei, ar fi părăsit subit locul. La vreo douăzeci de paşi mai înăuntru, galeria vine de-a curmezişul, expunând o zidărie minunată. „Da”, mi-a spus Evans, „dar o să-ţi vorbesc despre o plăsmuire şi mai ciudată decât asta.” Şi a urmat povestindu-mi cum a dat el, pătrunzând mult înăuntru, peste un oraş în ruine, care, credea el, era chiar Ofir, oraşul din Biblie, şi, că veni vorba, alţi oameni învăţaţi au susţinut acelaşi lucru ca şi bietul Evans. Ţin minte că ascultam cu urechile ciulite toate aceste minunăţii, căci pe atunci eram tânăr şi povestea asta, cu civilizaţii vechi şi comori pe care aventurierii evrei sau fenicieni le extrăgeau dintr-un ţinut scufundat în cel mai negru primitivism, îmi stârnise imaginaţia, când deodată mi-a spus: „Flăcăule, ai auzit vreodată de Munţii lui Suleiman, aflaţi la nord-vest de ţinutul Mushakulumbwe?” I-am răspuns că nu. „Ei, bine”, a spus el, „acolo avea cu adevărat regele Solomon minele sale, vreau să spun, minele de diamante.”

„De unde ştii asta?” l-am întrebat. „Să ştiu?! Păi ce e *Suleiman* dacă nu un cuvânt provenit din Solomon?[4]. Şi apoi, o bătrână *isanusi,* adică o vrăjitoare-vraci din ţinutul Manica, mi-a vorbit de asta. Zicea că oamenii care locuiesc

[4] Suleiman este cuvântul arab pentru Solomon – nota editorului.

acolo în munţi erau o *ramură* a zuluşilor, vorbesc dialectul zulu, dar sunt mai mari şi mai frumoşi; printre ei trăiesc vestiţi vrăjitori, care au învăţat meşteşugul de la oamenii albi, atunci când «întreaga lume era neagră» şi care deţin secretul unei mine minunate cu «pietre strălucitoare» „.

— Eu am luat toată povestea în râs, la vremea aceea, deşi mă arătam interesat, căci Câmpurile de Diamant încă nu fuseseră descoperite, dar bietul Evans a plecat în căutarea lor şi a fost ucis, iar timp de douăzeci de ani nici că m-am mai gândit la aceste lucruri. Iar după trecerea a douăzeci de ani – şi e un timp îndelungat, domnilor, un vânător de elefanţi rezistând cu greu o asemenea perioadă la treaba lui – am auzit ceva mai precis legat de Munţii lui Suleiman şi de ţinutul care se găsea dincolo de ei. Mă aflam dincolo de ţinutul Manica, într-un loc denumit *kraal-ul* Sitanda, o aşezare mizerabilă, căci nu găseai mai nimic de-ale gurii şi foarte puţin vânat. Căpătasem febră şi mă aflam într-o stare generală proastă, când, într-o zi, a sosit acolo un portughez cu un singur însoţitor – o corcitură. Cunoşteam bine pe cei din clasele de jos care locuiau în Delagoa portugheză[5]. În general vorbind, nu există diavoli mai mari scăpaţi de spânzurătoare, care s-au îmbogăţit pe seama chinuirii oamenilor sub forma sclaviei. Dar acesta era un tip cu totul diferit de compatrioţii săi pe care eram obişnuit să-i întâlnesc. Într-adevăr, în aparenţă îmi amintea mai mult de *domii*[6] amabili despre care citisem, căci era înalt şi zvelt, cu ochi mari şi negri şi cu o mustaţă cenuşie şi îmbârligată. Ne-am conversat un timp, căci el cunoştea o engleză de baltă, iar eu înţelegeam puţin portugheza. Mi-a spus că se numea Jose Silvestre şi că avea un locşor lângă Delagoa Bay. Când, a doua zi, s-a

---

[5] Colonie portugheză pe coasta Mozambicului. (n.tr.)

[6] Dom – titlu nobiliar portughez. (n.tr.)

pregătit de plecare, împreună cu însoţitorul său, şi-a luat la revedere, scoţându-şi pălăria după vechiul stil. „Adio, senor”, a spus el, „dacă ne vom mai întâlni vreodată, voi fi deja cel mai bogat om din lume şi-mi voi aduce aminte de tine.” Am râs chinuit, eram prea dărâmat să râd în hohote, şi l-am privit cum porneşte prin marele deşert către vest, întrebându-mă dacă era nebun sau ce credea că va descoperi acolo. După o săptămână, m-am mai înzdrăvenit. Într-o zi, stăteam pe jos, în faţa cortului meu micuţ, mestecând ultimul jalnic copan al unei găini pe care-o cumpărasem de la un băştinaş pentru un obiect de îmbrăcăminte care valora douăzeci de găini, privind la soarele roşu şi fierbinte care scăpăta peste deşert, când deodată, pe panta dealului din faţa mea, cam la vreo trei sute de metri depărtare, am zărit o siluetă, ce aparent aparţinea unui european, căci purta o haină. Silueta se târa pe coate şi pe genunchi, apoi s-a ridicat şi a înaintat câţiva metri clătinându-se, după care s-a prăbuşit şi a prins să se târască din nou. Gândind că era cineva care avea nevoie de ajutor, am trimis pe unul dintre vânătorii mei să-i vină în întâmpinare şi, curând, mi se înfăţişă...

— Jose Silvestre, desigur, a spus căpitanul Good.

— Da, însuşi Jose Silvestre, sau mai degrabă scheletul său cu ceva piele pe el. Avea faţa de un galben-strălucitor din pricina febrei acute, iar ochii lui mari şi negri aproape că-i ieşeau din cap, căci nu mai avea carne pe el. Era tot o piele galbenă ca de pergament, cu părul alb şi cu oasele ascuţite ieşindu-i în afară. „Apă, pentru numele lui Hristos, apă”, a gemut el şi i-am văzut buzele crăpate şi limba care ieşea dintre ele umflată şi negricioasă. I-am oferit apă amestecată cu puţin lapte, pe care a băut-o cu înghiţituri mari, vreo doi litri sau aşa ceva, fără să se oprească. Nu i-am dat să bea mai mult. Apoi a fost cuprins din nou de febră, s-a prăbuşit la pământ şi a prins să aiureze despre

Munţii lui Suleiman, despre diamante, despre deşert. L-am dus în cort şi l-am îngrijit cum am putut, lucru total insuficient, dar ştiam cum va sfârşi. Pe la ora unsprezece s-a mai potolit, şi m-am întins şi eu cu gândul să trag un pui de somn. În zori, m-am trezit şi în lumina încă difuză l-am zărit pe Silvestre, o siluetă ciudată şi sfrijită, stând în capul oaselor şi privind spre deşert. Curând a apărut şi prima rază de soare luminând întinderea din faţa noastră până ce atinse piscul îndepărtat al celor mai mari înălţimi din Munţii lui Suleiman, la peste o sută cincizeci de kilometri depărtare.

„Acolo este”, a strigat muribundul în portugheză, arătând cu braţul său lung şi schilav, dar eu nu voi ajunge niciodată, niciodată! Nimeni nu va ajunge acolo!” Deodată s-a oprit, părând să ia o hotărâre. „Prietene”, a spus el, întorcându-se spre mine, „eşti acolo? Mi se întunecă privirea.” „Da”, i-am răspuns, „sunt aici, întinde-te şi odihneşte-te”. „Da”, a răspuns el, „mă voi odihni curând. Am îndeajuns timp să mă odihnesc – o eternitate. Ascultă, eu mor! Tu ai fost bun cu mine. Îţi voi da înscrisul. Ai putea să ajungi acolo dacă vei reuşi să străbaţi viu deşertul, care m-a ucis pe mine şi pe însoţitorul meu.” Apoi a căutat în cămaşă şi a scos ceea ce mi s-a părut a fi o pungă de tutun de-ale burilor făcută din piele de antilopă cu coarne sabie sau *swart-vet-pens* cum o denumesc ei. Era legată cu un mic şnur de piele, numit *rimpi,* şi încerca s-o desfacă, fără să reuşească. Mi-a întins-o. „Desfă-o tu”, mi-a spus. Iar eu am făcut întocmai şi am dat la iveală o bucată de pânză galbenă, ruptă, pe care era scris ceva cu litere şterse. În această zdreanţă se afla o hârtie. A urmat în grabă, căci era cuprins tot mai mult de slăbiciune: „Hârtia conţine tot ceea ce este pe pânză. Mi-a luat ani de zile s-o descifrez. Ascultă: strămoşul meu, un bătrân refugiat politic din Lisabona şi unul dintre primii portughezi

care a sosit pe aceste meleaguri, a scris asta atunci când l-a ajuns moartea în aceşti munţi unde nu mai călcase picior de alb înainte. Numele lui era Jose da Silvestra şi a trăit acum trei sute de ani. Sclavul său, care l-a aşteptat de partea asta a munţilor, l-a găsit mort şi a adus înscrisul înapoi la Delagoa. De atunci, a rămas în familie, dar nimeni nu şi-a bătut capul să-l citească, până când l-am găsit eu. Pentru el mi-am pierdut şi viaţa, dar poate că altcineva va reuşi şi va deveni cel mai bogat om din lume – cel mai bogat om din lume. Dar să nu-l dai altcuiva, senor, du-te chiar tu!” Apoi, a început din nou să aiureze şi, după o oră, s-a stins. Dumnezeu să-l odihnească, a murit repede, şi i-am făcut o groapă adâncă, punându-i pe piept câţiva bolovani mari, astfel încât să nu-l dezgroape şacalii. După care am plecat.

— Şi documentul? a întrebat sir Henry, cu mare interes.

— Da, documentul... ce conţinea? a adăugat căpitanul.

— Păi, domnilor, dacă doriţi, o să vă spun. Nu l-am mai arătat încă nimănui, cu excepţia unui bătrân şi beţiv negustor portughez care mi l-a tradus şi care, în dimineaţa următoare, îl şi uitase. Pânza originală se află în casa mea din Durban, alături de transcrierea bietului dom Jose, dar în buzunar am versiunea în engleză şi o reproducere a hărţii, dacă o putem denumi aşa. Iat-o!

Eu, Jose da Silvestra, care mor de inaniţie în micuţa grotă fără zăpadă aflată pe partea nordică a mamelonului din partea cea mai de sud a celor doi munţi pe care i-am botezat Sânii Reginei din Saba, am scris acestea în anul 1590, cu un os ascuţit pe o rămăşiţă de îmbrăcăminte, sângele meu fiindu-mi cerneala. Dacă sclavul meu le va găsi când va ajunge aici, şi le va duce la Delagoa, prietenul meu (nume indescifrabil) să aducă la cunoştinţa regelui cele relatate, ca acesta să trimită o armată care,

dacă va trece de deşert şi munţi, ajungând la kukuani şi la iscusinţele lor diabolice, în care scop ar trebui aduşi mulţi preoţi, va face din el regele cel mai bogat de la Solomon încoace. Cu ochii mei am văzut nenumăratele diamante adunate în camera tezaurului lui Solomon, din spatele Morţii Albe; dar prin trădarea lui Gagool, căutătoarea de vrăjitori, s-ar putea să nu obţin nimic, ba chiar să-mi pierd şi viaţa. Fie ca acela ce va urma harta şi va urca pe zăpada de pe sânul stâng al reginei din Saba, până va ajunge la mamelon, pe a cărui parte nordică se află marele drum construit de Solomon, de unde mai are trei zile de mers până a ajunge la Palatul Regelui. Fie ca acesta s-o ucidă pe Gagool. Rugaţi-vă pentru sufletul meu! Adio! Jose da Silvestra[7]

După ce am terminat de citit cele de mai sus, arătându-le şi copia hărţii trasată de mâna muribundului *dom* cu sângele ce ţinuse loc de cerneală, a urmat o tăcere plină de uimire.

— Ei bine, a spus apoi căpitanul Good, am fost de două ori în jurul lumii şi am intrat în majoritatea porturilor, dar să fiu spânzurat de un răsculat dacă am mai auzit o asemenea născocire ieşită ca dintr-o carte, din câte ştiu eu.

— Este o poveste stranie, domnule Quatermain, a spus sir Henry, presupun că nu ne duci cu vorba?! Ştiu că

[7] Eu José da Silvestra que estou morrendo de fome ná pequeña cova onde nao ha neve ao lado norte do bico mais ao sul das duas montanhas que chamei scio de Sheba; escrevo isto no anno 1590; escrevo isto com um pedajo d'osso n' um farrapo de minha roupa e com sangue meu por tinta; se o meu escravo der com isto quando venha ao levar para Lourenzo Marquez, que-o meu amigo – leve a cousa ao conhecimento d' El Rei, para que possa mandar um exercito que, se desfiler pelo deserto e pelas montonhas e mesmo sobrepujar os bravos Kukuanes e suas artes diabolicas, pelo que se deviam trazer muitos padres Far o Rei mais rico depois de Salomao Com meus proprios olhos vé os di amantes sem conto guardados nas camaras do thesouro de Salomao a traz da morte branca, mas pela traijao de Gagoal a feiticeira achadora, nada poderia levar, e apenas a minha vida. Quem vier siga o mappa e trepe pela neve de Sheba peito a esquerda até chegar ao bica, do lado norte do qual esta a grande estrada do Solomao por elle feita, donde ha tres dias de jornada até ao Palacio do Rei. Mate Gagoal. Reze por minha alma. Adeos. José da Silvestra.

uneori se consideră îngăduit să mai tragi butucul câte unui fraier.

— Dacă asta este părerea dumitale, sir Henry, am spus eu foarte contrariat, strângându-mi hârtia, căci nu-mi place să fiu socotit unul dintre indivizii aceia care consideră amuzant faptul de a înşirui minciuni şi care se laudă mereu nou-veniţilor cu extraordinarele lor aventuri de vânătoare care nu s-au petrecut nicicând, dacă asta este părerea dumitale, atunci să punem punct aici, am adăugat, ridicându-mă să plec.

Sir Henry şi-a pus mâna sa zdravănă pe umărul meu.

— Stai jos, domnule Quatermain, a spus el, te rog să mă ierţi. Bag de seamă că nu intenţionezi să ne păcăleşti, dar povestea dumitale sună aşa de ciudat, încât cu greu poate fi crezută.

— Vei vedea harta originală şi înscrisul, când vom ajunge la Durban, am răspuns eu, oarecum îmbunat, căci raportându-mă serios la chestiunea aceasta, nu era un lucru de admirat că se îndoia de buna mea credinţă. Dar, am urmat eu, nu ţi-am vorbit de fratele dumitale. Îl cunosc pe acel Jim care era cu el. Prin naştere era un *bechuana,* un vânător priceput, iar pentru un băştinaş un tip foarte isteţ. În dimineaţa aceea în care a plecat domnul Neville, l-am văzut pe Jim lângă căruţa mea tăind măruntul tutunul pe proţap.

Jim”, l-am întrebat eu, „unde mergeţi? după elefanţi?” „Nu, *baas”*[8]*,* a răspuns el, „după ceva mai valoros decât fildeşul.” „Şi ce ar putea fi?” am întrebat curios. „Aur?” „Nu, baas”, a răspuns el rânjind, „după ceva mai valoros decât aurul”. Nu i-am mai pus nicio întrebare, căci nu voiam să-mi ştirbesc demnitatea devenind prea indiscret,

---

[8] Cuvânt sud-african pentru boss, şef, cu care populaţia de culoare se adresa albilor. (n.tr.)

deşi eram buimăcit. În scurt timp, Jim a terminat de îmbucătăţit tutunul.

„Baas!” a spus el, dar eu m-am prefăcut că nu l-am auzit. *„Baas”,* a repetat el. „Ia zi, băiete, ce este?” *„Baas,* mergem după diamante.” „După diamante?! Păi atunci aţi luat-o în direcţia greşită. Trebuie să vă îndreptaţi spre Câmpuri.” *„Baas,* ai auzit vreodată de Piscanul lui Suleiman?” – adică Munţii lui Suleiman, sir Henry. „Da!”,” Ai auzit ca ar fi diamante p-acolo?” „Am auzit o poveste aiurită, Jim.” „Nu-i poveste, baas. Am cunoscut odată o femeie care a venit de-acolo şi ajuns în Natal cu copilul ei. Ea mi-a spus. Acum e moartă.” „Stăpânul tău va fi hrană pentru *assvogeli”* – adică vulturi – Jim, dacă va încerca să ajungă pe tărâmul lui Suleiman, şi la fel şi tu, de vor găsi ceva de ciugulit din scheletul tău bătrân şi descărnat”, i-am spus. A zâmbit. „Se poate, *baas.* Omul trebuie să moară, iar eu vreau să mai văd şi alte ţinuturi. Pe elefanţi i-am cam rezolvat pe-aici.” „Ei, băiete”, i-am spus, „aşteaptă până o să te strângă un vârcolac de gâtul tău ofilit, şi vom auzi atunci ce cântec îţi iese din tine.” După o jumătate de oră, am văzut căruţa lui Neville pornind la drum. Nu după mult timp, Jim s-a întors în fugă. „La revedere, *baas”,* a spus el, „n-aş vrea să plec fără să-mi iau rămas-bun de la tine, căci trebuie să recunosc că ai dreptate şi că nu ne vom mai întoarce în sud vreodată.” „Stăpânul tău chiar merge la Piscanul lui Suleiman, Jim, sau mă minţi?” „Da”, a răspuns el, „acolo merge. Mi-a spus că e musai să facă avere, într-un fel sau altul, sau măcar să încerce. Aşa că s-ar putea să aibă noroc cu diamantele.” „Păi”, am spus, „ia stai aşa, Jim! Ţine aici un bileţel pentru stăpânul tău şi promite să nu i-l dai până ce nu veţi ajunge la Inyati” – care se găsea la vreo sută cincizeci de kilometri depărtare. „Bine, *baas.”* Aşadar, am luat o bucată de hârtie şi am scris pe ea: Fie ca acela ce

vine... să urce pe zăpada de pe sânul stâng al reginei din Saba, până va ajunge la mamelon, pe a cărui parte nordică se află marele drum construit de Solomon. Jim”, am spus eu apoi, „când îi vei da asta stăpânului tău, să-i spui că ar face mai bine să urmeze sfatul fără ezitare. Să nu i-l dai acu, căci nu vreau să se întoarcă şi să mă bombardeze cu întrebări la care nu am de gând să răspund. Şi acum pleacă, pierde-vară ce eşti, căci căruţa abia de se mai vede.” Jim a luat biletul şi a plecat, şi asta este tot ce ştiu despre fratele dumitale, sir Henry, dar teamă-mi este...

— Domnule Quatermain, a spus sir Henry, voi pleca în căutarea fratelui meu. Voi merge pe urmele lui până la Munţii lui Suleiman, chiar şi dincolo de ei, dacă aşa trebuie, până-l voi găsi sau până voi avea certitudinea că a murit. Vrei să vii cu mine?

După cum cred că am amintit, eu sunt un om precaut, chiar unul temător, iar această propunere m-a înspăimântat. Mi se părea că a mă angaja la o asemenea călătorie însemna să merg la o moarte sigură şi, lăsând orice alte consideraţii deoparte, avem un fiu de crescut şi astfel nu-mi permiteam să dau colţul tocmai în acele momente.

— Nu, mulţumesc, sir Henry, mai degrabă nu, i-am răspuns. Sunt prea bătrân pentru o vânătoare de fantome ca asta, căci vom sfârşi asemenea bietului meu prieten Silvestre. Am un băiat în grijă, aşa că nu-mi pot îngădui să-mi risc viaţa aiurea. Atât sir Henry, cât şi căpitanul Good arătau tare dezamăgiţi.

— Domnule Quatermain, a spus primul, eu sunt un om înstărit şi pornit să întreprind această călătorie. Poţi să ceri orice preţ crezi dumneata că ţi s-ar cuveni pentru serviciile dumitale, iar banii ţi se vor plăti înainte. Mai mult, voi aranja lucrurile în aşa fel, încât, dacă ceva imprevizibil se va întâmpla cu noi sau cu dumneata, fiul dumitale să fie

asigurat cu toate cele. Din această ofertă, poţi să-ţi dai seama cât de necesară consider prezenţa dumitale. De asemenea, dacă avem norocul să ajungem în locurile acelea şi vom găsi diamante, le vei împărţi în mod egal cu Good. Eu nu le vreau. Dar, fireşte, această făgăduială nu are nicio valoare, şi totuşi, acelaşi lucru poate fi pus în practică şi în ce priveşte fildeşul pe care l-am putea găsi. Îmi poţi prezenta condiţiile dumitale, domnule Quatermain, la care, desigur, voi adăuga toate cheltuielile.

— Sir Henry, am spus eu, este oferta cea mai generoasă pe care-am primit-o vreodată, una care n-ar putea fi refuzată de un biet vânător şi neguţător. Dar treaba aceasta este cea mai grozavă la care m-aş angaja vreodată şi am nevoie de timp să cuget. Îţi voi da răspunsul, înainte să ajungem la Durban.

— Foarte bine, a răspuns sir Henry.

Apoi, le-am urat noapte bună şi m-am dus la culcare, visând pe bietul Silvestre, de mult dispărut, şi diamantele!

Capitolul III
UMBOPA INTRĂ ÎN SLUJBA NOASTRĂ

În funcţie de viteza vasului şi starea vremii, e nevoie de patru, cinci zile, ca să străbaţi distanţa dintre Cap şi Durban. Uneori, dacă debarcaderul din East London este într-o stare precară, loc în care nu au ridicat minunatul port despre care bat întruna toba şi în care au îngropat o grămadă de bani, o corabie este întârziată cu douăzeci şi patru de ore, până ce vasele comerciale sunt descărcate ca să elibereze pontonul. Dar de astă dată nu am avut deloc de aşteptat, căci nu erau talazuri demne de menţionat, iar remorcherele au apărut de îndată, trăgând cu parâmele hidoasele bărci cu fundul plat, în care erau

îngrămădite bagajele unele peste altele. N-avea importanţă ce conţineau, căci le aruncau de-a valma: fie că era vorba de porţelan sau de lână, aveau parte de acelaşi tratament. Am fost martor odată cum patru duzini de sticle de şampanie s-au făcut fărâme, acoperind cu băutura acidulată tot fundul mizerabil al bărcii de transport. A fost o risipă generală, şi aşa au considerat şi kafirii care, găsind câteva sticle încă neatinse, le-au dat cepul şi le-au aruncat pe gât. Dar nu erau pregătiţi de fierberea produsă de atâta şampanie şi, simţindu-se balonaţi, s-au răsturnat pe fundul bărcii, pretinzând că băutura fusese *tagati* – adică vrăjită. Le-am vorbit de pe vas, spunându-le că era cel mai puternic medicament al albilor şi că ei erau ca şi morţi. Kafirii au ajuns la ţărm teribil de înspăimântaţi şi nu cred că aveau să se mai atingă vreodată de şampanie.

Ei bine, pe drumul spre Natal am tot cugetat la oferta făcută de sir Henry Curtis. O zi, două, n-am mai vorbit despre acest lucru, deşi le-am depănat o grămadă de poveşti vânătoreşti, toate adevărate. N-ai nevoie să minţi când vorbeşti de vânătoare, căci se întâmplă foarte multe lucruri ciudate celui a cărui preocupare este să vâneze, deşi nu prea des.

În cele din urmă, într-o frumoasă seară de ianuarie, care la noi este cea mai fierbinte lună, am pătruns în dreptul coastei Natalului, aşteptându-ne să ajungem la Durban până la asfinţit. Este o coastă frumoasă care porneşte din East London, cu dunele roşietice de nisip şi coturi mari pline de verdeaţă, punctate ici şi colo cu *kraal*-urile[9] kafirilor şi mărginite de o panglică de resacuri albe ce se înalţă în coloane de spumă acolo unde lovesc stâncile. Şi chiar înainte să ajungi la Durban, uscatul devine deosebit

---

[9] Colibă. (n.tr.)

de măreţ. Vezi *kloof*-uri[10] abrupte, săpate în pante de ploile seculare, prin care strălucesc râuri; este verdele cel mai crud al desişurilor, crescând în deplină sălbăticie, ca şi verdele spicelor de porumb şi petele de zahăr ale caselor albe ce apar ici şi colo, zâmbind mării impasibile, adaugă strălucire dar şi un aer de simplitate scenei. Căci pentru mine, oricât de frumoasă poate fi o privelişte, are nevoie de prezenţa omului ca să fie completă, dar asta este probabil din cauza faptului că am trăit foarte mult în sălbăticie şi prin urmare cunosc valoarea locurilor civilizate, deşi e limpede că îndepărtează vânatul. Fără îndoială că Grădina din Eden arăta straşnic înainte de apariţia omului, dar dintotdeauna am considerat că a arătat şi mai straşnic după ce a împodobit-o Eva.

Dar să ne întoarcem la ale noastre... greşisem puţin calculele şi soarele apusese de mult, când am aruncat ancora şi am auzit tunul anunţând bunilor locuitori ai Durbanului că sosise poşta engleză. Era prea târziu să mai debarcăm în seara aceea, aşa că, după ce am văzut poşta trimisă cu barca de salvare, am mers la cină, lipsiţi de orice grijă.

Când am revenit, răsărise luna luminând atât de strălucitor peste întinderea mării şi peste ţărm, încât mai că acoperea rapidele şi amplele raze trimise de far. Dintre ţărm pluteau spre noi miresme dulci şi picante care întotdeauna îmi aminteau de cântecele religioase şi misionari, iar ferestrele caselor din Berea împrăştiau mii de scântei. Dinspre un vas ancorat în apropiere răzbea cântecul marinarilor care ridicau ancora, pregătindu-se să prindă un vânt favorabil, în linii mari, era o noapte perfectă, o noapte cum poţi prinde uneori în Africa de Sud, învăluind pe toţi un sentiment de pace, aşa cum luna învăluia în argint totul împrejur. Chiar şi imensul buldog,

---

[10] Ravenă. (n.tr.)

aparţinând unui pasager distins, părea să fi cedat acestei blânde influenţe, dând uitării intenţia de a se apropia de cuşca de pe puntea superioară în care era închis un babuin, sforăind fericit la uşa cabinei şi visând fără îndoială că-l dăduse gata.

Noi trei – adică, sir Henry Curtis, căpitanul Good şi cu mine – ne-am apropiat de timonă, păstrând tăcerea o vreme.

— Ei, domnule Quatermain, a spus nu după mult timp sir Henry, te-ai gândit la propunerea mea?

— Chiar aşa, răsună şi glasul căpitanului Good, ce zici, domnule Quatermain? Sper să ne oferi plăcerea companiei dumitale până la Minele regelui Solomon sau până unde a ajuns domnul pe care îl cunoşti drept Neville.

Înainte să răspund, m-am ridicat în picioare şi mi-am scuturat pipa. Încă nu mă hotărâsem şi mai aveam nevoie de câteva clipe în plus ca s-o fac. Înainte ca jarul din pipă să cadă în mare, mă decisesem. Exact acea secundă în plus făcuse treaba. Adesea aceasta este metoda să ieşi la liman atunci când chibzuieşti prea mult la un anume lucru.

— Da, domnilor, am spus, reaşezându-mă, o să vin şi, cu permisiunea voastră, o să vă spun şi de ce şi în ce condiţii. Mai întâi, iată ceea ce cer:

Veţi plăti toate cheltuielile, iar fildeşul sau alte bunuri de valoare peste care vom da le voi împărţi cu căpitanul Good.

Îmi veţi înmâna cinci sute de lire pentru serviciile mele, înainte să plecăm. Mă leg să vă fiu credincios însoţitor până ce veţi alege să abandonaţi expediţia sau până vom reuşi ori vom cădea pradă unui dezastru.

Înainte să pornim, vom întocmi un act potrivit căruia, în cazul morţii mele sau unei invalidităţi permanente, băiatul meu Harry, care studiază medicina la Londra, la Spitalul Guy, să primească o sumă anuală de două sute de lire,

timp de cinci ani, după care va fi capabil să-şi câştige singur existenţa dacă va fi una demnă de respect. Asta este tot şi cred că veţi avea şi voi îndeajuns de multe de adăugat.

— Nu, a răspuns sir Henry, accept cu bucurie aceste condiţii. Sunt dedicat trup şi suflet acestui plan şi aş fi plătit şi mai mult pentru ajutorul pe care ni-l vei da, având în vedere cunoştinţele deosebite şi aparte pe care le posezi.

— Păcat atunci că n-am cerut mai mult, dar îmi voi respecta înţelegerea făcută. Iar acum, că v-am făcut cunoscute condiţiile, să vă dezvălui şi motivele pentru care m-am hotărât la această călătorie. Mai întâi, domnilor, v-am cercetat pe amândoi cu atenţie în ultimele zile, şi, dacă nu mă veţi considera obraznic, vă voi spune că vă plac şi că eu cred că vom trage bine la acelaşi jug. Daţi-mi voie să spun că este un lucru însemnat pentru cineva care se angajează la o asemenea călătorie lungă ca aceasta. Cât despre această călătorie, vă voi spune cinstit, sir Henry şi căpitane Good, că nu cred să ieşim vii la capătul ei, dacă ne propunem să străbatem Munţii lui Suleiman. Care a fost soarta bătrânului *dom* Da Silvestra, acum trei sute de ani? Care a fost soarta urmaşului său, acum douăzeci de ani? Care a fost soarta fratelui dumitale? Vă spun deschis, domnilor, că şi soarta noastră va fi asemenea celor ale lor.

Am făcut o pauză ca să constat efectul cuvintelor mele. Căpitanul Good nu părea foarte fericit, dar chipul lui sir Henry nu s-a schimbat cu nimic.

— Trebuie să ne încercăm norocul, a spus el.

— Poate că vă întrebaţi, am urmat eu, de ce, dacă aşa cred eu, care sunt, aşa cum v-am zis, un om temător, mă angajez totuşi la o astfel de expediţie. Din două motive. Primul e că sunt un fatalist şi cred că soarta mea este scrisă dinainte, independent de dorinţele şi faptele mele,

şi că dacă e să merg în Munţii lui Suleiman ca să fiu ucis acolo, voi merge şi voi fi ucis. Atotputernicul Dumnezeu ştie, fără îndoială, ce are de gând cu mine, aşa că nu mai trebuie să-mi bat şi eu capul cu problema asta. Al doilea motiv este că eu sunt un om sărac. De vreo patruzeci de ani vânez şi fac comerţ, dar abia am reuşit să-mi duc traiul de pe o zi pe alta. Ei, domnilor, nu ştiu dacă cunoaşteţi că speranţa de viaţă a unui vânător de elefanţi, din momentul când începe să facă comerţ, este de patru, cinci ani. Aşa că vedeţi, am trăit cât şapte generaţii de teapa mea şi ar trebui să mă gândesc că mi se apropie şi mie sorocul. Or, dacă mi se întâmplă ceva în timpul acesta, după ce mi se vor plăti datoriile, nu va rămâne mai nimic pentru fiul meu Harry, care se străduieşte să-şi facă un trai, iar în situaţia de faţă este asigurat pentru cinci ani. Iată pe scurt ce voiam să vă spun.

— Domnule Quatermain, a spus sir Henry, care mă ascultase cu cea mai mare atenţie, motivele care te fac să accepţi o expediţie care, după părerea dumitale, se va sfârşi rău, arată că eşti un om de mare încredere. Fie că ai, sau nu dreptate doar timpul şi întâmplările vor putea dovedi. Dar şi-ntr-un caz, şi-n celălalt, pot să-ţi spun fără ezitare că sunt pregătit să merg până la capăt, fie că-mi voi bea tot amarul, fie că soarta-mi va fi dulce. Dacă va fi să fim loviţi în moalele capului, atunci tot ce am de spus este că sper să avem parte de ceva aventură mai înainte, nu-i aşa, Good?

— Da, da, a confirmat căpitanul. Noi trei suntem obişnuiţi să facem faţă primejdiilor şi să ne luăm soarta în mâini în orice situaţie, aşa că n-ar fi potrivit să dăm acum înapoi. Iar acum votez să mergem la bar şi să vedem cum stau lucrurile, ca să avem noroc, nu de alta!

Şi aşa am şi făcut, până la fundul paharului!

A doua zi am coborât pe ţărm şi i-am dus pe sir Henry şi pe Căpitanul Good la mica colibă pe care o construisem în Berea şi pe care o numeam casa mea. Nu are decât trei camere şi o bucătărie, fiind ridicată din cărămidă verde, cu acoperiş de tablă galvanizată, dar are şi o grădină frumoasă cu cei mai frumoşi moşmoni japonezi pe care-i ştiu eu şi cu câţiva puieţi reuşiţi de mangotieri de la care am mari aşteptări. Curatorul grădinii botanice mi i-a dat. Avea grijă de ei un bătrân vânător de-al meu pe nume Jack a cărui coapsă fusese în aşa hal sfârtecată de un bivol din ţinutul Sikukunis, încât nu avea să mai participe vreodată la o vânătoare. Putea însă să mai robotească şi să grădinărească, prin naştere fiind un *griqua.* Nu vei convinge niciodată un zulu să arate un prea mare interes pentru grădinărit. Este o îndeletnicire paşnică, iar îndeletnicirile paşnice nu fac parte dintre preocupările sale.

Sir Henry şi căpitanul au dormit într-un mic cort instalat în mica mea livadă de portocali din fundul grădinii, căci în casă nu aveau nicidecum loc şi nu se compara cu parfumul florilor şi cu vederea fructelor verzi şi aurii – în Durban le poţi vedea pe toate trei în acelaşi pom –, încât îmi permit să spun că era un loc îndeajuns de plăcut, căci în Berea avem foarte puţini ţânţari, cu excepţia cazului când ar veni o ploaie torenţială, lucru neobişnuit.

Bun, ca să merg mai departe – căci, dacă n-aş face-o, Harry, povestea mea te va plictisi înainte să ajungem la Munţii lui Suleiman –, hotărârea fiind luată, m-am apucat să fac pregătirile necesare. Mai întâi am pus la loc sigur actul semnat de sir Henry, prin care te asiguram pe tine, dragul meu băiat, în cazul unui accident. Existau unele dificultăţi privind executarea lui, ţinând cont că sir Henry era un străin aici şi că se supunea legislaţiei de peste mări, dar, în cele din urmă, s-a rezolvat cu ajutorul unui avocat

care a cerut 20 de lire pentru munca lui, o sumă pe care-o consider revoltătoare. Apoi, am băgat în buzunar cecul de 500 de lire.

Plătind acest tribut excesului meu de precauţie, am achiziţionat o căruţă şi câteva perechi de boi pe cheltuiala lui sir Henry, achiziţii de preţ! Căruţa avea o lungime de peste şapte metri şi osii de fier, solidă dar uşoară, meşterită din lemn de magnolii. Nu era chiar nouă, parcursese drumul până la Câmpurile de Diamant şi înapoi, dar, după mine, era un avantaj, căci dovedea că lemnul fusese bine pregătit. Dacă e ca ceva să cedeze la o căruţă sau dacă lemnul este încă verde, se poate vedea încă de la primul drum. Această căruţă anume era ceea ce noi denumim o căruţă „cu semi-coviltir", adică este acoperită doar în spate, lăsând în faţă un spaţiu de patru metri pentru lucrurile necesare pe care trebuie să le cărăm cu noi. În partea din spate se găsea un „cartle" din blană de animal, adică un culcuş în care puteau dormi doi oameni, apoi un stativ pentru puşti şi multe alte mici facilităţi. Plătisem 125 de lire pentru ea şi, după mine, fusese ieftină.

Apoi, am achiziţionat o turmă minunată de douăzeci de boi zulu, pe care pusesem ochii de un an sau doi. Numărul obişnuit de boi pentru o expediţie este de şaisprezece, dar eu am luat patru în plus pentru orice eventualitate. Aceste vite zulu sunt mici şi uşoare, nedepăşind jumătate din mărimea boilor din Africa de Sud care, în general, sunt folosiţi la transport. Dar ei supravieţuiesc acolo unde boii africani ar muri de foame şi, cu o încărcătură moderată, pot să străbată peste opt kilometri pe zi, fiind mai iuţi şi nu aşa de predispuşi la oboseală. În plus, acest lot era total „sărat", adică munciseră pe tot întinsul Africii de Sud, devenind astfel rezistenţi, prin comparaţie, la babesioza care adesea decimează turmele de boi când năvălesc în

ciudatul „veldt”, iarba ţinutului. În ceea ce priveşte „răul de plămâni”, o formă gravă de pneumonie foarte răspândită în această ţară, fuseseră vaccinaţi preventiv. Acest lucru se face provocând o tăietură în coada boului în care se ataşează o bucăţică din plămânul unui bou mort din această cauză. Rezultatul este că boul îmbolnăvit ia boala într-o formă mai uşoară care are ca o consecinţă căderea cozii, de regulă cam de la treizeci de centimetri de locul de prindere, devenind rezistent la viitoarele accese. Pare o cruzime să privezi animalul de coada sa, mai ales într-un ţinut în care există atât de multe muşte, dar este preferabil să sacrifici coada şi să păstrezi boul, decât să pierzi şi coada, şi boul, căci o coadă fără bou nu are alt folos decât poate să cureţi praful. Totuşi, poate părea ciudat să călătoreşti în spatele a douăzeci de cioturi care ar fi trebuit să fie cozi. Ca şi cum natura a făcut o mică greşeală prinzând podoabele din spatele unor buldogi premiaţi de crupele unor boi.

Apoi, s-a pus problema proviziilor şi medicamentelor, cărora trebuie să le acorzi cea mai mare grijă, căci trebuia să ne ferim să umplem căruţa cu vârf, dar nici să nu uităm să luăm ceva ce ne-ar fi fost necesar. Din fericire, a reieşit că Good o făcea puţin şi pe doctorul, în meseria lui având prilejul la un moment dat să urmeze un curs de instruire medicală şi chirurgicală, din care reţinuse mai mult sau mai puţin. Fireşte, nu era calificat, dar cunoştea mai multe lucruri dintre cele pe care trebuie să le cunoască un doctor, cum am avut prilejul să constatăm mai târziu, având cu el o splendidă trusă medicală de călătorie şi un set de instrumente medicale. Cât ne mai aflam la Durban, a tăiat unui kafir degetul mare de la un picior într-un mod plăcut privirii. Dar a rămas total descumpănit atunci când kafirul, care asistase liniştit la întreaga operaţie, i-a cerut

să-i pună altul, pretinzând că „unul al unui alb” şi-ar face treaba la o adică.

După rezolvarea mulţumitoare a acestor probleme, mai rămân două lucruri importante de luat în considerare, anume, armele şi servitorii. În ce priveşte armele, n-a trebuit să fac altceva decât să întocmesc o listă cu cele la care ne-am hotărât din mulţimea adusă de sir Henry din Anglia şi dintre ale mele. Am copiat-o din carneţelul meu unde întocmisem la un moment dat un necesar. „Trei puşti grele pentru elefanţi cu chiulasă, cu două ţevi, a câte opt kilograme fiecare, prevăzute cu patruzeci şi patru de grame de pulbere neagră.” Două dintre acestea erau fabricate de o firmă cunoscută din Londra, excelenţi meseriaşi, dar a mea, nu chiar sofisticată, habar n-am ce provenienţă are. O folosisem în mai multe expediţii şi împuşcasem destui elefanţi cu ea, dovedindu-se de fiecare dată o armă pe care te puteai bizui.

„Trei puşti expres de 500, care să ducă o încărcătură de 24 de grame”, puşti grozave, admirabile pentru vânat mediu, cum ar fi antilopele, dar chiar şi pentru oameni, cu deosebire în locurile deschise şi dacă au vârful găurit.

„O puşcă Keeper cu două ţevi, numărul 12, cu foc susţinut, încărcătură maximă.” O puşcă ce s-a dovedit foarte folositoare ca să împuşcăm vânat pentru hrană.

„Trei puşti (nu carabine) Winchester cu repetiţie, arme de dat.”

„Trei revolvere Colt simple, cu încărcătură grea, gen american.”

Acesta era tot armamentul nostru şi cititorul va observa, fără îndoială, că armele din fiecare categorie erau de aceeaşi marcă şi acelaşi calibru, astfel ca şi cartuşele să poată fi universale, un aspect foarte important. Nu-mi pare rău că am prezentat toate acestea pe larg, căci orice vânător experimentat va afla cât de esenţială este o

cantitate adecvată de arme şi muniţie pentru succesul unei expediţii.

Să vorbesc acum şi despre oamenii pe care urma să-i luăm cu noi. După mai multe discuţii, am hotărât să ne oprim la un număr de cinci: un vizitiu, un ghid şi trei servitori.

Vizitiul şi ghidul i-am găsit destul de repede, doi zuluşi pe nume Goza şi Tom. Însă, găsirea unor servitori s-a dovedit o chestiune mai dificilă. Trebuia să fie oameni curajoşi şi în care să te poţi încrede pe deplin, căci într-o expediţie de genul acesta vieţile noastre ar putea depinde de comportamentul lor. În cele din urmă, am dobândit doi, un hotentot pe nume Ventvogel, adică „pasărea vântului”, şi nu micuţ zulu pe nume Khiva, care avea meritul să vorbească engleza la perfecţie. Pe Ventvogel îl cunoşteam dinainte, fusese unul dintre cei mai capabili „hăitaşi” – adică lua urma animalelor – cu care lucrasem vreodată şi rezistent precum guta. Nu părea să obosească vreodată. Avea însă un defect, obişnuit rasei sale – băutura. Lasă-l în raza unei sticle de gin şi nu te mai poţi bizui pe el. Dar întrucât mergeam într-un ţinut aflat dincolo de regiunea magazinelor cu băuturi, mica lui slăbiciune nu mai conta chiar aşa de mult.

Asigurându-mă de aceşti doi oameni, l-am căutat zadarnic pe un al treilea care să corespundă scopului meu, aşa că ne-am hotărât să pornim fără acesta, încrezându-ne norocului că vom găsi omul potrivit în drumul nostru. Dar, aşa cum îndeobşte se întâmplă, în seara dinaintea plecării, Khiva mi-a adus la cunoştinţă că un kafir voia să mă vadă. În consecinţă, după ce am terminat de mâncat, căci ne aflam la cină, i-am spus lui Khiva să-l aducă înăuntru. Curând a apărut un bărbat înalt, chipeş, pe la treizeci de ani, şi foarte deschis la culoarea pielii pentru un zulu, care, ridicându-şi toiagul în chip de salut, s-a ghemuit pe vine

într-un colţ şi a rămas tăcut. O vreme m-am prefăcut că nu-l bag în seamă, căci ar fi fost o mare greşeală să procedez altfel. Am remarcat, totuşi, că era un *keshla* sau bărbat inelat, adică, purta pe cap inelul negru, făcut dintr-un soi de cauciuc, lustruit cu grăsime şi prins în păr, purtat de obicei de zuluşii care ating o anume vârstă sau rang. M-a mai frapat şi faptul că chipul său mi se părea cunoscut.

— Ei, am spus în cele din urmă, care este numele tău?

— Umbopa, a răspuns bărbatul cu o voce domoală şi gravă.

— Ţi-am mai văzut pe undeva chipul.

— Da, *inkoosi,* şeful, tatăl meu, mi-a văzut faţa în locul numit Mânuţa (adică, la Isandhiwana), în ziua dinaintea bătăliei.

Atunci mi-am amintit! Fusesem unul dintre ghizii lordului Chelmsford în acel nenorocit război cu zuluşii şi am avut marele noroc să părăsesc bivuacul cu câteva căruţe cu o zi înaintea înfruntării, în vreme ce aşteptam ca vitele să fie înjugate, am purtat o discuţie cu acest bărbat care avea o funcţie de comandă minoră printre ajutoarele locale şi care îşi exprimase îndoielile legate de siguranţa taberei. La timpul acela, i-am cerut să-şi ţină gura şi să lase treaba asta pentru capetele mai deştepte, dar după aceea am chibzuit îndelung la cuvintele sale.

— Îmi amintesc, i-am spus, ce doreşti?

— Iată ce, macumazahn!

Acesta este numele meu de kafir care înseamnă omul ce stă treaz în miez de noapte sau, în engleza populară, care stă cu ochii-n patru.

— Am auzit că porneşti într-o mare expediţie, departe spre nord, cu şefii albi de peste mări. Adevărat?

— Da.

— Am auzit că mergi până la fluviul Lukanga, o călătorie de o lună dincolo de ţinutul Manica. Aşa este, *macumazahn?*

— De ce întrebi încotro pornim? Ce importanţă are pentru tine? am întrebat bănuitor, căci obiectul expediţiei noastre fusese ţinut strict secret.

— Are, o, oameni albi, că dacă într-adevăr călătoriţi aşa departe, aş veni şi eu cu voi.

În modul de a vorbi al bărbatului se găsea o atitudine clară de demnitate, în special pentru că folosise cuvintele „o, oameni albi”, în loc de „o, *inkoosi”* sau şefi, care m-a pus pe gânduri.

— Cam vorbeşte gura fără tine, i-am spus. Te-a luat gura pe dinainte. Nu aşa se vorbeşte. Care este numele tău şi unde este *kraal-ul* tău? Spune-ne, căci trebuie să ştim cu cine avem de-a face.

— Numele meu este Umbopa, fac parte din poporul zulu, dar nu sunt totuşi unul dintre ei. Casa tribului meu este în nordul îndepărtat şi acolo a rămas atunci când zuluşii au coborât aici, „acum o mie de ani”, cu mult înainte ca Chaka să domnească peste ţinutul Zulu. Nu am niciun *kraal.* Am colindat ani de zile. Când am venit din nord în ţinutul Zulu eram un copil. Am fost omul lui Cetewayo în regimentul Nkomabakosi, unde am servit sub marele căpitan Umslopogaasi din Axe[11], care mi-a învăţat mâinile să lupte. Apoi am fugit din ţinutul zulu şi am venit în Natal pentru că voiam să văd drumurile oamenilor albi. Apoi, în război, am luptat împotriva lui Cetewayo. De atunci muncesc în Natal. Acum sunt istovit şi vreau să mă întorc din nou în nord. Locul meu nu este aici. Nu vreau plată, sunt un om curajos şi-mi pot câştiga culcuşul şi mâncarea. Am vorbit.

---

[11] Despre istoria lui Umslopogaasi şi Axe, cititorul este îndemnat să parcurgă cărţile *Allan Quatermain* şi *Crinul Nada* – nota editorului.

Eram mai degrabă derutat de acest om şi de felul lui de a vorbi. Îmi era limpede, din atitudinea lui, că în mare spusese adevărul, dar într-un fel arăta diferit de soiul obişnuit al zuluşilor, iar oferta lui de a veni fără plată îmi producea mai multă neîncredere. Aflându-mă în dificultate, am tradus cuvintele sale lui sir Henry şi căpitanului, cerându-le părerea.

Sir Henry mi-a spus să-i cer să se ridice. Umbopa a făcut întocmai, lăsând să-i alunece de pe umeri lunga manta militară pe care-o purta şi arătându-se în deplina sa goliciune, cu excepţia unei *moocha* strânsă în jurul mijlocului şi a unui colier făcut din colţi de leu. Cu certitudine, era un bărbat bine făcut! Nu mai văzusem un băştinaş mai bine croit. Era înalt de vreun metru nouăzeci, cu umerii laţi şi bine proporţional.La lumina aceea, pielea lui abia dacă arăta întunecată, cu excepţia câtorva cicatrici negre care marcau răni vechi. Sir Henry se apropie de el şi-l privi drept în faţa sa mândră şi arătoasă.

— Fac o pereche frumoasă, nu-i aşa? a spus căpitanul Good. Unul mai mare decât celălalt.

— Îmi place privirea ta, domnule Umbopa, te voi lua drept servitorul meu, a spus sir Henry în engleză.

Umbopa îl înţelesese pe deplin, căci a răspuns în zulu:

— Bine.

După care a adăugat, privind la statura uriaşă a omului alb şi la umerii săi laţi:

— Suntem bărbaţi, tu şi cu mine

Capitolul IV
O VÂNĂTOARE DE ELEFANŢI

Nu mi-am propus să reproduc pe deplin toate întâmplările din lunga noastră călătorie până la *kraal*-ul

Sitanda, la confluenţa fluviilor Lukanga şi Kalukwe. A fost o călătorie de peste o mie cinci sute de kilometri plecând din Durban, pe ultimii vreo cinci sute trebuind să-i străbatem pe jos, din cauza prezenţei permanente a muştelor ţeţe a căror înţepătură este mortală pentru animale, cu excepţia măgarilor şi oamenilor.

Am plecat din Durban la sfârşitul lui ianuarie şi, în a doua săptămână a lunii mai, am reuşit să ne instalăm tabăra lângă Sitanda. Pe drum, am avut multe şi diverse aventuri, dar cum un vânător african nu este lipsit de aşa ceva – cu o singură excepţie care va fi imediat relatată –, nu le voi expune aici, ca nu cumva să vă obosesc din cale-afară.

La Inyati, o agenţie comercială izolată din ţinutul Matabele, unde este rege Lobengula (o canalie crudă), ne-am părăsit cu mare regret căruţa noastră confortabilă. Doar doisprezece boi ne mai rămăseseră din minunata turmă acelor douăzeci pe care-o achiziţionasem la Durban. Unul a pierit muşcat de o cobră, trei s-au stins de „lipsuri” şi de sete, unul s-a rătăcit, iar alţi trei au murit după ce au păscut iarba otrăvită numită „tulip”. Alţi cinci s-au îmbolnăvit din pricina aceasta, dar am reuşit să-i vindecăm cu nişte infuzii în care am fiert frunze de lalea. Administrat la timp, este un antidot foarte eficient.

Căruţa şi boii i-am lăsat în grija directă a lui Goza şi Tom, vizitiul şi ghidul nostru, ambii băieţi de încredere, rugând un misionar scoţian bogat, care locuia în acest loc îndepărtat, să le aibă în pază. Apoi, însoţiţi de Umbopa, Khiva şi Ventvogel, ca şi de şase cărători angajaţi la faţa locului, am plecat pe jos în expediţia noastră prin sălbăticie. Îmi amintesc că, în momentul plecării, se lăsase o oarecare tăcere şi cred că fiecare dintre noi se întreba dacă ne vom mai vedea vreodată căruţa; în ceea ce mă privea, eu îmi luasem gândul. O vreme, ne-am deplasat în

tăcere, până ce Umbopa, care deschidea coloana, a prins să fredoneze un cântec zulus despre nişte bărbaţi curajoşi care, plictisiţi de viaţă şi de banalitatea celor înconjurătoare, au plecat în sălbăticia mare să descopere lucruri noi sau să moară, şi cum, ia ascultaţi!, pătrunzând adânc în pustietate, au găsit că nici vorbă nu era de sălbăticie, ci de un loc încântător plin de neveste tinere şi vite grase, cu vânat bogat şi duşmani de ucis.

Apoi, am râs cu toţii şi am luat-o ca pe un semn bun. Umbopa era un sălbatic vesel, care însă îşi păstra demnitatea, atunci când nu cădea pradă unuia dintre accesele sale de melancolie şi poseda o minunată abilitate în a ne menţine moralul ridicat. Ajunsesem cu toţii să ţinem foarte mult la el.

Haideţi totuşi să vă relatez o singură aventură, căci tare îmi mai plac poveştile vânătoreşti.

După un marş de vreo două săptămâni prin Inyati, am ajuns într-o regiune deosebit de frumoasă, împădurită şi udată de ape bogate. Văile erau acoperite de o verdeaţă deasă, „idoro” cum denumeau băştinaşii aceste tufişuri, punctată din loc în loc cu „wacht-een-beche” sau „scaieţi”, iar încântării pomi „machabell” erau într-un număr foarte mare, fiind încărcaţi cu fructe galbene răcoritoare cu sâmburi uriaşi. Acest pom este hrana preferată a elefanţilor, dar nu existau semne că aceste brute masive fuseseră prin apropiere, căci lăsau nu doar urme, ci prin unele locuri doborau pomii sau chiar îi smulgeau din rădăcină. Elefantul se hrăneşte distrugând. Într-o seară, după un marş lung pe timpul zilei, am ajuns într-un loc cu totul încântător. La poalele unui deal acoperit cu tufişuri, se găsea albia unui râu secat, unde, totuşi, se mai găseau băltoace de apă cristalină înconjurate de urmele copitelor de vânat. În faţa acestui deal se afla o câmpie aidoma unui parc, unde creşteau pâlcuri turtite de mimoze,

acompaniate de machabelli cu frunze lucioase, garnisind peste tot marea de tufişuri dese şi nemişcate.

De cum am pătruns în această albie secată, am pus pe neaşteptate pe fugă un cârd de girafe înalte care porniră în galop sau mai bine spus plutiră, cu mersul lor ciudat, cu cozile încârligate pe spinare, pocnind din copite asemenea castanietelor. Se aflau la vreo trei sute de metri de noi, prin urmare în afara bătăii unei puşti, dar Good, care mergea în faţă, şi care avea în mână carabina încărcată cu gloanţe mari, nu a putut să reziste tentaţiei. Ridicând arma, a tras în cele din urmă spre un exemplar tânăr. Printr-un noroc ieşit din comun, glonţul a lovit-o în ceafă, sfărmându-i şira spinării, iar girafa s-a dat peste cap la fel cum ar fi făcut un iepure. Nu mai văzusem vreodată un lucru aşa de ciudat.

— Să fiu al naibii! – căci îmi pare rău s-o spun, dar căpătase obiceiul să blesteme când era surescitat, neîndoios de pe timpul când navigase pe mări. Să fiu al naibii! Am omorât-o!

— *Ou, bougwan!* au strigat kafirii. *Ou! Ou!*

Îi spuneau *bougwan* lui Good, adică ochi-de-sticlă, din pricina monoclului.

— *Ou, bougwan!* am repetat sir Henry şi cu mine, şi, din acea zi, reputaţia lui Good de mare vânător a căpătat noi dimensiuni, cel puţin printre kafiri.

Într-adevăr, nu era un ochitor strălucit, dar ori de câte ori o dădea în bară, treceam cu vederea de dragul girafei.

Trimiţând câţiva „băieţi” să taie hălci din partea cea mai bună a cărnii girafei, noi ne-am apucat de lucru, construind un „scherm”[12] lângă una dintre băltoacele rămase, la vreo sută de metri în dreapta ei. Acest lucru se face tăind o anume cantitate de tufişuri cu spini şi formând cu ele o construcţie de forma unui gard viu circular.

[12] Adăpost. (n.tr.)

Spaţiul cuprins este apoi nivelat, iar iarba tambouki uscată, dacă o poţi găsi, este adunată într-un strat în centru şi este aprins un foc sau mai multe.

Am terminat „scherm”-ul la răsăritul lunii, când cina compusă din friptură de girafă şi oase cu măduvă friptă era deja gata. Ce mult ne-a plăcut măduva din oase, deşi era o întreagă poveste să începi să le spargi! Nu cunosc o delicatesă mai mare decât măduva de girafă, în afara inimii de elefant, din care aveam să ne înfruptăm a doua zi. Am luat simpla noastră cină la lumina lunii, la răstimpuri mai lăudându-l pe Good pentru împuşcătura lui reuşită. Apoi, am prins să fumăm şi să căscăm şi probabil că formam o privelişte ciudată, ghemuiţi acolo în jurul focului. Eu, cu părul meu scurt, cărunt şi ţepos, şi sir Henry cu buclele sale blonde, care erau destul de lungi, formând un contrast, mai ales că eu sunt zvelt, scund şi brunet, cântărind doar şaizeci de kilograme, iar sir Henry este înalt, lat, blond şi cântăreşte aproape o sută de kilograme. Dar poate că dintre toţi trei, luând în consideraţie toate circumstanţele, cel mai straniu arăta căpitanul John Good, din Marina Regală. Se aşezase pe un geamantan de piele, arătând ca şi cum tocmai s-ar fi întors de la o vânătoare plăcută într-o ţară civilizată, curat, pus la punct şi bine îmbrăcat. Purta un costum de vânătoare din tweed maro, cu o pălărie la culoare şi ghete curate. Ca de obicei, era bine ras, iar monoclul şi proteza sa păreau în cea mai bună stare, în general dând impresia celui mai îngrijit om pe care-l întâlnisem vreodată în sălbăticie. Etala chiar şi un colan, din care avea mai multe, făcut din gutapercă albă.

— Vezi tu, nu cântăreşte prea mult, mi-a spus el pe un ton inocent, atunci când mi-am exprimat uimirea, şi întotdeauna mi-a plăcut să arăt ca un gentleman. Ah! Dacă ar fi putut să întrevadă viitorul şi ce îmbrăcăminte îi era sortită!

Aşadar, stăteam toţi trei în încântătoarea lumină a lunii căscând de ne trosneau fălcile şi privind la kafirii aflaţi la câţiva metri care se intoxicau fumând *daccha* lor din pipe ale căror muştiucuri erau meşterite din corn de antilopă, până când, unul câte unul, s-au înfăşurat în păturile lor şi s-au culcat lângă foc, cu excepţia lui Umbopa, care stătea mai la o parte, sprijinindu-şi bărbia în pumn şi părând cufundat în gânduri. Băgasem de seamă că nu se amesteca prea mult cu ceilalţi kafiri.

Nu după mult timp, din adâncul desişurilor din spatele nostru, a răzbătut un răget răsunător.

— Este un leu, am spus eu, şi am ciulit cu toţii urechile.

Abia ne pusesem pe ascultat, când, dinspre balta aflată la vreo sută de metri, am auzit trompeta stridentă a unui elefant.

— *Unkungunklovo! Indlovu!* Elefant! Elefant! şopteau kafirii. Câteva minute mai târziu, am remarcat o succesiune de umbre uriaşe mişcându-se alene dinspre apă spre tufişuri.

Good sări ca din praştie, gata de festin, crezând probabil că este la fel de simplu să ucizi un elefant aşa cum ucisese el girafa, dar eu l-am prins de braţ şi l-am tras în jos.

— Nu-i a bună, i-am şoptit, lasă-i să plece.

— Se pare că ne găsim în paradisul vânatului. Eu zic să rămânem aici o zi sau două şi să ne bucurăm de împrejurare, interveni şi sir Henry.

M-am arătat oarecum surprins, căci până atunci sir Henry îşi exprimase dorinţa să înaintăm necontenit cât de repede puteam, cu atât mai mult cu cât, la Inyati, aflasem că, cu doi ani în urmă, un englez pe nume Neville îşi vânduse căruţa şi pornise în susul ţinutului. Dar aveam impresia că instinctul său de vânător pusese stăpânire pe el în acele momente.

Good aderă imediat la ideea lui, căci ardea de nerăbdare să tragă în elefanţii aceia şi, ca să fiu sincer, la fel simţeam şi eu, căci era împotriva firii mele să las să-mi scape o asemenea turmă, fără să-mi încerc norocul.

— E-n regulă camarazi, am spus, cred că a sosit vremea să ne distrăm puţin. Acum să mergem la culcare, căci va trebui să ne sculăm cu noaptea-n cap ca să-i prindem, când se hrănesc înainte să se deplaseze mai departe.

Ceilalţi doi au fost de acord şi ne-am pregătit de somn. Good dezbrăcat, şi-a scuturat hainele, şi-a pus monoclul şi proteza în buzunarul pantalonilor, împăturind cu grijă fiecare piesă de îmbrăcăminte şi strecurându-le apoi sub un colţ al mantalei sale, ca să le ferească de rouă. Sir Henry şi cu mine ne-am mărginit la pregătiri mai puţin sofisticate şi, curând, ne-am încovrigat în păturile noastre, adâncindu-ne într-un somn fără vise care-l răsplăteşte pe un călător. Hang, zbang, bang! Ce-a mai fost şi asta? Deodată, din direcţia apei, răzbiră zgomotele unei încăierări violente şi, în clipa următoare, am fost asurziţi de o serie de mugete dintre cele mai îngrozitoare. Nu aveai cum să nu le cunoşti originea: doar un leu putea să scoată un astfel de muget. Am sărit toţi în picioare, privind spre apă şi remarcând o masă confuză, un amestec de galben şi negru pendulând într-o parte şi-n alta şi rostogolindu-se spre noi. Am înhăţat carabinele şi, sărind în *veldtschoon*-ii noştri, încălţări făcute din piele netăbăcită, am ieşit din *scherm.* Masa aceea incertă se prăbuşise, rostogolindu-se fără încetare pe jos, dar când am ajuns şi noi acolo, se liniştise, zăcând fără suflare la pământ.

Abia acum ne-am dat seama despre ce era vorba. Pe iarbă se găsea un exemplar de mascul de antilopă cu coarne-sabie – cea mai frumoasă dintre antilopele africane –, mort de-a binelea, şi prins în coarnele mari şi curbate se

afla un leu magnific cu blana maro-închis. Era limpede ce se întâmplase: antilopa venise să se adape la băltoacă, unde leul – cel pe care-l auzisem noi, fără îndoială – se găsea la pândă. Pe când antilopa se adăpa, leul a sărit asupra ei, fiind întâmpinat de coarnele sabie în care şi-a găsit sfârşitul. Pe vremuri mai văzusem o întâmplare asemănătoare. Atunci, leul, aflat în imposibilitatea de a se elibera singur, se răsucise şi muşcase din ceafa antilopei care, cuprinsă de groază şi durere, a luat-o la goană până ce a căzut moartă la pământ.

După ce am cercetat pe îndelete animalele, am chemat kafirii şi am reuşit să tragem trupurile neînsufleţite până la *scherm.* După care ne-am culcat la loc şi ne-am mai sculat la crăpatul zorilor.

La prima rază de lumină, am săltat în sus şi ne-am pregătit de vânătoare. Am luat cu noi cele trei puşti calibrul 8, o cantitate de muniţie îndestulătoare şi recipientele noastre de apă umplute cu ceai uşor rece, lucru pe care l-am considerat întotdeauna ca fiind potrivit pentru o vânătoare. După un mic dejun frugal, am plecat, însoţiţi de Umbopa, Khiva şi Ventvogel. Celorlalţi kafiri le-am trasat drept sarcină să jupoaie leul şi antilopa şi să o tranşeze pe cea de-a doua.

Am găsit fără greutate urmele mari de elefant şi, după ce le-a examinat, Ventvogel a presupus că ar fi fost lăsate de douăzeci, treizeci de elefanţi, dintre care cei mai mulţi adulţi. Dar pe timpul nopţii turma se deplasase pe o oarecare distanţă, şi, deşi era doar ora nouă, deja era arşiţă, dar după copacii distruşi, cu frunzişul şi scoarţa devastate, ca şi după excrementele încă aburinde, ne-am dat seama că nu putea fi prea departe.

Curând, am putut vedea turma care, aşa cum presupusese Ventvogel, cuprindea între douăzeci şi treizeci de exemplare. Se oprise într-o vâlcea digerând

mâncarea de dimineaţă şi fâlfâind din urechile lor mari. Se aflau la numai două sute de metri, formând o privelişte splendidă. Am smuls câteva fire de iarbă uscată şi le-am aruncat în sus ca să văd dincotro bate vântul, căci dacă ar fi bătut dinspre noi şi ne-ar fi simţit, ar fi şters-o înainte să putem trage măcar o dată. Constatând, dimpotrivă, că vântul bătea dinspre ei, ne-am apropiat nevăzuţi şi, cu ajutorul camuflajului, am reuşit să ne apropiem la vreo patruzeci de metri de uriaşele animale. Chiar în faţa noastră, total expuşi, se aflau trei adulţi splendizi, unul dintre ei cu colţii foarte lungi. Le-am şoptit celorlalţi că-l voi ochi pe cel din mijloc. Sir Henry l-a luat pe cel din stânga, iar Good pe cel cu colţii lungi.

— Acum! am şoptit.

Bum! Bum! Bum! au pocnit cele trei carabine grele, iar elefantul ochit de sir Henry s-a prăbuşit la pământ, mort de-a binelea, împuşcat direct în inimă. Al meu a căzut în genunchi şi am crezut că va muri, dar în momentul următor s-a ridicat şi a început să umble, repezindu-se chiar pe lângă mine. Atunci am tras din nou şi l-am nimerit în coaste, lucru care l-a pus definitiv jos. Încărcând la iuţeală carabina cu încă două cartuşe, am alergat spre el, sfârşind chinurile uriaşului animal cu un glonţ în cap. Apoi, m-am întors să văd cum se descurcase Good cu elefantul lui uriaş pe care-l auzisem mugind de durere şi furie atunci când îi dădusem lovitura de graţie celui al meu. Ajungând lângă căpitan, l-am găsit într-o stare de profundă tulburare. Se părea că, primind glonţul, elefantul se întorsese şi se năpustise spre atacatorul său care abia dacă avusese timp să se ferească din drumul lui, iar namila trecuse orbeşte pe lângă îndreptându-se direct spre tabăra noastră. În vremea aceasta, alarmată, turma se repezise în direcţia opusă.

Câteva momente am discutat dacă să mergem după elefantul rănit sau s-o luăm pe urmele turmei, ca, în cele din urmă, să ne decidem pentru cea de-a doua alternativă şi am plecat cu gândul că văzusem ultimii din acei colţi uriaşi. De-atunci deseori mi-am dorit să-i fi avut. Să urmăreşti elefanţii era o treabă uşoară, căci lăsaseră semne ca şi căruţele pe un drum, devastând desişurile dese în furia lor de parcă ar fi fost doar iarbă. Dar ca să te apropii de ei, era altă gâscă în altă traistă şi ne-am trudit vreme de peste două ore prin soarele dogoritor, înainte să-i dibuim. Cu excepţia unui mascul, erau strânşi împreună, şi mi-am putut da seama, după neliniştea lor şi după modul cum îşi ţineau ridicate trompele adulmecând aerul, că încercau să descopere dincotro va veni nenorocirea. Masculul solitar se afla la vreo cincizeci de metri de turmă, stând se vede treaba de santinelă, şi la vreo şaizeci de metri de noi. Gândindu-ne că ne va vedea sau ne va depista după miros şi că va alarma în caz că vom încerca să ne apropiem, mai ales că era spaţiu liber, am ţintit cu toţii acest adult şi, la îndemnul dat de mine în şoaptă, am tras. Cele trei împuşcături şi-au făcut efectul şi elefantul a căzut mort la pământ. Turma s-a pus din nou în mişcare, dar, din nefericire pentru ea, la vreo sută de metri mai departe se găsea o nullah, adică o albie secată de râu, cu maluri înalte, un loc foarte asemănător cu cel în care fusese ucis prinţul moştenitor în ţinutul Zulu. Aici se prăvăliră elefanţii şi, ajungând la margine, i-am văzut zbătându-se dezorientaţi din cale-afară ca să încerce să urce pe malul opus, umplând aerul cu strigătele lor şi scoţând sunete de trompetă, în vreme ce se împingeau unii în alţii împinşi de panică, aşa cum ar face-o şi o mulţime de fiinţe umane. Ni se ivise o ocazie nesperată şi, trăgând pe cât de repede ne permitea reîncărcarea puştilor, am doborât cinci din bietele fiare şi, fără îndoială,

am fi masacrat întreaga turmă, dacă elefanţii nu ar fi renunţat pe neaşteptate să mai urce malul, pornind în grabă de-a lungul albiei. Eram prea obosiţi să-i mai urmăm şi probabil oarecum sătui de carnaj – opt elefanţi reprezentau o pradă frumoasă pentru o singură zi.

Prin urmare, după ce ne-am odihnit un pic, iar kafirii au scos inimile a doi elefanţi pentru cină, am pornit-o înapoi, foarte mulţumiţi de ziua noastră de muncă, cu gândul să-i trimitem pe cărători a doua zi ca să taie colţii de fildeş.

De cum am ajuns în locul în care Good împuşcase adultul de elefant, am dat peste o turmă de antilope, dar nu le-am mai luat în vizorul puştilor întrucât aveam îndeajuns de multă carne. Au tropotit pe lângă noi, după care s-au oprit în spatele unui mic desiş, la vreo sută de metri, rotindu-şi capetele ca să privească la noi. Cum Good ţinea neapărat să se uite la ele mai de-aproape, ne mai văzând o antilopă de la mică distanţă, i-am dat puşca lui Umbopa şi, urmat de Khiva, a pornit spre desiş. Ne-am aşezat să-l aşteptăm, nepregetând să ne mai odihnim oleacă.

Apusul devenise de un roşu imperial, iar sir Henry şi cu mine admiram priveliştea încântătoare, când, deodată, am auzit un strigăt de elefant şi i-am distins silueta uriaşă în alergare, cu trompa şi coada ridicate, profilându-se pe discul dogoritor al soarelui. În momentul următor, am mai văzut ceva: Good şi Khiva fugeau de le sfârâiau călcâiele, îndreptându-se spre noi, urmăriţi de adultul rănit, căci el era! Pentru o clipă, am ezitat să tragem, căci la acea distanţă ar fi fost oricum inutil, dar şi din pricină că ne temeam să nu-i nimerim pe unul dintr-ai noştri, după care s-a întâmplat un lucru groaznic: Good a căzut victimă pasiunii sale pentru îmbrăcămintea aleasă. Dacă ar fi consimţit să renunţe la pantalonii şi ghetele sale, ca noi toţi ceilalţi, şi să pună pe el o cămaşă de flanel şi o

pereche de *veldtschoon,* lucrurile ar fi fost în regulă. Dar aşa, pantalonii îl împiedicau în fuga lui neostoită şi curând, ajungând la vreo şaizeci de metri de noi, bocancii lui, lustruiţi de iarba uscată, au alunecat şi el s-a rostogolit în faţă, chiar în calea elefantului!

Am gemut, căci ştiam că o să moară, şi am alergat toţi cât am putut de repede înaintea lui. În trei secunde, s-a sfârşit, dar nu cum prevăzusem noi. Khiva zulusul, văzându-şi stăpânul la pământ şi fiind un băiat curajos, s-a întors şi şi-a aruncat *assegai*-ul său drept în faţa elefantului! L-a nimerit în trompă.

Cu un strigăt de durere, fiara l-a înhăţat pe bietul zulus, l-a aruncat la pământ şi, punându-şi piciorul său uriaş pe mijlocul său, i-a încolăcit trompa în jurul bustului şi l-a rupt în două! Am alergat înnebuniţi de groază, trăgând fără contenire, până ce elefantul s-a prăbuşit peste resturile rămase din Khiva.

Cât despre Good, s-a ridicat şi l-a îmbrăţişat pe curajosul om care-şi dăduse viaţa ca s-o salveze pe a lui, şi, deşi sunt deşcă veche, am simţit cum mi se pune un nod în gât. Umbopa rămăsese cu privirile aţintite la uriaşul elefant mort şi la părţile sfârtecate din trupul bietului Khiva.

— Ah, a spus el apoi, este mort, dar a murit ca un bărbat!

Capitolul V
STRĂBATEM DEŞERTUL

Doborâsem nouă elefanţi şi ne-a luat două zile să le tăiem colţii, să-i aducem în tabără, să-i îngropăm cu grijă în nisip, sub un copac umbros care sărea în ochi de la kilometri distanţă. Era un lot impresionant de colţi de fildeş. Nu văzusem altul mai valoros, având în vedere că

fiecare colţ cântărea între optsprezece şi douăzeci şi trei de kilograme. Colţii bătrânului adult care-l ucisese pe bietul Khiva cântăreau amândoi, după cum am putut aprecia, peste şaptezeci de kilograme sau pe aproape.

Cât despre Khiva, i-am îngropat rămăşiţele în vizuina unui furnicar, împreună cu un *assegai* care să-l protejeze în călătoria lui spre o lume mai bună. A treia zi, am pornit din nou în marş, cu speranţa că vom supravieţui pentru a ne întoarce să dezgropăm fildeşul şi, încadrându-ne în timpul socotit, după o călătorie lungă şi obositoare şi după mai multe aventuri pe care nu le pot descrie aici din lipsă de spaţiu, am ajuns la Sitanda, în preajma Fluviului Lukanga, adevăratul punct de plecare al expediţiei noastre. Îmi amintesc foarte bine sosirea noastră în acel loc. La dreapta, se afla o aşezare a băştinaşilor, cu case împrăştiate peste tot, cu câteva grajduri de piatră pentru vite şi câteva loturi de pământ cultivat lângă apă, de pe care aceşti băştinaşi îşi obţin săraca lor recoltă de grâne şi dincolo de care se întindeau câmpii largi cu *veld* unduitor, acoperit cu iarbă înaltă pe care cutreierau turme de animale mai mici. În stânga, se întindea uriaşul deşert. Locul acesta părea să fie avanpostul pământului fertil şi ar fi greu de explicat cauzele naturale care au dus la schimbarea dramatică a naturii solului. Dar acest lucru există.

Chiar în josul taberei noastre curgea un mic pârâu, dincolo de care spre capătul îndepărtat se găsea o pantă pietroasă, aceeaşi la poalele căreia, cu douăzeci de ani în urmă, îl văzusem pe bietul Silvestre târându-se înapoi după încercarea lui de a ajunge la Munţii lui Suleiman, dincolo de pantă începea deşertul lipsit de apă, acoperit cu tufe de *karoo.* Se înserase când ne-am întins tabăra, iar mingea rotundă a soarelui se rostogolea în deşert, trimiţând raze maiestuoase de diferite culori prin tot

pustiul. Lăsându-l pe Good să supravegheze instalarea taberei, l-am luat pe sir Henry cu mine şi, urcând panta stâncoasă, am privit deşertul. Aerul era foarte limpede şi hăt departe am putut să disting conturul abia văzut, de un albastru punctat ici şi colo de pete albe, al Munţilor lui Suleiman.

— Acolo, am spus, acolo este zidul ce înconjoară Minele regelui Solomon, dar Dumnezeu ştie dacă vom apuca să-l suim vreodată.

— Acolo trebuie să fie şi fratele meu, şi dacă aşa e, voi ajunge la el într-un fel sau altul, a spus sir Henry, pe tonul acela de încredere în sine care arată bărbatul.

— Sper, am spus, întorcându-mă cu gândul să o iau spre tabără, când am observat că nu eram singuri. Lângă noi, privind cu gravitate tot înspre munţii îndepărtaţi, se găsea marele kafir Umbopa. Văzând că l-am observat, zulusul prinse să vorbească, adresându-se lui sir Henry de care se ataşase.

— Pe acele pământuri vei călători tu, *incubu?* – un cuvânt rar însemnând, cred, elefant, fiind numele dat de musafiri lui sir Henry – a spus el, arătând cu *assegai-ul* său mare spre munţi. L-am întrebat cu asprime ce îl făcea să se adreseze pe un ton aşa de familiar stăpânului său. Este un lucru normal ca băştinaşii să-şi dea nume între ei, dar nu era deloc cuviincios să-i strige în faţă unui alb vreun apelativ din cele barbare. Zulusul a dat drumul unui mic râs care m-a înfuriat.

— De unde ştii tu că eu nu sunt egalul lui *inkoosi* pe care-l slujesc? a spus el. Provine dintr-o familie regală, fără îndoială, se poate vedea asta după mărimea şi expresia lui. Poate că şi eu sunt de aceeaşi viţă. Cel puţin, şi eu sunt la fel de mare ca bărbat. Fii gura mea, o, *macumazahn,* şi spune cuvintele mele lui *inkoosi incubu,* stăpânul meu, căci eu voi vorbi cu el şi cu tine.

M-am supărat pe el, căci nu eram obişnuit ca aceşti kafiri să-mi vorbească în acest mod, dar într-un fel m-a impresionat şi, apoi, eram curios să aflu ce avea de spus. Aşa că am tradus, exprimându-mi, în acelaşi timp, părerea că era un om impertinent şi că avea un comportament arogant.

— Da, Umbopa, a spus sir Henry, voi călători acolo.

— Deşertul este întins şi apă nu există, munţii sunt înalţi şi acoperiţi de zăpadă, iar omul nu poate să spună ce se găseşte dincolo de locul unde apune soarele. Cum vei ajunge acolo şi încotro te vei îndrepta? Am tradus din nou.

— Spune-i, mi-a zis sir Henry, că merg acolo pentru că eu cred că un om din sângele meu, fratele meu, a fost în acel loc înaintea mea şi că eu călătoresc ca să-l găsesc.

— Iată ce voi spune, *incubu:* un hotentot pe care l-am întâlnit pe drum mi-a zis că, acum doi ani, un om alb a pătruns în deşert, înaintând spre munţii aceia alături de un servitor care era vânător. Nu s-au mai întors niciodată.

— De unde ştii că era fratele meu? l-a întrebat sir Henry.

— Nu, nu ştiu, Dar hotentotul, atunci când l-am rugat să-l descrie pe alb, a spus că avea ochii tăi şi barbă neagră. A mai spus că numele vânătorului era Jim, că era un vânător *bechuana* şi purta haine.

— El era, fără îndoială, am spus, îl cunosc bine pe Jim. Sir Henry a dat din cap.

— Am fost sigur de asta, a spus el. Dacă George îşi pune ceva în cap, nu i-l mai scoţi. Din copilărie era aşa. Dacă voia să treacă de Piscanele lui Suleiman, atunci le-a trecut, decât dacă a avut un accident, dar trebuie să-l căutăm de partea cealaltă.

Umbopa înţelegea engleza, deşi o vorbea rar.

— E o călătorie departe, *incubu,* şi-a spus el părerea şi eu i-am tradus observaţia.

— Da, a răspuns sir Henry, este departe, dar nu există călătorie pe acest pământ pe care să nu o facă un bărbat, dacă-şi pune în gând aşa ceva. Nu există nimic, Umbopa, pe care să nu-l poată face, nu există munţi pe care să nu-i poată cuceri, nu există deşerturi pe care să nu le poată străbate, poate doar un munte sau un deşert pe care nu ţine prea mult să le treacă. Pentru că este condus de dragoste şi-şi ţine viaţa în mâini, fără să pună mare preţ pe ea, gata să şi-o dea sau să supravieţuiască dacă Cerul i-o va cere. I-am tradus.

— Mari cuvinte, părinte al meu, a răspuns zulusul – i-am spus mereu zulusul, deşi nu era unul dintre aceştia – mari şi scumpe cuvinte potrivite să umple gura unui bărbat. Ai dreptate, părinte meu *incubu!* Ascultă! Ce este viaţa? Este o pană, este o sământă de iarbă, aruncată de colo-colo, uneori multiplicându-se şi stingându-se în cursul acestui act, alteori ducându-se în Cer. Dar dacă astă sământă este bună şi grea, s-ar putea să călătorească o vreme pe drumul ce şi-l doreşte. Este bine să încerci să urmezi drumul cuiva ca să te lupţi cu aerul. Omul trebuie să moară. Cel mai rău e că s-ar putea să moară ceva mai repede. Te voi însoţi pe drumul prin deşert şi peste munţi, dacă nu cumva voi cădea la pământ pe acest drum, părinte al meu.

A făcut o pauză, după care a urmat cu una dintre acele ciudate izbucniri de elocvenţă cărora zuluşii le dau frâu liber uneori şi care, după părerea mea, deşi abundă în repetiţii inutile, arată fără putinţă de tăgadă că rasa nu este lipsită de fior poetic sau putere intelectuală.

— Ce este viaţa? Spune-mi! O, omule alb, care eşti deştept, cine cunoaşte secretele lumii şi ale lumii stelelor, ale lumii care se găseşte deasupra şi în jurul stelelor? Cine îţi transmite de departe vorbele fără glas? Spune-mi, omule alb, secretul vieţii tale, de unde e şi încotro se duce!

Nu-mi poţi răspunde. Ştii că nu. Ascultă, îţi răspund eu. Noi venim din întuneric şi în întuneric plecăm. Ca o pasăre condusă de furtună în noapte zburăm dinspre Niciunde pentru o clipă, aripile noastre se pot vedea în lumina focului şi dintr-odată am dispărut din nou în Niciunde. Viaţa e nimic. Viaţa e totul. Este Mâna cu care amânăm moartea. Este licuriciul care luminează noaptea şi care de dimineaţă devine negru. Este aburul alb al boului în iarnă, este mica umbră care aleargă prin iarbă şi dispare la asfinţit.

— Eşti un om ciudat, a spus sir Henry când zulusul a terminat. Umbopa a râs.

— Mie mi se pare că noi semănăm mult, *incubu!* Poate că eu caut un frate dincolo de munţi.

L-am privit bănuitor.

— Ce mai înseamnă şi asta? l-am întrebat. Ce ştii tu despre munţii aceia?

— Puţin, foarte puţin. Este un ţinut straniu acolo, un ţinut al magiei şi al lucrurilor frumoase, un ţinut al bărbaţilor curajoşi, al copacilor, al râurilor, al piscurilor înzăpezite şi al unui mare drum alb. Am auzit de el. Dar la ce bun să sporovăim? Se lasă întunericul. Cei care vor trăi să vadă vor vedea.

I-am aruncat o altă privire încărcată de suspiciune. Omul ştia prea multe.

— Nu trebuie să te temi, *macumazahn,* a spus el, citindu-mi privirea, nu sap nicio groapă în care să cazi. Nu pun la cale nicio conspiraţie. Dacă vreodată vom străbate munţii aceia dincolo de soare, îţi voi spune ce ştiu. Dar Moartea şade pe ei. Fiţi înţelepţi şi întoarceţi-vă. Mergeţi la vânătoare de elefanţi, stăpâni ai mei. Am vorbit.

Şi, fără să mai adauge un alt cuvânt, şi-a ridicat suliţa în semn de salut şi s-a întors în tabără, unde scurt timp după aceea, l-am găsit curăţând o armă ca oricare alt kafir.

— Iată un om ciudat, a spus sir Henry.

— Da, i-am răspuns, mult prea ciudat. Nu-mi place felul în care se poartă. Ştie ceva, dar nu vorbeşte. Însă, consider că în van ne-am certa cu el. Am pornit într-o expediţie ieşită din comun şi un zulu misterios nu mai pare cine ştie ce.

A doua zi, ne-am făcut pregătirile de plecare. Fireşte, era cu neputinţă să luăm cu noi în deşert puştile grele de elefanţi şi alt echipament, drept pentru care, concediindu-ne cărătorii, am aranjat cu un bătrân băştinaş care avea o colibă în apropiere să aibă grijă de ele până ce ne vom întoarce. Inima nu mă prea îndemna să părăsesc acele instrumente minunate la voia unui bătrân pungaş băştinaş ai cărui ochi lacomi, după câte am văzut, le mânca din priviri. Dar mi-am luat unele măsuri de precauţie.

Mai întâi am încărcat toate puştile, lăsându-le cu cocoşul ridicat şi prevenindu-l că, dacă le va atinge, se vor descărca. A făcut un experiment chiar atunci pe loc cu puşca mea calibru 8 care s-a descărcat şi a făcut o gaură mare într-unul dintre boii lui, care tocmai erau aduşi spre colibă, ca să nu mai amintesc de reculul care l-a dat peste cap. A intrat rău de tot în sperieţi şi deloc încântat de pierderea boului, având îndrăzneala de a-mi cere să i-l plătesc, şi nimic pe lume nu l-ar mai fi convins să se atingă de armă.

— Pune diavolii ăştia vii departe din drumul nostru în şopron, a spus el, sau o să ne ucidă pe toţi!

Apoi, i-am spus că, atunci când ne vom întoarce, dacă unul dintre lucrurile acestea va lipsi, îi voi ucide pe el şi pe ai lui prin farmece, iar dacă vom muri şi el va încerca să fure puştile, voi veni să-l bântui, înnebunindu-i vitele şi amărându-le laptele până le scot viaţa din ele, că voi scoate diavolii din arme şi-i voi vorbi într-un mod ce nu-i va face plăcere, făcându-l conştient în general de judecata

Care avea să vină. Băştinaşul a promis să vegheze asupra lor ca şi cum ar fi fost vorba de spiritul tatălui său. Era un kafir bătrân foarte superstiţios şi mare panglicar.

Punând astfel la păstrare materialele de prisos, am socotit împreună toţi cinci – sir Henry, Good, Umbopa, hotentotul Ventvogel şi cu mine – ce echipament personal să luăm cu noi în călătorie. Trebuia să fie îndeajuns de mic ca volum, dar cu toate eforturile noastre nu am putut să-l facem să cântărească mai puţin de optsprezece kilograme de om. Iată din ce era compus: cele trei carabine rapide şi două sute de cartuşe; cele două puşti Winchester cu repetiţie, pentru Umbopa şi Ventvogel, cu două sute de cartuşe; cinci recipiente Cochrane pentru apă, fiecare cu o capacitate de 2 litri; cinci pături; douăsprezece kilograme de *biltong*-carne de vânat uscată la soare; cinci kilograme de mărgele amestecate dintre cele mai bune, pentru daruri; mai multe medicamente, incluzând 30 de grame de chinină şi una, două mici instrumente chirurgicale; pumnalele noastre, câteva mărunţişuri, cum ar fi: busolă, chibrituri, un filtru de buzunar, tutun, o săpăligă, o sticlă de coniac şi hainele de pe noi.

Acesta era echipamentul nostru, într-adevăr, nu prea mare pentru o asemenea aventură, dar n-am riscat să luăm mai mult decât atât. Era oricum un echipament greu pentru un om care se pregătea să străbată deşertul dogoritor, căci în astfel de locuri fiecare gram în plus contează. Dar nu am văzut nicio cale de a reduce greutatea. Nu luasem nimic altceva decât strictul necesar.

Cu mare dificultate şi promiţându-le că vor primi fiecare câte un pumnal grozav de vânătoare, am reuşit să conving trei bieţi băştinaşi din sat să ne însoţească în prima etapă de drum, adică primii treizeci şi ceva de kilometri, ca să care fiecare câte un dovleac uriaş care conţinea cinci litri de apă. Mă gândeam să avem posibilitatea să reumplem

recipientele noastre de apă după prima noapte de marş, căci ne hotărâsem să plecăm pe răcoarea serii. I-am anunţat pe aceşti băştinaşi că aveam de gând să vânăm struţi, care abundă în deşert. S-au pornit să pălăvrăgească, ridicând din umeri, cum că eram ţicniţi şi aveam să murim de sete, lucru care, trebuie să spun, era destul de probabil; dar dorindu-şi tare mult pumnalele, care aici reprezentau o adevărată comoară, au consimţit să vină cu noi, gândindu-se probabil că, la urma urmei, că dispariţia noastră ulterioară nu mai era treaba lor.

Toată ziua următoare, ne-am odihnit şi am dormit, apoi la apusul soarelui am mâncat câte o porţie sănătoasă de carne proaspătă de vacă, spălată cu ceai, din care am băut, după cum a observat cu tristeţe Good, din abundenţă ca să ne ţină mai multe zile. Apoi, terminându-se ultimele pregătiri, ne-am întins pe jos aşteptând să răsară luna. În cele din urmă, pe la ora nouă, a apărut în toată măreţia ei, inundând întreaga pustietate cu lumina ei, împrăştiind scânteieri argintii pe întinsul deşertului plin de dune din faţa noastră, care arăta la fel de solemn, tăcut şi străin omului ca şi firmamentul presărat cu stele de deasupra noastră. Ne-am ridicat şi, în câteva minute, am fost gata, deşi încă mai şovăiam un pic, căci firea umană e înclinată spre ezitare atunci când trebuie să facă un pas decisiv. Noi cei trei albi mergeam umăr la umăr. Umbopa, cu un *assegai* în mână şi o carabină trecută pe după umeri, cerceta atent deşertul, câţiva paşi înaintea noastră, în vreme ce băştinaşii năimiţi, care duceau apa, şi Ventvogel formau o mică ceată în spate.

— Domnilor, a spus sir Henry cu vocea sa gravă, nu după mult timp, suntem pe cale să pornim în cea mai stranie călătorie pe care putea-o face un om pe pământ. Reuşita ei este pusă sub semnul îndoielii. Dar suntem trei bărbaţi hotărâţi să rămână alături la bine şi la rău până la

capăt. Acum, înainte de a pleca, să ne rugăm Providenţei care croieşte destinele oamenilor şi care de secole ne-a trasat calea, să se îndure să ne îndrume paşii potrivit vrerii Sale. Îşi scoase pălăria şi, timp de aproximativ un minut, îşi acoperi faţa cu mâinile, şi la fel făcurăm şi Good şi cu mine.

Nu vreau să susţin că aş fi un credincios înflăcărat, doar câţiva vânători sunt de acest gen, iar pe sir Henry nu-l mai auzisem vorbind în felul acesta până atunci, ci doar în ziua aceea, o singură dată, deşi cred că, în adâncul inimii sale este foarte religios. Good este el cucernic, deşi înjură temeinic. În orice caz, nu-mi amintesc, o singură excepţie, să fi ridicat în viaţa mea o rugăciune mai binevenită decât în acel minut şi, într-un fel, m-am simţit mai fericit după aceea. Viitorul nostru era complet necunoscut şi eu cred că necunoscutul şi spaima îl aduc întotdeauna pe om mai aproape de Creatorul său.

— Şi acum, a spus sir Henry, *la drum!* Drept care am pornit.

N-aveam alt punct de reper decât munţii aflaţi în depărtare şi harta bătrânului Jose da Silvestra care, având în vedere că fusese desenată de un muribund pe jumătate dus, pe o bucată de pânză, cu trei secole în urmă, nu era genul de lucru care să te îndemne să-l foloseşti. Şi totuşi, singura noastră speranţă de reuşită se baza pe ea, în starea în care se găsea. Dacă aveam să nu găsim lacul cu apa sălcie pe care bătrânul *dom* îl marcase ca fiind în mijlocul deşertului, la vreo sută de kilometri de punctul nostru de pornire, şi la aceeaşi distanţă de munţi, urma, după toate probabilităţile, să pierim de sete. Dar după mine, şansele de a-l găsi în acea mare uriaşă de nisip şi de tufe de *karoo* păreau infime. Chiar şi presupunând că da Silvestra însemnase corect poziţia lacului, ce asigurări aveam că nu fusese secat de soare cu generaţii în urmă,

sau călcat în picioare de vânat, sau acoperit de dunele de nisip?

Am pornit în tăcere, ca nişte umbre în noapte, strecurându-ne prin nisipul abundent. Tufişurile de *karoo* se agăţau de picioarele noastre, împiedicându-ne, iar nisipul intra în *veldtschoon-urile* noastre şi în bocancii de vânătoare ai lui Good, aşa că la fiecare câţiva kilometri trebuia să ne oprim şi să scurgem nisipul. Noaptea însă se menţinea răcoroasă, deşi aerul era greu şi dăunos, devenind aproape cremos, iar noi înaintam cu greu. În deşert era o tăcere deplină şi o pustietate care te apăsau amarnic. Simţind toate acestea, Good a încercat să fluiere „Fata pe care am lăsat-o în urmă”, dar melodia suna lugubru în acel spaţiu vast şi a renunţat repede.

La puţină vreme după aceea, a avut loc un mic incident care, deşi în acel moment ne-a luat prin surprindere, ne-a stârnit râsul. Good era în faţă, căci el ţinea busola pe care, fiind marinar, desigur că o putea interpreta corect, în timp ce noi ne târam în şir în urma lui, când deodată am auzit o exclamaţie şi omul a dispărut. În următoarea secundă, de jur-împrejurul nostru au izbucnit, o hărmălaie îngrozitoare, pufnituri, grohăituri şi zgomotul dezordonat al unor picioare care goneau. La lumina slabă, am putut zări în depărtare siluete vagi în galop, pe jumătate ascunse de picăturile de nisip. Băştinaşii şi-au lăsat la pământ poverile şi s-au pregătit s-o ia la sănătoasa, dar amintindu-şi că nu aveau încotro să fugă, s-au aruncat pe jos, urlând că sunt fantome. Sir Henry cu mine rămăsesem cu gurile căscate şi nu mică ne-a fost mirarea când am distins silueta lui Good gonind în direcţia munţilor, părând să călărească un cal şi să zbiere din toţi bojocii. În secunda următoare, şi-a aruncat braţele în sus şi l-am auzit prăbuşindu-se cu un bufnet la pământ.

Apoi, ne-am dat seama ce se întâmplase: dăduse peste o turmă de *quagga*[13] care dormeau, căzând practic pe spatele uneia dintre ele, la care animalul fireşte că sărise în sus şi pornise cu el în galop. Strigându-le celorlalţi că era în regulă, am alergat spre Good cu marea teamă că ar fi putut fi vătămat, dar, spre marea mea uşurare, l-am găsit şezând în nisip, cu monoclul înfipt cu fermitate la ochi, şi zdruncinat şi înspăimântat, dar fără să aibă vreo rană. După aceea, am înaintat fără să se mai petreacă vreo întâmplare nefericită, până spre ora unu, când am făcut un popas, am băut puţină apă, nu prea multă, căci apa devenise preţioasă, ne-am odihnit o jumătate de oră şi am pornit din nou. Şi am tot mers aşa înainte până ce zarea a prins să se înroşească precum obrazul unei fecioare. Apoi, au apărut primele raze slabe ale dimineţii care curând au devenit suliţe aurii, iar zorile s-au revărsat peste deşert. Stelele au pălit tot mai mult, până când, în cele din urmă, au dispărut, luna aurie s-a stins, iar munţii ce se profilau pe faţa ei bolnăvicioasă păreau oasele de pe pomeţii unui muribund. Apoi, rază după rază au prins să străbată deşertul nemăsurat, destrămând şi luminând vălul de pâclă, până ce pustiul a fost învăluit într-o mantie aurie strălucitoare şi tremurătoare şi s-a făcut ziuă.

Totuşi, nu ne-am oprit, deşi am fi fost fericiţi s-o facem, căci ştiam că, odată soarele ce e sus pe cer, ne era aproape imposibil să ne continuăm călătoria. În cele din urmă, cam după o oră, am zărit o mică grămadă de bolovani ce formau o ridicătură pe solul întins şi ne-am târât într-acolo. Din fericire, am dat peste un soi de dală de piatră suspendată, acoperită cu nisip moale, care ne oferea cel mai atrăgător adăpost faţă de arşiţă. Ne-am târât sub acest colţ de stâncă, am băut puţină apă şi am

[13] Gen de zebră sud-africană, exterminată la sfârşitul secolului al XIX-lea. (n.tr.)

mâncat câte o porţie de *biltong,* ne-am întins şi curând am adormit.

Când ne-am trezit, era deja ora trei după-amiază, iar cărătorii noştri se pregăteau să se întoarcă. Văzuseră destul din deşert şi niciun pumnal nu i-ar mai fi convins să facă un pas mai departe. Aşa că am băut zdravăn, golindu-se sticlele pe care le-am reumplut cu apa din recipientele cărate de ei şi i-am petrecut cu privirea cum au apucat-o pe drumul de întoarcere acasă.

Am plecat şi noi la patru şi jumătate. Era o treabă deprimantă din cauza pustietăţii, căci, cu excepţia câtorva struţi, nu vedeam nici măcar o singură vietate pe tot întinsul mării de nisip. Era limpede că era un mediu prea uscat pentru vânat, şi, în afara unei cobre înspăimântătoare sau două, nu am mai zărit alte reptile. O insectă totuşi se găsea din abundenţă: musca comună sau de casă. Şi vin „fără să se furişeze câte una, ci apar în batalioane”, cum cred că scria undeva în Vechiul Testament[14]. Musca este o insectă extraordinară. Dai peste ea oriunde ai merge şi aşa trebuie că a fost dintotdeauna. Am văzut una prinsă în chihlimbar, o fosilă, după cum mi s-a spus, veche de o jumătate de milion de ani, arătând exact ca urmaşa ei de astăzi şi n-am nicio îndoială că, atunci când ultimul om îşi va da ultima suflare pe pământ, ea va continua să bâzâie – dacă acest eveniment se va întâmpla în timpul verii –, căutând o posibilitate de a ateriza pe nasul lui.

La asfinţit, ne-am oprit aşteptând răsăritul lunii. În cele din urmă a apărut, frumoasă şi limpede ca întotdeauna, şi, cu un singur popas la ora două de dimineaţă, am înaintat cu greu prin noapte, până ce, în sfârşit, soarele

[14] Cititorii trebuie să trateze cu suspiciune sursele informaţionale ale domnului Quatermain, aşa cum de altfel s-a constatat că unii sunt predispuşi s-o facă. Deşi, fireşte, lucrările citite de el sunt în număr limitat, impresiile lăsate de ele în mintea lui s-au cam amestecat. Astfel, pentru el, Vechiul Testament şi Shakespeare sunt autorităţi ce se pot interschimba reciproc – nota editorului.

binecuvântat a pus capăt trudei noastre. Am băut puţină apă şi ne-am trântit pe nisip, istoviţi din cale-afară, după care am adormit. Era inutil să punem vreo strajă, căci nu aveam a ne teme de ceva sau de cineva de pe întinsul deşert. Singurii noştri duşmani erau arşiţa, setea şi muştele, dar de departe aş fi înfruntat bucuros orice primejdie venită din partea unui om sau a unui animal, decât această grozavă trinitate. De astă dată n-am mai fost aşa de norocoşi să găsim vreo stâncă ce ne-ar fi putut apăra de soarele dogoritor şi, drept rezultat, ne-am trezit pe la ora şapte cu senzaţia împărtăşită de cel care ar fi servit drept fleică pe un grătar. Eram pur şi simplu prăjiţi pe toate părţile. Soarele părea să ne fi supt tot sângele din noi. Ne-am ridicat în capul oaselor şi am gemut.

— Pfiu! am făcut eu, dând cu mâna prin stolul de muşte care bâzâiau voioase în jurul capului meu. Asupra lor căldura nu avea niciun efect!

— Dumnezeule! a exclamat sir Henry.

— E zăduf, l-a acompaniat şi Good.

Era zăduf, într-adevăr, şi nicăieri nu se zărea nici urmă de adăpost, locul în care ne găseam nu exista niciun copac şi nicio stâncă, nimic decât strălucirea nesfârşită care te orbea a aerului încins ce dansa peste suprafaţa deşertului aşa cum ar fi dansat peste un cuptor roşit.

— Ce-am putea face? a întrebat sir Henry. Nu putem rămâne aici mult timp. Ne-am privit absenţi unul pe celălalt.

— Am găsit, a strigat Good, trebuie să săpăm o groapă în care să ne băgăm şi să ne acoperim cu tufişurile *karoo.*

Nu părea o sugestie prea promiţătoare, dar cel puţin era mai bine decât nimic, aşa că am trecut la muncă şi, cu ajutorul săpăligii aduse cu noi şi al mâinilor, într-o oră am reuşit să săpăm o bucată de sol cam de trei metri lungime, lată de trei şi jumătate şi adâncă de o jumătate de metru.

Apoi, am tăiat mai multe tufişuri cu pumnalele noastre şi, târându-ne în groapă, le-am tras deasupra noastră a tuturor, cu excepţia lui Ventvogel care, fiind hotentot, nu avea probleme cu căldura. Ne adăpostisem oarecum de razele dogoritoare, dar aerul din acel mormânt sui-generis ar putea fi mai bine imaginat decât descris. Gaura Neagră din Calcutta[15] trebuie c-a fost o glumă pe lângă groapa noastră; într-adevăr, acum nu-mi dau seama cum am reuşit să trecem de ziua aceea. Am zăcut acolo gâfâind şi udându-ne când şi când buzele cu apa din provizia noastră insuficientă. Dacă ar fi fost după noi, am fi terminat întreaga rezervă în primele două ore, dar eram siliţi să avem cea mai mare grijă cu acest lucru, căci, dacă ni s-ar fi terminat apa, am fi sfârşit tragic cu toţii.

Dar orice are un sfârşit, dacă reuşeşti să trăieşti îndeajuns de mult ca să-l vezi, şi în cele din urmă ziua aceea groaznică s-a transformat în seară. Pe la ora trei după-amiază am simţit că nu mai puteam îndura. Era mai bine să mori mergând, decât să fii ucis încetul cu încetul de arşiţă şi sete în groapa aceea oribilă. Aşa că, luând fiecare câte o sorbitură din rezerva noastră de apă care se micşora văzând cu ochii, întâmpinaţi de o temperatură asemănătoare sângelui din trup, am pornit mai departe.

Străbătusem cam optzeci de kilometri de deşert. Dacă cititorul ar avea în faţă copia şi transcrierea vechii hărţi a lui da Silvestra, ar vedea că deşertul măsoară o sută optzeci de kilometri, iar „castronul cu apă sălcie” este situat cam pe la mijlocul distanţei. Ca atare, ar fi trebuit să ne găsim la vreo douăzeci, douăzeci şi cinci de kilometri de apă, dacă exista vreuna cu adevărat.

Toată după-amiaza abia ne-am târât încet şi chinuitor, abia acoperind doi kilometri pe oră. La asfinţit, ne-am

---

[15] Mică temniţă în vechiul FortWilliam din Calcutta, unde au fost ţinuţi prizonieri soldaţii britanici în bătălia din anul 1756. (n.tr.)

odihnit din nou, aşteptând luna şi, după ce am băut apă, am reuşit să dormim puţin. Înainte să ne întindem, Umbopa ne-a arătat o movilă ce abia se distingea pe suprafaţa plană, la vreo treisprezece kilometri depărtare. De la distanţa aceea părea un furnicar şi, cu somnul în gene, mă tot întrebam ce ar putea fi. La răsăritul lunii, am pornit din nou, simţindu-ne din cale-afară istoviţi şi chinuiţi amarnic de sete şi de arşiţa nemiloasă. Cine nu a simţit aşa ceva, nu-şi poate da seama prin ce am trecut. Nu mai mergeam, ne împleticeam, căzând la răstimpuri din cauza oboselii făcând popasuri din oră în oră. Abia dacă mai aveam vigoare să vorbim. Până atunci, Good sporovăise şi glumise, căci este un tovarăş de călătorie plin de veselie, dar rămăsese şi el mut. În cele din urmă, pe la ora două, cu trupul şi mintea complet stoarse, am ajuns la poalele ciudatei movile, un deluşor de nisip, care la început ne păruse un furnicar gigantic înalt de 30 de metri, întinzându-se pe vreo opt mii de metri pătraţi.

Aici ne-am oprit şi, îndemnaţi de setea ucigătoare, am sorbit ultimele picături de apă. Ne mai rămăsese un sfert de litru de cap, dar fiecare dintre noi ar fi putut să bea şi cinci litri. Apoi, am căzut la pământ. Exact în clipa în care mă lua somnul, l-am auzit pe Umbopa vorbind cu sine în zulu: Dacă nu vom putea găsi apă, vom fi toţi morţi înainte de răsăritul lunii.

M-am înfiorat, cu toată căldura. Perspectiva apropiată a unei sorţi aşa de îngrozitoare nu este plăcută, dar nici chiar gândul la ea nu mă putea împiedica să adorm.

Capitolul VI
APĂ! APĂ!

Două ore mai târziu, adică pe la patru, m-am trezit, căci de cum trupul şi-a primit porţia minimă de odihnă necesară revigorării, setea chinuitoare de care sufeream şi-a făcut din nou prezenţa. Nu mai puteam dormi. Visasem că mă scăldam într-un râu cu maluri verzi şi împădurite şi m-am trezit în pustietatea aridă, amintindu-mi, după cum spusese Umbopa, că, dacă nu aveam să găsim apă în ziua aceea, urma să pierim într-un mod groaznic. Nicio fiinţă umană nu putea supravieţui fără apă în arşiţa aceea. M-am sculat în capul oaselor şi mi-am frecat faţa arsă de soare cu mâinile mele uscate şi aspre, căci buzele şi pleoapele mi se lipiseră şi doar frecându-le cu mare efort am reuşit să le dezlipesc. Zorile erau aproape, deşi niciun firicel de lumină nu străbătea aerul împovărat de o obscuritate fierbinte pe care nu o pot descrie. Ceilalţi încă dormeau.

Curând, a devenit îndeajuns de luminos ca să pot citi, aşa că am scos un exemplar de buzunar din „Legendele lui Ingoldsby" pe care-l adusesem cu mine, şi am parcurs „Stăncuţa din Reims" Când am ajuns la:

„Un băieţel drăguţ ţinând un chiup de aur,
Ornat şi plin cu apă la fel de pură
Ca şi oricare dintre cele ce curg între Reims şi Namur…"

Am plescăit din buzele mele uscate sau mai degrabă am vrut a plescăi. Simplul gând la apa aceea pură mă înnebunea de-a dreptul Dacă mi s-ar fi înfăţişat însuşi Cardinalul, cu clopoţelul, cartea şi lumânarea sa, m-aş fi repezit şi i-aş fi băut apa, da, chiar dacă ar presărat deja în ea spumă de săpun „demne de a spăla mâinile Papei" şi chiar dacă aş fi ştiut că toate blestemele sfinte ale întregii Biserici Catolice ar fi căzut asupra mea din pricina aceasta. Mai că-mi vine să cred că eram zăpăcit de sete, oboseală şi dorinţa de hrană, căci începusem să mă gândesc cât de uimiţi ar fi fost Cardinalul şi băieţelul cel drăguţ şi stăncuţa

să vadă un scund vânător de elefanţi ars la faţă, cu ochi întunecaţi şi cu părul ţepos ţopăind dintr-odată printre ei, adâncindu-şi faţa murdară în vas şi sorbind toată apa aceea preţioasă până la ultimul strop. Ideea aceasta m-a amuzat aşa de mult încât am izbucnit în râs sau mai bine zis am croncănit, lucru care i-a trezit pe ceilalţi care au prins să-şi frece la rândul lor feţele murdare ca să-şi dezlipească şi ei buzele şi pleoapele lipite.

De cum ne-am trezit cu toţii, am început să dezbatem situaţia în care ne aflam şi care era îndeajuns de gravă. Nu ne mai rămăsese nicio picătură de apă. Am întors recipientele cu gura în jos şi am lins marginile, dar în van: erau uscate ca nişte oase. Good, care avea sticla cu coniac, a scos-o şi a privit lung la ea, dar, pe neaşteptate, sir Henry i-a smuls-o din mâini, căci alcoolul n-ar fi făcut decât să ne grăbească sfârşitul.

— Dacă nu găsim apă, o să murim, a spus el.

— Dacă este să ne încredem în harta bătrânului *dom,* ar trebui să se găsească prin apropiere, am spus eu, dar nimeni nu a părut prea fericit de remarca mea.

Era limpede că nu puteam avea mare încredere în acea hartă, lumina creştea treptat şi cum stăteam aşa, privind apatici unul la celălalt, l-am observat pe hotentotul Ventvogel că se ridică şi începe să meargă cu ochii în pământ.

— Ce este? am exclamat noi.

Şi, ridicându-ne toţi ca la un semn, ne-am apropiat de locul în care acesta stătea cu ochii fixaţi în nisip.

— Bun, am spus, e o urmă proaspătă de gazelă. Ce e cu ea?

— Gazelele nu umblă prea departe de apă, a spus el în olandeză.

— Aşa e, am spus, uitasem, şi-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru lucrul acesta.

Mica descoperire ne-a readus viaţa în vine, căci este minunat cum un om, aflat într-o situaţie disperată, se agaţă de cea mai slabă speranţă, simţindu-se aproape fericit. Pe o noapte întunecoasă, o stea sclipitoare este mai bună decât nimic.

În vremea aceasta, Ventvogel îşi ridicase nasul său cârn, adulmecând tot aerul din lume asemenea unei bătrâne *impala* care simte primejdia. Curând, vorbi iarăşi.

— *Miros* apă, a spus el.

Am jubilat pur şi simplu, căci ştiam ce instinct superb posedau aceşti oameni care trăiau într-o semi-sălbăticie.

Taman în acea clipă a răsărit şi soarele în toată măreţia lui, descoperind o privelişte atât de grandioasă ochilor noştri uimiţi, că pentru scurtă vreme am uitat până şi de sete.

Acolo, la nici şaptezeci, optzeci de kilometri distanţă, scânteind ca şi argintul în primele raze ale soarelui de dimineaţă, se ridicau Sânii reginei din Saba, şi, întinzându-se pe sute de kilometri de-o parte şi alta a lor, se înşiruiau măreţele piscuri ale Munţilor lui Suleiman! Acum, când stau aici încercând să descriu splendoarea şi frumuseţea acelei privelişti, cuvintele par să mă fi trădat. Sunt neputincios chiar şi în faţa amintirii ei. Drept în faţa noastră, se ridicau doi munţi imenşi cum nu cred să mai existe pe întinsul Africii, ci poate doar undeva în lumea largă, măsurând fiecare dintre ei cel puţin patru mii cinci sute de metri în înălţime, despărţiţi de nu mai mult de douăzeci de kilometri, legaţi de o colină stâncoasă cu pante abrupte şi înălţându-se spre cer cu o solemnitate albă şi înspăimântătoare. Aceşti munţi, ce se ridică astfel ca nişte coloane ale unei porţi gigantice, sunt asemănători sânilor unei femei şi, la răstimpuri, pâcla şi umbra din dreptul lor iau forma unei femei în poziţie culcată. Se umflă treptat de la poale, de la distanţă arătând perfect

rotunzi şi netezi, iar pe culmea fiecăruia se află o ridicătură uriaşă acoperită de zăpadă, aducând la perfecţie cu mamelonul sânului unei femei. Întinderea colinară care le uneşte pare să fie de vreo mie de metri în înălţime şi foarte abruptă, şi de pe fiecare coastă, atât cât se poate vedea cu ochiul liber, pornesc alte şiruri de coline întrerupte ici şi colo de munţi cu piscuri plate, asemănătoare celui din Cape Town, faimos în toată lumea: o formaţie pe care-o întâlneşti peste tot în Africa.

Este peste puterile mele să pot descrie întreaga splendoare a acestei privelişti. Exista ceva de o solemnitate atât de greu de exprimat, copleşitoare, legată de aceşti vulcani uriaşi – căci, fără îndoială, aveam de-a face cu vulcani stinşi –, care ne lăsa de-a dreptul cu gura căscată. O vreme, luminile dimineţii prinseră să se joace deasupra zăpezii şi pe coastele umflate şi maronii, după care, ca şi cum ar fi vrut să ferească măreaţa privelişte de ochii noştri scormonitori, au apărut ciudaţi aburi şi nori ce s-au unit, crescând în jurul munţilor, până când abia dacă le-am mai putut distinge contururile imense şi perfecte, arătând precum stafiile prin învelişul lăţos. Într-adevăr, aşa cum am descoperit după aceea, ceaţa aceasta ca un voal îi acoperea în mod obişnuit, lucru care, fără îndoială, justifica faptul că nu-i zărisem mai clar până atunci.

Sânii reginei din Saba s-au retras încet în intimitatea lor noroasă, înainte ca setea noastră – o chestiune care ne ardea la propriu – să-şi reafirme prezenţa.

Era foarte bine că Ventvogel putea să miroasă apa, dar noi nu reuşeam să vedem nici urmă, indiferent încotro am fi privit. Cât vedeai cu ochii nu zăreai decât tufişuri de *karoo* şi nisipul arid şi fierbinte. Am dat ocol movilei şi am prospectat nerăbdători şi zona din partea opusă, dar am constatat acelaşi lucru – nu exista niciun strop de apă şi nu era nici urmă de vreo băltoacă, lăcuşor ori izvor.

— Eşti ţicnit! i-am strigat supărat lui Ventvogel. Nici vorbă de apă! Dar omul continua să-şi ţină ridicat nasul lui cârn şi urât.

— O miros, *baas,* a spus el, e undeva în aer.

— Da, am spus, nu mă îndoiesc că se găseşte în nori şi că peste vreo două luni va cădea sub formă de ploaie şi ne va uda oasele.

Sir Henry îşi mângâie gânditor barba lui blondă.

— Poate că se găseşte pe culmea movilei, a spus el.

— Prostii! a făcut Good. Cine a mai auzit să găseşti apă pe vârful unei coline?

— Să mergem să vedem, am sugerat eu.

Nu prea convinşi, am prins să urcăm panta nisipoasă, cu Umbopa în faţa noastră. Deodată, s-a oprit ca şi cum s-ar fi transformat într-o statuie.

— *Nanzia manzie!* – adică „este apă” – a strigat el cu o voce sunătoare.

Am alergat spre el şi acolo, cum mă vezi şi cum te văd, într-o vâlcea adâncă ca un făgaş aflată chiar pe culmea movilei, se găsea un heleşteu adevărat. Nu ne-am oprit să ne întrebăm cum de puteai întâlni aşa ceva într-un loc atât de ciudat şi nici n-am ezitat în faţa aspectului său întunecat şi neplăcut. Era apă sau o imitaţie reuşită, ceea ce ne era de-ajuns. Am dat buzna şi în secunda următoare eram toţi pe burtă sorbind lichidul neatrăgător ca şi cum ar fi fost nectarul pregătit pentru zei! Cerule, ce ne-am mai adăpat! Apoi, sfârşind de băut, ne-am scos hainele şi ne-am băgat în heleşteu absorbind apa prin pielea noastră uscată. Tu, Harry, băiatule, care nu trebuie decât să învârţi două robinete ca să-ţi curgă apă „caldă” sau „rece” dintr-un rezervor nevăzut, n-ai putea să-ţi faci vreo idee despre dumnezeiasca bălăceală în mâlul acelei ape sălcii şi călduţe.

După o vreme, am ieşit refăcuţi şi ne-am repezit la *biltong-ul* de care abia dacă ne mai atinsesem în ultimele douăzeci şi patru de ore, mâncând pe săturate. Apoi am aprins pipele, întinşi lângă binecuvântatul heleşteu, la umbra malului său, dormind până la prânz.

Tot restul zilei am rămas să ne odihnim lângă apă, mulţumind stelelor că fusesem atât de norocoşi s-o găsim, aşa rea cum era, şi fără să uităm să transmitem şi recunoştinţa datorată umbrei răposatului da Silvestra care-şi precizase atât de corect poziţia pe poala cămăşii sale. Lucrul minunat pentru noi era că ochiul de apă rezistase atât de mult, şi nu puteam să ne închipuim altceva decât că era aprovizionat de un izvor subteran.

Umplându-ne pe noi şi recipientele noastre până la gură, într-o stare de spirit mult mai bună, la răsăritul lunii am pornit mai departe, în noaptea aceea am străbătut patruzeci de kilometri, fără însă, nu trebuie s-o mai spun, să mai găsim apă, deşi ziua următoare norocul nu ne-a părăsit bucurându-ne de oleacă de umbră la poalele unor furnicare. La răsăritul soarelui, când ceaţa misterioasă s-a împrăştiat, Piscanele lui Suleiman, cu cei doi grandioşi Sâni, acum doar la vreo treizeci de kilometri, păreau să se înalţe chiar deasupra noastră, părând mai masivi ca niciodată. La lăsarea serii am pornit din nou la drum şi, ca să n-o mai lungesc atâta, când s-a luminat de ziuă, am ajuns la primele pante ale Sânului stâng, pe care mărşăluisem asiduu. La momentul acela, rămăsesem din nou fără apă, setea chinuindu-ne amarnic, şi nu aveam vreo speranţă să dăm peste ea până ce nu aveam să ajungem la zăpada ce se zărea în depărtare, deasupra capetelor noastre. După ce ne-am tras sufletele o oră sau două, mânaţi de setea intensă, am pornit din nou, urcând din greu prin arşiţă panta de rocă vulcanică, întrucât descoperisem că masivele poale ale muntelui erau

formate în întregime din straturi de lavă ieşită din străfundurile pământului cu secole în urmă.

Pe la ora unsprezece eram complet extenuaţi şi, în general vorbind, într-o stare deplorabilă. Magma răcită, pe care trebuia să urcăm, deşi mai netedă în comparaţie cu alte pante de magmă despre care auzisem, cum ar fi cea de pe Insula înălţării, de pildă, era totuşi îndeajuns de aspră ca să ne nenorocească picioarele, lucru care, adăugat celorlalte neajunsuri, ne-a pus capac. La vreo câteva sute de metri deasupra noastră se găseau câţiva bulgări mari de lavă către care ne-am şi îndreptat cu gândul să zăbovim o vreme la umbra lor. Ajunşi acolo, spre surprinderea noastră, atât cât mai puteam fim surprinşi în starea în care ne aflam, pe un platou apropiat asemenea unei creste am observat că magma era acoperită cu o iarbă deasă. Era limpede că solul se formase prin descompunerea lavei, în timp devenind un recipient potrivit pentru seminţele aduse de păsări. Dar interesul nostru faţă de iarbă s-a oprit aici, căci puteam să trăim din asta asemenea lui Nabucodonosor. Lucrul acesta ar cere o anume dispensă din partea Providenţei şi organe festive specializate.

Prin urmare, ne-am aşezat lângă bolovani gemând amarnic şi eu unul mi-aş fi dorit din inimă să nu fi pornit în expediţia aceasta nebunească. Zăcând acolo, l-am zărit pe Umbopa ridicându-se şi şontâcăind către peticul de iarbă, iar câteva momente mai târziu, spre marea mea mirare, l-am văzut pe omul ce era demnitatea întruchipată dansând şi chiuind ca un posedat, agitând în mână ceva verde. Ne-am repezit spre el pe cât ne permiteau picioarele ostenite, cu speranţa că dăduse peste apă.

— Ce este, Umbopa, fiu de nebun? l-am întrebat în zulu.

— Este hrană şi apă, *macumazahn,* a spus el, agitând din nou lucrul acela verde.

Apoi, mi-am dat seama ce anume găsise: un pepene! Dădusem peste o parcelă cu pepeni sălbatici, mii şi mii, şi gata copţi!

— Pepeni! am urlat spre Good, care era lângă mine, şi, în momentul următor, îşi şi înfipsese proteza în unul.

Cred că am înfulecat fiecare câte şase pepeni, până ne-am ghiftuit şi, deşi erau nişte biete fructe, nu cred că am mai mâncat vreodată ceva mai gustos.

Dar pepenii nu-ţi prea ţin de foame şi, după ce ne-am potolit setea cu miezul lor zemos şi am pus o rezervă la răcit, un proces simplu care constă în a-i tăia în jumătate şi a-i pune cap la cap în soarele fierbinte ca să se răcească prin evaporare, am început să simţim cum ne roade foamea. Ne mai rămăsese ceva *biltong,* dar stomacurile noastre refuzau să-l mai primească şi, în plus, eram siliţi să fim foarte cumpătaţi cu el, căci nu aveam de unde să ştim când vom mai găsi hrană. În exact acel moment, norocul ne-a surâs. Privind spre deşert, am zărit un stol de vreo zece păsări mari ce zbura direct înspre noi.

— *Skit, baas, skit!.* Trage, stăpâne, trage! mi-a şoptit hotentotul şi s-a trântit cu faţa în jos, noi urmându-i exemplul.

Am descoperit că păsările erau*pauw,* adică dropii, şi că aveau să treacă la vreo cincizeci de metri de capul meu. Punând mâna pe un Winchester cu repetiţie, am aşteptat să ajungă în dreptul nostru şi apoi am sărit în picioare. Observându-mă, dropiile s-au băgat unele în altele, aşa cum mă aşteptam şi eu, iar eu am tras două focuri în mijlocul lor şi, cu ajutorul şansei, am doborât una, un exemplar frumos cântărind aproximativ zece kilograme. În jumătate de oră aprinsesem un foc din coji uscate de pepeni şi, prăjind carnea, m-am bucurat de o masă cum nu mai avusesem parte în ultima săptămână. Din dropie nu

au mai rămas decât oasele de la picioare şi ciocul, iar noi ne-am simţit refăcuţi.

În noaptea aceea, am pornit din nou la răsăritul lunii, cărând cu noi pepeni cât puteam duce fiecare. Urcând, aerul devenea tot mai rece, aducându-ne o mare uşurare şi, în zori, după câte puteam să ne dăm seama, ne aflam la vreo douăzeci de kilometri de stratul de zăpadă. Aici am descoperit şi mai mulţi pepeni, lucru care ne-a făcut să nu ne mai preocupăm de găsirea apei, căci curând urma să avem parte de zăpadă din plin. Urcuşul însă a devenit şi mai rupt şi înaintam cu greu, nici doi kilometri pe oră. În noaptea aceea, am mâncat ultima bucăţică de *biltong.* Până atunci, cu excepţia dropiilor, nu aflasem nici o altă vietate prin munţi şi nici nu dădusem peste vreun izvor cât de mic, ceea ce ni se părea foarte straniu, având în vedere oceanul de zăpadă de deasupra noastră care, după cum ne venea să credem, se mai şi topea din când în când. Dar, aşa cum am descoperit mai târziu, dintr-o cauză pe care nu am puterea s-o explic, toate pâraiele curgeau doar pe panta de nord a munţilor.

De-acum, grija hranei ne împovăra tot mai mult. Scăpasem de o moarte prin însetare, dar părea probabil să avem parte de una prin inaniţie. Evenimentele din următoarele trei zile nenorocite sunt cel mai bine descrise în notele pe care le-am făcut eu însumi în carnetul meu.

21 Mai. Am plecat la ora 11 dimineaţa, aerul îndeajuns de răcoros ca să mergem ziua; cărăm pepeni cu noi. Ne-am chinuit întreaga zi, nemai găsind alţi pepeni, părându-se că am depăşit zona lor. Nu se vede niciun fel de vânat. La asfinţit, am făcut un popas, de mai multe ore neavând nimic de mâncat. Pe timpul nopţii ne-a chinuit frigul.

22 Mai. La răsăritul soarelui, am pornit din nou, simţindu-ne foarte slăbiţi. Toată ziua dacă am parcurs opt kilometri. Am dat peste câteva petice de zăpadă, din care ne-am

înfruptat, dar nimic altceva. Am poposit peste noapte la marginea unui mare platou. Frig amarnic. Am luat fiecare câte un gât de coniac, ne-am vârât unul în altul, acoperindu-ne cu păturile ca să putem supravieţui. Suferim îngrozitor din pricina foamei şi slăbiciunii. Am crezut că Ventvogel va muri în noaptea aceea.
23 mai. Am pornit iarăşi la drum, de cum soarele a apărut, dezgheţându-ne oleacă membrele. Ne găsim acum într-o condiţie mizerabilă şi teamă mi-e că dacă nu vom găsi hrană, aceasta va fi ultima noastră zi de viaţă. A mai rămas doar puţin coniac. Good, sir Henry şi Umbopa se comportă admirabil, dar Ventvogel se află într-o stare foarte proastă. Ca majoritatea hotentoţilor, nu poate să suporte frigul. Chinurile foamei sunt încă suportabile, dar îmi simt stomacul amorţit parcă. Ceilalţi spun acelaşi lucru. Ne aflăm acum la nivelul lanţului abrupt, adică a zidului de lavă care leagă cei doi Sâni, iar priveliştea este măreaţă. În spatele nostru, deşertul scânteietor se întinde până în zare, iar dinainte, kilometri întregi de zăpadă netedă îngheţată, parcă nivelată, dar mărindu-se uşor în partea de sus, din mijlocul ei apărând mamelonul muntelui ce pare de vreo câţiva kilometri în circumferinţă, ridicându-se la o mie două sute de metri spre cer. Nu se zăreşte nicio vietate. Dumnezeu să ne ajute, cred că timpul nostru s-a sfârşit!

Voi lăsa deoparte acum jurnalul, în parte pentru că nu e foarte interesant să tot citeşti din el, iar ceea ce urmează cere să fie descris mult mai pe larg.

Întreaga zi de 23 mai, am urcat din greu panta acoperită cu zăpadă, făcând popasuri dese. Trebuie că arătam ca o ceată ciudată şi lugubră, în vreme ce, copleşiţi cum eram, abia ne trăgeam picioarele pe întinderea de un alb orbitor, privind în jur cu ochi flămânzi. Nu că ne-ar fi folosit la ceva, căci nu zăream nimic de mâncat. În acea zi, dacă am

reuşit să acoperim vreo unsprezece kilometri. La asfinţit, ne găseam exact sub mamelonul Sânului stâng al reginei din Saba, care se ridica la mii de metri înălţime, cu un pisc uriaş şi neted de zăpadă îngheţată. Slăbiţi cum eram, nu puteam decât să admirăm priveliştea minunată, a cărei splendoare era sporită de razele soarelui ce asfinţea care din loc în loc colorau zăpada într-un roşu-sângeriu, încununând masivul dom de deasupra noastră cu o diademă aureolată.

— Cred, a spus deodată Good, că ne găsim pe undeva pe lângă peştera despre care scria bătrânul *dom.*

— Da, i-am răspuns, dacă o asemenea peşteră există.

— Ei, Quatermain, a mârâit sir Henry, nu vorbi aşa! Am mare încredere în bătrân. Adu-ţi aminte de apă! Vom găsi curând locul.

— Dacă nu-l găsim înainte să se întunece, suntem ca şi morţi, asta e tot! a fost răspunsul meu consolant.

Următoarele zece minute am înaintat în tăcere, când deodată, Umbopa, care mergea în rând cu mine, înfăşurat în pătura încinsă atât de strâns în talie cu o curea de piele – ca să-şi „micşoreze foamea” după cum spunea – încât părea să aibă mijlocelul unei fete, m-a prins de braţ.

— Priveşte! a spus el, arătând spre arcul pantei de pe mamelon. I-am urmărit privirea şi undeva, la vreo două sute de metri de noi, am observat ceva ce părea o gaură în zăpadă.

— Peştera! a spus Umbopa.

Am înaintat cu ultimele puteri spre locul acela şi am descoperit că acea gaură era într-adevăr gura unei peşteri, fără îndoială cea pe care o descrisese Da Silvestra. Ajunsesem la ţanc, căci în acelaşi moment când am dat noi de adăpost, soarele a apus iute, lăsând lumea într-un întuneric aproape total, la această latitudine crepusculul fiind neînsemnat. Am intrat în peştera care nu părea să fie

prea mare şi, înghesuindu-ne unii în alţii ca să ne fie cald, am băut ultimele resturi de coniac – nici câte o duşcă de fiecare –, şi am încercat să ne uităm situaţia noastră nenorocită în somn. Dar frigul era prea intens ca să ne îngăduie un asemenea lucru, căci sunt convins că, la o asemenea altitudine mare, termometrul nu poate arăta mai sus de minus paisprezece, cincisprezece grade. Ce însemna o asemenea temperatură pentru noi, vlăguiţi cum eram de privaţiuni, şi de foame şi de arşiţa deşertului, cititorul îşi poate imagina mai bine decât pot eu să descriu. Este suficient să spun că niciodată nu am simţit moartea mai aproape de mine ca atunci. Am zăcut acolo, oră după oră, în noaptea amarnică şi tăcută, simţind frigul dându-ne târcoale şi muşcându-ne când de degetele de la mână, când de picior, când de faţă. În zadar ne strângeam tot mai mult unii în alţii, nu se mai găsea strop de căldură în scheletele noastre înfometate. Când şi când câte unul dintre noi cădea într-o toropeală agitată de câteva minute, dar nu mai mult, şi asta probabil spre norocul nostru, căci dacă am fi adormit, mă îndoiesc că ne-am mai fi putut trezi vreodată. Da, numai voinţa noastră neclintită ne-a ţinut în viaţă!

Nu cu mult înainte de a se crăpa de ziuă, l-am auzit pe hotentotul Ventvogel, ai cărui dinţi clănţăniseră întreaga noapte ca nişte castaniete, dând drumul unui oftat lung. Apoi, clănţănitul a încetat.

În momentul acela nu m-a dus gândul la nimic, crezând că a adormit, spatele lui era lipit de al meu şi l-am simţit răcindu-se treptat până ce a devenit de gheaţă.

În cele din urmă, a început să se lumineze de ziuă şi curând săgeţi aurii au început să zboare pe deasupra zăpezii pentru ca, în sfârşit, măreţul soare să se ridice peste zidul de lavă ca să privească la siluetele noastre pe jumătate îngheţate. Dar şi la hotentotul Ventvogel, care

era *mort de-a binelea!* Nu era de mirare că spatele îi era de gheaţă, bietul de el. Murise atunci când l-am auzit oftând şi acum era complet rigid. Profund şocaţi, ne-am tras în lături – ce ciudată oroare avem noi muritorii faţă de un cadavru – şi i-am lăsat leşul zăcând acolo, cu braţele îmbrăţişând genunchii.

Soarele se ridicase pe cer, aruncându-şi razele reci, căci aici reci erau, direct în deschizătura peşterii. Deodată, am auzit un strigăt de teamă venit din partea cuiva şi mi-am întors capul.

Şi iată ce am văzut: aşezată în capătul opus al peşterii – la nici şase metri adică – se găsea o altă siluetă, cu capul lăsat în piept şi braţele lungi atârnându-i pe lângă trup. L-am privit şi mi-am dat seama că era tot un *om mort,* ba şi mai mult, un bărbat alb.

Ceilalţi l-au văzut şi ei, iar priveliştea s-a dovedit prea copleşitoare pentru nervii noştri ferfeliţi. Am dat buzna toţi afară din peşteră cât de iute ne-au îngăduit picioarele noastre pe jumătate degerate.

Capitolul VII
DRUMUL REGELUI SOLOMON

Odată ieşiţi, ne-am oprit, simţindu-ne oarecum absurzi.

— Eu mă întorc, a spus sir Henry.

— De ce? a întrebat Good.

— Pentru că mi-a dat prin cap că cel pe care l-am văzut ar putea să fie fratele meu.

Era o idee nouă, aşa că am revenit ca să vedem dacă era şi adevărată. După lumina strălucitoare de afară, o vreme, ochii noştri, ogârjiţi de orbitoarea zăpadă, nu au reuşit să răzbată prin întunericul din peşteră. Dar treptat, totuşi, s-au obişnuit cu semiobscurităţi, iar noi ne-am

apropiat de omul mort. Sir Henry a îngenuncheat şi l-a privit în faţă. Mulţumesc lui Dumnezeu, a spus el, cu un suspin de uşurare, nu e fratele meu!

Apoi, m-am apropiat şi eu şi l-am privit. Era trupul unui om de vârstă mijlocie, cu trăsături acviline, păr încărunţit şi o mustaţă lungă, neagră. Pielea era îngălbenită în întregime şi stătea întinsă pe oase. Hainele sale, cu excepţia a ceea ce părea să fie rămăşiţe unei perechi de ciorapi lungi de lână, îi fuseseră scoase, lăsând scheletul în devenire complet dezbrăcat. Cadavrul era înţepenit, iar în jurul gâtului avea atârnat un crucifix de fildeş galben.

— Oare cine ar putea fi? am întrebat eu.

— Nu-ţi trece prin cap? a făcut Good. Am clătinat din cap.

— Păi bătrânul *dom* Jose Da Silvestra, cine altul!?

— Nu se poate, am bâiguit eu, a murit acum trei sute de ani!

— Şi ce l-ar fi putut împiedica să zacă aici trei sute de ani, în atmosfera asta, aş vrea să ştiu?! a întrebat Good. Dacă temperatura este îndeajuns de scăzută, carnea şi sângele vor rămâne pe veci proaspete ca ale oilor din Noua Zeelandă, şi Cerul e martor că aici este îndeajuns de frig. Soarele nu pătrunde niciodată aici şi nici vreun animal care să sfâşie şi să distrugă. Fără îndoială că sclavul său, despre care amintea în scrisoare, i-a luat hainele şi a plecat. Nu-l putea îngropa el singur. Priviţi! a adăugat el, aplecându-se ca să culeagă un os de o formă ciudată, ascuţit bine la unul din capete. Iată „osul ascuţit” cu care a desenat Silvestra harta.

Pentru un moment am privit uluiţi, această privelişte extraordinară şi, aşa cum ni se părea, pe jumătate miraculoasă, făcându-ne să uităm de privaţiunile noastre.

— Aşa-i, şi uite şi de unde şi-a luat cerneala, a spus sir Henry, arătând spre o rană din braţul stâng al cadavrului. A mai văzut cineva aşa ceva până acum?

Nu mai exista nicio îndoială asupra celor ce se petrecuseră şi care, mărturisesc, în ceea ce mă priveşte, că mă îngroziseră. Acolo se găsea omul, acum mort, ale cărui indicaţii scrise cu zece generaţii în urmă ne conduseseră în acel loc. Ţineam în mână ustensila rudimentară cu care le scrisese, iar în jurul gâtului purta crucifixul pe care-l sărutaseră buzele muribundului. Cu privirea fixată pe el, am putut reface cu ajutorul imaginaţiei ultima scenă a dramei, călătorul murind de frig şi inaniţie, străduindu-se cu ultimele puteri să comunice lumii marea taină pe care-o descoperise – îngrozitoarea singurătate în care murise şi a cărui evidenţă se găsea în faţa noastră. Mi se părea chiar că putea găsi în trăsăturile lui adânci o asemănare cu cele ale bietului meu prieten Silvestre, urmaşul său, care murise în urmă cu douăzeci de ani în braţele mele, deşi ar fi putut fi o pură fantezie. Oricum, cadavrul se găsea acolo, o amintire tristă a sorţii care atât de des îi covârşeşte pe cei care pornesc în necunoscut, şi acolo urma să rămână, fără îndoială, încununat de grandoarea înspăimântătoare a morţii, timp de alte secole, pentru a stârni uimirea rătăcitorilor asemenea nouă, dacă va mai fi ca altcineva să-i năpădească singurătatea. Ne-am simţit copleşiţi, fiind deja marcaţi de frig şi foame.

— Să mergem, a spus sir Henry, pe un ton coborât, dacă mai rămânem, o să-i împărtăşim soarta!

Şi, ridicând stârvul hotentotului, îl plasă lângă cel al bătrânului *dom.* Apoi, aplecându-se, smulse crucifixul care atârna de gâtul lui Da Silvestra, rupând şnurul putrezit, căci degetele îi erau prea îngheţate ca să încerce să-l desfacă. Cred că încă îl mai păstrează. Eu am luat osul

ascuţit, e chiar acum în faţa mea, şi uneori îl mai folosesc când mă semnez. Apoi, părăsindu-i pe cei doi, pe mândrul bărbat alb al secolelor trecute şi pe bietul hotentot, lăsându-i să vegheze veşnic veşnicele zăpezi, am ieşit la lumina soarelui binecuvântat şi ne-am reluat drumul, întrebându-ne în sinea noastră câte ore aveau să mai treacă până când urma să fim şi noi ca ei.

După vreun kilometru, am ajuns la marginea platoului, căci mamelonul muntelui nu răsare chiar din centrul lui, deşi aşa părea privit dinspre deşert. Nu puteam vedea ce se găsea sub noi, întrucât peisajul era învăluit în ceaţa dimineţii. Totuşi, în scurt timp, straturile superioare de ceaţă s-au mai destrămat, dezvăluind dedesubtul nostru, la capătul lungii pante înzăpezite, un petic de iarbă verde prin care curgea un pârâu. Şi nu era tot. Lângă pârâu, încălzindu-se la soare, se găsea o ceată de vreo zece, cincisprezece *antilope mari* a căror specie nu am putut-o preciza de la distanţa aceea.

Priveliştea ne-a umplut de o bucurie nebună. Dacă am fi pus mâna pe ele, am fi avut hrană pe săturate. Problema era cum să o facem. Animalele se aflau la peste şase sute de metri, distanţă mare pentru o împuşcătură, una de care n-ar fi trebuit să depindem având în vedere că vieţile noastre atârnau de un fir de aţă.

Am examinat repede posibilităţile de a ne apropia la pândă, dar, până la urmă, de voie, de nevoie, am renunţat. Mai întâi că vântul nu ne era favorabil şi, apoi, am fi fost simţiţi, oricât de multă grijă am fi avut, căci ar fi trebuit să traversăm o zonă cu zăpadă pe care am fi fost observaţi.

— Trebuie să încercăm să tragem de aici, a spus sir Henry. Ce alegi, Quatermain, puştile cu repetiţie sau puştile expres?

Ceea ce era altă problemă. Puştile Winchester cu repetiţie – din care aveam două, Umbopa ducând-o pe cea

a bietului Ventvogel ca şi pe a lui – aveau o bătaie de o mie de metri, în vreme ce puştile expres doar trei sute cincizeci, dincolo de care a trage cu ele era mai mult o chestiune de noroc. Pe de altă parte, dacă ar fi lovit ţinta, gloanţele lor, fiind „explozive”, aveau mult mai multe şanse să doboare vânatul. O alegere dificilă, dar m-am hotărât să riscăm şi să le folosim.

— Să ţintească fiecare exemplarul din faţa noastră. Ochiţi bine greabănul, am spus eu, iar tu, Umbopa, să dai semnalul ca să tragem cu toţii odată.

A urmat o pauză în care fiecare a luat la ţintă animalul, aşa cum ar trebui să facă un om care ştie că de acea împuşcătură depinde propria sa viaţă.

— Foc! a strigat Umbopa în zulu.

Aproape în acelaşi moment, cele trei arme au pocnit cu zgomot. În faţa noastră s-au ridicat trei norişori de fum şi sute de ecouri s-au scurs pe deasupra zăpezii nemişcate. Apoi, fumul s-a risipit lăsându-ne să vedem – Doamne, ce bucurie! – o antilopă mare căzută pe spate şi agitându-şi furibund picioarele în agonia morţii. Am scos un strigăt de triumf – eram salvaţi, nu vom mai muri de foame. Slăbiţi cum eram, am alergat cum am putut pe panta înzăpezită şi, la zece minute după împuşcături, aveam în faţă inima şi ficatul animalului. Dar apăruse o altă problemă, nu aveam lemne şi deci nu puteam să aprindem focul ca să le prăjim. Ne-am privit disperaţi unul pe altul.

— Oamenii înfometaţi n-ar trebui să-şi bată capul prea mult, a spus Good, o să înfulecăm carnea crudă.

Altă ieşire din situaţia asta nu se întrevedea şi foamea chinuitoare făcea anunţul lui mai puţin dezgustător decât ar fi fost în alte condiţii. Aşa că am luat inima şi ficatul şi le-am îngropat pentru câteva minute în zăpadă ca să le răcim. Apoi le-am spălat în apa rece ca gheaţa a pârâului, după care le-am înfulecat cu lăcomie. O să sune destul de

urât, dar, sincer vă spun, nu mai mâncasem ceva aşa de gustos precum carnea crudă. Într-un sfert de oră, eram alţi oameni. Viaţa şi vigoarea s-au reîntors în trupurile noastre, pulsul slab a redevenit puternic, iar sângele a prins să circule cu viteză prin vene. Dar avizaţi asupra consecinţelor pe care le-am fi suportat umplându-ne prea mult stomacurile suferinde, am avut grijă să nu ne ghiftuim, oprindu-ne când încă ne mai era foame.

— Mulţumesc Cerului, a spus sir Henry, că animalul ne-a salvat vieţile. Ce este, Quatermain?

M-am ridicat şi m-am apropiat de antilopă, puţin îndoit. Era cam de mărimea unui măgar, cu coarne mari şi curbate. Nu mai văzusem un aşa exemplar până atunci, specia mi-era necunoscută. Avea o culoare cafenie, cu dungi roşii abia vizibile şi cu o blană groasă, dar apoi am aflat că băştinaşii din acest minunat ţinut numesc aceste exemplare *inco.* Sunt foarte rare şi trăiesc la altitudini mari, unde se găsesc şi alte vieţuitoare. Animalul fusese împuşcat direct în mijlocul greabănului, aşa că nu puteam afla cui aparţinuse glonţul. Cred că Good, trăind încă cu amintirea superbei împuşcături cu care doborâse girafa, convenise în secret că el fusese autorul, iar noi nu l-am contrazis.

Fusesem atât de preocupaţi să ne satisfacem foamea, că nu am mai fost atenţi la ce era în jurul nostru. Dar acum, trimiţându-l pe Umbopa să taie din carnea antilopei atât cât puteam căra cu noi, am prins să cercetăm împrejurimile. Ceaţa dispăruse, era deja ora opt şi soarele o spulberase, aşa că puteam cuprinde dintr-o privire întregul ţinut care se întindea dinaintea noastră. Nu ştiu cum aş putea descrie măreaţa panoramă care se desfăşura în faţa ochilor noştri. Nu mai văzusem ceva asemănător până atunci şi, cred, nici nu voi mai vedea.

În spatele şi deasupra noastră se ridicau Sânii înzăpeziţi ai reginei din Saba, iar sub noi, la vreo mie cinci sute de metri, se întindea cel mai încântător tărâm ondulat din lume! Iată acolo pâlcuri dese de copaci înalţi, iar dincolo un râu lat ce-şi croia drumul lui de argint! La stânga se întinde *veld*-ul vălurit, cu iarbă bogată, pe care puteam desluşi nenumărate turme de vânat sau de vite, căci de la distanţa aceea nu puteam fi siguri. Întinderea aceea părea înconjurată de un zid de munţi îndepărtaţi. În dreapta, ţinutul era mai mult sau mai puţin muntos, ici şi colo ridicându-se câte un pisc solitar, cu câmpii sau loturi cultivate printre ele, pe care puteam vedea colibe construite sub formă de domuri. Peisajul se prezenta în faţa noastră aidoma unei hărţi pe care scânteiau râuri ca nişte şerpi argintii şi culmi alpine, încununate cu ghirlande de zăpadă viscolită, se ridicau în toată măreţia lor, peste tot strălucind lumina fermecătoare a soarelui şi răsuflarea vieţii fericite a Naturii.

Dar două lucruri ciudate ne-au pus pe gânduri. Mai întâi, ţinutul dinaintea noastră era mai ridicat cu vreo nouă sute de metri faţă de deşertul pe care-l străbătusem, iar al doilea lucru ciudat era că toate râurile curgeau de la sud spre nord. Aşa cum ne aminteam cu durere, în partea de sud a vastului ţinut în care ne aflam nu se găsea pic de apă, dar în nord erau multe pâraie, cele mai multe părând să se verse în marele râu pe care-l puteam vedea pierzându-se în depărtare, acolo unde privirea noastră nu mai putea răzbate.

Ne-am aşezat şi o vreme am admirat în tăcere acest peisaj minunat. Apoi, sir Henry a spus:

— Nu era însemnat pe hartă ceva legat de Drumul lui Solomon? Am dat din cap, cu privirea pierdută în vastitatea ţinutului.

— Priviţi, acolo trebuie să fie! a adăugat el, arătând în dreapta noastră.

Good şi cu mine am privit în direcţia indicată şi acolo, şerpuind spre câmpie, se găsea ceea ce părea să fie un drum lat. Nu-l văzusem de la început, căci, coborând în câmp, se pierdea dincolo de un teren accidentat. Nu am zis nimic, sau oricum nu prea multe: începusem să ne pierdem simţul mirării. Într-un fel nu părea ceva nefiresc să dăm peste un soi de drum roman în acest ţinut ciudat. Pur şi simplu acceptam tacit faptul.

— Păi, a spus Good, e destul de aproape, dacă o s-o luăm de-a dreptul spre el. N-ar trebui să pornim?

Suna a lucru înţelept şi, de cum ne-am spălat feţele şi mâinile la pârâu, am şi plecat. Vreo doi kilometri ne-am croit calea printre bolovani şi prin zone înzăpezite, când, pe neaşteptate, ajungând pe culmea micii înălţimi, am descoperit drumul întinzându-se la picioarele noastre. Era un drum minunat, tăiat în stâncă solidă, lat cel puţin cincisprezece metri şi aparent bine întreţinut. Ciudat e că părea să înceapă din acel punct. Am înaintat şi am intrat pe el, dar la doar o sută de paşi în urma noastră, în direcţia Sânilor reginei, dispărea, întreaga suprafaţă a muntelui fiind acoperită de bolovani între care se găseau zone înzăpezite.

— Ce e de făcut, Quatermain? a întrebat sir Henry.

Am clătinat din cap, căci nu aveam nicio soluţie.

— Am găsit! a strigat Good. Fără îndoială că drumul trece peste şirul de munţi, străbătând deşertul în partea cealaltă, dar acolo l-a acoperit nisipul, iar deasupra noastră a fost mascat de lava fierbinte provenită dintr-o erupţie vulcanică.

Părea o părere demnă de luat în consideraţie. În orice caz, noi am luat-o de bună şi am început să coborâm panta. S-a dovedit a fi o cu totul altă poveste să coborâm

muntele pe acel drum magnific, cu burţile pline, decât cum fusese când urcasem înfometaţi şi degeraţi prin zăpadă. Într-adevăr, dacă n-ar fi persistat amintirea tristă a sorţii bietului Ventvogel şi a peşterii întunecate în care îi ţinea de-acum companie bătrânului *dom,* am fi fost veseli, în ciuda presentimentului că vom întâmpina primejdii nevăzute. Cu cât înaintam mai mult, cu atât atmosfera devenea mai blândă şi mai mângâietoare, iar ţinutul din faţa noastră ne încânta ochii cu o şi mai mare frumuseţe. Cât priveşte drumul, nu mai întâlnisem o asemenea construcţie inginerească, deşi sir Henry susţinea că marele drum de la St. Godard din Elveţia era foarte asemănător. Nicio greutate nu a fost de neînvins pentru inginerii din Lumea Veche care-l realizaseră. La un moment dat, am dat peste o vâlcea lată de nouăzeci de metri şi adâncă de cel puţin treizeci. Această vastă adâncitură era practic plină de bolovani uriaşi, şlefuiţi, care la bază erau perforaţi în formă de arcadă pentru a permite apelor să treacă şi peste care drumul îşi continua marşul triumfal. În alt loc, cobora în serpentine într-o vale abruptă de vreo sută cincizeci de metri, iar în altul trecea printr-un tunel săpat în munte, pe o distanţă de treizeci de metri, dacă nu mai mult.

Acolo am descoperit că pereţii tunelului erau acoperiţi cu basoreliefuri bizare înfăţişând oameni îmbrăcaţi în zale conducând care de luptă. Un altul, de o frumuseţe aparte, înfăţişa un întreg câmp de luptă, în fundal redând un convoi de prizonieri.

— Ei, bine, a spus sir Henry cercetând vechea operă de artă, este nimerită titulatura de Drumul lui Solomon, dar după umila mea părere, egiptenii au fost aici înainte ca oamenii lui Solomon să fi pus piciorul prin preajmă. Dacă operele acestea nu sunt egiptene sau feniciene, trebuie să spun că aduc foarte mult.

Pe la amiază înaintasem îndeajuns de mult ca să cercetăm terenul împădurit. La început am dat peste tufişuri risipite care au prins să se îndesească, pentru ca până la urmă drumul să şerpuiască printr-un crâng întins de copaci argintii, asemănători cu cei care pot fi văzuţi pe pantele Muntelui Masa, în Cape Town. Nu-i mai întâlnisem în peregrinările mele decât acolo, iar apariţia lor aici m-a lăsat cu gura căscată.

— Ei, a spus Good, examinând cu entuziasm vădit copacii cu frunze lucioase, avem aici lemn din plin, hai să ne oprim să ne prăjim ceva. Carnea aceea crudă am mistuit-o.

Nimeni nu a ridicat nicio obiecţie, aşa că, părăsind drumul, ne-am dus în apropierea unui pârâu care curgea nu prea departe şi, curând, am aprins un foc ca lumea din vreascuri uscate. Tranşând câteva hălci considerabile din carnea de *inco,* pe care-o cărasem cu noi, am prins să le prăjim după ce le-am înfipt în beţe ascuţite, aşa cum procedează kafirii, înfulecându-le apoi cu poftă. După ce ne-am pus burţile la cale, ne-am aprins pipele, bucurându-ne de micile noastre plăceri care, comparându-le cu iadul prin care trecusem, păreau de-a dreptul dumnezeieşti. Pârâul, ale cărui maluri erau acoperite de cantităţi uriaşe de ferigi gigantice, înţesate de boschete de sparanghel sălbatic, susura vesel prin dreptul nostru, briza blândă murmurând prin frunzişul copacilor de argint din care răzbătea gunguritul porumbeilor, păsări cu aripi strălucitoare săgetând ca nişte nestemate zburătoare din ramură în ramură. Era Paradisul!

Magia locului, combinată cu un simţ copleşitor al primejdiilor lăsate în urmă şi al pământului făgăduit găsit în cele din urmă, părea să ne fi redus la tăcere. Doar sir Henry şi Umbopa discutau pe un ton scăzut într-un amestec de engleză de baltă şi zulu stricată, dar cât se

poate de serios, iar eu m-am întins cu ochii pe jumătate închişi pe stratul înmiresmat de ferigi, ascultându-i.

Deodată i-am simţit lipsa lui Good şi m-am uitat să văd pe unde era. L-am găsit repede stând pe malul pârâului în care se îmbăiase. Nu purta decât cămaşa de flanel şi, revenind la obiceiurile sale de a-şi menţine o curăţenie perfectă, era preocupat până peste cap cu toate detaliile toaletei sale. Îşi spălase colanul de gutapercă, îşi scuturase zdravăn pantalonii, haina şi vesta, pe care acum le împăturea cu grijă în vederea îmbrăcării lor ulterioare, clătinând nemulţumit din cap la vederea numeroaselor găuri şi rupturi de pe ele, rezultate fireşti ale dificultăţilor cărora trebuise să le facem faţă în călătoria noastră. Apoi şi-a luat bocancii, i-a frecat cu un şomoiog de ferigi, apoi la sfârşit i-a lustruit cu o bucată de grăsime, păstrată cu grijă din carnea de *inco,* până când aceştia prinseră să arate, prin comparaţie, demni de admirat. Cercetându-i amănunţit prin monoclul său, şi-a tras apoi bocancii şi a început o operaţie de refrişare. Dintr-un băgăjel pe care-l purta cu el a scos un pieptănaş în care era fixată o oglinjoară şi în care s-a inspectat cu atenţie. Se pare că rezultatul nu a fost mulţumitor, căci a prins să-şi aranjeze părul cu mare grijă. Apoi a făcut o pauză contemplând efectul, dar s-a arătat în continuare nemulţumit. Şi-a pipăit bărbia pe care, în cele zece zile, crescuse un tufiş de fire de păr.

„Doar nu s-o pune să se radă”, m-am gândit eu. Dar exact asta a prins să facă. Punând iar mâna pe bucata de grăsime cu care-şi lustruise bocancii, Good o înmuie bine în pârâu. Apoi, cotrobăind iarăşi în băgăjel, a dat la iveală un aparat de ras cu protecţie, din cele cumpărate de cei care se tem să nu se taie în ele sau de cei care se pregătesc să facă un voiaj pe mare. După care a prins să-şi frece cu vigoare obrajii şi bărbia şi a început. Fireşte că

s-a dovedit a fi un proces dureros, căci scotea tot felul de gemete, iar eu, privindu-l cum se lupta cu barba încăpăţânată, abia reuşeam să-mi stăpânesc râsul. Mi se părea tare caraghios ca un bărbat să-şi aprindă singur paie-n cap încercând să se radă cu o bucată de grăsime în condiţiile în care ne găseam. În cele din urmă, a reuşit să-şi radă partea dreaptă şi bărbia, când deodată, stând cu ochii pe el, am surprins o rază de lumină care i s-a scurs pe lângă cap.

Good a sărit în sus, scoţând o exclamaţie obscenă (dacă n-ar fi fost un aparat cu protecţie, în mod sigur şi-ar fi tăiat gâtul), şi la fel am procedat şi eu, mai puţin exclamaţia, căci iată ce am văzut. La nici douăzeci de paşi de locul în care stăteam, şi la zece de Good, apăruse o ceată de oameni. Erau foarte înalţi, cu pielea arămie, câţiva dintre ei purtând pene mari şi negre şi mantii scurte de piele de leopard. Cam atât am reuşit să observ pe moment. În faţa lor se găsea un tânăr de vreo şaptesprezece ani, cu braţul ridicat şi trupul aplecat înainte în postura unei statui antice greceşti a aruncătorului de suliţă. Desigur că raza de lumină fusese cauzată de arma pe care-o aruncase.

Cum priveam aşa, din ceată s-a desprins un bărbat cu alură de soldat care-l prinse pe tânăr de braţ, şoptindu-i ceva. Apoi s-au apropiat de noi.

În acest timp, sir Henry, Good şi Umbopa puseseră mâna pe puşti luându-şi o poziţie ameninţătoare. Dar băştinaşii au continuat să se apropie. Mi-a trecut prin cap că poate habar n-aveau de efectul puştilor, căci nu le-ar fi tratat cu aşa dispreţ.

— Lăsaţi puştile jos! le-am strigat celorlalţi, dându-mi seama că singura noastră şansă ca să rămânem în siguranţă era să aplanăm eventualul litigiu.

Ei s-au supus, iar eu, venind în faţă, m-am adresat celui mai în vârstă care-l oprise pe tânăr:

— Salutări! am spus eu în zulu, neştiind ce limbă să folosesc. Spre mirarea mea, am fost înţeles.

— Salutări! a răspuns bărbatul, într-adevăr, nu în aceeaşi limbă, dar într-un dialect foarte apropiat, pe care nici eu şi nici Umbopa nu am avut vreo dificultate în a-l înţelege.

Aşa cum am aflat după aceea, limba vorbită de aceşti oameni era o formă învechită a limbii zulu, între ele fiind o legătură asemănătoare cu cea dintre engleza lui Chaucer şi cea din secolul al XIX-lea.

— De unde veniţi? a început el. Cine sunteţi şi de ce voi trei aveţi feţele albe, iar al patrulea are faţa fiilor mamei noastre? a adăugat, arătând spre Umbopa.

În timp ce vorbea, m-am uitat la Umbopa şi mi-am dat seama că avea dreptate. Chipul lui Umbopa era aidoma celor ale bărbaţilor din faţa mea, cum identică părea să fie şi silueta lui. Dar n-aveam vreme să chibzuiesc la această asemănare.

— Suntem străini şi venim cu gând de pace, i-am răspuns vorbind foarte rar, ca să mă înţeleagă, iar acesta este servitorul nostru.

— Minţi, a spus el, niciun străin nu poate traversa munţii în care piere orice şi oricine. Dar ce rost au minciunile voastre? Dacă sunteţi străini, trebuie să muriţi, căci niciun străin nu este primit în ţinutul *kukuanilor.* Este legea regelui. Aşa că pregătiţi-vă să muriţi, străinilor!

M-am arătat cam şocat de cele spuse, mai ales când am văzut mâinile câtorva dintre bărbaţi alunecând într-o parte unde aveau atârnat ceea ce mi se părea a fi un pumnal mare şi greu.

— Ce zice tipul ăsta? a întrebat Good.

— Zice că trebuie să murim, i-am răspuns pe un ton sumbru.

— Dumnezeule! a gemut Good.

Şi, aşa cum proceda ori de câte ori era uluit din cale-afară, îşi duse mâna la proteză, şi-o scoase şi şi-o aruncă din nou la loc cu un zgomot sec. O mişcare deosebit de norocoasă, căci, în secunda următoare, demnii *kukuani* au scos un ţipăt simultan de oroare, dându-se câţiva paşi înapoi.

— Ce s-a întâmplat? am spus eu.

— Dinţii lui, a răspuns sir Henry surescitat, şi-a mişcat proteza. Good, scoate-ţi proteza, scoate-o! Good s-a executat, strecurând proteza în mâna cămăşii sale de flanel. În momentul următor, curiozitatea a înlăturat teama, iar băştinaşii s-au apropiat încetişor. Se părea că deocamdată dăduseră uitării intenţia lor amabilă de a ne ucide.

— Cum se face, o, străinilor, că omul gras, a spus bătrânul pe un ton grav, arătând spre Good (care nu avea pe el decât bocancii şi cămaşa, fiind doar pe jumătate bărbierit), al cărui trup este îmbrăcat şi ale cărui picioare sunt goale, căruia îi creşte părul doar pe o parte a feţei lui palide şi nu şi pe cealaltă, şi care are un ochi străveziu şi strălucitor, cum se face, întreb, că are dinţi care se mişcă, intrând şi ieşindu-i din gură după bunul lor plac?

— Deschide-ţi gura, i-am spus lui Good.

Iar acesta şi-a răsfrânt de îndată buzele şi a rânjit la bătrân ca un dulău supărat, dezvelind asistenţei uluite două linii roşii, subţiri de cauciuc lipsite total de dinţi cum lipsit este şi un elefant nou-născut de colţii lui de fildeş. Privitorii au scos un geamăt.

— Unde sunt dinţii lui? au întrebat. I-am văzut cu ochii noştri, întorcându-şi încet capul, Good îşi trecu mâna prin dreptul gurii cu un gest de dispreţ greu de descris. Apoi, rânji din nou şi, surpriză!, dădu la iveală două şiruri de dinţi arătoşi.

În acel moment, tânărul care aruncase cuţitul, s-a azvârlit la pământ şi a slobozit un prelung strigăt de groază, în vreme ce genunchii bătrânului se loveau între ei.

— Văd că voi sunteţi spirite, a spus el cu o voce nesigură, căci cum poate un bărbat născut dintr-o femeie să aibă păr pe un obraz şi nu şi pe celălalt, sau un ochi rotund şi străveziu, sau dinţi care dispar şi cresc apoi la loc? Iertaţi-ne, o, stăpâni ai noştri!

Norocul ne-a surâs într-adevăr, şi m-am repezit să fructific şansa ce ni se arătase.

— Vă iertăm, am spus cu un zâmbet imperial, dar trebuie să aflaţi adevărul. Noi venim dintr-o altă lume, deşi suntem oameni ca şi voi. Venim, am continuat eu, de pe cea mai mare stea de pe cerul nopţii.

— O! O! au făcut băştinaşii în cor.

— Da, am urmat eu, aşa este, şi am zâmbit din nou cu blândeţe, ducând mai departe minciuna aceea uluitoare. Am venit să stăm o vreme cu voi şi să vă binecuvântăm în vizita noastră. Doar vedeţi, o, prieteni, că m-am pregătit pentru vizita aceasta învăţându-vă limba.

— Aşa este, aşa este! a strigat corul.

— Doar că, stăpâne, a intervenit bătrânul, ai învăţat-o tare greşit. I-am aruncat o privire plină de indignare, iar pe el l-a apucat tremurul.

— Acum, prieteni, am spus, vă daţi seama că, după o asemenea lungă călătorie, ar trebui să ne răzbunăm pe primirea ce ni s-a făcut, poate chiar dându-l morţii pe cel care a îndrăznit, pe scurt, să arunce cuţit asupra celui care-şi scoate şi-şi pune dinţii.

— Cruţaţi-l, stăpânilor, s-a rugat bătrânul fierbinte, căci este fiul regelui, iar eu sunt unchiul său! Dacă i se va întâmpla ceva, sângele lui va păta mâinile mele.

— Da, aşa este, a spus tânărul cu mare emfază.

— Poate că vă îndoiţi de puterea noastră de răzbunare, am spus eu nepăsător la reacţia lui. Atunci o să vă arăt. Hei, tu, câine şi sclav, m-am adresat lui Umbopa pe un ton aspru, dă-mi tubul magic care Vorbeşte, şi am făcut cu ochiul spre puşca mea.

Umbopa a înţeles ce voiam şi, cu ceva ce semăna oarecum cu un zâmbet ce nu-l mai văzusem până atunci pe faţa lui gravă, mi-a întins arma.

— Iată-l, o, stăpân al stăpânilor! a spus el, cu deplină supunere.

Chiar în momentul când cerusem puşca, zărisem o mică antilopă *klipspringer* stând pe stâncă la vreo şaptezeci de metri distanţă şi m-am hotărât să risc o împuşcătură.

— Vedeţi acel animal, am spus, arătând antilopa celor din faţa mea. Spuneţi-mi, este posibil ca un bărbat născut dintr-o femeie s-o ucidă de aici cu un zgomot?

— Nu e posibil, stăpâne, a spus bătrânul.

— Şi totuşi eu aşa o să fac, am spus calm. Bătrânul a zâmbit.

— Asta nu o poate face stăpânul, a spus el. Am ridicat puşca şi am ochit antilopa. Era un exemplar micuţ, un vânător ar fi putut fi scuzat dacă-l rata, dar ştiam că nu era momentul să trag pe lângă.

Mi-am umplut plămânii cu aer şi am apăsat încet pe trăgaci. Antilopa stătea nemişcată ca o stâncă.

Poc! Bum! Antilopa a sărit în aer şi a căzut moartă la pământ. Un urlet de groază izbucni dinspre ceata din faţa noastră.

— Dacă vreţi carne, am spus eu cu răceală în voce, puteţi împărţi antilopa.

Bătrânul a făcut un semn şi unul dintre însoţitori a plecat în fugă să aducă vânatul. Am remarcat cu satisfacţie că o nimerisem în spatele greabănului. S-au

adunat în jurul bietei creaturi moarte privind consternaţi la gaura făcută de glonţ.

— Vedeţi că nu spun vorbe goale, am zis eu. Nu a venit niciun răspuns:

— Dacă încă vă mai îndoiţi de puterea noastră, am urmat eu, puteţi trimite pe unul dintre voi pe stânca aceea ca să păţească ce a păţit antilopa aceasta.

Niciunul dintre ei nu a părut dispus să primească provocarea dar fiul regelui nu a pregetat să vorbească:

— Bine spus. Tu, unchiule, du-te pe stânca aceea. Cu magia nu poţi ucide decât un animal. Cu siguranţă nu şi un om.

Bătrânul nu a părut prea fericit de propunere. Ba chiar s-a arătat jignit.

— Nu, nu! s-a grăbit el să spună. Bătrânii mei ochi au văzut destul. Sunt cu adevărat vrăjitori. Să-i ducem la rege. Iar dacă cineva vrea o dovadă în plus, să se ducă el pe stânca aceea, ca să-i vorbească tubul vrăjit.

S-a produs numaidecât o mişcare generală de dezacord.

— Să nu lăsăm puterea magiei să se irosească pe bietele noastre trupuri, a spus unul dintre ei. Suntem mulţumiţi. Toată vrăjitoria stăpânită de poporul nostru nu se poate compara cu asta.

— Aşa este, a remarcat bătrânul, cu un oftat de uşurare. Fără îndoială că aşa este. Ascultaţi, copii ai stelelor, copii ai Ochiului strălucitor şi al Dinţilor mişcători, care vorbiţi ca şi tunetul şi ucideţi la depărtare. Eu sunt Infadoos, fiul lui Kafa, pe vremuri rege al *kuanilor.* Tânărul acesta este Scragga.

— Mai că m-a scalpat, a mârâit Good.

— Scragga, fiul lui Twala, marele rege, Twala cel cu o mie de soţii, şeful şi stăpânul suprem al *kukuanilor,* păstrătorul Marelui Drum, groaza duşmanilor, cercetător al

Artelor Negre, conducătorul a sute de mii de războinici, Twala cel cu un singur Ochi, cel negru, cel Groaznic.

— Atunci, am spus eu cu trufie, condu-ne la Twala. Nu vorbim cu oamenii de jos şi cu supuşii.

— Prea bine, stăpânilor, vă voi duce la el. Dar drumul este lung. Suntem pe un teren de vânătoare aflat la trei zile de reşedinţa regelui. Dar dacă stăpânii vor avea răbdare, îi vom conduce acolo.

— Aşa să fie, am spus, nepăsător, avem tot timpul din lume, căci suntem nemuritori. Suntem pregătiţi, porneşte! Dar, Infadoos şi tu Scragga, aveţi grijă! Să nu vă gândiţi să ne atrageţi în vreo cursă sau să ne prindeţi în vreo capcană, căci chiar înainte ca creierele voastre de noroi să le pună la cale, noi vom afla şi ne vom răzbuna. Raza ochiului străveziu al celui cu picioare goale şi faţa pe jumătate rasă vă va distruge şi vă va pârjoli pământul, dinţii lui nevăzuţi se vor fixa numaidecât în voi şi vă vor devora, pe voi, pe nevestele şi pe copiii voştri! Tuburile magice vă vor vorbi tare şi vă vor face pielea sită. Păzea!

Magnifica mea intervenţie nu a rămas fără efect. Într-adevăr, ar trebui mai degrabă cruţaţi, atât de profund impresionaţi se arătară prietenii noştri de puterile noastre.

Bătrânul trase o închinăciune, murmură cuvintele: „Koom, koom”, aşa cum am aflat mai târziu, era salutul lor regal, corespunzând lui din zulu *Bayete,* şi, întorcându-se, se adresă însoţitorilor săi.

Aceştia s-au repezit să preia lucrurile şi bagajele noastre, ca să le care în locul nostru, cu excepţia puştilor de care nu s-ar fi atins nici morţi. Au înhăţat chiar şi hainele lui Good care, aşa cum îşi aminteşte cititorul, fuseseră împăturite lângă el.

Văzând aceasta, Good s-a năpustit după ei, iscând o altercaţie zgomotoasă.

— Stăpânul cu Ochi străveziu şi Dinţi mişcători nu trebuie să le atingă, a spus bătrânul. Sclavul lui le va căra.

— Dar vreau să le îmbrac! mârâi nervos Good, în engleză. Umbopa le-a tradus.

— Nu, stăpâne, a spus Infadoos, vrea stăpânul să-şi acopere superbele sale picioare albe (deşi brunet, Good avea, în mod ciudat, o piele albă) de ochii servitorilor săi? L-am supărat cu ceva pe stăpân, că vrea să facă lucrul acesta?

Eu mai că era să explodez de râs, în vreme ce unul dintre băştinaşii punea mâna pe haine.

— Drace! mormăi Good. Ticălosul ăla negru mi-a luat pantalonii!

— Ascultă, Good, i-a spus sir Henry, ai în faţa lor o anume imagine şi musai să ţi-o păstrezi. Nu-ţi va folosi la nimic să-ţi tragi nădragii pe tine. De aici înainte va trebui să te mulţumeşti cu o cămaşă de flanel, cu perechea de bocanci şi cu monoclul.

— Da, am spus şi eu, şi cu mustăţi pe o parte a feţei, şi fără pe cealaltă. Dacă schimbi ceva din toate astea, oamenii ne vor lua drept impostori. Îmi pare rău pentru tine, dar acum serios, trebuie să te supui. Dacă tipii ăştia vor începe să ne suspecteze, vieţile noastre nu vor mai valora nici cât o ceapă degerată.

— Chiar crezi asta? m-a întrebat mohorât Good.

— Bineînţeles! Picioarele tale „albe şi frumoase” şi monoclu sunt trăsăturile distinctive ale grupului nostru şi, aşa cum a spus şi sir Henry, trebuie să te obişnuieşti cu ele. Fii mulţumit că ai bocancii în picioare şi că e cald afară.

Good a oftat, dar n-a mai comentat nimic, deşi i-a luat două săptămâni ca să se obişnuiască cu noua sa îmbrăcăminte sumară.

Capitolul VIII
PĂTRUNDEM ÎN ŢINUTUL KUKUANILOR

Întreaga după-amiază, am străbătut magnificul drum care se întindea neabătut în direcţia nord-vest. Infadoos şi Scragga mergeau alături de noi, dar însoţitorii lor se aflau la vreo sută de metri în faţă.

— Infadoos, am vorbit eu în cele din urmă, cine a făcut acest drum?

— A fost făcut demult, stăpâne, nimeni nu ştie de către cine sau când, nici măcar înţeleapta Gagool, care a trăit mai multe generaţii. Nu suntem îndeajuns de bătrâni ca să ne amintim cine l-a făcut. Nimeni nu ar putea construi astăzi aşa ceva, iar regele nu îngăduie să-l lase pradă ierbii.

— Dar ale cui sunt inscripţiile de pe pereţii peşterilor prin care am trecut pe acest drum? am întrebat, referindu-mă la basoreliefurile asemănătoare celor egiptene pe care le văzusem.

— Stăpâne, mâinile care au făcut drumul au făcut şi acele inscripţii minunate. Nu ştim cine anume.

— Când a venit poporul *kukuan* în acest ţinut?

— Stăpâne, poporul a venit aici aidoma răsuflării unei furtuni cu zece mii de mii de luni în urmă, de pe marile pământuri aflate dincolo, a spus el, arătând spre nord. Nu au putut să meargă mai departe din pricina munţilor înalţi care încercuiesc ţinutul, aşa spun vocile din vechime ale strămoşilor noştri care ni l-au lăsat nouă, copiilor, şi aşa spune şi Gagool înţeleapta, cea care adulmecă vrăjitori. Şi a arătat din nou spre piscurile înzăpezite. Ţinutul s-a arătat potrivit, aşa că s-au aşezat aici şi au devenit puternici, iar

acum numărul nostru este cel al firelor de nisip, iar când Twala regele îşi cheamă soldaţii, penele lor acoperă câmpia cât poţi vedea cu ochii.

— Dar dacă pământul este înconjurat de munţi, cu cine ar putea lupta armatele acestea?

— Nu, stăpâne, ţinutul este deschis spre nord, şi din când în când pe acolo pătrund hoardele de duşmani ce vin de pe un pământ necunoscut nouă, dar noi îi ucidem. N-a mai fost un război timp de o treime din viaţa unui om. Multe mii au murit în el, dar i-am nimicit pe cei care veniseră să ne aducă pieirea. De atunci nu a mai fost niciun război.

— Poate că războinicii voştri s-au plictisit să-şi tot ţină suliţele în cui, Infadoos!

— Stăpâne, a mai fost un singur război după ce ne-am nimicit duşmanii, dar a fost unul între noi: ne-am mâncat unii pe alţii!

— Cum aşa?

— Regele, stăpânul şi fratele meu vitreg, a mai avut un frate născut în aceeaşi zi de aceeaşi femeie. În tradiţia noastră, stăpâne, gemenii nu pot împărtăşi aceeaşi soartă, cel mai slab trebuie să moară. Dar mama regelui l-a ascuns pe copilul mai firav, care s-a născut al doilea, căci inima ei se ofilea de dorul lui, iar acel copil este regele Twala. Eu sunt fratele lui mai mic născut din altă femeie.

— Bun, şi?

— Stăpâne, Kafa, tatăl nostru, a murit când a ajuns la maturitate, şi fratele meu Imotu a fost uns rege în locul lui, domnind câtva timp şi având un fiu de la soţia sa favorită. Când copilul a împlinit trei ani, imediat după marele război, în timpul căruia niciun bărbat n-a putut însămânţa sau recolta, ţinutul a fost bântuit de foamete, iar din pricina asta oamenii au început să se revolte, privind în toate părţile ca şi leii înfometaţi după ceva de sfâşiat.

Apoi, Gagool, femeia înţeleaptă şi groaznică, ce nu moare, a făcut o proclamaţie către popor în care a zis: „Regele Imotu nu este rege”. În acea vreme, Imotu era rănit şi zăcea în coliba sa, incapabil să se mişte. Atunci, Gagool a intrat într-o colibă şi l-a scos de acolo pe Twala, fratele meu vitreg şi geamănul regelui, pe care-l ascunsese în peşteri şi pe stânci încă de la naştere, şi dându-i jos *moocha* (pânza legată de talie) de pe şale, a arătat *kukuanilor* semnul şarpelui sacru încolăcit în jurul mijlocului lui, cu care cel mai mare fiu al regelui este însemnat la naştere, strigând cu putere: „Iată-vă regele pe care eu l-am ascuns pentru voi până în ziua de azi”! Oamenii, înnebuniţi de foame şi cu raţiunea total pierdută, nemai văzând adevărul, au prins să urle: „Regele, regele”!, dar eu ştiam că nu era aşa, căci Imotu, fratele meu era cel mai mare dintre gemeni şi deci rege prin lege. Iar când zarva a atins punctul culminant, Imotu regele, deşi rănit grav, a ieşit din colibă ţinându-şi soţia de mână şi urmat de micuţul său fiu Ignosi, adică Iluminatul. „Ce este zarva aceasta?” a întrebat el. „De ce urlaţi regele, regele?” Atunci Twala, fratele său geamăn născut din aceeaşi femeie la aceeaşi oră, a alergat spre el şi, prinzându-l de păr, i-a înfipt adânc cuţitul în inimă. Iar poporul fiind nestatornic şi gata să venereze un nou lider ce răsare, a bătut din palme, strigând: „Twala este rege! Acum ştim că Twala este regele!”.

— Şi ce s-a întâmplat cu soţia lui Imotu şi cu fiul lor Ignosi? I-a omorât Twala şi pe ei?

— Nu, stăpâne! Când a văzut că stăpânul ei e mort, şi-a înhăţat copilul, ţipând, şi a fugit. După două zile a revenit în sat înfometată tare, dar nimeni nu i-a dat lapte sau hrană, deoarece stăpânul ei, regele, era mort, şi toţi bărbaţii o urau pe nenorocită. Dar la căderea nopţii, un copil, o fată, a ieşit din colibă şi i-a adus porumb să

mănânce, iar femeia a binecuvântat-o pe copilă şi a plecat în munţi împreună cu băiatul ei, înainte ca să răsară soarele, şi acolo trebuie că a şi pierit, căci nimeni nu a mai văzut-o de atunci, nici pe ea, nici pe copilul ei.

— Prin urmare, dacă acest copil Ignosi ar trăi, el ar fi adevăratul rege al *kukuanilor?*

— Într-adevăr, stăpâne! Şarpele sacru este în jurul mijlocului său. Dacă trăieşte, el este regele, dar, vai! el a murit de mult! Priveşte, stăpâne, a spus Infadoos, arătând în josul locului în care ne aflam spre o adunătură mare de colibe înconjurate de un gard, dublat la rândul lui de un şanţ, Acesta este satul în care a fost văzută ultima oară soţia lui Imotu şi fiul ei Ignosi. Acolo vom trage şi noi peste noapte, dacă, a adăugat el cu o voce îndoielnică, stăpânii mei dorm când sunt aici pe pământ.

— Atunci când ne aflăm printre *kukuani,* dragul meu prieten Infadoos, facem ce fac şi ei, am spus eu pe un ton măreţ şi m-am întors repede ca să mă adresez lui Good ce tropăia ursuz în spate, super-ocupat să-şi ţină în jos poalele cămăşii ce fluturau în briza de seară, deşi fără mare succes.

Spre surprinderea mea, m-am lovit de Umbopa, care venea imediat în spatele meu, ascultând, se vede treaba, cu mare interes discuţia mea cu Infadoos. Expresia de pe chipul său era dintre cele mai ciudate, redându-mi imaginea unui om care se străduia, cu oarecare reuşită, să-şi readucă aminte ceva dat uitării cu mult timp în urmă.

În timpul acesta înaintam voiniceşte spre câmpia vălurită de la picioarele noastre. Munţii pe care-i traversaserăm se înălţau mult deasupra capetelor noastre, iar Sânii erau învăluiţi parţial într-o pânză diafană de ceaţă. Cu cât înaintam, cu atât ţinutul îşi dezvăluia frumuseţile. Vegetaţia era luxuriantă, fără să fie totuşi tropicală, soarele era cald şi strălucitor, dar nu dogorea, şi

o briză plăcută bătea uşor de-a lungul coastelor înmiresmate de munte. Într-adevăr, acest ţinut era aproape un mic paradis pământesc, iar în ce privea frumuseţea, bogăţia naturală şi climatul, nu mai întâlnisem aşa ceva. Transvaalul este minunat, dar pe lângă ţinutul *kukuanilor* nu reprezintă nimic.

De cum ne-am reluat drumul, Infadoos a trimis un mesager să-i prevină pe locuitorii satului care văzându-ne cum ne apropiem, adoptaseră o atitudine războinică. Mesagerul a zbughit-o cu o viteză remarcabilă pe care, după cum mi-a spus Infadoos, avea s-o menţină fără oprire, căci alergatul era unul dintre exerciţiile practicate cu patos de către populaţie.

Rezultatul prevenirii devenea acum vizibil. Ajunşi la vreo trei kilometri de *kraal,* am putut vedea cum pe poartă ieşeau războinicii, grup după grup, îndreptându-se spre noi.

Sir Henry şi-a lăsat mâna pe umărul meu, făcând remarca precum că urma să avem parte de o primire călduroasă. Ceva din tonul său a atras însă atenţia lui Infadoos.

— Stăpânii mei să nu se teamă, a spus el repede, căci nu am nicio intenţie să-i trag pe sfoară. Regimentul pe care-l vedeţi se află sub comanda mea şi s-a prezentat la ordinul meu ca să vă dea onorul.

Am dat din cap uşurat, deşi în sinea mea nu eram foarte relaxat. La vreun kilometru de porţile acelui *kraal,* se profila o ridicătură prelungă cu pante blânde ce se ridicau dinspre drum, şi acolo s-au aliniat companiile. Formau o privelişte frumoasă, fiecare companie vând un efectiv de trei sute de oameni, asaltând cu promptitudine ridicătura, cu suliţele lor strălucitoare şi penele fluturând în vânt, ca să-şi ocupe locurile stabilite. Când am ajuns acolo,

douăsprezece astfel de companii, adică trei mii şase sute de oameni îşi ocupaseră poziţiile de-a lungul drumului.

Curând ne-am aflat în faţa primei companii, privind cu uimire cel mai magnific grup de războinici pe care-l văzusem vreodată. Erau toţi bărbaţi de vârstă matură, cei mai mulţi veterani la patruzeci de ani, niciunul dintre ei mai mic de un metru şi optzeci, în vreme ce mulţi treceau de doi metri. Purtau pe cap pene grele, negre de *sakaboola,* cum purtau şi călăuzele noastre. În jurul mijlocului şi spatele genunchiului drept erau încinşi cu cozi albe de bou, iar în mâna stângă ţineau un scut rotund cu un diametru de aproximativ jumătate de metru. Scuturile erau foarte ciudate. Cadrul este făcut dintr-o placă de fier subţiată bine, peste care se întinde piele de bou tăbăcită, albă ca laptele. Armele purtate de fiecare războinic erau simple, dar de mare eficienţă, constând dintr-o suliţă scurtă şi foarte grea, cu două tăişuri şi mâner de lemn, tăişul având cam cincisprezece centimetri lăţime. Aceste suliţe nu sunt aruncate, ci la fel ca *bangwan*-ul zulu-ilor sau ca *assegai*-ul, sunt folosite doar în lupta corp la corp, rănile produse de ele fiind foarte grave. Pe lângă *bangwan*-ul său, fiecare bărbat posedă trei cuţite mari şi grele, fiecare cuţit cântărind cam un kilogram. Unul dintre cuţite este fixat în cingătoare, iar celelalte două pe spatele scutului rotund, Aceste cuţite, cărora *kukuanii* le spun *tolla,* ţin locul *assegai*-ului aruncat de zuluşi. Războinicii *kukuani* le pot azvârli cu mare precizie cam de la cincizeci de metri şi au obiceiul să arunce „o salvă” de cuţite asupra inamicilor aflaţi la mică distanţă.

Soldaţii din fiecare companie au luat poziţia de drepţi, asemenea unor statui de bronz până ce treceam prin faţa lor, când, la o comandă clară dată de comandantul lor care, distingându-se printr-o mantie scurtă de piele de leopard, ocupa un loc din faţă, suliţele erau ridicate în aer

şi din trei sute de gâtlejuri izbucnea salutul regal *Koom!* Apoi, de cum treceam mai departe, compania se alinia în spatele nostru, însoţindu-ne spre *kraal,* până când întregul regiment al „Cărunţilor”, denumiţi aşa după scuturile lor albe, straşnicele trupe ale *kukuanilor,* prinse să mărşăluiască după noi, bătând pasul de se cutremura pământul.

În cele din urmă, urmând un traseu ce se rupea la un moment dat din Marele Drum, am ajuns la marele canal ce înconjura *kraal*-ul şi care se întindea pe cel puţin un kilometru şi jumătate, dublat de o palisadă solidă de piloni făcuţi din trunchiuri de copaci. În dreptul porţilor, canalul este traversat de un pod mobil primitiv, lăsat de un străjer ca să ne permită să trecem. Satul este foarte întins. Prin centru trece o uliţă lată intersectată în unghi drept de alte uliţe, astfel dispuse încât să cuprindă colibele în cvartale pătrate, fiecare cvartal fiind sediul câte unei companii. Colibele au formă de dom, fiind construite, asemenea celor ale zuluşilor, dintr-un cadru de chirpici frumos acoperit cu iarbă, dar, spre deosebire de acestea, au uşi prin care poate trece un om. Sunt şi mult mai largi, înconjurate de o verandă cu o lăţime de vreo doi metri şi pavate cu praf de var bătătorit bine.

De-a lungul uliţei care străbătea *kraal*-ul se înşirau sute de femei, curioase să ne vadă. Pentru o rasă băştinaşă, erau din cale-afară de chipeşe. Înalte şi graţioase, cu trupuri minunat sculptate. Deşi scurt, părul era mai degrabă încreţit, trăsăturile le erau adesea acviline, iar buzele, cu toate că groase, erau plăcute la vedere, ca de altfel la majoritatea raselor de pe întinsul Africii. Dar ceea ce ne-a frapat cel mai mult a fost lipsa oricărei exclamaţii şi aerul lor demn. Erau binecrescute în felul lor, aidoma celor care frecventează un salon la modă, şi, din acest punct de vedere, ele diferă de femeile zuluse şi de

verişoarele lor femeile masai care ocupă districtul de dincolo de Zanzibar. Curiozitatea le scosese din colibe, dar nu scoteau nicio exclamaţie de uimire şi nici nu făceau vreo observaţie nepoliticoasă, în vreme ce treceam prin faţa lor. Nici chiar atunci când bătrânul Infadoos, cu un gest mascat, le arătase minunea supremă a bietului Good, „picioarele albe”, nu şi-au arătat admiraţia deplină pe care era limpede că le-o stârnise. Şi-au fixat ochii lor întunecaţi pe noua frumuseţe albă ca zăpada, căci, după cum cred că am spus, pielea lui Good este din cale-afară de albă, şi asta a fost tot. De-ajuns însă pentru Good care are o fire modestă.

Ajunşi în centrul satului, Infadoos s-a oprit în faţa unei colibe mari, înconjurate la distanţă de altele mai mici.

— Intraţi, Fii ai Stelelor, a spus el pe un ton exagerat, şi binevoiţi să vă odihniţi un pic în locuinţa noastră umilă. O să vi se aducă câte ceva de mâncare, aşa că nu veţi fi nevoiţi să strângeţi cureaua. Puţină miere şi puţin lapte, un bou sau doi, câteva oi, nu prea mult, dar totuşi, ceva de-ale gurii.

— Prea bine, Infadoos, am luat eu cuvântul. Am obosit străbătând întinderile văzduhului. Lasă-ne să ne odihnim.

Prin urmare, am intrat în colibă unde am găsit tot confortul pregătit pentru noi. Culcuşuri de piele tăbăcită fuseseră întinse pentru odihna noastră şi vasele cu apă ne aşteptau ca să ne spălăm.

Deodată de afară a răzbit un strigăt şi, ieşind în pragul colibei, am văzut un şir de tinere ducând lapte, bucate prăjite şi miere într-un vas. În spatele lor veneau alţi tineri care mânau un viţel gras. Am primit darurile, apoi unul dintre tineri a scos un cuţit de la brâu şi a tăiat cu pricepere gâtul viţelului. În zece minute, era mort, jupuit şi tranşat. Cele mai bune bucăţi de carne ne-au fost cedate nouă, iar restul, în numele grupului nostru, l-am lăsat

războinicilor din jur care au luat carnea şi au împărţit „darul stăpânilor albi”.

Ajutat de o femeie extrem de atrăgătoare, Umbopa a prins să pregătească carnea într-o oală mare de lut pusă deasupra focului aprins în afara colibei, iar când a fost aproape gata, i-am poftit pe Infadoos şi pe Scragga să ne fie oaspeţi.

Au venit numaidecât şi s-au aşezat pe mici scăunele, din care erau mai multe în colibă, căci, în general, *kukuanii* nu stau pe vine asemenea zuluşilor, şi s-au înfruptat alături de noi din bucate. Bătrânul era deosebit de politicos şi amabil, dar am fost frapat de faptul că cel tânăr ne privea cu îndoială. La fel ca şi toţi ceilalţi, fusese intimidat de înfăţişarea noastră albă şi de lucrurile noastre magice, dar mi s-a părut că, dându-şi seama că şi noi mâncam, beam şi dormeam ca oricare alţi muritori, uimirea începea să-l părăsească, fiind înlocuită de o bănuială sumbră care îmi cam dădea fiori.

În timpul mesei, sir Henry mi-a propus că n-ar fi rău să încerc să aflu dacă gazdele noastre ştiau ceva de soarta fratelui său sau dacă măcar îl văzuseră sau auziseră de el. Dar, ţinând seama de toate, am considerat că ar fi mai înţelept ca deocamdată să nu scoatem niciun cuvânt despre asta. Era greu de explicat pierderea unei rude de „Stele”.

După masă, ne-am scos pipele şi le-am aprins, fapt care i-a uluit pe Infadoos şi pe Scragga. Era limpede că *kukuanii* nu erau obişnuiţi cu desfătările divine ale fumatului. Iarba creşte în jurul lor cât cuprinde, dar, ca şi zuluşii, doar o miroseau, fără să reuşească s-o identifice în noua ei formă.

Apoi, l-am întrebat pe Infadoos când aveam să purcedem la drum şi am aflat cu plăcere că fuseseră făcute pregătiri ca să plecăm în dimineaţa următoare,

mesagerii fiind deja trimişi ca să-l anunţe pe regele Twala de venirea noastră.

Se pare că Twala se afla în reşedinţa sa principală, cunoscută drept Loo, pregătindu-se pentru marea sărbătoare anuală care se ţinea în prima săptămână a lunii iunie. La această adunare, sunt aduse toate regimentele, cu excepţia detaşamentelor lăsate să facă de pază, şi are loc o paradă care se desfăşoară în faţa regelui. După care se desfăşoară marea vânătoare anuală de vrăjitori.

Trebuia să plecăm odată cu zorile şi, după Infadoos, care urma să ne însoţească, aveam să ajungem la Loo a doua zi seara, dacă n-am fi suferit vreun accident sau s-ar fi umflat râurile.

Spunându-ne toate acestea, gazdele ne-au urat noapte bună şi, fixându-ne plantoanele, trei dintre noi s-au întins pe jos căzând în dulcele somn al celui istovit, în vreme ce cel de-al patrulea a rămas în capul oaselor, vigilent la orice semn de trădare.

Capitolul IX
REGELE TWALA

Nu cred că este cazul să prezint în detaliu întâmplările avute pe drumul spre Loo. Ne-a luat două zile pline să călătorim pe Marele Drum al Regelui Solomon care duce chiar în inima ţinutului *kukuanilor.* Este suficient să amintesc că, înaintând pe acest drum, bogăţiile naturale sporeau văzând cu ochii, iar *kraal*-urile, înconjurate de marile câmpuri cultivate, deveneau tot mai numeroase. Erau cu toate construite după acelaşi principiu ca şi prima aşezare pe care o văzusem, fiind păzite de mari garnizoane de trupe. Într-adevăr, la *kukuani,* ca şi la germani, la zuluşi sau la masai, fiecare bărbat apt de

serviciul militar este soldat, astfel încât întreaga forţă a naţiunii este disponibilă pentru războaiele de cucerire sau de apărare. Călătorind, am fost ajunşi din urmă de sute de războinici care se grăbeau spre Loo pentru a fi prezenţi la marea sărbătoare anuală şi la paradă. Nici că mai văzusem trupe mai arătoase!

La apusul celei de-a doua zile, am poposit oleacă pe culmea unei nălţimi peste care trecea drumul, iar pe câmpia frumoasă şi fertilă care se întindea la picioarele noastre, se afla Loo! Pentru un băştinaş, oraşul este o aşezare enormă, cu o circumferinţă de circa opt kilometri, mărginită de *kraal-uri* desfăşurate la periferie, care, la marile ocazii, servesc drept cantonamente pentru regimente, şi de un ciudat deal în formă de potcoavă, pe care urma să-l cunoaştem mai bine, la vreo trei kilometri şi ceva spre nord. Este bine plasat, iar prin centru, împărţind aşezarea în două, curge un râu peste care pare să fi fost aruncate mai multe podeţe, aceleaşi pe care le văzusem de pe pantele Sânilor reginei din Saba, arătând mai degrabă fragile şi abrupte, decât solide şi arcuite.

Văzându-ne privind la ele, Infadoos a făcut o remarcă:

— Drumul se termină acolo, a spus el arătând spre munţii cunoscuţi printre *kukuani* drept „Cei Trei Vrăjitori”.

— De ce se termină? am întrebat eu.

— Cine ştie? a răspuns el ridicând din umeri. Munţii sunt înţesaţi de peşteri, iar între ei există o prăpastie adâncă. Acolo se duceau înţelepţii din vechime ca să dobândească lucrul pentru care au venit în acest ţinut, şi tot acolo sunt îngropaţi regii noştri pe Tărâmul Morţii.

— Şi de ce se duceau acolo înţelepţii? am întrebat eu nerăbdător.

— Eu nu ştiu. Stăpânii mei care au coborât din Stele trebuie să ştie, a răspuns el, privindu-mă din scurt.

Era limpede că ştia mai mult decât voia să spună.

— Da, am confirmat eu, ai dreptate, în Stele învăţăm multe lucruri. Am auzit, de pildă, că înţelepţii din vechime au venit în aceşti munţi ca să găsească pietre strălucitoare, jucărioare încântătoare şi fier galben.

— Stăpânul meu este luminat, mi-a răspuns el cu răceală, dar în astfel de chestiuni eu sunt ca şi un copil şi nu pot spune multe. Stăpânul meu trebuie să vorbească cu bătrâna Gagool, când va merge la rege, căci ea este la fel de înţeleaptă ca şi stăpânul meu. După care a dispărut.

De cum a plecat, m-am întors la ceilalţi şi am arătat spre munte.

— Acolo se află Minele Regelui Solomon, le-am spus. Umbopa, aflat printre ei, părând să parcurgă un moment de absenţă, atât de obişnuit la el, mi-a auzit vorbele.

— Da, *macumazahn,* a intervenit el, în zulu, este sigur că diamantele sunt acolo, şi tu le vei avea, căci oamenii albi ţin aşa de mult la jucărioare şi bani.

— De unde ştii tu asta, Umbopa? am întrebat eu cu severitate, căci nu-mi plăceau cuvintele cu două înţelesuri.

El a râs.

— Ieri-noapte am visat oameni albi!

După care a făcut stânga-mprejur şi a plecat.

— Oare, a întrebat sir Henry, la ce face aluzie prietenul nostru? Ceea ce e clar e că ştie mai mult decât vrea el să spună. Apropo, Quatermain, a auzit ceva... de fratele meu?

— Nimic. I-a întrebat pe toţi de care s-a apropiat, dar toţi au fost de acord că niciun om alb n-a mai intrat până acum în ţinutul lor.

— Crezi că a putut să ajungă până aici? a spus Good. Noi am reuşit numai printr-o minune, ar fi putut să răzbată până aici fără hartă?

— Nu ştiu, a spus sir Henry, mohorât, dar într-un fel simt că-l voi găsi.

Soarele a asfinţit încet, apoi, întunericul s-a lăsat dintr-odată pe pământ, devenind aproape tangibil. Între ziuă şi noapte nu exista nicio trecere, nicio transformare treptată, căci la aceste latitudini nu există crepuscul. Trecerea de la zi la noapte este atât de bruscă şi totală, ca şi trecerea de la viaţă la moarte. Soarele a dispărut, iar lumea s-a drapat în umbre. Dar nu pentru mult timp, căci dinspre est a răzbătut un licăr, urmat apoi de raze argintii şi, la sfârşit, luna plină şi măreaţă a prins să lumineze câmpia, trimiţându-şi săgeţile strălucitoare în lat şi-n lung şi umplând pământul cu o iradiere firavă.

Admiram priveliştea încântătoare, în vreme ce stelele se aprindeau înaintea acestei măreţii reţinute, şi ne simţeam inimile tresăltând la vederea unei frumuseţi ce nu poate fi descrise. Avusesem o viaţă dură, dar trebuie să fiu recunoscător că am avut prilejul să trăiesc câteva lucruri, iar unul dintre ele este că am avut prilejul să văd acea lună strălucind peste ţinutul *kukuanilor.*

Pe neaşteptate, starea de meditaţie a fost întreruptă de amabilul nostru prieten Infadoos:

— Dacă stăpânii mei s-au odihnit, vom purcede spre Loo, unde stăpânii mei au pregătit o colibă ca să petreacă noaptea. Luna străluceşte, deci nu ne vom rătăci de la drum.

Am fost de acord şi, după o oră, ne aflam la periferia oraşului a cărui întindere, luminată acum de mii de focuri, părea fără sfârşit, într-adevăr, Good care este un neîntrecut adept al glumelor proaste, l-a botezat „Loo cel fără limite”[16]. Curând am ajuns la un şanţ traversat de un pod mobil, unde am fost întâmpinaţi de zăngănitul armelor şi de strigătul răguşit al santinelei. Infadoos a spus nişte parole pe care nu le-am putut înţelege, întâmpinate de un salut, iar noi am fost lăsaţi să pătrundem pe strada

[16] În limba engleză, *loo* înseamnă closet. (n.tr.)

principală a marelui oraş întins pe câmpie. După o jumătate de oră de mers pe lângă şiruri nesfârşite de colibe, Infadoos s-a oprit în cele din urmă la porţile unui grup restrâns de colibe care înconjurau o mică curte de var bătătorit, anunţându-ne că acestea vor fi „săracele” noastre culcuşuri.

Am intrat, aflând că fiecăruia dintre noi îi fusese repartizată câte o colibă. Aceste locuinţe erau superioare oricărei alta pe care o văzusem până atunci, în fiecare existând câte un culcuş confortabil făcut din piei tăbăcite, întinse peste grămezi de iarbă aromitoare. De asemenea, ne era pregătită şi masa şi, de cum ne-am spălat cu apa din ulcioarele de lut, câteva femei cu o înfăţişare frumoasă ne-au adus carne friptă şi pâine de porumb elegant servite pe tăvi de lemn, întinzându-ni-le cu adâncă supuşenie.

Am mâncat şi am băut, după care, toate culcuşurile fiind mutate într-o singură colibă, la cererea noastră, o măsură de precauţie la care drăguţele tinere domnişoare au zâmbit, am căzut într-un somn adânc, extenuaţi de lunga noastră călătorie.

Când ne-am trezit, soarele era de-o şchioapă pe cer, iar femeile aşteptau înăuntrul colibei, departe de orice falsă pudicitate, căci primiseră poruncă să ne ajute „să ne pregătim”.

— Să ne pregătim, da, a mormăit Good, când ai doar o cămaşă de flanel şi o pereche de bocanci, treaba asta nu-ţi ia prea mult. Aş vrea să le ceri pantalonii mei, Quatermain.

Ceea ce am şi făcut, dar am fost anunţat că aceste relicve sacre fuseseră deja duse regelui care avea să ne primească înainte de amiază.

Spre uimirea şi dezamăgirea tinerelor domnişoare, le-am cerut să ne lase singuri şi astfel am prins să ne facem toaleta cum puteam mai bine în condiţiile date. Good a făcut chiar tot ce i-a stat în putinţă să-şi radă din nou

partea dreaptă a feţei, cea stângă, pe care apăruse acum o mustaţă stufoasă, rămânând neatinsă la insistenţele noastre. Cât despre noi, am fost mulţumiţi să ne spălăm pe îndelete şi să ne pieptănăm părul. Buclele blonde ale lui sir Henry îi cădeau acum până aproape de umeri, arătând mai mult ca niciodată cu un antic danez, în vreme ce părul meu cărunt crescuse de trei centimetri, în loc de unul cât îl purtam de obicei.

După ce ne-am luat micul dejun şi am fumat o pipă, însuşi Infadoos, şi nimeni altul, ne-a adus vestea că regele Twala putea să ne primească dacă binevoiam să mergem.

I-am replicat că aş fi preferat să aşteptăm ca soarele să mai urce pe cer, căci eram osteniţi după lunga călătorie etc. Atunci când negociezi cu oameni din afara civilizaţiei, este întotdeauna de preferat să nu manifeşti o grabă făţişă. Ar putea lua politeţea drept teamă sau servilism. Prin urmare, deşi eram nerăbdători să-l vedem pe Twala, pe cât putea fi Twala să ne vadă pe noi, am mai zăbovit vreo oră, timp în care am pregătit cadouri pe cât o permitea stocul nostru redus de bunuri – mai precis, puşca Winchester care aparţinuse bietului Ventvogel şi câteva mărgele. Puşca şi muniţia urma să le dăruim majestăţii sale, iar mărgelele erau pentru soţii şi curteni. Le oferisem deja câteva lui Infadoos şi lui Scragga, iar aceştia s-au arătat foarte încântaţi, întrucât nu mai avuseseră parte de aşa ceva până atunci. În cele din urmă, am anunţat că eram gata şi, conduşi de Infadoos, am pornit spre rege, Umbopa cărând darurile.

După ce am străbătut câteva sute de metri, am ajuns la o îngrăditură, ceva în genul celei care împrejmuia colibele ce ne fuseseră repartizate, doar că de cincizeci de ori mai mare, pentru că trebuia să cuprindă două hectare jumate sau trei. În afara acestei îngrădituri se găsea un şir de colibe – locuinţele soţiilor regelui. Exact în partea opusă a

porţii, pe latura îndepărtată a spaţiului liber, se afla o colibă foarte mare, singura din preajmă, în care locuia majestatea sa. În rest era spaţiu deschis, adică ar fi fost deschis dacă n-ar fi fost ocupat de companii întregi de războinici, adunaţi acolo în număr de vreo şapte, opt mii. Aceşti oameni stăteau nemişcaţi precum statuile, în vreme ce treceam de-a lungul lor, şi este imposibil să descrii grandoarea spectacolului pe care-l prezentau, cu penele lor care fluturau, cu suliţele care străluceau şi cu scuturile lor de fier acoperite cu piele de bou.

Spaţiul din faţa colibei mari era neocupat, dar înaintea ei fuseseră aduse mai multe scăunele. La un semn al lui Infadoos, ne-am aşezat pe trei dintre ele, cu Umbopa în spatele nostru. Cât despre Infadoos, acesta a înţepenit în dreptul uşii. Am aşteptat în felul acesta mai mult de zece minute, într-o tăcere de moarte, dar dându-ne seama că suntem priviţi de opt mii de perechi de ochi. Era întrucâtva o situaţie chinuitoare, dar am căutat s-o depăşim cât am putut de bine. În cele din urmă, uşa de la colibă s-a deschis şi a ieşit un bărbat uriaş, cu o splendidă mantie de piele de tigru fluturându-i pe umeri, însoţit de băiatul lui Scragga şi de ceea ce părea să fie o maimuţă ofilită, învăluită într-o mantilă de blană. Bărbatul s-a aşezat pe un scăunel, Scragga s-a poziţionat în spatele lui, iar maimuţa ofilită a mers în toate patru labele până în umbra colibei unde s-a lăsat pe vine.

Tăcerea persista.

Apoi, bărbatul şi-a dat jos mantia şi a rămas în faţa noastră, într-o atitudine cu adevărat înfricoşătoare. Nu mai văzusem până atunci o namilă cu un aspect atât de respingător. Buzele le avea la fel de groase ca ale negrilor, nasul era teşit, nu avea decât un ochi negru care strălucea, căci în locul celuilalt orbita era goală, întreaga lui expresie fiind una de cruzime, deşi într-o anumită

măsură senzuală. De pe capul mare se ridica un mănunchi de pene magnifice de struţ alb, trupul îi era încins într-o za lucitoare, iar în jurul taliei şi al genunchiului drept erau obişnuitele legături de piele de bou. În mâna dreaptă ţinea o suliţă enormă, în jurul gâtului purta un colier gros de aur, iar legat de frunte lucea stins un singur şi uriaş diamant neprelucrat.

Tăcerea a continuat, dar nu pentru mult timp. Deodată, omul pe care-l consideram a fi regele, a ridicat în sus suliţa. În acelaşi moment, cei opt mii de soldaţi şi-au săltat şi ei suliţele, strigând salutul regal: *Koom,* repetat de trei ori la rând, de fiecare dată pământul cutremurându-se din pricina urletelor ce puteau fi comparate doar cu tunetele cele mai cumplite.

— Plecaţi-vă capetele, o, oameni, se auzi o voce care părea să vină de la maimuţa aflată în umbra colibei, este regele!

— Este rege! bubuiră vocile celor opt mii drept răspuns. Plecaţi-vă capetele, o, oameni, este regele!

Apoi s-a lăsat din nou o tăcere de moarte. Nu peste multă vreme, a fost din nou întreruptă de un soldat din stânga noastră care-şi scăpase scutul pe stratul de var bătătorit, făcându-l să zornăie.

Twala şi-a întors ochiul său rece spre locul de unde venise zgomotul.

— Apropie-te tu, a spus el cu o voce de gheaţă.

Din rând păşi în faţă un tânăr bine făcut care s-a oprit înaintea regelui.

— Scutul tău a căzut, câine neîndemânatic? Vrei să mă faci de ruşine în ochii acestor străini veniţi din Stele? Ce ai de spus în apărarea ta?

L-am văzut pe bietul om cum se albeşte sub pielea lui negricioasă.

— Din întâmplare, o, Viţel al Vacii Negre, a spus el.

— Atunci a fost o întâmplare pentru care va trebui să plăteşti. M-ai făcut de ruşine, pregăteşte-te să mori!

— Eu sunt boul regelui, a fost răspunsul abia auzit.

— Scragga, a urlat regele, arată-mi cum ştii să-ţi foloseşti suliţa. Ucide-l pentru mine pe acest nebun care a greşit.

Scragga a ieşit în faţă cu un rânjet rău pe chip şi şi-a ridicat suliţa. Biata victimă şi-a acoperit faţa cu o mână, rămânând nemişcată. Cât despre noi, eram împietriţi de groază.

— Unu, doi...

Scragga şi-a luat avânt şi apoi aruncă suliţa, ah! drept la ţintă – lancea ieşind de o palmă din spatele soldatului. Acesta a dat scurt din mâini şi a căzut mort. Dinspre mulţime se iscă un murmur care se rostogoli spre noi, după care pieri. Tragedia se sfârşise. În faţa noastră se găsea cadavrul, iar noi încă nu ne dădeam seama ce se petrecuse. Sir Henry a sărit în sus şi a dat drumul unui blestem crunt, după care învins de tăcere, s-a aşezat la loc.

— Bună aruncare, a spus regele, luaţi-l!

Din rând au ieşit patru oameni care au ridicat stârvul, ducându-l de acolo.

— Acoperiţi petele de sânge, acoperiţi-le! s-a auzit din nou vocea piţigăiată ce părea să vină dinspre maimuţă. Regele a vorbit, judecata lui a fost înfăptuită!

Apoi, din spatele colibei s-a apropiat o fată purtând un vas plin cu var pe care l-a împrăştiat peste petele roşii, făcându-le să dispară.

În tot acest timp, sir Henry fierbea de furie pentru această întâmplare, şi cu greu am reuşit să-l potolim.

— Stai jos, pentru numele lui Dumnezeu! i-am şoptit eu. Vieţile ne sunt în pericol altfel!

S-a supus şi a rămas liniştit. Twala a rămas tăcut până ce urmele tragediei au fost şterse, după care ni s-a adresat:

— Oameni albi, a spus el, care aţi venit aici, de unde nu ştiu, de ce nu ştiu, vă salut!

— Şi noi te salutăm, Twala, rege al *kukuanilor!* am răspuns eu.

— Oameni albi, de unde veniţi şi ce căutaţi?

— Venim din Stele, nu ne întreba în ce fel. Am venit să vedem acest ţinut.

— Mare călătorie ca să vedeţi un lucru mic. Şi omul acela care este cu voi, a adăugat el arătându-l pe Umbopa, şi el vine din Stele?

— Chiar şi el, căci în cerul de deasupra sunt oameni şi de culoarea ta, dar nu întreba de lucruri prea înalte pentru tine, o, rege Twala!

— Vorbeşti îndrăzneţ, om din Stele, a răspuns Twala pe un ton pe care cu greu îl puteam agrea. Nu uita că stelele sunt departe, dar voi sunteţi aici. Ce-ar fi să păţiţi şi voi ce a păţit cel pe care abia l-au dus de aici?

Am râs zgomotos, deşi numai de râs nu-mi ardea.

— O, rege, am spus, ai grijă, umblă atent pe pietrele fierbinţi, altfel îţi poţi arde tălpile, ţine suliţa de mâner, altfel îţi vei tăia mâinile. Atinge-te de un singur fir de păr de pe capetele noastre, şi vei fi nimicit. Oare aceştia de colo, am adăugat arătând spre Infadoos şi Scragga care, deşi un ticălos cu sânge rece, curăţa el însuşi petele rămase după soldatul ucis, nu ţi-au spus ce fel de oameni suntem? Ai mai văzut oameni ca noi?

Şi am arătat spre Good, fiind foarte sigur că nu mai văzuse până atunci pe cineva care să-i semene câtuşi de puţin aşa cum se înfăţişa el în acel moment.

— Adevărat, nu am mai văzut, a spus regele, privindu-l curios pe Good.

— Nu ţi-a spus cum am trimis moartea de departe? am urmat eu.

— Mi-au spus, dar nu le-am dat crezare. Să văd şi eu cum ucideţi. Ucideţi-mi un om dintre cei care stau acolo, a zis, arătând spre cei care se găseau în partea opusă a *kraal-ului,* şi o să vă cred.

— Nici gând, am răspuns, nu vărsăm sânge de om decât ca pedeapsă îndreptăţită. Dar dacă vrei să vezi cu ochii tăi, porunceşte servitorilor să dea drumul unui bou prin poartă, şi înainte să se depărteze douăzeci de paşi, îi voi trimite moartea.

— Nu, a râs regele, omoară-mi un om şi o să cred!

— Atunci, fie, o rege! am răspuns pe un ton glacial. Mergi în spaţiul deschis şi, înainte să ajungi la poartă, vei fi mort. Sau dacă tu nu vrei, trimite-l pe fiul tău Scragga (pe care în acel moment l-aş fi ucis cu plăcere).

Auzind propunerea mea, Scragga a scos un soi de urlet şi a fugit în colibă. Twala s-a încruntat amarnic, propunerea nu-i fusese deloc pe plac.

— Daţi drumul unui viţel, a spus el. Doi oameni au şi plecat într-un suflet.

— Acum, sir Henry, am spus eu, tu vei fi cel care va trage. Vreau să arăt acestui bandit că nu sunt singurul magician din grup. Sir Henry şi-a înhăţat puşca şi s-a pregătit.

— Sper să trag bine, a mormăit el.

— Trebuie, i-am răspuns eu. Dacă ratezi cu primul glonţ, trage pe al doilea. Pune înălţătorul la o sută cincizeci de metri şi aşteaptă ca boul să se întoarcă pe lateral.

A urmat o pauză, după care am zărit un bou care alerga direct spre poarta kraal-ului. A trecut pragul, după care văzând mulţimea de oameni, s-a oprit buimac, s-a rotit şi a mugit.

— Acum, i-am şoptit. Puşca a pocnit.

Poc! şi boul a fost lovit în spinare, între coaste. Glonţul exploziv şi-a făcut pe deplin datoria şi dinspre mii le de oameni s-a auzit un strigăt de uimire.

M-am întors cu răceală:

— Am minţit, o, rege?

— Nu, omule alb, ai spus adevărul.

— Ascultă, Twala, am urmat eu, acum ai văzut. Noi am venit cu gând de pace, nu de război. Iată, am spus, ridicând Winchester-ul cu repetiţie, acesta este un băţ cu gaură care te va face capabil să ucizi cum am ucis şi noi, doar că las asupra lui vraja să nu ucidă niciun om. Dacă o vei ridica împotriva unui om, te va ucide pe tine. Iată, îţi voi arăta. Cere unui soldat să facă patruzeci de paşi şi să aşeze mânerul unei suliţe în pământ astfel încât partea lată să fie îndreptată spre noi.

În câteva secunde, lucrul era făcut.

— Acum uite cum voi rupe suliţa de colo. Ochind cu grijă, am tras. Glonţul a rupt partea lată a suliţei, fărâmiţând tăişul în bucăţele mici.

Din nou s-a auzit un strigăt de uimire.

— Acum, Twala, îţi voi da acest tub magic ţie şi-ţi voi arăta cândva cum să-l foloseşti. Dar ai grijă să nu îndrepţi magicul obiect din Stele spre un om de pe pământ, am mai spus, întinzându-i puşca.

Regele a apucat-o cu mare atenţie şi a depus-o la picioarele sale. În timpul acesta, am remarcat că arătarea zbârcită care aducea cu maimuţa ieşise din umbra colibei. Mergea pe toate patru labele, dar când a ajuns la locul unde se afla regele, s-a ridicat în două picioare şi, aruncând blana care-i acoperea faţa, dezvălui un chip incredibil de zbârcit. Părea să aparţină unei femei foarte bătrâne, însă atât de smochinit că nu întrecea în mărime capul unui copil de un an, cu zbârcituri adânci şi îngălbenite. Între aceste zbârcituri se găsea o despicătură

scofâlcită care reprezenta gura, sub care se curba bărbia. Nasul nu se putea distinge, iar înfăţişarea ar fi putut fi confundată cu cea a unui cadavru uscat la soare, dacă n-ar fi existat ochii aceia mari şi negri, plini încă de viaţă şi de isteţime, care străluceau şi se mişcau sub sprâncenele albe ca zăpada şi sub ţeasta de culoarea pergamentului proiectată în afară, ca nişte nestemate într-un osuar. Cât privea capul, era complet pleşuv, galben, în vreme ce zbârciturile de pe creştet se mişcau şi se contractau asemenea glugii unei cobre.

Persoana căreia îi aparţinea o astfel de înfăţişare, una atât de înfricoşătoare încât am simţit cum trece prin noi un fior de groază când am privit-o, a rămas nemişcată pentru un moment. Apoi, pe neaşteptate, a întins o mână scheletică prevăzută cu unghii de câţiva centimetri lungime şi, lăsând-o pe umărul regelui Twala, a prins să vorbească cu o voce piţigăiată şi pătrunzătoare:

— Ascultă, o, rege! Ascultaţi, o, războinici! Ascultaţi, o, munţi, câmpii şi râuri, casa neamului *kukuan!* Ascultaţi, o, cerule şi soare, o, ploaie, şi furtună, şi ceaţă! Ascultaţi, o, bărbaţi şi femei, o, tineri şi tinere, o, copii nenăscuţi încă! Ascultaţi, lucruri care trăiţi şi trebuie să muriţi! Ascultaţi, lucruri moarte care veţi reînvia ca să muriţi din nou! Ascultaţi, în mine este duhul vieţii şi prorocesc, prorocesc! Prorocesc!

Cuvintele s-au stins într-un vaiet slab şi groaza a părut să pătrundă în inimile tuturor celor care-l auziră, inclusiv în ale noastre. Bătrâna era din cale-afară de înspăimântătoare.

— *Sânge, sânge, sânge!* Râuri de sânge pretutindeni! îl văd, îl miros, îl gust – e sărat! Se scurge roşu pe pământ căzând din cer! *Paşi, paşi, paşi!* Tropăitul oamenilor albi care vin de departe! Cutremură pământul, pământul tremură în faţa stăpânilor lui! Sângele este bun, sângele

roşu este strălucitor, nimic nu se compară cu mirosul sângelui proaspăt vărsat! Leii îl vor linge şi vor rage, vulturii îşi vor scălda aripile în el şi vor ţipa de bucurie! Sunt bătrână, sunt bătrână! Am văzut mult sânge, ha, ha, dar voi vedea şi mai mult înainte să mor şi mă voi veseli! Cât de bătrână credeţi voi că sunt? Strămoşii voştri mă cunosc, şi strămoşii *lor* mă cunosc şi strămoşii strămoşilor strămoşilor *lor!* I-am întâlnit pe oamenii albi şi le ştiu poftele. Eu sunt bătrână, dar munţii sunt şi mai bătrâni decât mine. Spuneţi-mi, cine a făcut Marele Drum? Spuneţi-mi, cine a făcut picturile de pe stânci? Spuneţi-mi, cine i-a ridicat pe cei trei Tăcuţi de dincolo de prăpastie? a adăugat ea, arătând spre cei trei munţi abrupţi pe care-i observasem cu o noapte înainte. Voi nu ştiţi, dar eu ştiu! Oamenii albi care au fost aici înaintea voastră, care vor fi şi când voi veţi muri, care vă vor înfuleca şi vă vor nimici. *Da, da, da!* Şi de ce vin ei, cei Albi, cei îngrozitori, pricepuţi la magie şi atotştiutori, cei puternici şi de neclintit? Ce este piatra aceea lucitoare de pe fruntea ta, o, rege? Cine a făurit zalele de fier de pe torsul tău, o, rege? Tu nu ştii, dar eu ştiu. Eu Bătrâna, eu înţeleaptă, eu *isanusi,* vraciul vrăjitor!

Apoi, şi-a întors capul pleşuv spre noi.

— Ce căutaţi voi, oameni albi din Stele... ah, da, din Stele! Căutaţi o stea pierdută? N-o veţi găsi aici. Nu este aici. De secole şi secole acest pământ nu a fost atins de un picior alb. Nicicând, decât o dată! Şi-mi amintesc că acela a şi murit! Veniţi pentru pietrele! Ştiu eu! Ştiu eu! Le veţi găsi atunci când se va usca sângele. Dar o să vă întoarceţi de unde aţi venit, sau o să rămâneţi cu mine? *Ha, ha, ha!* Şi tu, cel cu pielea neagră şi port mândru, a adăugat arătându-l pe Umbopa cu degetul ei osos, cine eşti *tu,* şi ce cauţi *tu?* Nici pietre ce lucesc, nici metal galben ce sclipeşte, acestea le laşi „oamenilor albi din Stele”. Mi se

pare că te ştiu, mi se pare că pot să miros mirosul sângelui din inima ta. Scoate-ţi cingătoarea!

În acel moment, teribila creatură a fost cuprinsă de convulsii şi a căzut la pământ pradă unei crize epileptice, fiind cărată degrabă în colibă.

Regele s-a ridicat tremurând şi a făcut un semn din mână. Deodată, regimentele s-au încolonat şi, în nici zece minute, în afara noastră, a regelui şi a câtorva însoţitori, marele spaţiu a rămas gol.

— Oameni albi, a spus el, mă gândesc să vă ucid. Gagool a spus cuvinte ciudate. Voi cum vă apăraţi?

Am râs.

— Ai grijă, o, rege, nu suntem uşor de omorât. Tu ai văzut soarta boului, vrei să păţeşti şi tu la fel?

Regele s-a încruntat.

— Nu e bine să ameninţi un rege.

— Noi nu ameninţăm, noi spunem adevărul. Încearcă să ne omori, o, rege, şi vei afla.

Namila primitivă şi-a dus mâna la frunte, chibzuind.

— Mergeţi în pace, a spus el în cele din urmă. Diseară se ţine marele dans, îl veţi vedea. Nu vă temeţi că vă întind o cursă. Mâine mă voi gândi.

— Este bine, o, rege, am răspuns, cu un aer de nepăsare, după care, însoţiţi de Infadoos, ne-am ridicat şi ne-am îndreptat spre *kraal*-ul nostru.

Capitolul X
VÂNĂTOAREA DE VRĂJITORI

Ajunşi la colibă, i-am făcut semn lui Infadoos să intre.

— Acum, Infadoos, i-am spus, vom vorbi cu tine.

— Stăpânii mei să vorbească.

— Ni se pare, Infadoos, că regele Twala este un om crud.

— Aşa este, stăpâni ai mei! Vai, pământul ţipă din pricina cruzimii sale! În seara asta, veţi vedea! Este marea vânătoare de vrăjitori şi mulţi dintre ei vor fi descoperiţi şi ucişi. Viaţa niciunui bărbat nu este în siguranţă. Dacă regele râvneşte la vita unui bărbat, sau la soţia lui, sau dacă se teme de un bărbat care ar putea ridica o răscoală împotriva lui, atunci Gagool, pe care aţi văzut-o, sau o altă femeie pricepută la descoperirea vrăjitorilor după cum a învăţat-o Gagool, îl vor adulmeca pe acel bărbat drept vrăjitor şi acesta va fi ucis. Mulţi vor muri până ce luna va apune. Mereu a fost aşa. Eu însumi s-ar putea să fiu ucis. Până acum am fost cruţat întrucât sunt dibaci în războaie şi sunt iubit de soldaţi, dar nu ştiu cât de mult voi mai trăi. Pământul geme sub actele de cruzime ale lui Twala şi se teme de el şi de metodele sale însângerate.

— Şi atunci, Infadoos, de ce nu este dat jos de popor?

— Nu, stăpânilor, el este regele, şi dacă va fi ucis, Scragga îi va lua locul, iar inima lui Scragga este chiar mai neagră decât cea a lui Twala, tatăl lui. Dacă Scragga ar fi rege, jugul nostru ar fi fost mult mai greu decât jugul ce ni l-a pus Twala. Dacă Imotu nu ar fi fost ucis sau dacă fiul său Ignosi ar fi trăit, ar fi putut fi altfel, dar amândoi sunt morţi.

— De unde ştii că Ignosi e mort? a spus o voce venită din spatele nostru.

Ne-am întors uimiţi să-l vedem pe purtătorul vocii. Era Umbopa.

— Ce înseamnă asta, băiete? l-a întrebat Infadoos. Cine ţi-a dat voie să vorbeşti?

— Ascultă, Infadoos, a fost răspunsul, îţi voi spune o poveste. Cu ani în urmă, regele Imotu a fost ucis în ţara lui, iar soţia lui a fugit cu fiul lor Ignosi. Aşa este?

— Aşa este!

— S-a spus că femeia şi fiul ei au murit în munţi. Aşa este?

— Şi asta este adevărat!

— Ei bine, se pare că Ignosi şi mama lui nu au pierit. Au trecut munţii şi au fost conduşi prin deşert de un trib de beduini, până când, în cele din urmă, au dat de apă, de iarbă şi de copaci.

— De unde ştii tu toate astea?

— Ascultă! Au călătorit fără întrerupere, multe luni la rând, până într-un ţinut unde oamenii se numesc *amazulu,* neamuri ale *kukua*-nilor, şi trăiesc de pe urma războiului, iar cu aceştia au rămas mulţi ani, până când în cele din urmă mama a murit. Apoi, fiul ei Ignosi a redevenit un colindător, călătorind într-un ţinut al minunilor unde trăiau oamenii albi şi timp de mai mulţi ani el a desprins înţelepciunea oamenilor albi.

— O poveste frumoasă, a spus Infadoos pe un ton neîncrezător.

— A trăit acolo ani de-a rândul, făcând pe servitorul şi pe soldatul, dar păstrând în inima lui tot ceea ce-i spusese mama lui despre locul lui de baştină şi tinzând în sinea lui să găsească calea de a ajunge acolo ca să-şi întâlnească poporul şi să vadă casa tatălui său înainte să moară. Ani îndelungaţi, a trăit şi a aşteptat, şi, în fine, a sosit şi timpul, aşa cum vine pentru cel care ştie să-l aştepte, şi a întâlnit câţiva oameni albi care căutau acest tărâm necunoscut, purcezând să-i însoţească. Oamenii albi au pornit în călătoria lor lungă, căutând pe unul de-al lor ce se pierduse. Au traversat deşertul dogoritor, au traversat munţii înzăpeziţi şi, în cele din urmă, au ajuns în ţinutul *kukuanilor,* unde te-au găsit pe *tine,* o, Infadoos!

— E limpede că eşti nebun să spui toate astea, a spus uimit bătrânul soldat.

— Aşa crezi? Îţi voi arăta, o, unchiule! Eu sunt Ignosi, regele îndrituit al *kukuanilor!*

Apoi, cu o singură mişcare, îşi îndepărtă *moocha,* rămânând gol în faţa noastră.

— Priveşte, a spus el, ce este aceasta? şi a arătat spre tatuajul care reprezenta un şarpe mare, albastru ce-i încolăcea mijlocul, coada dispărându-i în gura deschisă, chiar la junghietura picioarelor.

Lui Infadoos ochii mai că-i săriseră din cap. Apoi, a căzut în genunchi.

— *Koom! Koom!* a strigat el. Este fiul fratelui meu, este regele!

— Nu aşa ţi-am spus, unchiule? Ridică-te! Încă nu sunt rege, dar cu ajutorul tău şi al acestor curajoşi oameni albi, care sunt prietenii mei, voi fi! Totuşi, bătrâna vrăjitoare Gagool avea dreptate, mai întâi pământul se va umple de sânge, şi al ei va curge aşijderea, dacă are aşa ceva şi e capabilă să moară, căci mi-a ucis tatăl cu cuvintele ei şi a alungat-o pe mama. Iar acum, Infadoos, trebuie să alegi. Îţi pui mâinile într-ale mele şi devii omul meu? Vei împărtăşi primejdiile care mi se ivesc în cale, ajutându-mă să-l înfrâng pe acest tiran şi ucigaş, sau nu? Alege!

Bătrânul şi-a dus mâna la frunte şi a chibzuit. Apoi s-a ridicat şi, îndreptându-se spre locul în care stătea Umbopa, sau mai degrabă Ignosi, îngenunche în faţa lui şi-i luă mâna.

— Ignosi, regele de drept al *kukuanilor,* îmi pun mâna într-ale tale şi voi fi omul tău până la moarte. Când erai un copil te-am legănat pe genunchi, acum braţul meu bătrân va lovi pentru tine şi pentru libertate.

— Prea bine, Infadoos, dacă voi învinge, tu vei fi al doilea om ca rang după rege, Dacă voi fi învins, nu-ţi rămâne decât moartea, care nu e oricum departe de tine. Ridică-te, unchiule! Şi voi, oameni albi, voi mă veţi ajuta?

Ce vă pot oferi? Pietrele albe! Dacă voi învinge şi le voi putea găsi, veţi putea lua câte veţi putea duce cu voi. Atât vă ajunge? Am tradus propunerea.

— Spune-i, mi-a zis sir Henry, că nu cunoaşte englezii. Banii sunt buni şi, dacă ne apar în drum, îi vom lua. Dar un gentleman nu se vinde pentru bani. Vorbind însă în numele meu, voi spune că dintotdeauna mi-a plăcut Umbopa şi pe cât voi putea îi voi sta alături în iniţiativa lui. Îmi va fi din cale-afară de plăcut să pun la punct unele lucruri cu acest diavol crud de Twala. Tu ce spui, Good, şi tu, Quatermain?

— Păi, a răspuns Good, ca să vorbesc în hiperbole, ce par să fie pe placul acestor oameni, poţi să-i spui că rivalitatea este binevenită, încălzind cuibul inimii, şi în ceea ce mă priveşte sunt băiatul lui. Singura condiţie este să-mi permită să port pantaloni. Am tradus esenţa acestor răspunsuri.

— Prea bine, prieteni, a spus Ignosi, fostul Umbopa. Dar tu ce spui, *macumazahn,* şi tu vei fi alături de mine, bătrâne vânător, mai isteţ decât un bivol rănit?

Am chibzuit un moment, scărpinându-mă în cap.

— Umbopa sau Ignosi, am zis, mie nu-mi plac revoluţiile. Sunt un om al păcii şi niţeluş chiar laş – aici Umbopa a zâmbit –, dar, pe de altă parte, iau partea prietenilor mei, Ignosi. Tu ai fost de partea noastră şi te-ai purtat ca un bărbat, aşa că voi fi şi eu alături de tine. Dar ţine minte că sunt un neguţător şi trebuie să-mi câştig existenţa, aşa că accept oferta referitoare la diamante, în cazul în care ne vom găsi în situaţia de a le obţine. Şi altceva: după cum ştii, am venit să-l căutăm pe fratele lui *incubu* (sir Henry). Va trebui să ne ajuţi să-l găsim.

— Aşa voi face, a răspuns Ignosi. Infadoos, în numele şarpelui care-mi încolăceşte mijlocul, spune-mi adevărul.

După ştiinţa ta, a existat vreun om alb care a pus piciorul în ţinutul acesta?

— Nu, o, Ignosi!

— Dacă un om alb ar fi fost văzut sau s-ar fi auzit de el, ai fi ştiut?

— Cu siguranţă aş fi ştiut.

— Ai auzit, *incubu,* i-a spus Ignosi lui sir Henry, nu a fost pe aici.

— Bine, bine, a spus sir Henry suspinând, asta e. Nici n-am presupus să fi ajuns vreodată aşa de departe. Bietul de el, bietul de el! Aşadar, totul a fost inutil, voinţa Domnului s-a împlinit.

— Să trecem la afaceri, am intervenit eu, ca să depăşim subiectul dureros. Este foarte bine să fii rege prin dreptul divin, Ignosi, dar cum vezi tu modul în care vei ajunge pe tron?

— Nu ştiu. Infadoos, tu ai vreun plan?

— Ignosi, fiul Iluminatului, a răspuns unchiul său, diseară se desfăşoară marele dans şi vânătoarea de vrăjitori. Mulţi vor fi descoperiţi şi omorâţi, iar în inimile multor altora va fi durere, suferinţă şi mânie împotriva regelui Twala. Când se va termina dansul, voi vorbi cu câţiva şefi din cei mari care, la rândul lor, dacă-i voi câştiga, vor vorbi cu regimentele lor. La început, le voi vorbi cu blândeţe şi-i voi aduce să vadă că tu eşti într-adevăr regele, şi sper că mâine dimineaţă vei avea de partea ta douăzeci de mii de suliţe. Acum trebuie să plec ca să mă gândesc, să aud câte ceva, să mă pregătesc. După ce se termină dansul, dacă vom mai fi în viaţă, şi eu şi voi, ne vom întâlni aici să vorbim. În cel mai bun caz, va fi război.

În acel moment, discuţia noastră a fost întreruptă de strigătul mesagerilor trimişi de rege. Apropiindu-ne de uşa colibei, am cerut să fie lăsaţi şi, în scurt timp, au intrat trei

oameni purtând fiecare pe braţe câte o za strălucitoare şi câte o secure de luptă.

— Darurile stăpânului meu regele pentru oamenii albi din Stele! a spus un vestitor care venise cu ei.

— Îi mulţumim regelui! i-am spus. Vă puteţi retrage. Oamenii au plecat, iar noi am cercetat zalele cu mare interes.

Erau printre cele mai frumoase pe care le văzusem vreodată. O za întreagă se putea strânge într-atât de mult încât cu greu depăşea căuşul făcut de două mâini.

— Faceţi lucrurile astea aici, Infadoos? l-am întrebat. Sunt foarte frumoase!

— Nu, stăpâne, ne-au parvenit de la strămoşii noştri. Nu ştim cine le-a făcut şi au mai rămas doar câteva.[17]

Doar cei de sânge regal au voie să le poarte. Sunt haine magice prin care nu poate trece nicio suliţă, iar cei ce le poartă sunt aproape de neatins în luptă. Regele este ori foarte mulţumit, ori foarte înfricoşat, căci altfel nu ar fi trimis astfel de daruri. Puneţi-le la noapte, stăpânilor!

Restul zilei l-am petrecut în linişte, odihnindu-ne şi evaluând situaţia care era îndeajuns de captivantă. În cele din urmă, soarele a asfinţit, miile de focuri s-au aprins şi din întuneric a răzbit până la noi tropăitul a numeroase picioare şi zăngănitul a sute de suliţe, regimentele deplasându-se spre locurile stabilite pentru a se pregăti de marele dans. Apoi, luna plină s-a arătat în toată splendoarea ei şi, în vreme ce-i admiram razele, a apărut Infadoos, îmbrăcat în veşmânt de luptă şi însoţit de o gardă de douăzeci de oameni care avea menirea să ne escorteze la locul dansului. Aşa cum ne sfătuise, ne pusesem deja zalele trimise de rege pe sub hainele obişnuite, constatând cu surprindere că nu erau nici grele

[17] În Sudan, săbiile şi zalele sunt încă purtate de arabi, strămoşii lor capturându-le probabil de la cruciaţi – nota editorului.

şi nici inconfortabile. Zalele, făcute după cum se vedea pentru oameni mari la statură, atârnau slobode pe Good şi pe mine, dar pe sir Henry se potriveau de minune cu statura lui uriaşă, venindu-i ca o mănuşă. Apoi, încingându-ne revolverele la brâu şi luând securile de luptă pe care regele ni le trimisese împreună cu zalele, am plecat.

La sosirea noastră la marele *kraal,* unde fusesem primiţi de dimineaţă de rege, am constatat că locul era aproape plin, de jur-împrejur aflându-se circa douăzeci de mii de oameni, organizaţi pe regimente. La rândul lor, regimentele erau împărţite în companii între care se lăsase un mic spaţiu astfel ca vânătorii de vrăjitori să poată trece într-o parte şi-n alta. Era cu neputinţă să-ţi închipui o privelişte mai impozantă decât cea înfăţişată de uriaşa şi bine organizata adunare de oameni înarmaţi.

Rămăseseră într-o tăcere adâncă, iar luna lumina pădurea de suliţe pe care le ţineau ridicate, staturile lor impunătoare, penele fluturânde şi şirul armonios al scuturilor divers colorate. Oriunde am fi privit, am fi văzut rânduri peste rânduri de feţe întunecate depăşite de şiruri peste şiruri de suliţe scânteietoare.

— Cu siguranţă că e prezentă întreaga armată, i-am spus eu lui Infadoos.

— Nu, *macumazahn,* mi-a răspuns el, doar a treia parte din ea. O treime se prezintă aici în fiecare an, o altă treime este adunată afară în caz că vor începe revolte din pricina uciderilor, zece mii sunt dispuşi în jurul Loo, iar restul supraveghează *kraal*-urile din ţinut. Suntem un popor mare, după cum vezi.

— Sunt foarte tăcuţi, a observat Good.

Într-adevăr, o asemenea tăcere de moarte la o adunare atât de uriaşă de fiinţe omeneşti era aproape copleşitoare.

— Ce a spus *bougwan?* m-a întrebat Infadoos. I-am tradus.

— Cei asupra cărora planează umbra morţii sunt tăcuţi, a răspuns el mohorât.

— Vor fi mulţi ucişi?

— Foarte mulţi!

— Se pare, le-am spus celorlalţi, că vom asista la un spectacol de gladiatori fără să se ţină seama de pierderi.

Sir Henry se cutremură, iar Good a spus că ar fi de preferat să o ştergem.

— Spune-mi, l-am întrebat pe Infadoos, noi suntem în primejdie?

— Nu ştiu, stăpâni ai mei, sper că nu, dar nu vă speriaţi. Dacă veţi trece de noaptea aceasta, totul va fi bine. Soldaţii cârtesc împotriva regelui.

Între timp înaintasem ferm spre centrul spaţiului deschis, în mijlocul căruia erau plasate câteva scaune. Deodată, am observat al grup mic care se apropia din direcţia colibei regale.

— Sunt regele Twala, fiul lui Scragga şi bătrâna Gagool, iar cu ei sunt cei care ucid, a spus Infadoos, arătând spre o ceată de doisprezece bărbaţi masivi şi cu aspect sălbatic, purtând într-o mână o suliţă, iar în cealaltă un paloş greu.

Regele s-a aşezat pe scaunul din centru, Gagool s-a ghemuit la picioarele lui, iar ceilalţi s-au înşiruit în spate.

— Salutare, stăpâni albi, a strigat Twala, de cum am apărut. Aşezaţi-vă, să nu mai pierdem timpul preţios, noaptea este mult prea scurtă pentru faptele care au a se întâmpla. Aţi venit la vreme, veţi vedea un spectacol măreţ. Priviţi în jur, mari stăpâni, priviţi în jur! a spus, rotindu-şi unicul ochi, cu o căutătură rea, de la un regiment la altul. Pot Stelele să vă înfăţişeze o astfel de privelişte? Vedeţi cum tremură în slăbiciunea lor toţi cei

care au pe diavol în suflet şi se tem de judecata Cerului de deasupra?

— *Începeţi! începeţi!* a şuierat Gagool cu vocea ei piţigăiată. Hienelor le e foame, urlă după mâncare! *începeţi, începeţi!*

Apoi, pentru o clipă s-a lăsat o tăcere adâncă, plină de groază, adusă de previziunea a ceea ce avea să se petreacă.

Regele şi-a săltat suliţa şi, ca la un semn, douăzeci de mii de picioare s-au ridicat, ca şi cum ar fi aparţinut unui singur om, şi apoi au lovit pământul cu putere. Lucrul acesta a fost repetat de trei ori, făcând pământul tare să tremure şi să vibreze. Apoi, dinspre un punct aflat în partea îndepărtată a cercului, s-a auzit o voce singură îngânând un vaiet al cărui refren suna cam aşa:

— Care este soarta unui bărbat născut dintr-o femeie? Iar răspunsul venea din gâtlejurile mulţimii de soldaţi:

— Moartea!

Treptat, vaietul era preluat de o companie după alta, până când prinse să fie îngânat de întreaga armată, iar eu nu am mai putut distinge cuvintele, pricepând totuşi că era vorba de diferite aspecte ale pasiunilor, temerilor şi bucuriilor umane. Părea să fie când cântec de dragoste, când un cântec solemn de război, la sfârşit izbucnind pe neaşteptate un bocet al morţii care-ţi rupea inima şi care s-a revărsat peste tot îngheţându-ţi sângele în vine. Apoi, s-a lăsat din nou tăcerea şi din nou regele a fost cel care a întrerupt-o ridicându-şi mâna. Deodată, am auzit un răpăit de picioare şi dinspre masa războinicilor au apărut siluete ciudate şi îngrozitoare ce au prins să alerge spre noi. Apropiindu-se, am putut să văd că erau femei, cele mai multe bătrâne, căci părul lor alb, împodobit cu mici băşici de peşte, le flutura în spate. Feţele le erau colorate în dungi albe şi galbene, pe spate le atârnau piei de şarpe,

iar la brâu le zornăiau cingători din oase de om. În mâinile lor zbârcite ţineau o mică baghetă bifurcată. Erau cam zece la număr. S-au oprit în faţa noastră, iar una dintre ele, arătând cu bagheta spre silueta ghemuită a lui Gagool, a strigat:

— Mamă, bătrână, mamă, suntem aici!

— *Bine, bine, bine!* a răspuns bătrâna *iniquity.* Ochii voştri sunt geri, *isanusi* (adică, vrăjitoare-vraci), pot să vadă prin întuneric?

— Mamă, sunt ageri.

— *Bine, bine, bine!* Aveţi urechile deschise, *isanusi,* voi cele care auziţi cuvinte ce nu vin din gură?

— Mamă, sunt deschise.

— *Bine, bine, bine!* Aveţi simţurile treze, *isanusi,* puteţi mirosi sângele, puteţi curăţa pământul de ticăloşii şi complicii lor care complotează împotriva regelui? Sunteţi pregătite să aduceţi judecata „Cerului de deasupra”, voi, cele pe care le-am învăţat, care s-au hrănit cu pâinea înţelepciunii mele şi au sorbit apa magiei mele?

— Mamă, suntem!

— Atunci, la treabă, nu mai zăboviţi, vulturii mei, vedeţi doar că ucigaşii, şi a arătat spre ceata ameninţătoare de călăi din spatele ei, îşi ascut suliţele, oamenii albi din depărtări tânjesc să vadă. *Mergeţi!*

Cu un strigăt sălbatic, slujnicele scârboase ale lui Gagool s-au împrăştiat în toate direcţiile, precum bucăţile dintr-o carapace, făcând oasele prinse la brâu să zornăie sinistru şi îndreptându-se spre diferite puncte ale cercului dens format din oameni. Nu le puteam urmări pe toate, aşa că ne-am fixat privirile pe *isanusi* cea mai apropiată. Ajunsă la doar câţiva paşi de războinici, s-a oprit şi a început un dans sălbatic, rotindu-se cu o viteză incredibilă şi strigând fraze de genul: „Îl miros pe sclavul diavolului!”, „E aici cel

ce şi-a otrăvit mama!”, „Îi aud gândurile celui care gândeşte rău despre rege!”.

Dansul a devenit tot mai iute până ce s-a lăsat pradă unei agitaţii atât de puternice încât dintre fălcile încleştate au început să zboare şuviţe de spumă, ochii să-i sară din cap, iar carnea să-i tremure vizibil. Deodată, s-a prefăcut într-o stană de piatră, adulmecând cu nesaţ, aidoma unui câine care simte vânatul, după care, cu bagheta întinsă, a prins să păşească cu grijă prin faţa soldaţilor dinaintea ei. Noi îi priveam mişcările fascinaţi şi îngroziţi. Curând, tot adulmecând şi ghemuindu-se asemenea unui dulău, *isanusi* s-a oprit în faţa lor. Apoi, a întins bagheta şi a mai făcut un pas sau doi.

Sfârşitul a venit pe neaşteptate. Cu un ţipăt, s-a repezit la un războinic înalt pe care l-a atins cu bagheta ei bifurcată. Fără ezitare, cei doi camarazi care-i stăteau de o parte şi alta l-au înhăţat de câte un braţ pe cel desemnat şi l-au purtat dinaintea regelui.

Omul nu s-a opus, dar am putut remarca că-şi târa picioarele de parcă erau paralizate şi că degetele, care dăduseră drumul suliţei, erau dezarticulate ca şi cele ale unui muribund.

Doi dintre călăi păşiră de asemenea în faţă ca să-l întâmpine. Când l-au preluat, s-au întors spre rege aşteptând porunca.

— *Ucideţi-l!* a poruncit regele.

— *Ucideţi-l!* a ţipat Gagool.

— *Ucideţi-l!* a repetat Scragga cu un chicot găunos. Chiar înainte să se stingă ecoul cuvintelor, fapta îngrozitoare a fost comisă. Unul dintre călăi şi-a înfipt suliţa în inima victimei, şi ca să se asigure, celălalt i-a împrăştiat creierii cu o ditamai măciucă.

— *Unul!* a numărat regele Twala, asemenea unei sumbre Madame Defarge[18], cum s-a exprimat Good, iar trupul a fost tras câţiva paşi mai în lături şi lăsat de izbelişte.

Abia fusese îndeplinit ceremonialul, că a fost adus un alt nenorocit ca un bou în jug. De astă dată, după mantia de blană de leopard pe care-o purta, ne-am putut da seama că era o persoană de rang. Din nou au fost rostite groaznicele sentinţe şi omul a căzut mort.

— *Doi,* a numărat regele.

Şi astfel a continuat jocul mortal, până când o sută de trupuri au fost aliniate în şiruri în spatele nostru. Auzisem de spectacolele cu gladiatori de pe timpul împăraţilor romani, despre luptele cu tauri din Spania, dar îmi permit să mă îndoiesc că vreunul dintre acestea ar fi fost fie şi pe jumătate atât de groaznice precum vânătoarea de vrăjitori a *kukuanilor.* În orice caz, luptele cu gladiatori şi cele cu tauri erau făcute pentru distracţia poporului, ceea ce nu era cazul acum. Cel mai înrăit vânzător de senzaţii ar lăsa deoparte orice chestie de acest gen dacă ar şti că, în viitor, va fi şi el, în propria persoană, subiectul unui astfel de „eveniment”.

O dată, ne-am ridicat încercând să protestăm, dar am fost ferm opriţi de Twala.

— Lăsaţi legea să-şi facă treaba, oameni albi. Aceşti câini sunt vrăjitori şi supuşi ai diavolului, este un lucru bun că sunt daţi morţii! a fost singurul răspuns pe care a catadicsit să ni-l dea.

Pe la ora zece şi jumătate, s-a făcut o pauză. Descoperitoarele de vrăjitori s-au adunat laolaltă, părând istovite de munca lor sângeroasă, iar noi am crezut că spectacolul s-a încheiat. Dar nu era aşa, căci curând, spre surprinderea noastră, bătrâna Gagool s-a ridicat din poziţia

---

[18] Personajul principal negativ din *Povestea celor două oraşe,* de Charles Dickens. (n.tr.)

ei ghemuită şi, sprijinindu-se într-un toiag, s-a târât în spaţiul deschis. Era un lucru remarcabil să vezi această creatură bătrână îngrozitoare, cu capul pleşuv, încovoiată ca ruptă în jumătate de vârsta ei înaintată, recăpătându-şi treptat puterile până ce, în cele din urmă, a devenit aproape tot atât de energică precum morbidele ei discipole. Se agita încoace şi-ncolo, îngânându-şi un cântecel, când pe neaşteptate a ţâşnit spre un om înalt aflat în faţa unuia dintre regimente şi l-a atins. Când a făcut acest lucru, dinspre regimentul pe care era limpede că-l comanda s-a ridicat un soi de muget. Dar doi dintre ofiţerii săi l-au înhăţat şi l-au adus să fie executat. Am aflat după aceea că era un om foarte bogat şi foarte important, fiind văr cu regele.

A fost ucis, iar Twala a numărat o sută trei. Apoi, Gagool a prins din nou să se agite, apropiindu-se încetişor de noi.

— Să mă spânzuri, dacă nu încearcă să-şi facă jocul cu noi, a icnit îngrozit Good.

— Prostii! a spus sir Henry.

Eu însă, observând malefica bătrână dansatoare apropiindu-se tot mai mult, mi s-a făcut inima cât un purice. Am privit în spate la lungul şir de cadavre şi m-am cutremurat.

Pas cu pas se apropia Gagool, aducând teribil de mult cu un toiag viu sau cu o virgulă, ochii ei înfricoşători licărind şi scânteind malefic.

Tot mai aproape, tot mai aproape, şi mai aproape! Toţi cei adunaţi acolo îi urmăreau mişcările cu o teamă aprigă. În cele din urmă, a rămas nemişcată cu degetul întins.

— Ce-o mai fi şi asta? s-a întrebat sir Henry.

După o clipă, numai exista nicio îndoială, căci bătrâna s-a apropiat şi l-a atins pe Umbopa, alias Ignosi, pe umăr.

— Îl miros, a strigat ea. Ucideţi-l, ucideţi-l, este plin de rău, ucideţi străinul, înainte ca sângele să curgă din el. Omoară-l, o, rege!

S-a făcut linişte, iar eu am profitat imediat de această situaţie.

— O, rege, am spus, ridicându-mă de la locul meu, acest om este servitorul oaspeţilor tăi, este câinele nostru. Cine vrea să verse sângele câinelui nostru vrea să verse sângele nostru. În numele sacrei legi a ospitalităţii, cer protecţie pentru el.

— Gagool, mama descoperitoarelor de vrăjitori, l-a adulmecat, trebuie să moară, oameni albi, a venit răspunsul ţâfnos.

— Nu, nu o să moară, am precizat eu. Dar cine o să îndrăznească să-l atingă acela într-adevăr va muri.

— Înhăţaţi-l! a poruncit Twala călăilor care-l înconjurau, mânjiţi până în gât de sângele victimelor lor.

Au înaintat spre noi, dar apoi s-au oprit. Ignosi şi-a înşfăcat suliţa şi s-a pregătit să-şi vândă scump pielea.

— Înapoi, câinilor, am strigat eu, dacă vreţi să mai vedeţi lumina zilei de mâine! Atingeţi un singur fir de păr de pe capul lui, şi regele nostru va muri! am adăugat, îndreptându-mi revolverul spre Twala.

Sir Henry şi Good m-au imitat, sir Henry ridicându-l pe al lui spre conducătorul călăilor, care înaintase spre a duce porunca la îndeplinire, iar Good ţintind-o pe Gagool.

Văzând ţeava revolverului meu îndreptată spre pieptul său larg, Twala avu o tresărire.

— Ei, Twala, am spus, ce hotărăşti? Apoi, a vorbit:

— Lăsaţi deoparte tuburile voastre magice, m-aţi înconjurat în nuielele ospitalităţii, şi din această pricină, nu că mi-ar fi teamă de voi, îl voi cruţa. Mergi în pace!

— Ai procedat bine, am spus cu un aer de nepăsare, masacrul acesta ne-a cam ostenit, am pleca la culcare. S-a terminat dansul?

— S-a terminat, a răspuns Twala ursuz şi, arătând spre şirul victimelor, a urmat, ridicându-şi suliţa: aruncaţi câinii ăştia morţi hienelor şi vulturilor!

Ca la un semn, regimentele au prins să defileze spre poarta *kraal*-ului într-o tăcere perfectă, în urma lor rămânând doar o grupă desemnată să îndepărteze cadavrele celor ce fuseseră sacrificaţi.

Ne-am ridicat şi noi şi, făcând o asemenea regelui, care abia dacă ne-a răspuns, am plecat la colibele noastre.

Ei, bine, a spus sir Henry, după ce ne-am aşezat cu toţii aprinzând un soi de opaiţ de-al *kukuanilor,* al cărui vas este făcut din fibra unei frunze de palmier iar uleiul din grăsime spălată de hipopotam, deşi neobişnuit cu asta, simt cum mi se face rău.

— Dacă am mai avut unele îndoieli în a-l ajuta pe Umbopa să se împotrivească ticăloşilor ăstora, a intervenit Good, au dispărut acum. Numai eu ştiu cum m-am stăpânit cât timp s-a desfăşurat masacrul. Am încercat să-mi ţin ochii închişi, dar îi deschideam taman când nu trebuia! Mă întreb unde este Infadoos. Umbopa, prietene, ar trebui să ne fii recunoscător, era cât pe ce să te alegi cu o gaură în piele.

— Vă sunt recunoscător, *bougwan,* a fost răspunsul lui Umbopa pe care l-am tradus, şi nu voi uita. Cât despre Infadoos, o să se arate cândva. Trebuie să avem răbdare. Aşa că ne-am aprins pipele şi ne-a pus pe aşteptare.

Capitolul XI
TRANSMITEM UN SEMN

Un timp îndelungat, două ore după părerea mea, am rămas în tăcere, fiind prea răscoliţi de amintirea ororilor văzute ca să putem vorbi. În cele din urmă, chiar când ne pregăteam să mergem la culcare, căci deja se apropiau zorile, am auzit zgomotul unor paşi. Apoi, interogarea unei santinele postate la poarta Araal-ului, care se pare că a primit răspunsul cerut, deşi ininteligibil pentru noi, căci paşii s-au apropiat şi, în secunda următoare, în colibă a intrat Infadoos urmat de şase şefi cu înfăţişare solemnă.

— Stăpâni ai mei, a spus el, am venit aşa după cum am promis. Stăpânilor şi tu Ignosi, regele de drept al *kukuanilor,* i-am adus cu mine pe aceşti bărbaţi, a adăugat arătând spre şirul din spatele său, mari demnitari ce au fiecare sub comanda lui trei mii de soldaţi care sunt gata să le îndeplinească orice poruncă, înainte de cea a regelui. Le-am spus ce am văzut şi ce au auzit urechile mele. Acum arată-le şi lor şarpele ce-ţi încinge mijlocul şi spune-le povestea ta, Ignosi, ca ei să poată hotărî dacă ţi se vor alătura sau nu împotriva regelui Twala.

Drept răspuns, Ignosi îşi dădu din nou jos legătoarea şi le arătă şarpele tatuat pe piele. Fiecare şef se apropie pe rând ca să cerceteze semnul la lumina firavă a opaiţului şi, fără să spună vreun cuvânt, trecea deoparte.

Apoi, Ignosi îşi puse din nou *moocha* şi, adresându-se lor, îşi depănă iarăşi povestea spusă în acea dimineaţă.

— Acum aţi auzit, şefilor, le-a spus Infadoos, când a terminat, cele ce v-a spus. Veţi fi alături de acest om şi-l veţi ajuta să-şi ia tronul lăsat de tatăl lui, sau nu? Pământul urlă împotriva lui Twala, iar sângele oamenilor curge precum pâraiele primăvara. Aţi văzut în noaptea asta. Acolo se aflau şi doi şefi pe care aş fi vrut să-i aduc acum, dar unde sunt ei? Hienele ţipă pe cadavrele lor. Curând veţi fi şi voi lângă ei, dacă nu veţi lovi. Alegeţi, fraţi

ai mei! Cel mai în vârstă din cei şase, un războinic mic şi îndesat, cu păr alb, a făcut un pas în faţă şi a spus:

— Cuvintele tale sunt adevărate, Infadoos, pământul se tânguie, printre cei care au murit în noaptea asta se afla şi fratele meu, dar există o mare problemă şi chestiunea e greu de crezut. De unde ştim că nu ne vom ridica suliţele pentru un hoţ sau un mincinos? Este o mare problemă, cum spuneam, căci nimeni nu poate să vadă capătul. Ca să fim siguri, va trebui să vărsăm mult sânge înainte de asta, mulţi îi vor rămâne credincioşi regelui, căci oamenii mai degrabă ar venera soarele care stă încă pe bolta cerească, decât pe cel care nu a răsărit încă. Aceşti oameni albi din Stele stăpânesc o magie puternică şi Ignosi se află sub aripa lor protectoare. Dacă el va fi regele potrivit, să ne dea un semn, nouă şi oamenilor, astfel încât toţi să-l vadă. În felul acesta, oamenii vor trece de partea noastră, fiind siguri că magia oamenilor albi îi va proteja şi pe ei.

— Ai văzut semnul şarpelui, i-am răspuns.

— Stăpâne, nu-i de-ajuns. Şarpele se poate găsi acolo din copilăria lui. Arată-ne un semn, şi va fi de-ajuns. Căci, fără un semn, nu vom face nicio mişcare.

Ceilalţi au consfinţit fără ezitare, aşa că, întorcându-mă încurcat spre sir Henry şi Good, le-am explicat situaţia.

— Cred că am găsit, a spus Good, exultând. Spune-le că avem nevoie de un timp de gândire. Le-am spus asta, şi şefii s-au retras. De cum au plecat, Good s-a repezit la mica cutiuţă unde-şi ţinea medicamentele, a deschis-o şi a dat la iveală un carneţel care pe coperta interioară avea un calendar.

— Ia priviţi, prieteni, nu este mâine 4 iunie? ne-a întrebat el. Cum ţinusem o socoteală exactă a zilelor, am confirmat.

— Prea bine, păi ia priviţi: 4 iunie, eclipsă totală de lună la ora 8,15 meridian Greenwich, vizibilă în Tenerife, *Africa de Sus şi împrejurimi.* Iată-vă semnul! Spuneţi-le că, mâine-noapte, vom trage un văl negru peste lună!

Ideea era nemaipomenită! într-adevăr, singura problemă era ca observaţiile astronomice deţinute de Good să nu fie corecte. Dacă aveam să facem o profeţie greşită într-o astfel de situaţie, ne-am fi pierdut prestigiul pentru totdeauna, ca şi şansa lui Ignosi de a ocupa vreodată tronul *kukuanilor.*

— Să presupunem că e un calendar greşit, i-a spus sir Henry lui Good, care era preocupat să umple o pagină goală.

— Nu văd niciun motiv ca să fie aşa, a venit răspunsul. Eclipsele au loc întotdeauna la timpul prevăzut, cel puţin aşa ştiu eu, şi se precizează că asta de care vorbim va fi vizibilă din Africa de Sud. Am refăcut calculele cât am putut de bine, fără să cunosc poziţia noastră exactă, şi am găsit că eclipsa va începe aici pe la ora zece noaptea care vine şi va dura până la douăsprezece şi jumătate. Timp de o oră şi jumătate sau cam pe-acolo, ar trebui să se lase bezna totală.

— Păi, a spus sir Henry, eu cred că ar fi de preferat să riscăm. Am încuviinţat, deşi apăsat de îndoieli, căci eclipsele sunt talere cu două feţe – putea să urmeze o noapte noroasă, de pildă, sau datele noastre putea să fie inexacte, iar şefii să-i întoarcă spatele lui Umbopa. Curând, au revenit, iar eu le-am spus:

— Mari demnitari ai *kukuanilor,* şi tu Infadoos, ascultaţi! Nu ne place să ne arătăm puterile, căci făcând asta ne amestecăm în cursul natural al lucrurilor, pentru a arunca lumea în teamă şi confuzie. Dar având în faţă o cauză înaltă, şi noi fiind mâniaţi pe rege pentru masacrul la care am fost martori, ca şi din pricina dansului lui *isanusi*

Gagool, care l-ar fi trimis pe prietenul nostru Ignosi la moarte, ne-am hotărât să încălcăm regula şi să dăm un semn pe care să-l vadă toţi oamenii. Veniţi cu mine, am adăugat, conducându-i la uşa colibei şi arătându-le mingea roşiatică a lunii. Ce vedeţi colo?

— Vedem luna asfinţind, a răspuns purtătorul de cuvânt al grupului.

— Aşa este! Ia spune-mi, poate vreun muritor să ascundă luna înainte ca ea să apună şi să tragă astfel o pătură neagră peste pământ? Şeful a râs la o aşa presupunere.

— Nu, stăpâne, nimeni nu poate face asta. Luna este mai puternică decât oamenii care o privesc şi nu poate fi abătută de la mersul ei.

— Asta spui tu. Eu spun că mâine-noapte, cu vreo două ore înainte de miezul nopţii, vom face ca luna să dispară pentru o oră şi jumătate. Da, bezna totală va cuprinde pământul şi va fi semnul că Ignosi este adevăratul rege al *kukuanilor.* Dacă vom face asta, veţi fi mulţumiţi?

— Da, stăpâne, a răspuns marele şef cu un surâs ce se reflecta şi pe feţele tovarăşilor săi. *Dacă* vei face lucrul acesta, nouă ne va fi prea de-ajuns!

— Va fi făcut. Noi trei, *incubu, bougwan* şi *macumazahn* am vorbit şi va fi făcut. Ai auzit şi tu, Infadoos?

— Am auzit, stăpâne, şi este o minune ceea ce ai făgăduit, să îndepărtezi luna, mama lunii, atunci când va fi în deplina ei putere.

— O vom face, Infadoos, i-am spus.

— Prea bine, stăpâni ai mei, astăzi, la două ore după apus, Twala îi va chema pe stăpânii mei să urmărească dansul fecioarelor, iar la o oră după începerea dansului, Twala o va alege pe cea mai frumoasă care va fi ucisă de Scragga, fiul regelui, drept jertfă oferită Tăcuţilor care stau şi ne urmăresc de pe munţii de colo, şi a arătat spre cele

trei piscuri ciudate unde se presupunea că se termină Drumul lui Solomon. Atunci stăpânii mei să întunece luna şi să salveze viaţa fecioarei, iar oamenii îi vor crede.

— Da, a intervenit şeful cel bătrân, cu surâsul încă agăţat de buze, oamenii vor crede cu adevărat.

— La trei kilometri de Loo, a urmat Infadoos, se află o ridicătură încovoiată ca o semilună, este o fortăreaţă unde sunt încartiruite regimentul meu şi alte trei regimente comandate de aceşti şefi. În dimineaţa asta vom încerca să facem în aşa fel, încât alte două, trei regimente să meargă într-acolo. Apoi, dacă cu adevărat stăpânii mei pot să întunece luna, îi voi lua pe stăpâni de mână şi-i voi duce prin întuneric spre locul acela de lângă Loo, unde vor fi în siguranţă, şi vom putea porni războiul împotriva lui Twala.

— Bine gândit, am spus eu. Acum lăsaţi-ne să dormim puţin şi să ne pregătim numărul de magie. Infadoos s-a ridicat şi, după ce ne-a salutat, s-a îndepărtat împreună cu şefii.

— Prieteni, a spus Ignosi, de cum aceştia au ieşit, puteţi face o asemenea minune, sau le-aţi spus căpeteniilor doar vorbe goale?

— Credem că putem s-o facem, Umbopa, adică, Ignosi, am spus eu.

— Ciudat, a spus el, şi dacă nu aţi fi englezi, n-aş crede. Dar am învăţat că „gentlemenii” englezi nu spun minciuni. Dacă vom reuşi, fiţi siguri că vă voi răsplăti.

— Ignosi, a spus sir Henry, promite-mi un singur lucru.

— Ţi-l promit, *incubu* prietene, înainte să-l fi auzit, a răspuns namila, zâmbind. Care este?

— Acesta: dacă se va întâmpla să devii regele acestui popor, vei renunţa la vânătoarea de vrăjitori la care am participat în noaptea asta şi nu vei mai permite ca un om să fie ucis fără să aibă parte de un proces corect.

După ce i-am tradus solicitarea, Ignosi a rămas gânditor un moment, apoi a răspuns:

— Modul de viaţă al negrilor nu este acelaşi cu al oamenilor albi, *incubu,* noi nu preţuim aşa de mult viaţa. Dar îţi făgăduiesc totuşi. Dacă va sta în puterile mele să le opresc, aceste vânători nu vor mai avea loc şi nici nu va mai fi ucis vreun om fără judecată.

— Ne-am înţeles, atunci, a spus sir Henry. Şi acum să ne odihnim oleacă.

Fiind osteniţi din cale-afară, am adormit repede şi ne-am mai trezit pe la unsprezece, la îndemnul lui Ignosi. Ne-am sculat, ne-am spălat şi am înfulecat un mic dejun copios. Apoi, am ieşit din colibă **ş**i am pornit la plimbare, cercetând cu atenţie structura colibelor *kukuanilor* şi urmărind obiceiurile femeilor.

— Sper ca eclipsa să se petreacă, a spus deodată sir Henry.

— Dacă nu, s-a zis cu noi, am spus pe un ton sumbru, pentru că este sigur că unii dintre şefii aceia îi vor spune lui Twala întreaga poveste şi va urma un alt soi de eclipsă, una care în mod sigur nu o să ne facă plăcere.

Reîntorşi la colibă ne-am luat prânzul şi ne-am petrecut restul zilei primind vizite de curtoazie sau din partea unor gură-cască. În cele din urmă, soarele a apus şi am beneficiat de vreo două ore de linişte, pe cât ne îngăduiau presimţirile noastre negre. Pe la opt şi jumătate, a venit un mesager din partea lui Twala ca să ne invite la marele „dans al fecioarelor” care avea loc în fiecare an.

Ne-am tras la repezeală pe noi zalele pe care ni le dăruise regele şi, luând cu noi carabinele şi muniţie, pentru a le avea la îndemână dacă aveam să fugim, cum ne sugerase Infadoos, am plecat curajoşi, deşi în interiorul nostru se instalase teama şi nesiguranţa. Marele spaţiu gol din faţa *kraal*-ului regelui avea acum o înfăţişare diferită

decât cea din seara precedentă. În locul rândurilor strânse şi întunecate ale războinicilor se aflau cete peste cete de fete, îmbrăcate sumar şi purtând fiecare câte o coroniţă de flori, cu o frunză de palmier într-o mână şi cu un crin în cealaltă. În centrul spaţiului luminat de lună se afla regele Twala, cu bătrâna Gagool la picioarele sale, înconjurat de Infadoos, fiul său Scragga şi douăsprezece gărzi. Mai erau prezenţi vreo douăzeci de şefi printre care am recunoscut pe mulţi din prietenii noştri de noaptea trecută.

Twala ne-a salutat cu o cordialitate aparentă, deşi l-am surprins fixându-şi unicul ochi pe Umbopa.

— Bine aţi venit, oameni albi din Stele, a spus el. Veţi avea parte de o altă privelişte decât cea pe care aţi văzut-o la lumina lunii de noaptea trecută, dar nu tot atât de frumoasă. Fetele sunt plăcute şi dacă nu s-ar fi născut ele, a spus arătând în jurul lui, nu ne-am fi născut nici noi. Dar bărbaţii sunt mai buni. Săruturile şi cuvintele pline de tandreţe ale femeilor sunt dulci, dar zăngănitul suliţelor războinicilor şi mirosul sângelui de bărbat sunt mult mai dulci! Vreţi să vă luaţi soţii din rasa noastră, oameni albi? Dacă da, alegeţi pe cele mai frumoase şi veţi avea cât de multe veţi voi, a mai adăugat, oprindu-se apoi pentru a aştepta un răspuns.

Cum perspectiva nu părea să fie lipsită de atracţii pentru Good care, asemenea celor mai mulţi marinari, era mai slab de înger, eu fiind mai în vârstă şi mai înţelept, prevăzând complicaţiile uriaşe pe care le-ar fi adus un asemenea lucru, pentru că e sigur că femeile aduc necazuri, pe cât de sigur e că noaptea urmează zilei, m-am grăbit să răspund eu:

— Mulţumim mult, o, rege, dar oamenii albi se însoţesc doar cu femei albe ca noi. Fetele voastre sunt frumoase, dar nu sunt potrivite nouă! Regele a izbucnit în râs.

— Prea bine! Noi avem un proverb prin partea locului care spune cam aşa: „Ochii femeilor strălucesc întotdeauna, indiferent de culoarea lor”, iar altul spune: „Iubeşte-o pe cea din faţa ta, căci fii sigur că cea care e absentă e doar o plăsmuire”. Dar probabil că, în Stele, nu tot aşa stau lucrurile. Pe un tărâm unde toţi oamenii sunt albi, orice este posibil. Fie ca voi, oameni albi, fetele nu vă vor implora! Fiţi din nou bine-veniţi, şi binevenit fii şi tu, cel negru, cel care, dacă Gagool şi-ar fi dus până la sfârşit misiunea, ai fi fost acum ţeapăn şi rece. Ai avut noroc cu cei care au venit din Stele! Ha, ha, ha!

— Te-aş putea ucide înainte să mă ucizi tu pe mine, o, rege, a fost răspunsul calm al lui Ignosi, şi ai fi ţeapăn înainte ca picioarele mele să mă lase. Twala a tresărit.

— Eşti îndrăzneţ, băiete, a replicat el furios, nu-ţi lua nasul la purtare.

— Cel ale cărui buze rostesc adevărul, poate fi îndrăzneţ. Adevărul este o suliţă ascuţită care zboară acasă şi nu-şi greşeşte ţinta. Este un mesaj „din Stele”, o, rege!

Twala s-a încruntat, iar unicul său ochi a lucit sinistru, dar nu a mai răspuns nimic.

— Să înceapă dansul! a strigat el.

Fetele cu ghirlande de flori pe cap au păşit înainte, în grupuri, îngânând un cântec dulce şi făcând să fluture frunzele de palmieri şi crinii albi. Dansau părând siluete fragile şi spiritualizate la lumina blândă şi melancolică a lunii care răsărea, când învârtindu-se continuu, când mimând înfruntarea, când legănându-se, când lăsându-se prinse în vârtejuri, păşind înainte sau retrăgându-se într-o dezordine căutată, dar plăcută privirii. În cele din urmă s-au oprit, şi o tânără frumoasă a ieşit din rânduri prinzând să facă piruete dinaintea noastră cu o graţie şi o vigoare care ar fi făcut de ruşine multe balerine. Apoi, s-a retras

ostenită, şi o alta i-a luat locul, dar niciuna dintre cele care i-au urmat nu au putut s-o egaleze în graţie, dibăcie sau farmec personal.

După ce toate fetele desemnate şi-au încheiat dansul, regele şi-a ridicat braţul.

— Care vi s-a părut cea mai frumoasă, oameni albi? a întrebat el.

— Prima, am răspuns eu, fără a mai sta pe gânduri, în secunda următoare am şi regretat, căci mi-am amintit de ce spusese Infadoos cum că cea mai frumoasă dintre fete urma să fie jertfită.

— Gândul meu e ca şi al vostru, ochii mei sunt ca şi ai voştri. Ea este cea mai frumoasă, dar din păcate pentru ea, va trebui să moară!

— *Da, trebuie să moară!* a şuierat Gagool, aruncând o privire iute în direcţia bietei fete care, încă neştiutoare la groaznica soartă ce-i era pregătită, rămăsese la vreo zece metri în faţa grupului de fecioare, rupând tulburată petalele de flori ce-i formau ghirlanda, una câte una.

— De ce, o, rege? am întrebat eu, stăpânindu-mi cu greu indignarea. Fata a dansat frumos şi ne-a încântat privirile, este şi frumoasă, cu greu ar putea fi răsplătită cu moartea.

Twala a râs şi a răspuns:

— Este tradiţia noastră, iar figurile de piatră de acolo, a spus arătând spre cele trei piscuri îndepărtate, trebuie să-şi primească partea. Dacă nu voi sacrifica astăzi pe cea mai frumoasă fată, asupra mea şi alor mei va cădea neagra năpastă. Aşa sună profeţia poporului meu: „Dacă regele, în ziua dansului fecioarelor, nu oferă drept sacrificiu o fată frumoasă Tăcuţilor Bătrâni ce stau şi ne urmăresc din munţi, atunci el şi ai lui vor pieri”. Iată, oameni albi, fratele meu care a domnit înaintea mea nu a oferit niciun sacrificiu, înmuiat de lacrimile femeii, iar el şi

ai lui au pierit, iar eu am fost ales în locul lui. Este stabilit: trebuie să moară! Apoi, întorcându-se spre gărzi: Aduceţi-o aici! Scragga, pregăteşte-ţi suliţa!

Doi oameni au păşit în faţă şi doar acum, văzându-i, fata a început să realizeze ce soartă o aşteaptă şi, dând drumul unui ţipăt puternic, s-a întors să fugă. Dar braţele puternice au prins-o iute, aducând-o în faţa noastră pe cea care plângea şi se zbătea.

— Care este numele tău, fată? a şuierat Gagool. Cum, nu vrei să răspunzi? Vrei ca fiul regelui să-şi facă treaba fără întârziere?

La aceste cuvinte, fiul regelui, Scragga, arătând mai ameninţător ca niciodată, a făcut un pas în faţă şi şi-a ridicat suliţa, moment în care l-am observat pe Good ducându-şi mâna la revolverul său. Biata fată a zărit printre lacrimi sclipirea stinsă a metalului şi şi-a oprit zbaterile. A încetat să se mai opună, şi-a prins spasmodic mâinile şi a început să tremure din cap până în picioare.

— Priviţi, a strigat Scragga vesel nevoie mare, plimbându-şi degetele pe vârful lat al suliţei, se face mică în faţa jucăriei mele încă înainte s-o simtă.

— Dacă mi se va ivi vreodată ocazia, o să plăteşti pentru asta, pui de căţea! l-am auzit pe Good şoptindu-şi în barbă.

— Acum, că ai tăcut, spune-ne numele tău, draga mea. Hai, vorbeşte şi nu te teme, a spus Gagool pe un ton batjocoritor.

— O, mamă, a spus fata cu vocea tremurându-i, numele meu este Foulata, din familia Suko. O, mamă, de ce trebuie să mor? Nu am făcut nimic rău.

— Linişteşte-te, a urmat bătrâna, continuând s-o ia în derâdere. Într-adevăr, trebuie să mori ca jertfă adusă Tăcuţilor care stau colo, şi a arătat spre piscuri. Dar este mai bine să dormi noaptea decât să trudeşti ziua, este mai

bine să mori decât să trăieşti, iar tu vei muri de mâna regală a însuşi fiului de rege. Foulata şi-a prins îndurerată mâinile şi a strigat cu putere:

— Ce cruzime, iar eu sunt aşa de tânără! Ce am făcut de nu voi mai vedea vreodată soarele răsărind din noapte sau stelele urmându-i de cum se lasă seara, de nu voi mai putea culege flori cu roua încă pe ele, de nu voi mai asculta susurul apelor? Vai mie, căci nu voi mai vedea coliba tatălui meu şi nici nu voi mai simţi sărutarea mamei şi nici nu voi mai mângâia mielul bolnav! Vai mie, căci niciun iubit nu-şi va pune mâna pe după mijlocul meu şi nu mă va privi în ochi şi nici nu voi da naştere la băieţi! O, soartă crudă!

Şi din nou şi-a frânt mâinile întorcându-şi spre cer chipul împodobit cu coroniţa de flori şi udat de lacrimi, arătând atât de fermecător în disperarea ei, căci era într-adevăr o femeie frumoasă, încât cu siguranţă ar fi înmuiat inimile unora mai puţin cruzi decât cei trei ticăloşi din faţa ei. Implorările prinţului Arthur către călăii care voiau să-i scoată ochii nu te-ar fi mişcat mai mult decât cele ale acestei fete sălbatice.

Dar nu i-a mişcat şi pe Gagool sau pe stăpânii lui Gagool, deşi am observat semne de milă din partea gărzilor şi pe feţele şefilor. Good a dat drumul unui mârâit de indignare şi a făcut o mişcare ca şi cum s-ar fi pregătit să-i sară în ajutor. Cu isteţimea specifică femeilor, fata condamnată a priceput ce se petrecea în mintea lui şi, cu o mişcare bruscă, s-a aruncat în faţa lui, cuprinzându-i „frumoasele picioare albe” cu mâinile ei.

O, tatăl alb din Stele, a strigat ea, aruncă asupra mea mantia protecţiei tale! Lasă-mă să mă târăsc în umbra puterii tale ca să încerc să mă salvez! O, păzeşte-mă de oamenii aceştia cruzi şi scoate-mă de sub puterea lui Gagool!

— Bine, draga mea, voi veghea asupra ta! a rostit Good într-o saxonă emoţionată. Hai, ridică-te; aşa, fată cuminte! a mai spus, aplecându-se şi prinzând-o de mână.

Twala s-a întors şi i-a făcut un semn fiului său care a înaintat cu suliţa ridicată.

— Acum trebuie să intervii tu, mi-a şoptit sir Henry, ce mai aştepţi?

— Aştept eclipsa, am spus eu, de jumătate de oră stau cu ochii pe lună şi nicicând n-am văzut-o mai strălucitoare.

— Păi trebuie să cutezi acum, ori fata va fi ucisă. Twala îşi pierde răbdarea.

Admiţând tăria acestui argument şi aruncând o ultimă privire disperată feţei strălucitoare a lunii, căci niciodată cel mai înfocat astronom nu a aşteptat mai nerăbdător un eveniment ceresc pentru a-şi dovedi teoria, am păşit cu întreaga demnitate de care eram în stare între fata prosternată şi suliţa lui Scragga.

— Rege, am spus eu, lucrul acesta nu se va petrece. Nu vom îngădui una ca asta. Lasă fata să plece. Twala s-a ridicat furios şi uluit, şi dinspre şefi şi dinspre rândurile aliniate ale fecioarelor, care se apropiaseră încet de noi pentru a urmări tragedia ce avea să se petreacă, s-a auzit un murmur de uimire.

— ” Lucrul acesta nu se va petrece!” Asta a lătrat câinele alb către leu, aflându-se în cuşca lui. „Lucrul acesta nu se va petrece!” Eşti nebun? Păzea! Soarta acestei fete nu te priveşte nici pe tine, nici pe ai tăi. Cum ai putea-o salva pe ea sau pe tine? Cine eşti tu să te pui între mine şi voinţa mea? înapoi, îţi spun! Scragga, ucide-o! Gărzi, puneţi mâna pe oamenii aceştia!

La strigătul său, din spatele colibei, unde aşteptaseră în tăcere, se repeziră mai mulţi oameni înarmaţi.

Sir Henry, Good şi Umbopa mi s-au alăturat şi şi-au pregătit puştile.

— Staţi! am strigat cutezător, deşi îmi simţeam inima cât un purice. Staţi! Noi, oamenii albi din Stele, spunem că nu se va petrece acest lucru. Mai faceţi un singur pas şi vom stinge luna cum stinge vântul un opaiţ, căci noi care locuim în Casa ei o putem face, aruncând pământul în beznă! Îndrăzniţi să nu vă supuneţi şi veţi simţi gustul magiei noastre!

Ameninţarea mea şi-a făcut efectul, iar Scragga a rămas nemişcat în faţa noastră, cu suliţa ridicată.

— Ia ascultaţi-l, ia ascultaţi-l, sâsâi Gagool, ia ascultaţi ce spune mincinosul ăsta că va stinge luna ca pe un opaiţ! S-o facă, şi fata va fi cruţată! Da, s-o facă, altfel va muri alături de fată, el şi toţi ai lui!

Am ridicat privirea deznădăjduită spre cer şi, spre marea mea bucurie şi uşurare, am constatat că noi – sau mai degrabă calendarul – nu ne înşelasem. Marginea marii sfere începea să fie acoperită de umbră, în vreme ce un soi de fum prinsese să crească, acoperindu-i suprafaţa strălucitoare. Niciodată nu voi uita momentul acela suprem şi superb de uşurare.

Am ridicat mâna spre cer cu un gest solemn, sir Henry şi Good urmându-mi exemplul, şi am recitat un vers sau două din „Legendele lui Ingoldsby” pe cel mai grav ton pe care l-am putut găsi. Sir Henry m-a urmat iute cu un verset în latină din Vechiul Testament, ceva despre Balbus construind un zid, în vreme ce Good s-a adresat Reginei Nopţii în termenii cei mai injurioşi pe care i-a luat din „folclorul clasic”.

Treptat, penumbra, umbra unei umbre, a prins să crească şi să acopere luna, iar dinspre mulţimea strânsă în jurul nostru am auzit strigăte de spaimă.

— Priveşte, o, rege! am strigat. Priveşte, Gagool! Priviţi, şefi, bărbaţi şi femei, vedeţi dar că oamenii albi din Stele îşi ţin cuvântul şi nu sunt nişte mincinoşi de duzină! Luna

se înnegreşte în faţa ochilor voştri, curând, va fi doar beznă, da, beznă când ar fi trebuit să fie lună plină! Aţi cerut un semn, vi l-am dat! Întunecă-te, o, Lună! Retrageţi lumina ta pură şi sfântă! Prefă în praf arogantele inimi ale ucigaşilor uzurpatori şi cufundă lumea în beznă!

Dinspre privitori a răzbătut un geamăt de groază. Unii rămăseseră împietriţi de spaimă, alţii se aruncaseră în genunchi cerând îndurare. Regele era nemişcat, pălise, şi doar Gagool îşi păstrase curajul.

— Va trece, a zbierat ea, am mai văzut adesea lucruri de astea! Niciun om nu poate lua luna, nu vă pierdeţi cu firea, rămâneţi liniştiţi, căci umbra va trece.

— Aşteaptă şi vei vedea, am răspuns, cu mare ardoare. O, Lună, Lună, Lună, pentru ce eşti atât de rece şi nestatornică?

Acest citat meşteşugit fusese luat din paginile unui roman cunoscut pe care avusesem şansa să-l citesc recent, deşi, acum când mă gândesc, mă arătasem nerecunoscător abuzând de Doamna Bolţii, care se dovedise cel mai de nădejde prieten al nostru, oricum s-ar fi comportat faţă de pătimaşul îndrăgostit din roman. Apoi am adăugat:

— Bagă ceva şi tu, Good, nu mai îmi aduc aminte niciun poem. Blestemă, îţi vine mănuşă! Good a răspuns cu mărinimie la acest afront adus facultăţilor sale creatoare. Nu mai avusesem până atunci nici cea mai vagă idee despre dimensiunile vocabularului unui marinar când venea vorba de invective şi sudalme. Timp de zece minute a turuit fără oprire în diverse limbi, şi abia dacă s-a repetat o dată sau de două ori.

În această vreme, pata întunecată acoperea tot mai mult discul lunii, iar cei prezenţi rămăseseră cu ochii lipiţi de cer, holbându-se fascinaţi în tăcere. Luna a fost acoperită de umbre stranii şi terifiante, iar peste tot se

înstăpânise o linişte ameninţătoare. O nemişcare precum cea a morţii creştea pretutindeni. Minutele se scurgeau încet în această tăcere gravă şi, odată cu trecerea lor, luna se cufunda tot mai mult în întuneric, discul de cerneală acoperind treptat în deplasarea sa grandioasă craterele lunare. Marele glob gălbui a părut să se apropie, crescând în dimensiuni. Un fum arămiu l-a cuprins şi partea neîntunecată încă a devenit treptat cenuşie şi ştearsă, pentru ca, în cele din urmă, munţii şi câmpiile lunii să fie acoperite de o pânză stacojie.

Discul întunecat creştea tot mai mult, deja acoperise mai mult de jumătate din astrul sângeriu. Aerul era tot mai dens, luând culoarea stacojie la rândul lui. Tot mai mult până ce abia dacă mai puteam distinge chipurile fioroase din jurul nostru. Dinspre privitori nu s-a mai ridicat niciun sunet şi s-a oprit şi Good din suduit.

— Luna moare, vrăjitorii albi au ucis luna! a strigat prinţul Scragga în cele din urmă. Vom pieri cu toţii în întuneric!

Posedat de furie sau teamă, ori de amândouă la un loc, şi-a ridicat suliţa şi a aruncat-o cu toată puterea spre pieptul lui sir Henry.

Uitase însă de cămăşile de zale pe care ni le dăruise regele şi pe care le purtam pe sub haine. Suliţa a ricoşat fără să rănească pe nimeni şi, înainte să poată repeta mişcarea, Curtis i-a smuls suliţa şi a înfipt-o în trupul lui.

Scragga a căzut mort la pământ.

Văzând acestea, înspăimântate de bezna ce creştea şi de umbra terifiantă ce, după cum credeau ele, înghiţise luna, grupurile de fete s-au împrăştiat haotic, ţipând şi fugind spre porţi. Dar panica nu s-a oprit aici. Însuşi regele, urmat de gărzile sale, de câţiva şefi şi de Gagool, care şontâcăia după ei cu o vioiciune demnă de o cauză mai bună, se repezi spre colibe, astfel încât în minutul

următor noi, victima salvată Foulata, Infadoos şi cei mai mulţi dintre şefii cu care discutaserăm noaptea trecută am rămas singuri în câmp, alături de cadavrul lui Scragga, fiul regelui.

— Şefilor, am spus eu, v-am dat semnul. Dacă sunteţi mulţumiţi, să dăm fuga la locul unde am vorbit. Vraja nu mai poate fi oprită. Va înstăpâni pentru o oră şi jumătate. Să ne cufundăm şi noi în întuneric.

— Haideţi! a spus Infadoos, întorcându-se să plece, un exemplu urmat de căpetenii aflaţi încă sub impresia eclipsei, de noi şi de Foulata pe care Good o ţinea de braţ.

Înainte să ajungem la poarta *kraal*-ului, luna s-a întunecat complet şi stelele de pe boltă s-au refugiat şi ele în întunericul de cerneală.

Ţinându-se de mâini, am înaintat prin bezna totală.

Capitolul XII
ÎNAINTE DE BĂTĂLIE

Din fericire pentru noi, Infadoos şi şefii cunoşteau cu ochii închişi toate drumurile din aşezare, reuşind astfel să ne strecurăm nederanjaţi şi, în ciuda întunericului, am înaintat fără contenire.

Am mers aşa vreo oră şi ceva, până când eclipsa a început să treacă şi marginea lunii care dispăruse mai întâi a prins să licăre din nou. Deodată, vederilor noastre li se înfăţişă o rază argintie de lumină, urmată de o strălucire roşiatică superbă care atârna pe cerul întunecat precum un opaiţ celest – o privelişte sălbatică şi încântătoare. După cinci minute, stele au început să licăre, oferindu-ne îndeajuns de multă lumină ca să vedem în jur. Am descoperit că ieşisem din Loo, apropiindu-ne de o ridicătură mare cu culmea teşită, măsurând cam trei

kilometri în circumferinţă. Deluşorul, o formaţiune obişnuită în Africa de Sud, nu era foarte înalt, atingând cel mult şaizeci de metri, dar era modelat asemenea unei potcoave, cu pante mai degrabă abrupte şi pline de bolovăniş. Pe culmea ierboasă şi plată ca o masă era un teren potrivit pentru un bivuac, fiind folosit pentru instalarea unei fortăreţe militare cu o putere de nemăsurat. Aici era încartiruit în mod obişnuit un regiment format din trei mii de soldaţi, dar urcând pe panta abruptă a dealului, am putut să zărim la lumina lunii, care creştea tot mai mult, că erau mai multe regimente adunate acolo.

Ajungând în sfârşit pe culme, am văzut mulţimi de oameni abia treziţi din somn, tremurând de teamă şi înghesuiţi unii în alţi într-o consternare totală produsă de fenomenul natural la care fuseseră martori. Trecând printre ei fără să scoatem un cuvânt, am ajuns la o colibă aflată în centru, unde ne-am manifestat uluirea întâlnind doi bărbaţi care ne aşteptau şi care erau încărcaţi cu puţinele lucruri pe care fuseserăm obligaţi să le lăsăm în urma noastră înainte să fugim.

— Eu am trimis după ele, ne-a explicat Infadoos, ca şi după aceştia!

Şi a scos la vedere pantalonii de mult pierduţi ai lui Good. Cu o exclamaţie de încântare entuziastă, Good s-a repezit la ei, grăbindu-se să-i şi tragă pe el.

— Desigur, stăpânul meu n-o să-şi acopere frumoasele sale picioare albe?! a exclamat Infadoos cu regret în voce.

Dar Good a insistat şi astfel o singură dată a mai avut poporul *kukuan* ocazia să-i admire albele sale picioare. Good este un om modest. De acum înainte aveau să-şi satisfacă aspiraţiile estetice cu jumătatea sa de mustaţă, cu ochiul străveziu şi cu proteza mobilă.

Continuând să privească cu sfântă aducere aminte la nădragii lui Good, Infadoos ne-a adus la cunoştinţă că

ordonase regimentelor să se strângă odată cu prima geană de lumină, ca să le poată explica pe larg cum a început rebeliunea hotărâtă de şefii lor şi în ce condiţii, dar şi ca să le prezinte pe urmaşul de drept la tron, pe Ignosi.

Ca atare, când soarele se ridicase deja sus pe cer, trupele – în jur de douăzeci de mii de oameni, floarea armatei *kukuanilor* – era adunată într-un câmp deschis şi larg spre care am pornit şi noi. Soldaţii erau aliniaţi pe trei laturi ale unui careu înţesat, o privelişte splendidă! Ne-am ocupat locurile pe latura deschisă, fiind repede înconjuraţi de toţi şefii principali şi de ofiţeri.

Acestora a prins să se adreseze Infadoos, după ce s-a reinstaurat liniştea. Într-un limbaj elegant şi viguros, căci, asemenea majorităţii *kukuanilor* de rang înalt era un orator înnăscut, el le-a relatat povestea tatălui lui Ignosi şi a uciderii sale josnice de către regele Twala, soţia şi copiii săi fiind condamnaţi la moartea prin înfometare. Apoi a accentuat faptul că poporul suferă şi geme sub conducerea crudă a lui Twala, dând exemplu cele petrecute cu o noapte înainte, când, sub pretenţia că ar fi posedaţi de diavol, mulţi dintre nobilii pământului fuseseră împinşi în faţă şi asasinaţi mişeleşte. Apoi, a continuat să spună că stăpânii albi din Stele, plecându-şi privirile asupra ţinutului lor, i-a înţeles suferinţa şi s-au hotărât, din cale-afară de supăraţi, să-i aline soarta. Ca atare, l-au luat de mână pe adevăratul rege al *kukuanilor,* Ignosi, care tânjea în exil, şi l-au purtat peste munţi. Au văzut faptele ticăloase ale lui Twala şi, ca un semn pentru cei şovăitori şi pentru a salva viaţa fetei pe nume Foulata, punându-şi de-a dreptul magia la treabă, au ascuns luna şi l-au omorât pe mişelul de Scragga. Erau acum pregătiţi să le stea alături şi să-i ajute în încercarea de a-l alunga pe Twala, pentru a pune în locul lui pe adevăratul rege, pe Ignosi!

Şi-a încheiat discursul într-un murmur de aprobare. Apoi, în faţă a păşit Ignosi, începând şi el să vorbească. Reamintind tot ce spusese unchiul său Infadoos, a încheiat cu următoarele cuvinte pline de patos:

— O, şefi, căpetenii, soldaţi, oameni buni, mi-aţi auzit cuvintele. Acum trebuie să alegeţi între mine şi cel care stă pe tronul meu, unchiul care şi-a ucis fratele şi care l-a hăituit pe copilul fratelui său ca să moară în frig şi întuneric. Ei, a adăugat arătând spre şefi, vă pot spune dacă sunt regele, căci ei au văzut şarpele încolăcit pe şalele mele. Dacă nu aş fi eu regele, ar mai fi aceşti oameni albi de partea mea, cu magia lor? Tremuraţi, şefi, căpetenii, soldaţi şi ceilalţi oameni! Oare nu ei au adus întunericul pe pământ ca să-l năucească pe Twala şi să ne acopere fuga, întuneric la ora lunii pline, aşa cum aţi văzut cu ochii voştri?

„Ba da”, au răspuns soldaţii.

Eu sunt regele, vă spun, eu sunt regele! a urmat Ignosi, îndreptându-şi umerii şi umflându-şi pieptul, cu securea de luptă ridicată deasupra capului, dacă printre voi se găseşte vreun om care să mă contrazică să iasă în faţă şi să lupte cu mine, iar sângele lui va fi roşul simbol al adevărului spus de mine. Să iasă în faţă, spun!

Şi şi-a agitat securea de luptă, făcând-o să lucească în lumina lunii.

Cum nimeni nu se arătă dispus să dea curs propunerii sale care însemna sinucidere curată, acolitul nostru îşi urmă cuvântarea:

— Şi iată, vă fac făgăduiala aceasta, că, atunci când mă voi aşeza pe tronul tatălui meu, în ţinut va înceta orice vărsare de sânge. Nu veţi mai tânji după dreptate în locul căreia să fiţi masacraţi, nu va mai exista o vânătoare de vrăjitori în care să fiţi ucişi fără judecată. Nimeni nu va mai fi ucis, decât dacă încalcă legile. Măcelul din *kraal*-urile

voastre va fi oprit. Fiecare dintre voi va dormi în siguranţă în coliba sa şi nu va avea de ce se teme, iar dreptatea nu va umbla legată la ochi prin ţinutul acesta. V-aţi decis, şefi, căpetenii, soldaţi şi toţi ceilalţi?

— Ne-am decis, o, rege! a venit răspunsul.

— Prea bine! Întoarceţi-vă capetele ca să vedeţi cum mesagerii trimişi de Twala gonesc afară din oraş, spre est şi spre vest, spre nord şi spre sud, să adune o armată puternică în stare să ne ucidă pe mine şi pe voi, ca şi pe aceşti prieteni şi protectori ai mei. Mâine, sau cel mai târziu poimâine se va năpusti asupra noastră împreună cu toţi cei care-i sunt credincioşi. Atunci voi vedea cine-mi este devotat şi cine nu se teme să moară pentru cauza sa. Vă spun că acela nu va fi uitat la vremea răsplăţii. Am vorbit, o, şefi, căpetenii, soldaţi şi ceilalţi. Mergeţi acum la colibele voastre şi pregătiţi-vă de luptă.

S-a făcut o pauză, apoi unul dintre şefi şi-a ridicat mâna şi s-a auzit salutul regal:

— *Koom!*

Era semnul că soldaţii îşi acceptau regele, pe Ignosi. Apoi, plecară batalion după batalion.

La jumătate de oră după aceea, am ţinut un consiliu de război la care au participat toţi comandanţii de regiment. Era limpede pentru noi că în scurtă vreme vom fi atacaţi de o forţă superioară, într-adevăr, din punctul nostru de observaţie de pe deal puteam să vedem trupele care se strângeau şi mesagerii care plecau din Loo în toate direcţiile, neîndoios ca să adune soldaţi în apărarea regelui. Aveam de partea noastră cam douăzeci de mii de oameni, organizaţi în şapte dintre cele mai bune regimente din ţinut. După cum socotiseră Infadoos şi şefii, Twala se putea bizui pe treizeci, treizeci şi cinci de mii de soldaţi prezenţi deja în Loo, şi probabil că până mâine la prânz va mai avea cinci mii sosiţi în sprijinul său. Fireşte,

era posibil şi ca mai multe trupe de-ale sale să dezerteze şi să ni se alăture, dar nu ar fi format contingente în stare să schimbe balanţa. Până una, alta, era limpede că Twala făcea pregătiri intense pentru a reprima rebeliunea noastră. Deja grupuri bine înarmate de soldaţi patrulau pe la poalele dealului, dar mai erau şi alte semne ce vesteau iminenţa atacului.

Însă, Infadoos şi şefi erau de părere că nu va urma niciun asalt în ziua aceea, fiind dedicată pregătirilor şi îndepărtării oricărui efect produs asupra moralului soldaţilor de presupusa magie ce întunecase luna. Atacul, spuneau ei, va avea loc mâine, şi s-a dovedit că a avut dreptate.

În vremea aceasta, am fortificat şi ne-am întărit poziţiile, aproape fiecare şi-a adus contribuţia şi, în cursul zilei, care mi-a părut foarte scurtă, am reuşit să facem o mulţime de lucruri. Drumurile de acces de pe deal – care era mai degrabă o tabără de refacere decât o fortăreaţă, fiind folosit îndeobşte pentru refacerea regimentelor care-şi făcuseră datoria în regiuni neprielnice ale ţinutului – au fost blocate cu grijă cu stânci şi bolovani şi, în măsura în care ne-a permis timpul, am reuşit să consolidăm toate cărările. Din diferite locuri am adus o mulţime de bolovani care să fie rostogoliţi în faţa duşmanului, locurile regimentelor au fost fixate, ca şi alte pregătiri pe care ni le-a inspirat imaginaţia noastră înflăcărată.

Cu puţin înainte de asfinţit, tocmai când căutam să ne odihnim după truda noastră, am zărit îndreptându-se spre noi o mică ceată de bărbaţi, venind din Loo, unul dintre ei ţinând ridicată o frunză de palmier, semn că veneau în solie.

Pe când acesta se apropia, Ignosi, Infadoos, unul sau doi şefi şi noi înşine am coborât la poalele dealului ca să-l

întâlnim. Era un bărbat curtenitor ce purta obişnuita mantilă de piele de leopard.

— Salutări! a strigat el, apropiindu-se. Regele îi salută pe cei ce au stârnit un război mişelesc împotriva lui. Leul salută şacalii care-i mârâie pe la călcâie.

— Vorbeşte! am spus.

— Iată vorbele regelui! Predaţi-vă şi veţi primi mila regelui, sau un lucru groaznic o să vi se întâmple. Greabănul bivolului negru deja a fost scos, iar regele îl mână însângerat peste câmpie.[19]

— Care sunt condiţiile lui Twala? am întrebat doar aşa, din curiozitate.

— Condiţiile sale sunt pline de clemenţă, pe potriva unui rege măreţ. Iată cuvintele lui Twala, cel cu un singur ochi, atotputernicul, soţul a o mie de soţii, stăpânul *kukuanilor,* păstrătorul Marelui Drum (Drumul regelui Solomon), iubit de Cei Ciudaţi care stau acolo în munţi (Cei Trei Vrăjitori), Viţelul Vacii Negre, Elefantul al cărui pas cutremură pământul, Groaza celor posedaţi de diavoli, Struţul ale cărui picioare înghit deşertul, Cel uriaş, Cel negru, Cel înţelept, rege din tată-n fiu, iată cuvintele lui: „Voi arăta milă şi mă voi mulţumi doar cu puţin sânge. Unul din zece trebuie să moară, restul sunt liberi. Dar omul alb *incubu* care l-a ucis pe fiul meu Scragga şi servitorul său negru, care pretinde să ocupe tronul meu, ca şi fratele meu Infadoos, care a complotat revolta împotriva mea, vor muri în chinuri ca jertfe oferite Tăcuţilor”. Acestea sunt cuvintele pline de mărinimie ale lui Twala.

După o scurtă consultare cu ceilalţi, i-am răspuns cu o voce răsunătoare, astfel încât să audă şi soldaţii:

— Întoarce-te la Twala cel care te-a trimis aici, câine, şi spune-i că noi, Ignosi, adevăratul rege al *kukuanilor,*

---

[19] Acest obicei plin de cruzime nu este specific doar kukuanilor ci şi triburilor africane care îl pun în practică la începutul unui război sau cu prilejul orcărui alt eveniment public important – A.Q.

incubu, bougwan şi macumazahn, cei înţelepţi veniţi din Stele, care pot întuneca luna, Infadoos, neam de rege, şefii, căpeteniile, soldaţii adunaţi aici, dăm următorul răspuns: Nu ne vom preda. Înainte ca soarele să apună de două ori, cadavrul lui Twala va fi ţeapăn dinaintea porţii sale, iar Ignosi, pe al cărui tată l-a ucis Twala, va domni în locul său. Iar acum dispari, înainte să te azvârlim noi de aici şi păzeşte-te să porneşti la luptă împotriva noastră cei de aici.

Solul a râs în hohote:

— Nu sperii pe nimeni cu astfel de cuvinte bombastice, a strigat el. O să vedem mâine cât de viteaz eşti, tu, cel care întuneci luna. Fii îndrăzneţ, luptă şi veseleşte-te, înainte ca ciorile să-ţi albească oasele mai abitir decât ţi-e faţa. Adio! Ne vom întâlni probabil în luptă. Să nu zburaţi la Stele, vă rog să mă aşteptaţi, oameni albi!

Şi cu aceste cuvinte pline de sarcasm, s-a retras. Numaidecât a apus şi soarele.

A fost o noapte plină, căci, deşi eram osteniţi, am continuat pregătirile pentru lupta de a doua zi atât cât ne-a îngăduit lumina lunii, mesagerii venind şi plecând necontenit din locul unde ţineam consiliul. În cele din urmă, la vreo oră după miezul nopţii, terminasem tot ce aveam de făcut şi tabăra, cu excepţia strigătelor santinelelor care cereau parola, s-a cufundat în tăcere. Sir Henry şi cu mine, însoţiţi de Ignosi şi de unul dintre şefi, am coborât dealul făcând rondul pichetelor de apărare. În mod neaşteptat, din diverse locuri scânteiau suliţe în lumina lunii, ca apoi să dispară la auzul parolei. Ne-am convins că santinelele nu dormeau în post. Apoi, ne-am întors, găsindu-ne cu greu drumul printre miile de războinici adormiţi, dintre care mulţi aveau să-şi doarmă ultimul lor somn pe pământ.

Luna îşi plimba lumina peste suliţele lor, peste trăsăturile lor, dându-le o nuanţă fantomatică. Vântul răcoros al nopţii făcea să se legene genele lor înalte ca de dric mortuar. Zăceau acolo într-o dezordine aiuritoare, cu braţele întinse şi picioarele ghemuite, formele lor ferme şi robuste arătând ciudate şi neomeneşti în lumina lunii.

— Câţi dintre aceştia crezi tu că vor mai trăi până mâine pe vremea asta? a întrebat sir Henry.

Am clătinat din cap şi am aruncat din nou o privire spre cei adormiţi şi în imaginaţia mea istovită dar totuşi vie părea că Moartea îşi întinsese deja aripa ei asupra lor. Cu ochiul minţii, i-am desemnat pe cei sortiţi pieirii, şi inima mi-a fost pătrunsă de uriaşa semnificaţie a misterului vieţii umane şi de o tristeţe copleşitoare la gândul zădărniciei şi amarului ei. În noaptea aceasta, miile acestea de oameni îşi dormeau somnul lor liniştit, mâine, ei, şi alături de ei mulţi alţi, poate noi înşine, vor fi ţepeni şi reci, soţiile lor vor fi văduve, copiii lor orfani şi casele nu-i vor mai primi nicicând. Doar bătrâna lună va continua să lumineze liniştită, vântul nopţii va mângâia iarba, iar pământul larg îşi va afla odihna, cum se întâmpla şi în erele dinainte de a ne fi născut noi şi cum se va întâmpla şi în erele când noi vom fi uitaţi de mult.

Dar omul nu moare atâta timp cât lumea – care-i este mamă şi mormânt – va rămâne. Identitatea îi va dispărea, într-adevăr, dar răsuflarea lui va mai mişca vârful pinilor de pe munte, ecoul vorbelor sale rostite va mai colinda spaţiul, gândurile modelate de creierul lui le vom moşteni noi cei de azi, pasiunile sale vor deveni cauza vieţii noastre, bucuriile şi tristeţile pe care le-a cunoscut ne vor fi prieteni apropiaţi, sfârşitul de care fugise înspăimântat ne va învălui şi pe noi, cu siguranţă!

Adevărat este că universul e plin de stafii, nu spectrele îmbrăcate în cearşafuri din curţile bisericeşti, ci

elementele nemuritoare ale vieţii indivizilor care, existând odată, nu mai pot *să moară,* deşi se întrepătrund şi se transformă, şi se transformă din nou în veci.

Prin minte mi-au trecut tot soiul de gânduri de acest fel – căci, odată cu vârsta, îmi pare rău s-o spun, un detestabil obicei al cugetării pare să pună stăpânire pe mine –, în vreme ce stăteam şi priveam la contururile întunecate şi totuşi iluzorii ale războinicilor dormind, cum spune zicătoarea lor „pe scuturi”.

— Curtis, am spus, sunt pradă unei temeri deplorabile.

Sir Henry şi-a mângâiat barba blondă şi a râs, răspunzându-mi:

— Te-am mai auzit şi înainte făcând astfel de remarci, Quatermain.

— Păi acum chiar cred. Ştii, mă îndoiesc tare mult că vreunul dintre noi va mai fi viu mâine. Vom fi atacaţi de o forţă colosală şi vom avea un mare noroc să ne putem păstra poziţiile.

— În orice caz, îi vom prăji pe câţiva dintre ei. Uite ce e, Quatermain, treaba asta miroase urât şi este una, dacă e să vorbim sincer, în care n-ar fi trebuit să ne băgăm, dar acum suntem implicaţi şi trebuie să dăm tot ce avem mai bun în noi. Din punctul meu de vedere, e mai bine să mori luptând decât oricum altfel, şi cum există slabe şanse să-l găsesc pe bietul meu frate, accept ideea asta cu mai mare uşurinţă. Dar norocul este cu cei curajoşi şi am putea învinge. Oricum, lupta va fi groaznică şi, având de apărat o reputaţie, va trebui să ne plasăm în miezul lucrurilor.

A făcut ultima remarcă pe un ton trist, dar o sclipire din ochii lui îi dezminţea tristeţea. Îmi venea să cred că, de fapt, lui sir Henry îi plăcea să se bată.

După această discuţie, am dormit preţ de câteva ore. Am fost treziţi înainte să se crape de ziuă de Infadoos, care ne-a transmis că în Loo se putea observa o activitate

intensă şi că detaşamente ale luptătorilor regelui se apropiau de posturile noastre. Ne-am sculat şi ne-am îmbrăcat în grabă, punându-ne zalele pentru care, în acest moment critic, ne-am arătat profund recunoscători. Sir Henry a dus treaba până la capăt, înţolindu-se ca un adevărat războinic băştinaş.

— Când te afli printre *kukuani,* procedează precum *kukuanii,* a remarcat el, trăgându-şi zalele peste pieptul lui masiv, pe care-i veneau ca o mănuşă.

Dar nu s-a mulţumit doar cu atât. La cererea lui, Infadoos i-a dus o uniformă completă a războinicului *kukuan.* Şi-a legat în jurul gâtului mantila de piele de leopard purtată de ofiţeri, pe frunte şi-a tras cununa de pene negre de struţ purtată doar de generalii de rang înalt, iar în jurul mijlocului s-a încins cu o superbă *moocha* din cozi albe de bou. O pereche de sandale, o brăţară de picior din blană de ţap, o secure grea de luptă cu mâner de corn de rinocer, un scut de fier rotund acoperit cu piele albă de bou şi numărul regulamentar de *tolla* – cuţite de aruncat – i-au completat echipamentul la care, evident, a adăugat şi revolverul. Uniforma era, fără îndoială, a unui sălbatic, dar sunt înclinat să spun că rar mai văzusem o privelişte mai minunată decât cea prezentată de sir Henry Curtis prin deghizamentul său. Îi punea în cea mai mare valoare fizicul său impunător şi când a apărut şi Ignosi îmbrăcat la fel, mi-am zis că niciodată nu mai văzusem doi bărbaţi aşa de magnifici.

Mie şi lui Good zalele nu ni s-au potrivit tot atât de bine. Mai întâi, Good a insistat să-şi păstreze pe el pantalonii abia regăsiţi, şi un domn corpolent şi bondoc, cu un ochi de sticlă, cu o jumătate de barbă rasă, înveşmântat într-o cămaşă de zale băgată cu grijă într-o pereche de reiaţi din cale-afară de jerpeliţi, arată mai degrabă deosebit decât impunător. În ceea ce mă privea, cămaşa de zale fiind

prea mare pentru mine, am tras-o peste hainele mele ceea ce a făcut-o să prezinte tot felul de umflături dizgraţioase. Mi-am scos totuşi pantalonii, păstrându-mi numai ghetele, fiind hotărât să intru în luptă cu picioarele descoperite ca să-mi fie mai uşor când era s-o rup la fugă, în caz că ar fi trebuit să ne retragem cu rapiditate. Cămaşa de zale, o suliţă, un scut, pe care nu ştiam cum să-l folosesc, câteva *tolla,* un revolver şi o pană uriaşă, pe care am prins-o pe vârful pălăriei mele de vânătoare, pentru a oferi o privelişte cât mai ameninţătoare înfăţişării mele, completau modestul meu echipament, pe lângă toate aceste articole, ne-am luat desigur şi puştile, dar muniţia rămânând puţină, ele devenind inutile în situaţia unei şarje, am lăsat să fie cărate în urma noastră de către alţii.

Când, în cele din urmă, am sfârşit cu echiparea, am înfulecat câte ceva în fugă, şi am plecat să vedem cum stăteau lucrurile. Într-un anumit loc de pe culmea teşită a dealului, se afla o mică ridicătură de stâncă de culoare cafenie, care servea unui dublu scop: sediul comandamentului şi turn de observaţie. Aici l-am găsit pe Infadoos înconjurat de propriul său regiment, Cărunţii, care era fără îndoială cel mai de elită din armata *kukuanilor* şi primul pe care-l văzusem la marginea *kraal*-ului. Acest regiment care număra trei mii cinci sute de soldaţi reprezenta rezerva, iar oamenii stăteau lungiţi în iarbă, împărţiţi pe companii, privind spre forţele regelui care ieşeau din Loo în şiruri lungi ca ale furnicilor. Cele trei şiruri păreau să nu aibă sfârşit, fiecare numărând, după aprecierile noastre, cel puţin unsprezece, douăsprezece mii de oameni.

De cum au părăsit aşezarea, s-au organizat pe regimente. Apoi, unul a luat-o spre dreapta, altul la stânga, iar al treilea a prins să înainteze încet spre noi.

— Ah, a spus Infadoos, ne vor ataca din trei părţi deodată.

Păreau veşti grave, căci poziţia noastră de pe culmea dealului, care măsura cam trei kilometri în circumferinţă, fiind atât de întinsă, era important pentru noi să ne concentrăm cât mai mult posibil forţele de apărare comparativ mai mici. Dar fiindu-ne imposibil să ne închipuim în ce mod vom fi asaltaţi, trebuia să luăm de bună situaţia dată, drept pentru care am transmis diferitelor regimente ordinul să se pregătească să primească atacuri din diverse puncte.

Capitolul XIII
ATACUL

Încet, fără nicio aparenţă de grabă sau precipitare, cele trei şiruri continuau să înainteze. Ajunse la vreo cinci sute de metri de noi, şirul principal care se afla în centru s-a oprit la marginea unei limbi de pământ plat care se precipita spre deal, pentru a lăsa timp celorlalte detaşamente să încercuiască poziţia noastră ce urma mai mult sau mai puţin forma unei potcoave, cu cele două capete îndreptate spre Loo. Scopul acestei manevre era ca asaltul să fie executat simultan din cele trei direcţii.

— Ah, de-aş avea un Gatling[20]! bolborosi Good, privind la falangele înşiruite sub noi. Aş curăţa câmpul ăla în douăzeci de minute.

— Nu avem aşa ceva, aşa că n-are rost să tânjim după ea, dar ce-ar fi, Quatermain, să încerci să tragi? a spus sir Henry. Ia vezi cât de mult te poţi apropia de tipul acela înalt care pare să fie la comandă. Pun rămăşag doi la unu

---

[20] Prima armă cu tragere rapidă inventată în 1862 de r.j. gatling.

că-l ratezi şi chiar un *sovereign,* plătit cinstit dacă avem să scăpăm din asta, că glonţul nu va trece la mai puţin de cinci metri de el.

Provocarea lui m-a întărâtat, aşa că încărcând puşca cu un glonţ socotit, am aşteptat ca amicul să o ia înainte cam cu zece metri de trupele sale, chipurile să vadă mai bine poziţiile noastre, însoţit doar de un aghiotant, apoi, întinzându-mă la pământ şi sprijinind puşca de o piatră l-am luat la ochi. Ca orice expres, puşca mea avea un înălţător pentru maximum trei sute cincizeci de metri, aşa că pentru a fixa traiectoria corect, l-am ţintit la mijlocul gâtului, ceea ce, după calculele mele, ar fi însemnat să-l împuşc în piept. Rămăsese nemişcat oferindu-mi ocazia pe tavă, dar fie din pricina emoţiei, fie din a vântului, fie că distanţa era prea lungă, nu ştiu, s-au întâmplat următoarele. Văzându-l deja mort, am apăsat trăgaciul şi când fumul împuşcăturii s-a risipit, spre disperarea mea, l-am zărit pe tip rămas acolo neatins, în vreme ce aghiotantul lui, aflat la cel puţin trei paşi spre stânga, părea să zacă mort la pământ. Întorcându-se iute, ofiţerul pe care-l ţintisem a luat-o la fugă spre oamenii lui, alertat în mod evident.

— Bravo, Quatermain! a strigat Good. L-ai înspăimântat!

Lucrul acesta m-a mâniat din cale-afară, căci evit pe cât pot să ratez de faţă cu martori. Atunci când om stăpâneşte doar un singur meşteşug, caută să-şi menţină reputaţia în acel meşteşug. Scos din sărite de ratarea mea, am făcut un lucru necugetat. Luând iute la ochi pe generalul care alerga, am tras un al doilea glonţ. Deodată, bietul om şi-a aruncat braţele în sus şi a căzut cu faţa în jos. De astă dată nu mai făcusem nicio greşeală. Şi – eu spun că e o dovadă de cât de puţin ne gândim la ceilalţi când se pune problema siguranţei, mândriei sau reputaţiei noastre – am

fost îndeajuns de crud să mă simt încântat de această priveliște.

Regimentele care observaseră fapta scoaseră chiote sălbatice celebrând magia omului alb, pe care-o luară drept un semn de reuşită, în vreme de trupele aflate sub comanda generalului, aşa cum s-a dovedit mai târziu, s-au retras în dezordine. În momentul acela, sir Henry şi Good au pus mâna pe arme şi au început să tragă, cel din urmă folosindu-şi din plin Winchesterul său cu repetiţie asupra masei de oameni din faţa sa, în vreme ce şi eu am mai tras un foc sau două, şi, după câte am putut aprecia, cu acest prilej am scos din luptă şase până la opt oameni, înainte de a ieşi din bătaia puştii.

Când focurile noastre s-au oprit, din dreapta noastră a răzbit un răget fioros, repetat apoi la stânga noastră. Celelalte două divizii ne înconjuraseră.

La auzul acestor strigăte, masa de oameni din faţa noastră s-a răspândit oleacă şi a prins să înainteze spre deal şi spre limba de pământ acoperită cu iarbă, într-un marş temperat, scoţând din gâtlejuri sunetele adânci ale unui cântec de luptă. Am continuat să tragem salve de puşcă spre ei, Ignosi alăturându-ni-se şi el când şi când, şi am doborât mai mulţi războinici, dar, fireşte, n-am produs cine ştie ce efect asupra puternicei armate, oricum nu mai mare decât cel ce aruncă cu pietricele în valuri.

Înaintau fără contenire, strigând şi zăngănindu-şi suliţele, până ajunseră la pichetele pe care le plasaserăm la poalele dealului. De acum, înaintarea deveni mai înceată, căci, dacă până atunci nu le pusesem cine ştie ce probleme, forţele atacatoare trebuiau să urce pantele şi trebuiau să-şi dozeze eforturile. Prima noastră linie de apărare se afla cam la jumătatea pantei, cea de-a doua la cincizeci de metri mai în spate, în vreme ce cea de-a treia ocupa marginea platoului.

Înaintau urlându-şi strigătele de luptă:

— Twala! Twala! *Chiele! Chiele!* (Adică, doboară, doboară.)

— Ignosi! Ignosi! *Chiele! Chiele!* strigau şi ai noştri. Se apropiaseră îndeajuns de mult ca să-şi folosească cuţitele de aruncat care prinseră să scânteieze dintr-o direcţie în alta, şi, cu un răget înfiorător, bătălia a început.

Masa de războinici oscila încolo şi încoace, luptătorii căzând ca frunzele toamna, dar nu după mult timp, forţa superioară a atacărilor a început să-şi facă efectul şi prima noastră linie de apărare s-a tot retras până ce s-a confundat cu cea de-a doua. Aici, lupta a devenit feroce, şi din nou oamenii noştri au fost împinşi înapoi, tot mai spre culmea dealului, până ce, la vreo douăzeci de minute de la începerea înfruntării, a intrat în acţiune şi cea de-a treia noastră linie de apărare.

Atacatorii însă erau extenuaţi, în plus având pierderi mari, morţi şi răniţi, şi încercarea de a trece şi de acest al treilea zid compact de suliţe s-a dovedit a fi peste puterile lor. O vreme, liniile tumultoase ale sălbaticilor au afluit dintr-o parte în alta, mânate de fluxul şi refluxul bătăliei, iar rezultatul se lăsa încă aşteptat. Sir Henry privea bătălia furibundă cu ochi scânteietori, apoi, fără un cuvânt, urmat de Good, se aruncă chiar în mijlocul încăierării. Eu am rămas acolo unde mă aflam.

Soldaţii au luat seama la prezenţa sa masivă pe câmpul de luptă şi din piepturile lor a izbucnit un alt strigăt:

— *Nanzia incubu! Nanzia unkungunklovo!* (Uite elefantul!) *Chiele! Chiele!*

Din acel moment, rezultatul luptei nu mai putea fi pus la îndoială. Luptând cu o vitejie de nedescris, forţele atacatoare au fost împinse înapoi centimetru cu centimetru, până la poalele dealului, până când s-au repliat alături de forţele de rezervă, într-o confuzie totală.

În acelaşi timp, a sosit un curier care ne-a anunţat că atacul de pe flancul din stânga fusese respins. Tocmai începusem să mă felicit, gândind că pentru moment lucrurile fuseseră lămurite, când, spre groaza noastră, am constatat că luptătorii noştri de pe flancul drept fuseseră împinşi spre noi, urmăriţi acum de cohortele duşmane care obţinuseră o victorie fără dubii.

Ignosi, care se afla lângă mine, a apreciat situaţia dintr-o privire, dând un ordin rapid. Deodată, regimentul de rezervă aflat în preajma noastră, Cărunţii, s-a angajat în luptă!

Ignosi a dat apoi un alt ordin, purtat de la o căpetenie la alta şi, în secunda următoare, spre profunda mea silă, m-am văzut luat de puhoiul atacului furibund asupra forţelor inamice. Ţinându-mă cât puteam în spatele staturii uriaşe a lui Ignosi, am făcut tot ce-am putut din treaba aia murdară, îndreptându-mă spre moarte ca şi cum mi-ar fi plăcut. După un minut sau două, eram în mijlocul trupelor noastre răvăşite, care au început să se regrupeze în spatele nostru, după care sunt sigur că nu mai ştiu ce s-a întâmplat. Tot ce-mi mai amintesc este zgomotul înfricoşător al lovirii scuturilor între ele şi apariţia subită a unei matahale, cu ochi care păreau să-i iasă din cap, repezindu-se spre mine cu o suliţă însângerată. Dar, şi o spun cu mândrie, m-am ridicat (s-au mai degrabă m-am scufundat) la înălţimea situaţiei. Era una în care cei mulţi ar fi cedat fără doar şi poate. Dându-mi seama că, dacă aveam să rămân acolo, urma să fiu ucis, cum matahala venea direct spre mine, m-am ghemuit la picioarele lui atât de bine, încât, nefiind în stare să se mai oprească, s-a împiedicat de trupul meu prosternat. Înainte să fie în stare să se ridice, m-am săltat eu însumi şi l-am terminat cu un foc de revolver.

La scurt timp după asta, cineva m-a doborât la pământ, şi de aici mi s-a rupt filmul. Când mi-am revenit, mă găseam pe ridicătura de pe culme, iar Good stătea aplecat peste mine ţinând în mână o tigvă plină cu apă.

— Cum te simţi, bătrâne? m-a întrebat el îngrijorat, înainte să-i răspund, m-am sculat în capul oaselor şi m-am scuturat.

— Destul de bine, mulţumesc, i-am replicat.

— Slavă cerului! Când i-am văzut cum te cară, m-au apucat pandaliile. Am crezut că te-au ucis.

— De data asta, nu, fiule, presupun că am luat o măciucă peste scăfârlie, care m-a cam tâmpit. Cum s-a sfârşit?

— Deocamdată sunt respinşi pe toate fronturile. Pierderile sunt al naibii de grele, noi avem două mii ucişi sau răniţi, iar ei vreo trei mii. Priveşte acolo!

Şi a arătat spre şiruri lungi de luptători mergând câte patru. În centrul fiecărui grup de patru se afla un soi de targă de piele purtată de către aceştia, tărgi pe care trupele *kukuanilor* le poartă adesea cu ele şi care la fiecare colţ au câte un inel de care să apuci. Pe aceste tărgi al căror număr părea nesfârşit, zăceau răniţii care, odată ajunşi, erau examinaţi grabnic de medicii ataşaţi câte zece de fiecare regiment. Dacă rana nu era mortală, rănitul era dus şi tratat pe cât o permiteau condiţiile. Dar dacă, pe de altă parte, nu avea nicio şansă să scape, urma un lucru îngrozitor, care, fără îndoială, dovedea adevărata îndurare. Unul dintre doctori, pretinzând că-l examinează, îi deschidea iute o arteră cu un cuţit tăios, şi într-un minut sau două suferindu-l deceda fără dureri. În acea zi, au fost multe cazuri în care s-a procedat aşa. De fapt, în cele mai multe cazuri când rana era în trup, căci enorma gaură făcută de vârful lat al suliţelor *kukuanilor* făcea imposibilă orice încercare de recuperare, în majoritatea situaţiilor,

bieţii răniţi erau deja inconştienţi, iar în celelalte, fatala „crestătură” a arterei era făcută aşa de iute şi de fără durere, încât nici nu păreau să bage de seamă. Era însă o privelişte groaznică, una de care voiam să ne ferim. Da, nu-mi aminteam nimic asemănător care să mă fi afectat mai mult decât acei viteji soldaţi „adormiţi” de doctorii cu mâinile pline de sânge, decât poate atunci când, după un atac, am văzut trupele *swazilor* îngropându-i de *vii* pe cei cu răni mortale.

Părăsind scena înfiorătoare şi îndreptându-ne spre partea opusă a *koppie*-ului, i-am găsit pe sir Henry, încă cu securea de luptă în mână, pe Ignosi, pe Infadoos şi pe doi şefi adânciţi la sfat.

— Slavă Domnului că te văd, Quatermain! Nu prea pricep ce vrea să facă Ignosi. Se pare totuşi că am respins atacul. Twala primeşte acum întăriri puternice şi pare dispus să ne izoleze ca să ne condamne la foame.

— Nu-i a bună.

— Mda, mai ales că Ignosi ne-a anunţat că rezerva de apă s-a terminat.

— Aşa este, stăpâni ai mei, a intervenit şi Infadoos, izvorul nu poate face faţă cerinţelor atâtor de mulţi şi seacă repede. Până diseară, o să ne chinuiască setea. Ascultă, *macumazahn,* tu eşti înţelept şi, fără îndoială, ai văzut multe bătălii în ţinuturile din care vii, dacă au loc războaie şi în Stele! Spune-ne, prin urmare, ce avem de făcut? Twala şi-a adus multe întăriri care să ia locul celor căzuţi. Totuşi, şi-a învăţat lecţia: şoimul nu s-a aşteptat să-l găsească pe bâtlan gata de luptă, dar ciocul nostru i-a străpuns pieptul şi acum se teme să ne mai atace. Însă, şi noi avem răni şi aşteaptă să murim. Ne va da târcoale precum şarpele dă târcoale cerbului şi va aplica tactica împresurării.

— Am priceput, am răspuns eu.

— *Macumazahn,* vezi deci că nu mai avem apă, iar hrană ne-a rămas puţină, prin urmare, trebuie să alegem între trei lucruri: să pierim asemenea leului înfometat în culcuşul său, să ne croim drum spre nord, sau – şi aici s-a ridicat arătând spre mulţimea duşmanilor noştri – să ne aruncăm direct la gâtlejul lui Twala. *Incubu,* marele războinic, căci astăzi s-a luptat ca un bivol prins în cursă, iar soldaţii lui Twala s-au prăbuşit în faţa securii sale precum spicele tinere în faţa grindinei, am văzut asta cu ochii mei, *incubu* spune „Să atacăm”, dar la asta este predispus întotdeauna elefantul. Dar ce spune *macumazahn,* vulpea bătrână şi vicleană, care a văzut multe şi-i place să-şi muşte duşmanul pe la spate? Ultimul cuvânt îl va avea regele Ignosi, căci este dreptul regelui în vreme de război, dar să-ţi auzim glasul, o, *macumazahn,* tu care veghezi noaptea, şi glasul celui cu ochi străveziu!

— Tu ce spui, Ignosi? l-am întrebat eu.

— Nu, tată, a răspuns servitorul nostru de odinioară care acum, îmbrăcat din cap până-n picioare în uniforma de luptă, arăta într-adevăr ca un rege războinic, vorbeşte tu şi lasă-mă pe mine, doar un copil într-ale înţelepciunii pe lângă tine, să-ţi sorb cuvintele.

La stăruinţa lui, după ce m-am sfătuit în grabă cu sir Henry şi Good, le-am spus pe scurt părerea mea conform căreia, fiind împresuraţi, cea mai bună şansă a noastră, având în vedere că ni se terminase şi rezerva de apă, era să atacăm forţele lui Twala. Am mai recomandat ca atacul să se desfăşoare de îndată, „înainte ca rănile noastre să ne împiedice” şi înainte ca vederea trupelor copleşitoare ale lui Twala să facă inimile soldaţilor noastre „să se topească precum grăsimea la foc”. Altfel, am accentuat eu, unele căpetenii, făcând pace cu Twala, ar putea schimba tabăra sau ar putea chiar să ne predea în mâinile lui.

În ansamblu, această opinie părea să fie primită favorabil, căci spusele mele au fost tratate de către *kukuani* cu un respect ce nu-mi mai fusese acordat până atunci, şi nici de atunci încolo. Dar decizia finală îi aparţinea lui Ignosi care, fiind recunoscut regele de drept, putea să se bucure de drepturile aproape nelimitate ale suveranului, incluzând aici, fireşte, hotărârea din urmă în treburile de conducere, şi spre el s-au întors dintr-odată toate privirile.

În cele din urmă, făcând o pauză în care a părut să cugete rotund, a prins să vorbească:

— *Incubu, macumazahn şi bougwan,* viteji oameni albi şi prieteni ai mei, Infadoos, unchi al meu, şi voi, şefilor, hotărârea mea e luată. Îl voi lovi pe Twala chiar azi şi-mi voi pune nădejdea în această lovitură, ca şi viaţa mea, a mea şi ale voastre. Ascultaţi, iată cum voi lovi. Vedeţi cum dealul se înconvoaie ca o semilună şi cum câmpia se întinde ca o limbă verde spre noi, în interiorul curbei?

— Vedem, am răspuns.

— Bine, acum e amiază, iar oamenii mănâncă şi se odihnesc după zbuciumul bătăliei. Când soarele va trece de centrul cerului şi va începe să coboare spre asfinţit, regimentul tău, unchiule, împreună cu un altul, va coborî spre limba verde, iar când Twala îl va vedea, îşi va trimite trupele să-l nimicească. Dar locul este strâmt şi detaşamentele nu vor putea trece decât câte unul, aşa că pot fi lichidate pe rând când se vor năpusti asupra ta, iar ochii armatei lui Twala vor fi aţintiţi asupra unei bătălii cum nu a mai fost văzută de o fiinţă omenească. Cu tine, Infadoos, va merge prietenul meu *incubu,* iar când Twala va zări securea lui scânteind în prima linie a Cărunţilor, va avea o slăbiciune la inimă. Iar eu voi veni cu al doilea regiment, care-l va urma pe al tău, astfel încât dacă al tău va fi nimicit, cum se prea poate întâmpla, tot va rămâne

un rege pentru care să lupţi. Iar cu mine va veni *macumazahn* înţeleptul.

— Prea bine, o, rege, a spus Infadoos, părând să ia în calcul cu un calm deosebit posibilitatea completei nimiciri a regimentului său.

Într-adevăr, *kukuanii* sunt un popor minunat. Moartea nu-i sperie când se petrece în timp ce-şi fac datoria.

— Şi când astfel miile de ochi ale soldaţilor lui Twala sunt fixaţi asupra luptei, a urmat Ignosi, o treime din cei rămaşi în viaţă dintre ai noştri (adică, vreo şase mii) se va strecura de-a lungul cornişei din dreapta a dealului şi va cădea asupra flancului stâng al trupelor lui Twala, în vreme ce o altă treime se va strecura de-a lungul cornişei din stânga, căzând asupra flancului lor drept. Iar când voi vedea că aceste două treimi sunt gata să se arunce asupra lui Twala, atunci eu, împreună cu oamenii care vor rămâne cu mine, voi ataca frontal trupele lui Twala, iar dacă norocul va fi de partea noastră, victoria ne va aparţine, şi înainte ca noaptea să-şi mâne boii ei negri din munte în munte, ne vom aşeza în pace în Loo. Acum să mâncăm şi să ne pregătim. Infadoos, asigură-te că planul va fi urmat pe de-a-ntregul. Lasă-l pe tatăl meu alb *bougwan* să meargă pe cornişa din dreapta, ca ochiul lui strălucitor să dea curaj căpeteniilor.

Aranjamentele pentru atac fiind expuse astfel pe scurt au fost îndeplinite cu o rapiditate care vorbea foarte bine despre perfecţiunea sistemului militar al *kukuanilor.* În mai puţin de o oră au fost distribuite raţiile de hrană şi consumate, detaşamentele au fost formate, schema atacului a fost explicată conducătorilor şi întreaga forţă, numărând 18.000 de oameni, era gata să se pună în mişcare, cu excepţia unei gărzi lăsate să-i aibă în grijă pe răniţi. Deodată, Good s-a apropiat de mine şi de sir Henry.

— Să ne vedem cu bine, prieteni, a spus el, conform ordinelor, plec cu aripa dreaptă. Am venit să ne strângem mâinile în caz că, ştiţi voi, nu ne vom mai vedea, a adăugat el pe un ton semnificativ.

Ne-am strâns mâinile în tăcere, fără să ne dăm pe faţă emoţia, cum sunt îndeobşte englezii înclinaţi să facă.

— E o treabă stranie, a spus sir Henry, iar glasul lui profund îi tremura puţin, şi mărturisesc că nu mă aştept să mai văd soarele de mâine. După câte îmi pot da seama, Cărunţii, alături de care voi merge, vor lupta până la ultimul om pentru a permite aripilor să se strecoare şi să cadă asupra flancurilor lui Twala. Fie şi aşa, oricum ar fi o moarte demnă de un bărbat. Cu bine, prieteni buni! Dumnezeu să vă aibă în pază! Sper să supravieţuiţi ca să puneţi mâna pe diamante. Şi dacă veţi reuşi, ascultaţi-mi sfatul şi nu vă mai înhăitaţi cu pretendenţii la tron!

În secunda următoare, Good ne-a scuturat mâinile şi a plecat, apoi, a apărut Infadoos care l-a condus pe sir Henry la locul său, în fruntea Cărunţilor, iar eu, copleşit de îndoieli, am plecat cu Ignosi să-mi ocup locul în regimentul ce urma să declanşeze al doilea atac.

Capitolul XIV
ULTIMA LUPTĂ A CĂRUNŢILOR

După încă câteva minute, regimentele desemnate să efectueze deplasările pe flancuri au pornit în tăcere, aţinându-se la adăpostul crestei pentru a ascunde înaintarea lor de ochii ageri ai iscoadelor lui Twala.

S-a acordat un răgaz de o jumătate de oră sau mai mult pentru dispunerea pe poziţii a aripilor armatei, înainte ca orice mişcare să fie făcută de Cărunţi şi regimentul lor de

sprijin, cunoscut drept Bivolii, care urma să dea atacul frontal, urmând să susţină greul bătăliei.

Amândouă aceste regimente erau aproape total refăcute şi completate, Căruntii păstrându-se în rezervă în acea dimineaţă şi pierzând doar un număr mic de oameni când au respins atacatorii ce străpunseseră linia de apărare, prilej cu care am pornit alături de ei fiind pocnit dureros în moalele capului. Cât priveşte pe Bivoli, ei formaseră cea de-a treia linie a apărării, pe flancul stâng, şi cum forţa atacatorilor abia dacă reuşise să treacă de cea de-a doua linie, participarea lor la luptă fusese foarte redusă.

Infadoos, care era un bătrân general foarte precaut, şi care ştia cât de important este să întreţii starea de spirit a luptătorilor în ajunul unei asemenea încercări disperate, s-a folosit de răgaz pentru a se adresa celor din subordinea sa, Căruntii, într-un limbaj poetic, explicându-le onoarea de a se situa în chiar centrul bătăliei, având alături de ei pe marele luptător alb din Stele, promiţând mari recompense în vite şi promovări tuturor celor ce vor supravieţui în cazul în care armata lui Ignosi se va dovedi învingătoare.

Am privit la şirurile de pene negre unduitoare şi la feţele împietrite care le purtau şi am oftat la gândul că în răstimpul unei singure ore, cei mai mulţi, dacă nu toţi, dintre aceşti veterani minunaţi, nimeni neavând mai puţin de patruzeci de ani, vor zăcea morţi sau răniţi de moarte în praf. Nu putea fi altfel, erau condamnaţi de acea înţelepciune a nepăsării faţă de viaţa omenească specifică marilor generali, care adesea îşi menajează armata pentru a-şi atinge scopurile trimiţând-o la un măcel sigur, pentru a putea oferi cauzei şi rămăşiţelor armatei o şansă de reuşită. Erau predestinaţi morţii şi ei ştiau adevărul. Ţinta lor era să suporte atacul detaşamentelor ce urmau să

pătrundă unul câte unul pe limba verde din spatele nostru, până aveau să fie exterminaţi sau până ce aripile vor găsi prilejul nimerit să lovească. Dar niciunul nu manifesta vreo ezitare, niciun semn de teamă nu am zărit pe feţele războinicilor. Iată-i îndreptându-se spre o moarte sigură, pentru a nu mai vedea niciodată lumina binecuvântată a zilei, şi cu toate acestea acceptându-şi soarta fără niciun tremur. Nici măcar în acele clipe nu m-am putut opri să nu compar starea lor de spirit cu a mea, care era departe de a fi liniştită, făcându-mă să scot un suspin de invidie şi admiraţie. Niciodată nu mai văzusem un devotament atât de total faţă de ideea de datorie şi o astfel de indiferenţă faţă de fructele ei amare.

— Priviţi la regele vostru, a strigat la sfârşit Infadoos arătând spre Ignosi, luptaţi şi muriţi pentru el, căci aceasta este datoria celor curajoşi, şi blestemat şi hulit să fie numele celui care se codeşte să-şi dea viaţa pentru rege sau care întoarce spatele inamicului! Priviţi la regele vostru, şefi, căpetenii, soldaţi! Aduceţi omagiul vostru Şarpelui sacru şi urmaţi-ne, căci *incubu* şi cu mine vă vom deschide calea spre inima trupelor lui Twala!

După o clipă de tăcere, dinspre trupele adunate în faţa noastră a răzbit un murmur asemenea freamătului îndepărtat al mării, produs de lovirea înceată a mânerelor a şase mii de suliţe de scuturile războinicilor. Treptat zgomotul s-a accentuat, devenind tot mai profund şi mai vast prefăcându-se într-un vuiet reverberator ce bubuia asemenea tunetului în munţi, umplând aerul de grele valuri de sunet. Apoi, a prins să descrească şi se stinse pe notele ultimelor vibraţii, fiind urmat deodată de salutul regal.

Puteam crede că Ignosi avea de ce să fie mândru în acea zi, căci niciun împărat roman nu se bucurase de un asemenea salut din partea gladiatorilor „duşi la moarte”.

Ignosi a răspuns acestui act magnific de credinţă ridicând securea de luptă, iar Căruntii au defilat pe trei rânduri, fiecare rând fiind compus din aproximativ o mie de oameni, fără a-i număra şi pe ofiţeri. Când ultimele companii s-au depărtat la vreo cinci sute de metri, Ignosi s-a pus el însuşi în fruntea Bivolilor, al căror regiment fusese organizat tot pe trei rânduri, a dat ordinul de plecare, şi am pornit cu toţii, eu ridicând, inutil s-o mai spun, cele mai fierbinţi rugi ca să scap cu bine din ce avea să urmeze. Mă aflasem adeseori în situaţii fără ieşire, dar niciodată într-una atât de defavorabilă ca asta sau într-una în care şansele mele de supravieţuire să fie mai mici.

Când noi am ajuns la marginea platoului, Căruntii se aflau deja la jumătatea pantei ce dădea în limba de pământ cu iarbă ce ducea la poalele dealului, semănând cu partea interioară a unei copite de cal de care este prinsă potcoava. În tabăra lui Twala de pe câmpul din faţa noastră agitaţia era la cote maxime, regiment după regiment mărşăluind înainte bătând uniform pasul, pentru a ajunge la rădăcina limbii de pământ, înainte ca forţa de atac să pătrundă în câmpia aşezării Loo.

Această limbă, care avea cam patru sute de metri în profunzime, chiar de la rădăcină, adică de la partea cea mai lată, nu număra decât şase sute cincizeci de paşi în lăţime, în vreme ce în vârf dacă măsura nouăzeci. Căruntii, care în drumul lor pe panta dealului spre vârful limbii formaseră un şir, ajungând în punctul în care locul se lărgea din nou, şi-au strâns rândurile şi au rămas nemişcaţi.

Apoi, noi, adică Bivolii, ne-am plasat în spatele vârfului limbii, constituind rezerva, cam la o sută de metri de ultima linie a Căruntilor, pe un teren ceva mai ridicat. În vremea aceasta am avut prilejul să observăm forţele lui Twala care, fireşte, fuseseră refăcute după atacul din zori,

şi, în ciuda pierderilor suferite, am numărat nu mai puţin de patruzeci de mii deplasându-se cu rapiditate spre poziţiile noastre.

Dar cu cât se apropiau mai mult de rădăcina limbii, cu atât ezitau mai tare, dându-şi seama că doar un singur regiment putea trece prin porţiunea îngustată şi că acolo, la vreo şaptezeci de metri de intrare, imposibil de atacat decât frontal, apărat de o parte şi de alta de povârnişuri pline de bolovani, se găsea faimosul regiment al Cărunţilor, mândria şi gloria armiei *kukuanilor,* pregătiţi să răspundă atacului, aşa cum făcuseră cândva cei trei romani care opriseră o ceată de o mie.

Şovăitori, şi-au oprit apoi înaintarea. Nu-i prea îndemna inima să încrucişeze suliţele cu cele trei rânduri întunecate de războinici care li se opuneau ferm. Curând totuşi, apăru un general înalt, purtând însemnul smocului de pene de struţ, însoţit de mai mulţi şefi şi aghiotanţi şi care, după părerea mea era însuşi Twala. A dat un ordin, şi primul regiment, răcnind pe mii de glasuri, s-a repezit spre Cărunţi, care însă au rămas perfect nemişcaţi şi tăcuţi până ce forţa atacatoare s-a aflat la vreo patruzeci de metri, un val de *tolla* fiind aruncat spre ei.

Apoi, pe neaşteptate, făcând un salt şi urlând, s-au repezit înainte cu suliţele ridicate, războinicii lovindu-se într-o confruntare sângeroasă. În secunda următoare am auzit tunetul declanşat de lovirea scuturilor între ele, câmpia prinzând viaţă de la razele de lumină aruncate de suliţele scânteietoare. Mulţimea războinicilor pendula într-o parte şi-n alta, înjunghiindu-se reciproc, dar nu pentru mult timp. Rândurile atacatorilor au prins să se subţieze şi, în cele din urmă, cu o unduire înceată şi prelungă, Căruntţii trecură peste ei, la fel cum un talaz uriaş acoperă creasta altuia ce s-a spart deja. Se terminase. Celălalt regiment

fusese complet nimicit, însă Cărunţii nu mai aveau decât două rânduri rămase. O treime dintre ei erau morţi.

Strânşi umăr lângă umăr, s-au cufundat din nou în tăcere, aşteptând următorul atac. M-am bucurat să recunosc barba blondă a lui sir Henry care se deplasa de colo, colo, reaşezând dispozitivul. Aşadar, era în viaţă!

În vremea aceasta, noi ne-am deplasat spre câmpul confruntării care era acoperit de vreo patru mii de fiinţe omeneşti trântite la pământ, morţi, muribunzi şi răniţi, acoperiţi pur şi simplu de sânge. Ignosi a dat un ordin transmis rapid din soldat în soldat, conform căruia niciun rănit din trupele inamice nu avea să fie ucis, ordin care, după cum am putut noi vedea, a fost îndeplinit la literă. Ar fi fost o privelişte înfiorătoare să fi fost altfel!

Dar deja un al doilea regiment ce se distingea prin penele albe, fustanele şi scuturi, se deplasa înainte pentru a se confrunta cu cei două mii de Cărunţi rămaşi, care-l aşteptau în aceeaşi tăcere ameninţătoare ca şi mai înainte, până ce inamicul a ajuns la vreo patruzeci de metri, moment în care s-au repezit asupra lui cu toată forţa. S-a auzit din nou îngrozitorul tunet al scuturilor lovite între ele şi tragedia s-a repetat sub ochii noştri.

Dar de astă dată rezultatul s-a lăsat mai mult aşteptat: într-adevăr, pentru moment părea imposibil ca rândurile Cărunţilor să dobândească din nou victoria. Regimentul inamicului era compus din tineri ce luptau cu o furie de nedescris şi, la început, a părut că au reuşit să-i împingă pe veterani înapoi. Măcelul era îngrozitor, la fiecare minut căzând sute de oameni, iar odată cu strigătele războinicilor şi gemetele muribunzilor, acompaniate de zăngănitul suliţelor, răzbea un şuier continuu, jos: *„S'gee! S'gee! „,* nota de triumf a fiecărui luptător care-şi trecea *assegai*-*ul* din nou şi din nou prin trupurile inamicilor săi.

Dar disciplina perfectă şi curajul ferm şi statornic pot face minuni, un veteran valorând cât doi tineri, aşa cum începea să se vadă. Căci chiar când am crezut că se zisese cu Cărunţii, fiind pregătiţi să le luăm locul de îndată ce ar fi lăsat câmpul descoperit, am auzit vocea profundă a lui sir Henry ridicându-se deasupra zarvei şi am zărit securea lui de luptă rotindu-se pe deasupra penelor ce le purta pe cap. Apoi, situaţia s-a schimbat: Cărunţii n-au mai dat înapoi, au rămas pe loc asemenea unei stânci de care valurile inamice se loveau spărgându-se şi împrăştiindu-se. Curând, s-au pus din nou în mişcare, doar că de astă dată înainte! Nefiind folosite arme de foc, aerul era limpede, astfel că am putut să vedem totul. După încă câteva minute, inamicul fusese împuţinat.

— Ăştia-s *bărbaţi,* cu adevărat! Vor câştiga din nou! a strigat Ignosi, care scrâşnea din dinţi lângă mine. Vezi, e gata!

Deodată, asemenea smocurilor de fum de la gura tunului, rândurile atacatorilor s-au risipit în grupuri, penele vălurindu-le pe spate, lăsând în urmă pe învingătorii lor care însă, vai! nu mai alcătuiau un regiment. Din vitezele trei rânduri, care cu puţin timp în urmă număraseră trei mii de războinici, mai rămăseseră vreo şase sute de luptători mânjiţi de sânge. Restul erau nimiciţi. Dar chiar şi aceştia şi-au ridicat suliţele şi au izbucnit în chiote de triumf, după care, în loc să cadă istoviţi la pământ, aşa cum ne-am fi aşteptat, au fugărit încă vreo sută de metri trupele răsfirate ale duşmanului, au luat poziţie în jurul unei măguri şi, strângându-şi rândurile, au format trei inele în jurul ei. Iar acolo, slavă cerului, stând pentru un minut pe vârful ridicăturii, l-am zărit pe sir Henry, părând a nu fi căpătat nicio rană, iar alături de el pe prietenul nostru Infadoos. Regimentele lui Twala au făcut joncţiunea cu cetele învinse şi din nou lupta părea să fie reluată.

Aşa cum cititorii acestei cărţi au bănuit deja de mult timp, sunt, ca să fiu sincer, destul de laş, nefiind în niciun fel dedicat luptei, deşi adeseori m-am aflat în situaţii neplăcute, fiind obligat să vărs sânge omenesc. Dar am urât întotdeauna asemenea împrejurări şi am căutat pe cât posibil să nu-mi micşorez cantitatea de sânge, folosindu-mă uneori de proverbul fuga-i ruşinoasă dar e sănătoasă. Cu toate acestea, acum, pentru prima oară în viaţa mea, mi-am simţit inima înflăcărată. În creier, asemenea ciupercilor după ploaie, mi-au revenit fragmente din „Legendele lui Ingoldsby” alături de versete sângeroase din Vechiul Testament. Sângele ce până atunci mai că-mi îngheţase de groază, a prins să-mi circule cu rapiditate prin vene şi iată-mă prizonierul unei sălbatice dorinţe de a ucide fără cruţare. Am privit la rândurile războinicilor din spatele nostru şi, pentru o secundă, m-am întrebat dacă chipul meu arăta precum ale lor. Stăteau acolo cu braţele vibrând, cu buzele desfăcute, cu trăsăturile fioroase pe care se putea citi pofta nesăţioasă de luptă, şi cu ochii în care se ghicea privirea dulăului ce după o îndelungată urmărire îşi zăreşte prada.

Luând în considerare poziţia ce o ocupa, doar inima lui Ignosi, părea să-i bată, după toate aparenţele, la fel de liniştit sub mantia de piele de leopard, deşi chiar şi *el* scrâşnea din dinţi. Nu puteam să mai suport.

— Stăm aici până prindem rădăcini, Umbopa… vreau să spun, Ignosi, în vreme ce Twala ne macină fraţii acolo? l-am întrebat.

— Nu, *macumazahn,* a venit răspunsul, acum e momentul favorabil, să profităm de el.

Abia a rostit aceste vorbe, că un regiment a trecut în pas alergător pe lângă inelul din jurul măgurii şi, înconjurându-l a lovit în partea dinspre noi.

Ridicându-şi securea de luptă, Ignosi a dat semnalul de înaintare şi, scoţând răcnetul de luptă al *kukuanilor,* Bivolii au pornit în fugă asemenea valurilor mării.

Ce a urmat, îmi este imposibil să descriu. Tot ce-mi mai amintesc este un asalt în neorânduială şi totuşi ordonat, care părea să cutremure pământul, schimbarea dramatică a situaţiei de pe câmpul de luptă, apoi şocul înfruntării, un vuiet groaznic de glasuri, scânteierile continue ale suliţelor prin pâcla sângerie.

Când mi s-au limpezit minţile, m-am regăsit în mijlocul rămăşiţelor Cărunţilor, în preajma culmii măgurii, alături de nimeni altul decât de sir Henry. Cum ajunsesem acolo n-aveam atunci nici cea mai mică idee, dar după aceea sir Henry mi-a povestit că fusesem purtat pe valul primului asalt furibund al Bivolilor până aproape de picioarele sale şi părăsit, când au fost nevoiţi să se retragă. Imediat, a ieşit din inel şi m-a tras repede la adăpost.

Cât despre lupta care a urmat, cum aş putea-o descrie? Mulţimi după mulţimi de războinici au luat cu asalt cercul nostru care se împuţina văzând cu ochii, şi de fiecare dată am reuşit să-i respingem. Cum scrisese atât de frumos cineva:

Suliţaşii rămân de neclintit în pădurea neagră, de nepătruns, câte unul luând locul fratelui său în clipa când acesta cade la pământ.

Era minunat să priveşti batalioanele acelea viteze căţărându-se peste cadavrele camarazilor, pe care le ţineau uneori în faţă ca să preia loviturile suliţelor noastre, pentru ca la rândul lor să îngroaşe grămezile de stârvuri. Era o privelişte de toată isprava să-l vezi pe acel bătrân războinic Infadoos păstrându-şi calmul de parcă ar fi participat la o paradă şi împărţind ordine, îndemnuri şi chiar glume celor câtorva războinici rămaşi ca apoi, cu fiecare atac primit, să se repeadă înainte acolo unde

bătălia era mai crâncenă ca să-şi facă simţite prezenţa şi aportul. Dar şi mai măreaţă era priveliştea ce-l înfăţişa pe sir Henry, ale cărei pene fuseseră rase de o lovitură de suliţă, astfel încât părul său lung şi blond îi flutura pe spate. Măreţul danez, căci n-ar fi putut fi altceva, cu mâinile, cu armura şi securea acoperite de sânge, împărţea lovituri în faţa cărora nimeni nu supravieţuia. Vedeam cum de fiecare dată când un inamic îi sărea în faţă era trimis la pământ, iar sir Henry, scoţând strigătul: *„Ahoy, ahoy”* aidoma strămoşilor săi războinici, trimitea lovitură după lovitură care treceau de scut şi suliţă, prin smocul de pene, prin păr şi un craniu, până ce nimeni dintre duşmani nu a mai avut îndrăzneala să se apropie de marele om alb „umtagati”, vrăjitorul, care ucidea fără să fie ucis.

Dar deodată s-a auzit strigătul: *Twala, y’ Twala!* şi din mulţime a apărut nimeni altul decât uriaşul rege cu un singur ochi, înarmat cu scut şi secure şi îmbrăcat în cămaşă de zale.

— Unde eşti, *incubu,* om alb, care l-ai ucis pe fiul meu Scragga, să vedem dacă mă poţi ucide şi pe mine! a strigat el, aruncând o *tolla* direct spre sir Henry, care, văzând din fericire cuţitul, îl opri cu scutul, deşi lama acestuia trecu de piele, înfigându-se adânc în cadrul de fier.

Apoi, cu un răcnet, Twala s-a repezit spre el, lovind cu securea în scutul ridicat cu o aşa putere, încât sir Henry, deşi un om puternic, a căzut în genunchi.

Dar lucrurile nu au apucat să meargă mai departe, căci dinspre regimentele strânse în jurul nostru s-a auzit un strigăt de disperare, şi ridicându-mi privirea am văzut şi cauza.

Flancul drept şi cel stâng al câmpiei erau însufleţite de penele războinicilor atacatori. Spre marea noastră uşurare,

detaşamentele care porniseră în învăluire apăruseră dintr-odată. Nici că putea fi ales un moment mai potrivit. Întreaga armată a lui Twala, aşa cum prevăzuse Ignosi, îşi concentrase toată atenţia pe lupta sângeroasă care se ducea în jurul rămăşiţelor Cărunţilor şi a regimentului Bivolilor, care intraseră din plin în bătălie la o distanţă foarte mică, aceste două grupări formând inima armatei noastre. Abia când flancurile noastre erau pe cale să facă joncţiunea, încercuindu-i complet, au băgat de seamă şi soldaţii lui Twala, căci ei crezuseră că aceste forţe erau ţinute în rezervă pe creasta în formă de semilună. Şi acum, chiar înainte să poată să constituie un dispozitiv de apărare, formaţiunile de *impis* le săriseră, precum ogarii, în faţa flancurilor lor.

În cinci minute, soarta bătăliei a fost hotărâtă. Atacate din ambele flancuri şi marcate puternic de masacrul efectuat asupra lor de Cărunţi şi Bivoli, regimentele lui Twala au rupt rândurile şi curând câmpul dintre noi şi Loo s-a umplut de grupuri de soldaţi care fugeau într-o dezordine de nedescris. Cât despre inamicii care abia ne înconjuraseră pe noi şi pe Bivoli, s-au topit ca prin minune, lăsându-ne acolo ca pe o stâncă după ce s-au retras valurile înspumate. Dar ce privelişte! în jurul nostru tronau grămezi de morţi şi muribunzi, dintre vitejii Cărunţi mai rămânând în picioare doar nouăzeci şi cinci de oameni! Peste trei mii patru sute căzuseră sub flamura acestui regiment, dintre care cei mai mulţi nu aveau să se mai ridice niciodată!

— Bărbaţi, a spus Infadoos pe un ton liniştit, după ce, cât timp îi fusese bandajat o rană la braţ privise spre rămăşiţele regimentului său, voi aţi păstrat reputaţia trupei voastre. Şi copiii copiilor voştri îşi vor aminti de lupta de astăzi. Apoi, se întoarse şi-i scutură mâna lui sir Henry. Tu eşti o mare căpetenie, *incubu,* a spus el simplu,

am trăit ani mulţi printre războinici şi am cunoscut pe cei mai curajoşi, dar totuşi n-am mai întâlnit un bărbat ca tine.

În acel moment, Bivolii au trecut pe lângă noi în direcţia Loo, şi din partea lui Ignosi a fost adus mesajul conform căruia Infadoos, sir Henry şi cu mine eram invitaţi să-i însoţim. Celor nouăzeci şi cinci de oameni rămaşi dintre Cărunţi li s-a ordonat să adune răniţii, iar noi ne-am ocupat locurile alături de Ignosi care ne-a destăinuit că avea de gând să ajungă la Loo pentru a definitiva victoria luându-l prizonier pe Twala, dacă va fi posibil. Dar înainte să pornim mai departe, l-am descoperit pe neaşteptate pe Good şezând pe un muşuroi la vreo sută de metri distanţă. Aproape de el se afla corpul unui *kukuan.*

— Poate că e rănit, a spus sir Henry, îngrijorat.

Dar taman când făcea remarca aceasta, s-a petrecut un lucru neobişnuit. Corpul neînsufleţit al războinicului *kukuan,* sau care părea să fie neînsufleţit, a sărit în sus, l-a pocnit în cap pe Good aruncându-l de pe muşuroi şi l-a lovit cu suliţa. Am alergat îngroziţi spre ei şi, apropiindu-ne am văzut pe musculosul războinic dând lovitură după lovitură în trupul lui Good întins la pământ, care, la fiecare atingere îşi arunca în aer toate patru membrele. Văzându-ne că ne apropiam, *kukuanul* a dat o ultimă şi cea mai cumplită lovitură, după care strigând spre noi: „Ia asta, vrăjitorule!” a rupt-o la fugă. Good nu mai mişca, iar noi am considerat că bietul nostru camarad era terminat. Ne-am apropiat îndureraţi, dar ce uluiţi am rămas când am constatat că, într-adevăr, era palid şi deşelat, dar păstrând pe faţă un surâs senin, iar în ochi monoclul său scânteietor.

— Teribilă armura asta, a îngăimat el, văzându-ne feţele aplecate deasupra lui. Ce dezamăgit trebuie să fi fost haimanaua aia!

După care a leşinat. Examinându-l am găsit că fusese serios rănit la picior de un cuţit, în cursul urmăririi, dar în schimb cămaşa de zale îl apărase împotriva loviturilor de suliţă care doar îl zdruncinaseră ca lumea. O ieşire binecuvântată. Cum, pe moment, nu mai puteam să facem nimic pentru el, a fost depus pe unul din scuturile-targă şi cărat alături de noi.

Ajungând la poarta cea mai apropiată a aşezării Loo, am dat peste unul dintre regimentele noastre ascultând cu supunere ordinele date de Ignosi. Celelalte regimente se aflau de asemenea la celelalte intrări în oraş. Comandantul regimentului l-a salutat pe Ignosi ca pe un rege, informându-l că armata lui Twala îşi găsise refugiul în oraş, iar Twala însuşi scăpase, gândind însă că moralul trupelor sale era la pământ şi că acestea se vor preda. Ca urmare, după ce a ţinut sfat cu noi, Ignosi a trimis soli la fiecare dintre porţi cerându-le apărătorilor să le deschidă şi făgăduind sub cuvânt de rege că va acorda iertare şi-i va lăsa în viaţă pe toţi cei care vor depune armele şi că, dacă nu vor face asta până la lăsarea întunericului, va da foc oraşului şi tuturor celor aflaţi între zidurile sale. Mesajul său nu a rămas fără efect. O jumătate de oră mai târziu, în strigătele şi chiotele Bivolilor, peste şanţ a fost lăsat podul, iar porţile din dreptul lui au fost deschise.

Luându-ne toate precauţiile împotriva oricărei capcane, am intrat în oraş. De-a lungul drumurilor se găseau mii de războinici deprimaţi, cu capul plecat şi cu suliţele şi scuturile la picioarele lor, care, la îndemnul ofiţerilor lor, l-au salutat pe Ignosi ca pe un rege.

Am înaintat direct spre *kraal*-ul lui Twala. Ajunşi în spaţiul uriaş, unde, cu o zi sau două în urmă, urmărisem parada şi vânătoarea de vrăjitoare, l-am găsit complet gol. De fapt, nu complet, căci în depărtare, în faţa colibei sale,

şedea însuşi Twala alături de care se găsea un singur însoţitor – Gagool!

Era o scenă tristă, cum stătea acolo, cu scutul şi securea lăsate deoparte, cu bărbia în pieptul său îmbrăcat în zale, având drept tovarăş doar o cotoroanţă şi, în ciuda nelegiuirilor şi crimelor sale, m-am simţit străbătut de un fior de compasiune privindu-l pe Twala „decăzut din înalta sa poziţie”. Niciun soldat din marea sa armată, niciun curtean din cei care-i cântaseră în strună, nici măcar o singură soţie care să fi rămas să-i împărtăşească soarta sau să împartă amarul decăderii sale. Bietul sălbatic! Avea să înveţe lecţia pe care ne-o dădea Soarta celor mai mulţi dintre noi care trăiseră îndeajuns de mult, anume că ochii lumii sunt orbi faţă de cel căzut şi că acela rămas fără apărare găseşte doar puţini prieteni şi minimă cruţare. Nu că ar fi meritat vreuna sau alta cel în cauză.

Trecând prin poarta *kraal*-ului, am traversat spaţiul deschis către locul unde se găsea ex-regele. La vreo cincizeci de metri de el, regimentul s-a oprit şi, însoţiţi doar de o mică gardă, ne-am apropiat de el, întâmpinaţi de ocările veninoase ale lui Gagool. Ajunşi lângă el, Twala şi-a ridicat pentru prima oară capul împodobit cu pene şi şi-a fixat unicul său ochi, care părea să scânteieze cu furie înăbuşită asemenea diamantului care-i era prins de frunte, pe rivalul său victorios – Ignosi!

— Te salut, o, rege! a spus el, cu batjocură amară. Tu care ai mâncat din pâinea mea, iar acum, cu ajutorul magiei oamenilor albi, mi-ai atras regimentele şi mi-ai învins armia, te salut! Oare ce soartă mi-ai rezervat, o, rege?

— Soarta pe care ai hotărât-o tatălui meu, pe al cărui tron te-ai căţărat atât de mulţi ani! a fost răspunsul aspru.

— Prea bine! Îţi voi arăta cum se moare, ca să-ţi aduci aminte când îţi va veni timpul. Priveşte, soarele se

cufundă în sânge, a spus, arătând cu securea spre globul care asfinţea. Este bine că şi soarele meu va apune în tovărăşia lui. Iar acum, o, rege, sunt pregătit să mor, dar pretind să mi se acorde favoarea Casei regale kukuane[21], de a muri luptând. Nu-mi poţi refuza asta, căci până şi laşii care astăzi au dat bir cu fugiţii se vor fi făcut mai puţin de ruşine.

— Îţi acord acest drept. Alege cu cine vrei să lupţi. Cu mine nu vei putea, căci regele nu luptă decât în război.

Privirea sumbră a lui Twala s-a plimbat peste rândurile noastre şi am simţit, când o clipă s-a oprit asupra mea, că o nouă scenă oribilă se va petrece. Dacă mă va alege pe *mine* ca să înceapă lupta? Ce şansă aş avea împotriva unui sălbatic disperat, înalt de doi metri şi cu umerii aşa laţi? E ca şi cum m-aş sinucide. M-am hotărât iute în mintea mea să refuz lupta, chiar dacă, drept urmare, aveam să primesc beşteleala *kukuanilor.* După mine, este mai bine să fii huiduit decât să fii făcut bucăţi cu o secure.

Deodată, Twala a rostit:

— *Incubu,* ce zici, terminăm ce am început astăzi, sau să te consider un laş alb, chiar până la ficaţi?!

— Nu, a intervenit numaidecât Ignosi. Nu vei lupta cu *incubu.*

— Nu... dacă-i este frică, a spus Twala.

Din nefericire, sir Henry a înţeles remarca şi sângele i-a înroşit obrajii.

— Voi lupta cu el, a zis, şi o să vadă dacă mi-e frică.

— Pentru Dumnezeu! m-am băgat şi eu. Nu-ţi risca viaţa pentru un om ajuns pe culmile disperării. Cine te-a văzut astăzi ştie că eşti curajos pe deplin.

— Voi lupta cu el, a venit răspunsul ţâfnos. Oricine mă numeşte laş nu va rămâne în viaţă. Sunt gata!

---

[21] La kukuani există o lege conform căreia niciun membru al familiei regale nu poate fi omorât, decât cu propriul său consimţământ care nu este refuzat niciodată. I se îngăduie să-şi aleagă o seamă de adversari, cu aprobarea regelui, cu care va lupta până ce unul dintre ei îl va ucide. A.Q.

Şi a păşit în faţă, ridicându-şi securea de luptă. Mi-am frânt mâinile în faţa acestei scene absurde de don quijotism, dar dacă era hotărât să meargă până la capăt, nu aveam cum să-l opresc.

— Nu lupta, fratele meu alb, a spus Ignosi, lăsându-şi cu afecţiune mâna pe umărul lui sir Henry. Ai luptat destul şi dacă vei pieri de mâna lui, inima mea se va frânge.

— Voi lupta, Ignosi, a insistat sir Henry.

— Prea bine, *incubu,* eşti un om viteaz! Va fi o luptă pe cinste! Păzea, Twala, Elefantul este pregătit pentru tine!

Fostul rege a izbucnit într-un râs sălbatic şi a păşit în faţa lui Curtis. Pentru un moment, au rămas aşa, soarele ce asfinţea încadrându-le staturile robuste şi transformându-le în foc. Alcătuiau o pereche pe cinste.

Apoi, au început să-şi dea târcoale cu securile pregătite.

Deodată, sir Henry a făcut un pas înainte şi a lovit cu securea spre Twala, care s-a ferit în lateral. Atât de puternică fusese lovitura, încât cel ce-o dăduse se îndoise pe jumătate, situaţie de care adversarul său a profitat imediat. Învârtindu-şi masiva secure pe deasupra capului, a repezit-o în jos cu o forţă teribilă. Mi-a căzut inima-n călcâie, gândindu-mă că lupta s-a sfârşit! Dar nu, cu o mişcare iute de redresare, sir Henry şi-a ridicat scutul interpunându-l între el şi secure, cu rezultatul că marginea exterioară a scutului a fost ciopârţită, securea lovindu-l în umărul stâng, dar nu îndeajuns de puternic ca să-l rănească grav. În momentul următor, sir Henry a dat o a doua lovitură, pe care Twala a oprit-o la rândul său cu scutul.

Au urmat lovituri după lovituri curmate de scuturi sau evitate.

Lupta devenea tot mai intensă. Soldaţii care urmăreau lupta au dat uitării disciplina şi, apropiindu-se, au prins să strige şi să geamă la fiecare lovitură. Taman în acel

moment, Good, pe care-l întinsesem pe pământ alături de mine, s-a trezit din leşin şi, ridicându-se în capul oaselor, şi-a dat seama ce se întâmpla. Într-o clipă era în picioare şi, prinzându-mă de braţ, a început să ţopăie de colo, colo, trăgându-mă după el şi strigându-i cuvinte încurajatoare lui sir Henry:

— Aşa, bătrâne! a ţipat el. Asta a fost bună! Loveşte de sus! şi aşa mai departe.

Deodată, sir Henry parând o nouă lovitură cu scutul, a lovit la rândul lui cu toată puterea. Tăişul securii a trecut prin scutul şi cămaşa de zale ale lui Twala, rănindu-l în umăr. Cu un strigăt de furie şi durere, Twala îi întoarse lovitura cu dobândă, şi atât de zdravănă a fost izbitura lui că a trecut prin mânerul de corn de rinocer al securii adversarului său, deşi întărită cu lame de oţel, rănindu-l pe Curtis la faţă.

Un strigăt de spaimă a izbucnit dinspre Bivoli, când securea eroului nostru a căzut la pământ, în vreme ce Twala, ridicându-şi din ou arma, s-a repezit spre el cu un urlet. Mi-am închis ochii. Când am deschis, am văzut scutul lui sir Henry pe jos şi pe însuşi sir Henry cu braţele încolăcite în jurul lui Twala. Se smuceau încolo şi-ncoace, strângându-se în braţe ca doi urşi, luptându-se cu toată forţa pentru preţioasa lor viaţă şi pentru şi mai preţioasa onoare. Cu un efort suprem, Twala reuşi să-l ridice pe englez de la pământ şi căzură amândoi rostogolindu-se fără oprire pe stratul de var, Twala cercând să-l lovească pe Curtis în cap cu securea, iar sir Henry cercând să înfigă cuţitul pe care-l avusese la brâu prin cămaşa de zale a fostului rege. O luptă crâncenă şi o scenă înspăimântătoare.

— Ia-i toporul! a strigat Good, şi probabil că a fost auzit, în orice caz, aruncând cuţitul, s-a agăţat de toporul pe care Twala îl prinsese la brâu cu o cingătoare de piele de

bou şi, continuând să se rostogolească, prinseră să se lupte pentru el ca două pisici sălbatice, gâfâind amarnic. Deodată, cingătoarea s-a rupt şi, cu un efort foarte mare, sir Henry s-a eliberat, rămânând cu toporul în mână. În secunda următoare, era deja în picioare, cu sângele curgându-i din rana de pe faţă, imitat imediat de Twala. Scoţându-şi pumnalul de la brâu, l-a repezit drept spre Curtis, lovindu-l în piept. Izbitura a fost nemaipomenit de puternică, dar cine meşterise cămaşa aceea de zale îşi cunoştea foarte bine meseria, căci oţelul şi-a făcut datoria. Cu un urlet sălbatic, Twala a repezit din nou pumnalul şi din nou tăişul ascuţit a fost respins, sir Henry împleticindu-se în spate. Şi încă o dată Twala a dat năvală, dar acum, revenindu-şi, uriaşul englez a ridicat toporul deasupra capului, rotindu-l cu ambele mâini, şi a lovit cu toată forţa.

Din miile de gâtlejuri a ieşit un strigăt de emoţie când capul lui Twala i s-a desprins de umeri, după care a început să se rostogolească pe jos spre Ignosi, oprindu-se taman la picioarele sale. Pentru o clipă, trupul decapitat a rămas în picioare, apoi s-a prăbuşit la pământ cu un bufnet sec, iar colanul de aur i-a ieşit de după gât. Copleşit de oboseală şi de pierderea de sânge, sir Henry s-a lăsat şi el să cadă alături de cadavrul fostului rege.

Numaidecât a fost luat pe braţe şi udat cu apă. Nu după mult timp, şi-a deschis ochii cenuşii.

Nu murise.

În vremea aceasta, soarele asfinţind, m-am apropiat de capul lui Twala care zăcea în praf, am smuls diamantul de pe fruntea lui şi i l-am întins lui Ignosi.

— Ia-l, am spus, rege de drept al *kukuanilor,* rege prin naştere şi izbândă.

Ignosi şi-a prins diamantul de fruntea sa. Apoi, înaintând, şi-a pus piciorul pe pieptul masiv al duşmanului său decapitat şi a început să îngâne o incantaţie sau mai

degrabă un imn de triumf atât de frumos, deşi neasemuit de sălbatic, încât mă văd obligat să-i redau cuvintele. Odată am ascultat un învăţat, cu o voce frumoasă, recitând cu glas tare din Homer şi-mi amintesc că sunetul versurilor înşiruite părea să-mi potolească zbuciumul sângelui. Incantaţia lui Ignosi, cumplită cum era, dar la fel de melodioasă şi sonoră ca şi versurile bătrânului grec, a avut exact acelaşi efect asupra mea, deşi eram istovit de trudă şi de emoţii.

— Acum, a început el, acum revolta noastră a trecut în izbândă, iar lucrătura noastră diavolească este îndreptăţită de putere... De cu zori, adversarii au apărut strângând rândurile, şi-au pus echipamentul şi s-au pregătit de război... S-au ridicat agitându-şi suliţele, soldaţii strigând căpeteniilor: „Duceţi-ne în luptă!”, iar căpeteniile strigând regelui: „Îndrumă-ne în luptă!”... Râdeau plini de ei, douăzeci de mii de oameni şi încă douăzeci de mii... Penele lor acopereau câmpia aşa cum penele unei păsări acoperă cuibul. Îşi agitau scuturile şi strigau, da, îşi agitau scuturile în lumina soarelui, tânjeau după luptă şi se bucurau!... Au venit împotriva mea, cei mai puternici dintre ei s-au repezit să mă ucidă, urlând: „Ha, ha, ha! este deja un om mort!”... Apoi, am suflat spre ei, iar răsuflarea mea a fost ca răsuflarea vântului şi, deodată, ei n-au mai fost!... Fulgerele rele i-au lovit năprasnic, le-am supt puterea cu fulgerele suliţelor mele, i-am pus la pământ cu tunetul strigătelor mele... S-au împrăştiat, s-au risipit, au pierit precum ceaţa dimineţii... Sunt acum hrană uliilor şi vulpilor, iar câmpul de luptă a fost îngrăşat cu sângele lor... Unde sunt puternicii care s-au ridicat de cu dimineaţă?... Unde sunt cei trufaşi care-şi agitau suliţele strigând: „Este deja un om mort!”... Şi-au plecat capetele, dar nu ca să doarmă, s-au întins la pământ, dar nu ca să se culce... Sunt daţi uitării, au trecut în întuneric, bântuie

pe lunile moarte. Da, alţii le vor lua nevestele, iar copiii lor nu-şi vor mai aduce aminte de ei... Iar eu – regele! – aidoma unui vultur mi-am găsit cuibul!... Priviţi cât de departe am zburat pe timpul nopţii, pentru ca în zori să mă reîntorc la puii mei!... Adăpostiţi-vă la umbra aripilor mele, voi, oameni, iar eu vă voi apăra şi voi nu vă veţi mai teme... Acum e timpul potrivit, timpul prăzii!... Ale mele sunt vitele din munţi, ale mele virginele din kraal-uri!... Iarna cu furtunile ei a trecut, a venit primăvara cu florile ei... Acum Răul se va ascunde, iar Mila şi Bucuria vor locui în ţinut! Bucuraţi-vă, bucuraţi-vă, supuşi ai mei! Lăsaţi şi stelele să se bucure de sfârşitul tiraniei şi de faptul că eu am ajuns rege!

Ignosi şi-a terminat incantaţia, şi dinspre mulţimea întunecată s-a auzit şi răspunsul:

— Tu eşti regele?

Şi iată cum mi s-a îndeplinit profeţia făcută solului, căci în patruzeci şi opt de ore, stârvul decapitat al lui Twala zăcea în faţa porţilor!

Capitolul XV
GOOD SE ÎMBOLNĂVEŞTE

După ce lupta s-a încheiat, sir Henry şi Good au fost duşi în coliba lui Twala, unde m-am alăturat lor. Amândoi erau istoviţi de oboseală şi pierderea sângelui şi doar starea mea era ceva mai bună. Sunt oţelit şi pot rezista mai mult decât majoritatea oamenilor, probabil datorită greutăţii firave şi pregătirii îndelungate. În seara aceea însă eram şi eu terminat şi, aşa cum mi se întâmplă întotdeauna când sunt ostenit, vechea rană pe care mi-o făcuse leul începea să mă sâcâie. Capul mă durea şi el din pricina izbiturii straşnice pe care-o primisem dimineaţă, când fusesem

lovit fără nicio noimă. Prin urmare, un trio mizerabil cum arătam noi în acea seară era greu să mai găseşti şi singura noastră alinare era gândul că fusesem din cale-afară de norocoşi să zăcem acolo cu durerile noastre, în loc să fim ţepeni pe întinsul câmpiei, cum fusese cazul cu mii de oameni curajoşi care de dimineaţă arătau puternici şi sănătoşi.

Într-un fel sau altul, cu ajutorul frumoasei Foulata care, de când îi salvasem viaţa, se autonumise servitoarea noastră, dar mai ales a lui Good, am reuşit să ne scoatem cămăşile de zale care, în acea zi, salvase în mod cert vieţile a doi dintre noi. Aşa cum mă aşteptam, carnea fusese serios învineţită, căci, deşi oţelul oprise tăişurile să pătrundă, nu putuse opri şi lovitura ca atare. Atât sir Henry, cât şi Good erau plini de vânătăi, şi nici eu nu arătam mai acătării. Drept remediu, Foulata ne-a adus o pulbere de frunze verzi, având o aromă deosebită, care, aplicată ca o alifie, ne-a produs o mare uşurare. Dar deşi loviturile primite erau dureroase, nu au produs îngrijorarea pe care au stârnit-o rănile lui sir Henry şi Good. Good avea o gaură chiar prin carnea „frumoaselor sale picioare albe”, pe unde pierduse foarte mult sânge, în vreme ce sir Henry, pe lângă alte leziuni, avea o tăietură adâncă deasupra maxilarului primită de la securea lui Twala. Din fericire, Good este un chirurg destul de bun şi, de cum i-a fost adusă mica lui trusă de medic, curăţând cu scrupulozitate rănile, le-a cusut cu pricepere mai întâi pe ale lui sir Henry, apoi pe ale sale, deşi lumina de la opaiţul din colibă era destul de precară. Apoi a uns din plin rănile cu un unguent antiseptic care se găsea într-un borcănel din trusă, după care ne-am legat cu fâşii din batistele pe care le aveam.

În vremea aceasta, Foulata ne-a pregătit o supă groasă, căci eram prea istoviţi să putem înghiţi ceva. Am sorbit-o cum am putut şi ne-am aruncat pe grămezile de blănuri

împrăştiate prin toată coliba fostului rege. Printr-o foarte ciudată ironie a sorţii, în noaptea ceea, în culcuşul lui Twala, învelit în blănurile lui, a dormit însuşi Sir Henry, cel care-l ucisese. Am spus că a dormit, dar după zbuciumul zilei, era greu să adormi. Mai întâi că aerul era plin de un trist adio pentru muribunzi şi bocete pentru cei morţi![22]

Din toate direcţiile răzbăteau vaietele femeilor ale căror soţi, fii şi fraţi pieriseră în bătălie. Cum să nu fii îndurerat când douăsprezece mii de oameni, adică aproape o cincime din armata *kukuanilor,* fuseseră nimiciţi în acea luptă groaznică. Ţi se sfâşia inima ascultând bocetele pentru cei care nu aveau să se mai întoarcă, făcându-mă să înţeleg pe deplin oroarea operei împlinite în acea zi pentru satisfacerea ambiţiei unui om. Cu toate acestea, apropiindu-se miezul nopţii, nesfârşitele litanii au prins să se rărească, până ce, în cele din urmă, tăcerea mai era întreruptă la intervale de câteva minute de un urlet pătrunzător ce răzbea dinspre o colibă din imediata noastră vecinătate şi care, cum aveam să aflu mai târziu, îi aparţinea lui Gagool ce „vocaliza” asupra cadavrului lui Twala.

După asta, am avut un somn agitat, trezindu-mă din când în când cu o tresărire, gândindu-mă că fusesem din nou actor în groaznicele evenimente petrecute în ultimele douăzeci şi patru de ore. Acum se părea că-l văd pe războinicul pe care-l trimisesem la moarte cu mâna mea provocându-mă la luptă la vârful muntelui. Iată-mă din nou în cercul măreţ al Cărunţilor ce rămâne de neclintit în faţa regimentelor lui Twala, apărând mica măgură. Şi acum văd iarăşi penele şi capul însângerat al lui Twala rostogolindu-se pe la picioarele mele cu dinţii rânjiţi şi ochii scânteietori. În fine, târâş-grăpiş, noaptea s-a scurs, dar la

---

[22] Din *Resemnare,* poezie de Henry Wadsworth Longfellow. (n.tr.)

venirea zorilor am remarcat că tovarăşii mei nu dormiseră deloc mai bine ca mine. Good avea febră mare şi, la scurt timp a început să aiureze şi, spre spaima mea, să scuipe sânge, consecinţă, fără îndoială, a vreunei hemoragii interne provocate de eforturile disperate ale războinicului *kukuan* de cu o zi în urmă de a-i străpunge zalele cu suliţa lui. În schimb, sir Henry arăta refăcut, în ciuda rănii de pe figură, care-l făcea să mănânce cu greutate şi-l punea în imposibilitatea de a râde, deşi era atât de înţepenit şi chinuit, încât nu avea motive să râdă.

Pe la ora opt a venit în vizită Infadoos care părea doar oleacă mai stors – deşi era un războinic hârşâit – după eforturile depuse în bătălie, informându-ne că rămăsese treaz întreaga noapte. Era încântat să ne vadă şi şi-a exprimat îngrijorarea pentru starea lui Good, strângându-ne apoi mâinile într-un mod ceremonios. Am observat că se adresa cu mult respect lui sir Henry, ca şi cum ar fi fost mai mult decât un simplu om. Şi, într-adevăr, aşa cum urma să aflăm mai târziu, uriaşul englez era privit printre *kukuani* ca o fiinţă supranaturală. Nicio fiinţă omenească, spuneau soldaţii, nu putea lupta cum a luptat el ca, la sfârşitul unei zile pline de zbucium şi vărsare de sânge, să-l poată ucide pe Twala care, pe lângă faptul că era rege, era considerat cel mai puternic războinic din ţinut, pentru ca într-o luptă unu la unu să-i taie gâtul de taur dintr-o lovitură. O lovitură care a devenit de legendă printre *kukuani,* de atunci înainte orice lovitură remarcabilă sau demonstrare a puterii fiind denumită:” pălitura lui *incubu”.*

Infadoos ne-a mai spus că toate regimentele lui Twala îi juraseră credinţă lui Ignosi şi că astfel de acte de supunere începuseră să sosească de la căpetenii din tot ţinutul. Moartea pe care Twala şi-o găsise în mâinile lui sir Henry pusese capăt oricăror motive de dispută. Scragga fusese

singurul său fiu legitim, astfel că nu mai exista niciun urmaş care să pretindă tronul.

Am făcut observaţia că Ignosi venise la putere prin vărsare de sânge. Bătrânul şef a ridicat din umeri:

— Da, a răspuns el, dar poporul *kukuan* nu poate fi supus decât făcându-l să verse din când în când puţin sânge. Sunt ucişi mulţi bărbaţi, este adevărat, dar femeile rămân vii şi curând alţii vor lua locul celor morţi. După asta, în ţinut va fi linişte pentru o vreme.

Mai apoi, în cursul dimineţii, am primit o scurtă vizită din partea lui Ignosi pe fruntea căruia strălucea acum diamantul regal. Văzându-l înaintând cu maiestate, însoţit de o gardă smerită, n-am putut să nu mi-l reamintesc pe înaltul zulu pe care-l întâlnisem cu câteva luni în urmă la Durban şi care ne rugase să-l luăm în serviciul nostru, reflectând la cât de capricioasă este roata sorţii.

— Te salut, o, rege! am spus ridicându-mă.

— Da, *macumazahn,* în sfârşit rege, cu ajutorul celor trei mâini drepte ale voastre, a venit prompt răspunsul.

Totul mergea ca pe roate, ne-a spus el. Nădăjduia să organizeze mare sărbătoare peste două săptămâni, pentru a se înfăţişa poporului.

L-am întrebat ce soartă îi hărăzise lui Gagool.

— Ea este geniul rău al ţinutului, mi-a răspuns el. Am s-o ucid împreună cu toţii vracii ei. A trăit atât de mult încât nimeni nu şi-o mai aduce aminte cum era tânără, dintotdeauna ea a pornit vânătorile de vrăjitori, ticăloşind pământul în ochii Cerului.

— Dar ştie multe, am spus eu, e mai uşor să nimiceşti cunoaşterea, Ignosi, decât s-o acumulezi.

— Ai dreptate, a spus el, gânditor. Ea, şi numai ea, cunoaşte secretul Celor Trei Vrăjitori de colo, către care merge Marele Drum, unde sunt îngropaţi regii şi se află Tăcuţii.

— Da, şi unde se găsesc diamantele. Nu-ţi uita făgăduiala, Ignosi, trebuie să ne duci la mine, chiar de-ar fi s-o laşi pe Gagool în viaţă să ne arate drumul.

— Nu mi-o uit, *macumazahn,* o să chibzuiesc la ce mi-ai spus.

După ce a plecat Ignosi, m-am dus să-l văd pe Good care continua să delireze. Se părea că febra declanşată din pricina rănilor îi învinsese sistemul imunitar, fiind declanşată de o leziune internă. Timp de patru, cinci zile, starea lui a fost foarte proastă şi sunt convins că fără îngrijirea permanentă a Foulatei el ar fi murit.

Femeile rămân femei oriunde în lume, indiferent de culoare. Şi totuşi, într-un anume fel era ciudat să vezi cum această frumuseţe întunecată stătea aplecată zi şi noapte peste culcuşul lui Good, îndeplinind toate datoriile unei infirmiere, cu blândeţea şi cu instinctul ce nu le puteai găsi decât la o asistentă medicală. În prima şi a doua noapte, am căutat s-o ajut, ca şi sir Henry, de cum a putut să se ridice, dar Foulata se arăta deranjată de implicarea noastră, în cele din urmă, cerându-ne să-l lăsăm doar pe mâna ei, chipurile mişcările noastre tulburându-i odihna, lucru care cred că era adevărat. Zi şi noaptea stătea lângă el îngrijindu-l, dându-i singurul medicament la îndemână, o licoare răcoritoare locală făcută din lapte, în care fusese turnat sucul din bulbul unei anume specii de lalea, şi îndepărtând muştele care-l sâcâiau. Pot să-mi reproduc întreaga scenă care se petrecea noapte după noapte, la lumina opaiţului primitiv: Good zbuciumându-se vlăguit, cu ochii mari şi sclipitori şi bolborosind cuvinte fără noimă, iar lângă el, pe jos, şezând ea cu spatele sprijinit de peretele colibei, cu ochii catifelaţi, cu trupul ei frumos sculptat, cu trăsăturile obosite după îndelungata veghe, însufleţită de o compasiune fără margini – sau să fi fost mai mult decât numai compasiune?

Două zile la rând ne-am aşteptat să moară, dând târcoale cu inimile îndurerate.

Doar Foulata nu credea asta.

— Va trăi, spunea ea.

Pe o rază de trei sute de metri în jurul colibei lui Twala, unde zăcea suferindul, era o tăcere deplină, căci, la ordinul regelui, toţi cei care locuiau în colibele din jur, cu excepţia lui sir Henry şi a mea, fuseseră mutaţi, ca nici cel mai mic zgomot să nu deranjeze pe cel bolnav. Într-o noapte, a cincea în care Good bolea, aşa cum aveam obiceiul, am mers să văd cum îi mai era, înainte să pun capul jos câteva ore.

Am intrat în colibă cu mare grijă. Opaiţul pus pe podea lumina faţa lui Good care nu se mai zbătea, stând nemişcat.

Deci se petrecuse totuşi! Cu inima amară am scos un suspin.

— Ssst! a făcut pata neagră din dreptul capului lui Good. Apoi, strecurându-mă mai aproape, am constatat că nu murise, ci că dormea un somn adânc, ţinând strâns în biata sa mână albă degetele firave ale Foulatei. Criza trecuse, avea să trăiască. A dormit astfel timp de optsprezece ore şi, deşi mi-e greu s-o spun căci risc să nu fiu crezut, această fată devotată a rămas lângă el tot acest timp, temându-se că dacă se va mişca şi-şi va retrage mâna îl va trezi. Nimeni nu va şti cât de mult a suferit din pricina cârceilor şi oboselii, ca să nu mai amintim de lipsa hranei, dar atunci când el s-a trezit, ea a trebuit dusă pe braţe, căci membrele îi înţepeniseră, împiedicând-o să se mişte.

După această ameliorare, recuperarea lui Good s-a dovedit rapidă şi completă. Abia când şi-a revenit aproape total i-a spus sir Henry cât de mult îi datora Foulatei, iar când a ajuns la episodul celor optsprezece ore în care-l

veghease neîntrerupt, temându-se să se mişte ca să nu-l trezească, ochii cinstitului marinar s-au umplut de lacrimi. S-a ridicat şi s-a îndreptat direct spre coliba unde Foula gătea prânzul, căci ne întorsesem deja în vechile noastre barăci, luându-mă cu el ca interpret pentru cazul în care nu s-ar fi arătat în stare să exprime clar ceea ce voia să-i transmită, deşi mă văd nevoit să recunosc că, în general, l-a înţeles de minune, având în vedere că poseda un vocabular minim de cuvinte străine.

— Spune-i, a zis Good, că îi datorez viaţa şi că niciodată nu-i voi uita devotamentul, până în ultima zi a vieţii mele.

I-am tradus, şi fata a părut să se înroşească sub pielea ei tuciurie.

Întorcându-se spre el cu una dintre acele mişcări graţioase şi uşoare care mereu îmi vor aminti de zborul unei păsări sălbatice, Foulata i-a răspuns cu blândeţe, privindu-l cu ochii mari şi căprui:

— Nu, stăpâne, stăpânul să uite. Nu el mi-a salvat *mie* viaţa, nu sunt eu servitoarea lui?

Se părea că tânăra domnişoară dăduse complet uitării aportul meu şi al lui sir Henry la scăparea ei din ghearele lui Twala. Dar astea sunt femeile! Îmi aduc aminte că scumpa mea soţie era aidoma! M-am retras din mica convorbire cu inima întristată. Nu-mi plăceau ocheadele dulci aruncate de Foulata, căci cunoşteam fatalele predispoziţii amoroase ale marinarilor în general, şi pe ale lui Good în special!

După cum mi-am dat seama, pe lume există două lucruri care nu pot fi stopate: nu poţi opri un zulu să lupte şi niciun marinar să se îndrăgostească la cea mai mică chemare.

La câteva zile după aceste întâmplări, Ignosi şi-a ţinut marele său *indaba,* adică sfat, fiind recunoscut în mod oficial rege de către *indunas,* adică de căpeteniile

kukuanilor. Spectacolul a fost printre cele mai măreţe, desfăşurându-se şi o mare paradă a trupelor. În acea zi au defilat şi rămăşiţele Cărunţilor, chiar în deschiderea paradei, drept mulţumire pentru splendidul lor comportament în luptă. Fiecăruia dintre ei, regele i-a făcut o donaţie generoasă în vite, promovându-i la rang de ofiţeri în regimentul Cărunţilor care era în proces de reconstituire. De asemenea, în toate colţurile ţinutului a fost promulgat ordinul conform căruia, având în vedere onoarea pe care o făceam prin prezenţa noastră, noi trei urma să fim întâmpinaţi cu salutul regal şi trataţi cu întregul ceremonial şi respect datorate îndeobşte regelui. Ni s-a mai conferit în mod public puterea de viaţă şi de moarte. În prezenţa alor săi, Ignosi şi-a reînnoit făgăduiala pe care ne-o făcuse ca sângele niciunui supus să nu fie vărsat fără o judecată şi că vânătoarea de vrăjitori va fi interzisă pe întregul ţinut.

După terminarea ceremoniei, l-am aşteptat pe Ignosi ca să-i spunem cât de nerăbdători eram să pornim în cercetarea minelor către care ducea drumul regelui Solomon, rugându-l să ne spună dacă mai aflase ceva în legătură cu ele.

— Prieteni, a spus el, am aflat următoarele. Acolo se află cele trei figuri pe care noi le numim Tăcuţii şi cărora Twala a vrut să le-o ofere drept jertfă pe Foulata. Tot acolo, într-o peşteră adâncă săpată în munte, sunt îngropaţi regii noştri. Acolo veţi găsi trupul lui Twala, lături de ale celor dinaintea sa. Tot acolo este o văgăună adâncă săpată cândva de oameni care au murit de mult, poate în căutarea diamantelor de care vorbiţi voi, aşa cum am auzit vorbindu-se în Natal, la Kimberley. Tot acolo, pe Tărâmul Morţii, există o încăpere secretă de care au cunoştinţă doar regele şi Gagool. Or, Twala este acum mort, iar eu nu ştiu nimic de ea şi nici ce s-ar putea găsi acolo. Totuşi,

circulă o legendă potrivit căreia pe vremuri, cu multe generaţii în urmă, un om alb a trecut munţii, fiind condus la acea încăpere de o femeie care i-a arătat comoara ascunsă. Dar înainte să intre în posesia ei, femeia l-a vândut, şi regele acelor vremuri l-a alungat în munţi, iar de atunci nimeni nu a mai păşit pe acel tărâm.

— Povestea este adevărată, Ignosi, căci l-am găsit pe omul alb în munţi, am spus.

— Da, l-am găsit. Iar eu v-am făgăduit că, dacă veţi ajunge la acea încăpere şi acolo se vor găsi diamante...

— Diamantul de pe fruntea ta dovedeşte că sunt, l-am întrerupt eu, arătând spre marea piatră pe care o luasem de pe fruntea lui Twala.

— Poate! Dacă sunt acolo, a urmat el, puteţi lua cât de multe puteţi căra, dacă mă veţi părăsi, fraţi ai mei!

— Mai întâi să găsim încăperea, am spus.

— Numai o singură persoană v-o poate arăta... Gagool!

— Şi dacă nu vrea?

— Atunci va fi dată morţii, a spus ferm Ignosi. Am lăsat-o în viaţă numai pentru acest lucru. S-o lăsăm să aleagă!

Şi a trimis un soldat s-o aducă degrabă în faţa noastră. După câteva minute a apărut susţinută de doi străjeri pe care îi blestema în vreme ce grăbea pasul.

— Daţi-i drumul, le-a spus regele străjerilor.

De cum braţele lor nu au mai sprijinit-o, cotoroanţa zbârcită – căci era o cotoroanţă în toată puterea cuvântului, ochii ei sclipind ca doi ochi de şarpe – s-a prăbuşit grămadă pe jos.

— Ce vrei de la mine, Ignosi? a şuierat ea. Să nu îndrăzneşti să mă atingi. Dacă o faci, o să te ucid acolo unde stai. Păzeşte-te de vrăjile mele!

— Vrăjile tale nu l-au putut salva pe Twala, bătrână lupoaică, şi nu mă pot atinge nici pe mine, a fost

răspunsul. Ascultă ce vreau de la tine: să ne arăţi unde este încăperea secretă a pietrelor sclipitoare.

— Hi, hi! a sâsâit ea. Nimeni nu ştie unde este decât eu şi nu-ţi voi spune niciodată. Diavolii albi vor pleca cu mâinile goale.

— Ba o să-mi spui! O să te fac eu să-mi spui!

— Cum, o, rege? Eşti mare, dar poate puterea ta să afle adevărul de la o femeie?

— Este greu, dar aşa voi face.

— Cum, o, rege?

— Uite cum: dacă nu ne spui, vei muri încet în chinuri.

— Să mor! a urlat ea înfiorată şi furioasă. Să nu îndrăzneşti să mă atingi, omule, tu nu ştii cine sunt eu. Cât de bătrână crezi tu că sunt? I-am cunoscut pe taţii voştri, şi pe taţii taţilor taţilor voştri. La începuturile regatului eu eram aici, iar când regatul va fi foarte vechi eu tot aici voi fi, căci nu pot să mor decât ucisă din întâmplare, nimeni nu va îndrăzni s-o facă!

— Ba eu o să te ucid. Vezi tu, Gagool, mamă a răului, eşti aşa de bătrână încât nu-ţi mai poţi iubi viaţa. Ce poate să însemne viaţa pentru o baborniţă ca tine, care nu mai are formă, nu mai are păr, nici dinţi, nimic, în afara mişeliei şi a ochilor ticăloşi? Trebuie să-mi fii recunoscătoare că-ţi iau viaţa, Gagool.

— Nebunule, a strigat cotoroanţa, afurisit nebun, crezi că viaţa este scumpă numai tinerilor? Nu e aşa, şi niciodată nu va putea şti asta o inimă de bărbat. Uneori, şi tinerilor le pare moartea o binefacere, căci au sentimente. Iubesc şi suferă şi li se frânge inima când văd pe cei dragi cum trec în tărâmul umbrelor. Dar bătrânii nu mai au sentimente, nu mai iubesc şi... *ha! ha!...* râd când văd pe alţii cum păşesc în întuneric... *ha! ha!...* râd când văd răul ce este făcut sub stele. Tot ce iubesc este viaţa, caldul,

caldul soare şi dulcele, dulcele aer. Le este teamă de frig, le este teamă de frig şi de întuneric... *ha! ha! ha!*

Şi bătrâna s-a aruncat la pământ hohotind nebuneşte.

— Încetează cu sporovăială asta nătângă şi răspunde-mi, i s-a adresat mâniat Ignosi. Ne vei arăta locul unde se găsesc pietrele, sau nu? Căci dacă refuzi, vei muri chiar acum!

Şi spunând acestea, a ridicat o suliţă cu care a ţintit spre ea.

— Nu vă voi arăta! Nu vei îndrăzni să mă omori, nu vei îndrăzni! Cel care mă va ucide va fi blestemat pe veci!

Ignosi a plecat încet suliţa până ce a atins grămada de zdrenţe ghemuită la pământ. Cu un strigăt sălbatic, Gagool a sărit în picioare, apoi s-a prăbuşit iar şi a prins să se rostogolească.

— Nu! O să vă arăt! Dar lasă-mă în viaţă! Lasă-mă să mă bucur de soare şi să molfăi o bucată de carne, şi vă voi arăta!

— Prea bine! Aşa am gândit şi eu, că voi găsi calea să te conving. Mâine vei pleca cu Infadoos şi cu fraţii mei albi spre acel loc, dar ai grijă să nu dai greş, căci dacă nu le vei arăta încăperea, vei muri în chinuri. Am vorbit!

— Nu voi da greş, Ignosi! Eu îmi ţin întotdeauna cuvântul... *ha! ha! ha!* Pe vremuri o femeie a arătat omului alb încăperea şi, – atenţie!, nenorocirea l-a răpus! Aci, ochii ei răi au sclipit. Numele ei era tot Gagool. Poate că eu am fost acea femeie.

— Minţi, am intervenit eu. Asta s-a petrecut în urmă cu zece generaţii.

— Ba se poate, ba se poate, când uiţi de când trăieşti. Poate a fost mama mamei mele care mi-a spus, căci numele ei era tot Gagool. Dar ţine minte că în locul în care se găsesc pietrele sclipitoare vei da peste o traistă de piele plină de pietre. Omul alb a umplut traista, dar nu a

apucat s-o mai ia. Nenorocirea l-a răpus, am spus, nenorocirea l-a răpus! Poate a fost mama mamei mele cea care mi-a spus. Va fi o călătorie veselă, vom putea vedea cadavrele celor căzuţi în luptă în drumul nostru. Deja ochii lor vor fi dispărut, iar coastele vor fi deja albite... *ha! ha! ha!*

Capitolul XVI
TĂRÂMUL MORŢII

La trei zile după scena descrisă în capitolul anterior, lăsându-se întunericul, am făcut popas în colibele aflate la poalele Celor Trei Vrăjitori, cum este numit triunghiul muntos către care duce Marele Drum al Regelui Solomon. Grupul nostru era alcătuit din noi trei, Foulata, care ne servea – în special, pe Good – Infadoos, Gagool, care era purtată într-un soi de litieră din care putea fi auzită bombănind şi blestemând întreaga ziulică, şi câţiva soldaţi şi însoţitori. Munţii, mai precis cele trei piscuri, căci era limpede că fuseseră rezultatul unei mişcări tectonice izolate, formau, cum am mai spus, un triunghi a cărui bază era îndreptată spre noi, cu un pisc în dreapta, unul spre stânga şi unul drept în faţa noastră. Nu voi uita niciodată priveliştea oferită de aceste trei piscuri în lumina zorilor din dimineaţa ce a urmat. Sus, sus, mult deasupra noastră, pe marea albastră a cerului se proiectau pantele lor înzăpezite, iar dincolo de hotarul zăpezii, piscurile erau roşii ca jarul ca şi landele întinse pe versanţii ce duceau către ele. Drept în faţa noastră se întindea panglica Marelui Drum al lui Solomon care ducea la poalele piscului central, la vreo opt kilometri de noi, unde se şi oprea. Era punctul terminus!

Este mai bine să las pe seama imaginaţiei celor care citesc această carte sentimentul de nerăbdare nespusă care ne însoţea pe drum, în acea dimineaţă. Aveam în sfârşit să ne apropiem de minunatele mine care reprezentaseră pricina oribilelor morţi ale bătrânului *dom* portughez, cu trei secole în urmă, a bietului meu prieten, nefericitul său urmaş, şi, după cum ne temeam, a lui George Curtis, fratele lui sir Henry. Oare ne era sortit, după toate prin care trecuserăm, să ne descurcăm mai bine? Nenorocirea îi lovise, după cum spusese bătrâna ticăloasă Gagool, şi oare avea să ne lovească şi pe noi? Într-un anume fel, pe când străbăteam această ultimă porţiune din frumosul drum, nu mă puteam opri să nu cad pradă superstiţiilor oricât de mici, după cum credeam că era cazul şi cu sir Henry şi cu Good.

Timp de o oră şi jumătate sau chiar mai mult, am înaintat pe drumul mărginit de iarbă-neagră cu o asemenea grabă, încât purtătorii litierei în care se afla Gagool abia reuşeau să ţină pasul cu noi, iar baba urla la noi să ne oprim.

— Umblaţi mai încet, oameni albi, a şuierat ea, arătându-şi oribila înfăţişare plină de zbârcituri printre draperiile de iarbă şi fixându-şi ochii scânteietori asupra noastră. De ce alergaţi în întâmpinarea nenorocirii care o să vă lovească, voi, căutători de comori?

Şi a izbucnit în râsul ei dezgustător care-mi producea de fiecare dată un fior de gheaţă pe spinare, pentru moment golindu-ne de orice urmă de entuziasm.

Am continuat însă drumul până ce în faţa noastră, situată între noi şi pisc, s-a deschis o groapă uriaşă, în formă de cerc, cu pante abrupte, de vreo nouăzeci de metri adâncime şi cam de un kilometru în circumferinţă.

— Nu vă dă prin cap cam ce ar putea fi? i-am întrebat pe sir Henry şi pe Good care priveau uluiţi cumplita scobitură de la picioarele noastre.

Au clătinat din capete.

— Atunci e clar că n-aţi văzut vreodată săpăturile în căutarea diamantelor din Kimberley! Puteţi fi siguri că aici e Mina de Diamante a regelui Solomon. Priviţi, am adăugat, arătând spre stratul de lut tare, albăstrui, ce se întindea de-a lungul ierbii şi tufişurilor care mărgineau groapa, formaţiunea este aceeaşi. Pun rămăşag că, dacă vom coborî vom da peste „tuburi” de brecie. Priviţi şi acolo! Şi am arătat spre câteva lespezi plate şi subţiri, aflate pe o coastă blândă, în matca unui pârâu care pe vremuri izvorâse din stâncă. Dacă acelea nu sunt mese pe care se spală „materialul”, atunci eu sunt olandez.

La limita acestei gropi uriaşe, care nu era alta decât cea însemnată pe harta bătrânului *dom,* Marele Drum se bifurca, dându-i ocol. Să nu uit, în multe locuri, acest drum ocolitor era construit în întregime din bucăţi de stâncă, părând a avea scopul să întărească malurile gropii, prevenind alunecările de teren. Şi pe acest drum am prins să înaintăm, mânaţi de curiozitatea de a descoperi ce era cu cele trei monumente pe care le puteam distinge de pe partea aceasta a marii deschizături. Apropiindu-ne, am constatat că aveam de-a face cu nişte coloşi şi am tras concluzia corectă că dinaintea noastră se găseau Cei Trei Tăcuţi, ţinuţi la mare preţ de *kukuani.* Dar abia aflându-ne în preajma lor, am putut percepe întreaga lor măreţie.

Acolo, pe piedestale uriaşe de rocă neagră, pe care erau cioplite însemne rudimentare ale venerării Fecundităţii, aflate la distanţe de patruzeci de paşi şi privind înapoi la drumul care se întindea în câmpie pe o distanţă de vreo sută de kilometri spre Loo, se găseau trei făpturi gigantice

şezând – doi bărbaţi şi o femeie – fiecare măsurând în jur de zece metri de la coroana de pe cap la piedestal.

Femeia, care era nudă, avea o frumuseţe deosebită, deşi aspră, dar din nefericire trăsăturile fuseseră măcinate de secolele în care fuseseră expuse la intemperiile vremii. Dintr-o parte şi alta a capului ei se ridicau colţurile unei semiluni. Ceilalţi doi coloşi erau însă îmbrăcaţi şi aveau trăsături înspăimântătoare, mai ales cel aflat în dreapta noastră, care avea chipul unui diavol. Cel din stânga avea o expresie senină, dar calmul lui părea cel de dinaintea furtunii. Era calmul unei cruzimi inumane, după cum a remarcat sir Henry, pe care cei din vechime îl atribuiau fiinţelor atotputernice care puteau totuşi privi la suferinţele omeneşti, dacă nu cu bucurie, cel puţin fără părere de rău. Aceste trei statui gigantice formau un triptic ce-ţi inspira cel mai mare respect, şezând acolo în solitudinea lor, cu privirile pe veci aţintite spre câmpie.

Admirând pe cei Tăcuţi, cum îi botezaseră *kukuanii,* am simţit din nou cum ne roade curiozitatea de a afla ale cui mâini le sculptaseră, cine săpase puţul şi cine construise drumul. Privind uimit la rândul meu, mi-am amintit subit – cunoscând Vechiul Testament – că Solomon se închinase la nişte zei ciudaţi, numele celor trei, după cum îmi aminteam, fiind „Astarteea, zeiţa sidonienilor, Chemoş, urâciunea moabiţilor şi Milcom, zeiţa copiilor lui Ammon, şi le-am sugerat însoţitorilor mei că cele trei făpturi din faţa noastră ar putea reprezenta pe cele trei divinităţi false şi discreditate.

— Hm, a făcut sir Henry, care era un învăţat şi obţinuse o înaltă calificare în clasicism la universitate, ar putea să fie ceva aici. Astarteea evreilor era Astarte a fenicienilor, mari negustori pe timpul lui Solomon. Astarte, care mai târziu a devenit Afrodita grecilor, era reprezentată cu coarne, asemenea semilunii, iar acolo pe capul femeii se

văd clar nişte coarne. Poate că aceste forme au fost proiectate de un demnitar fenician care se afla la conducerea minelor. Cine poate şti?[23]

Înainte să terminăm de cercetat aceste remarcabile relicve din trecutul îndepărtat, a apărut Infadoos care, după ce a salutat pe Tăcuţi ridicându-şi suliţa, ne-a întrebat dacă aveam intenţia să pătrundem numaidecât pe Tărâmul Morţii, sau aveam de gând să luăm mai întâi prânzul. Dacă eram pregătiţi să plecăm de îndată, Gagool avea bunăvoinţa să ne conducă. Cum nu era decât unsprezece – mânaţi de o curiozitate înfocată – ne-am anunţat dorinţa de a pleca numaidecât şi am propus, în caz că vom petrece mai mult timp în peşteră, să luăm hrană cu noi. Imediat a fost adusă litiera lui Gagool şi femeia a coborât singură. În vremea aceasta, la rugămintea mea, Foulata a adus nişte *biltong* alături de câteva tigve cu apă într-un coş de răchită, acoperit cu un capac. Exact în faţa noastră, la vreo cincizeci de paşi dincolo de coloşii de piatră, se ridica un zid abrupt de piatră, de vreo douăzeci şi cinci de metri în înălţime care se înclina treptat până ce ajungea să se confunde cu poalele unui pisc trufaş înconjurat de zăpadă, care se ridica deasupra noastră la înălţime de o mie de metri. De cum a coborât din litiera ei, Gagool ne-a aruncat o privire urâtă după care, sprijinindu-se într-un toiag, a pornit-o şontâc spre zidul cu pricina. Am urmat-o şi am ajuns în faţa unei deschizături înguste, în arcadă, care aducea cu intrarea într-o galerie de mină.

---

23 Iată prin comparaţie „Paradisul pierdut” al lui Milton, cartea 1:

„Veni cu ei în ceată, Astarteea,
Astarte de fenicieni botezată,
Regina cerului, ce ca podoabă
Purta o pereche de coarne crescânde,
Luminoasa ei icoană slăvind-o
Prin cânt şi rugi ale Sidonului fecioare”. – A.Q.

Aici Gagool ne-a aşteptat să ne adunăm, păstrând pe chip aceeaşi expresie malefică.

— Ei, oameni albi din Stele, a şuierat ea, mari războinici, *incubu, bougwan* şi *macumazahn* cel înţelept, sunteţi pregătiţi? Atenţie, mă aflu aici pentru a îndeplini porunca regelui meu şi pentru a vă arăta încăperea în care se găsesc pietrele sclipitoare. *Ha, ha, ha!*

— Suntem pregătiţi, i-am răspuns.

— Prea bine, întăriţi-vă inimile ca să răbdaţi ceea ce veţi vedea. Vii şi tu, Infadoos, tu cel care ţi-ai vândut stăpânul?

Infadoos s-a încruntat şi i-a replicat:

— Nu, eu nu vin. Nu mi-e dat să intru acolo. Dar tu, Gagool, pune-ţi stavilă la gură şi fii foarte atentă cum te porţi cu stăpânii mei.

Îi voi lăsa pe mâinile tale, dar dacă li se va clinti fie şi un fir de păr, oricât ai fii tu de vrăjitoare, o să pieri de îndată. Auzitu-m-ai?

— Am auzit, Infadoos, ştiu că-ţi plac cuvintele mari, îmi amintesc că, atunci când erai un copil, ţi-ai ameninţat propria ta mamă. Dar asta a fost cândva. Nu te teme, nu te teme, mai trăiesc doar ca să îndeplinesc porunca regelui. Am dus la îndeplinire poruncile multor regi, Infadoos, până când au îndeplinit şi ei porunca mea! *ha, ha, ha!* Merg să le mai privesc o dată feţele, ca şi pe a lui Twala! Haideţi, avem lumină cu noi! Şi a scos de sub mantia ei de blană o tigvă plină cu ulei cu un fitil rudimentar.

— Vii şi tu, Foulata? a întrebat Good în *kukuana* lui de baltă, pe care o mai îmbunătăţise de când era cu frumoasa sa învăţătoare.

— Mi-e teamă, stăpâne, a răspuns sfioasă fata.

— Atunci, dă-mi coşul.

— Nu, stăpâne, unde mergi tu merg şi eu.

„La naiba”, am gândit eu, „o să fie o întreagă poveste dacă mai ieşim de aici.” Fără alte cuvinte, Gagool a intrat în tunel care era îndeajuns de mare ca să permită trecerea a doi oameni unul lângă altul şi tare întunecos. I-am urmat sunetul vocii, căci tot şuiera către noi să venim, oarecum temători şi înfioraţi, iar fâlfâitul subit al unor aripi nu a avut darul să ne destindă.

— Hait! Ce mai e şi asta? a răsunat glasul lui Good. Cineva m-a lovit în faţă.

— Lilieci, i-am spus, dă-i bătaie înainte.

La vreo cincizeci de paşi, după cât am putut număra, tunelul începea să se lumineze treptat. În minutul următor, ne aflam în cel mai minunat loc pe care l-au văzut vreodată ochii unui om.

Cititorul să-şi imagineze sala celei mai uriaşe catedrale în care s-a găsit vreodată, desigur, fără ferestre, dar uşor luminată de sus, probabil de la nişte hornuri săpate în tavan şi care ieşeau la aerul liber, care se curba la vreo treizeci de metri deasupra capetelor noastre, şi astfel va avea o idee despre mărimea giganticei peşteri în care ne aflam, cu diferenţa că această catedrală cioplită de natură era mai măreaţă şi mai înaltă decât oricare alta ridicată de mâna omului. Dar enorma ei formă era cea mai neînsemnată frumuseţe a locului, căci de-a lungul ei se înşiruiau coloane gigantice ce păreau de gheaţă, dar care, în realitate, erau nişte stalactite enorme, îmi este cu neputinţă să redau şi cea mai mică idee a copleşitoarei minunăţii şi măreţii ale acestor coloane de feldspat alb, dintre care unele aveau la bază nu mai puţin de şase metri în diametru, înălţându-se trufaşe şi totuşi într-un mod delicat spre tavanul înalt. Multe erau în procesul de formare. În asemenea cazuri, după cum spunea sir Henry, pe podeaua de piatră păreau să se înalţe coloanele năruite ale templelor din Grecia Antică, în vreme ce sus de tot,

prins de tavan, abia dacă se vedea ţurţurele uriaş din care cădeau picăturile.

Chiar şi în timp ce priveam puteam să distingem sunetele procesului de formare, atunci când un strop cădea din ţurţurele suspendat pe columna de jos. Pe unele columne cădea câte o picătură la două, trei minute, caz în care era interesat de făcut un calcul ca să afli cât le trebuiau acestor picături să formeze o columnă înaltă de douăzeci şi cinci de metri şi cu un diametru de trei. Că fenomenul, el puţin în situaţia de faţă, era din cale-afară de lent, o va putea demonstra exemplul următor. Într-una dintre aceste coloane era cioplit chipul rudimentar al unei mumii, pe capul căreia părea să stea figura unei zeităţi egiptene, fără îndoială lucrătura unui muncitor european din mină. Opera de artă fusese executată la înălţimea la care orice pierde-vară, fie el de origine feniciană ori britanică, încearcă să-şi imortalizeze mutra pe capodoperele naturii, adică la vreo un metru şi jumătate de la pământ. Totuşi, în momentul în care noi ajunsesem acolo, *trebuie* că la vreo *treizeci* de ani după ce fusese cioplită, columna avea doar doi metri şi ceva în înălţime, fiind tot în proces de formare, ceea ce înseamnă că creştea cu treizeci de centimetri la o mie de ani, sau trei centimetri pe secol. Ştiam asta căci, aflându-ne chiar lângă ea, am auzit cum cădea o picătură de apă.

Uneori, stalagmitele luau forme ciudate, probabil din cauză că picăturile de apă nu căzuseră exact în acelaşi loc. Astfel, o masă uriaşă care cântărea poate şi o sută de tone, avea forma unui amvon, frumos ornamentat pe dinafară cu un soi de dantelărie. Altele aduceau cu fiare bizare, iar pe laturile peşterii se aflau desene asemănătoare cu cele de pe evantaiele de fildeş, aşa cum lasă gerul pe un geam îngheţat.

Din imensa sală se deschideau ici şi colo mici grote, aşa cum, spunea sir Henry, mici capele se deschid dintr-o mare catedrală. Unele erau spaţioase, dar una sau două – şi acesta este un exemplu splendid de felul în care natura îşi desăvârşeşte lucrarea după aceleaşi legi imuabile, neţinând nicicum seama de mărime – erau micuţe. De pildă, un mic cotlon nu era mai mare decât o casă de păpuşi, putând însă să servească drept model întregului loc, căci apa picura din ţurţurii suspendaţi şi forma columnele de feldspat în exact acelaşi mod.

Nu aveam totuşi îndeajuns de mult timp să admirăm această minunată peşteră, cu toate că ne-ar fi plăcut s-o facem, dar, din păcate, Gagool se arăta indiferentă la stalactite, fiind pornită să-şi termine treaba. Chestie care cel mai mult m-a enervat pe mine, căci mai ales eu eram chitit să descopăr, dacă era posibil, datorită cărui sistem intra lumina în peşteră şi dacă la asta contribuise omul sau era doar mâna naturii, dar şi dacă acest spaţiu fusese folosit într-un fel sau altul în vremuri străvechi, ceea ce părea probabil. Ne-am consolat însă la ideea că vom avea timp destul s-o cercetăm la întoarcere, drept pentru care am luat-o pe urmele sinistrei noastre călăuze.

Şi bătrâna a pornit drept spre capătul uriaşei şi tăcutei peşteri unde am dat peste altă deschizătură, dar fără să fie arcuită ca prima, ci cu căpriorul drept, ca la intrările din templele egiptene.

— Sunteţi pregătiţi să pătrundeţi pe Tărâmul Morţii, oameni albi? ne-a întrebat Gagool, aruncându-ne o privire ostilă cu intenţia vădită de a ne tulbura.

— Ia-o înainte, Macduff[24]! a spus pe un ton grav Good, încercând să pară câtuşi de puţin neliniştit, cum eram noi toţi, cu excepţia Foulatei care-l prinsese protector de braţ pe Good.

---

[24] Vrăjitoarea din *Macbeth,* de William Shakespeare. (n.tr.)

— Devine tot mai înfiorător, a spus sir Henry, străduindu-se să străpungă întunericul galeriei. Haide, Quatermain – *senioresspriores!* Nu trebuie s-o lăsăm pe bătrâna doamnă să ne aştepte!

Şi mi-a făcut politicos loc să deschid calea, lucru pentru care nu i-am adresat în sinea mea vreun cuvânt de mulţumire.

Toc, toc, se auzea toiagul lui Gagool bocănind prin galerie care înainta chicotind înfiorător. Şi reţinut de un presentiment inexplicabil, m-am tras înapoi.

— Hai, dă-i drumul, bătrâne, mi-a spus Good, sau ne vom pierde de frumoasa noastră călăuză. Îndemnat în felul acesta, am pornit-o prin galerie, iar după douăzeci de paşi am pătruns într-o încăpere întunecoasă, de doisprezece metri pe nouă care se vedea treaba că fusese săpată în munte de mâna omenească cu secole în urmă. Această încăpere nu era la fel de bine luminată ca peştera uriaşă de mai înainte şi, la prima privire, tot ceea ce am putut să disting a fost o masă enormă de piatră pe toată lungimea încăperii, cu o făptură uriaşă şi albă în capul ei şi cu altele la fel de albe, în mărime naturală, care înconjurau masa. Apoi am remarcat un lucru maroniu ce se afla în centrul mesei şi, după ce ochii mi s-au mai obişnuit cu semi-obscuritatea şi am văzut întregul ansamblu, am dat s-o rup la fugă cât m-ar fi ţinut picioarele.

În general, nu sunt prea sperios şi nici superstiţiile nu-mi dau bătăi de cap, căci am trăit să văd cât de prosteşti sunt, dar trebuie să recunosc că priveliştea aceea m-a dat cu capul în jos şi, dacă nu era sir Henry care să mă prindă de guler şi să mă susţină, cred cu sinceritate că în următoarele cinci minute aş fi fost afară din peştera cu stalactite şi nici promisiunea că voi primi toate diamantele din Kimberley nu m-ar mai fi convins să intru din nou. Dar m-a ţinut zdravăn, aşa că am dat degeaba din picioare. În

secunda următoare, iată însă că se obişnuiesc şi ochii *lui* cu semi-obscuritatea, moment în care mi-a dat drumul ca să-şi poată şterge fruntea asudată subit. Cât despre Good, acesta suduia la viteză maximă, cu Foulata tremurând ancorată de gâtul lui.

Doar Gagool scotea chicote zgomotoase şi lungi. *Era* o privelişte înspăimântătoare. Acolo, la capătul lungii mese de piatră, ţinând în degetele ei scheletice o suliţă mare şi albă, stătea însăşi *Moartea,* care luase forma unui schelet omenesc cu înălţimea de patru, cinci metri. Ţinea suliţa mult ridicată deasupra capului, ca şi cum s-ar fi pregătit s-o arunce, cealaltă mână osoasă odihnindu-se pe masă în faţa ei, ca şi cum ar fi urmat să se sprijine pe ea ca să se ridice, în vreme ce silueta îi era aplecată înainte, craniul rânjind şi sclipitor şi vertebra gâtului fiind proiectate în direcţia noastră, ca şi găurile cavităţilor oculare, ţinându-şi falca uşor deschisă ca şi cum ar fi vrut să ne vorbească.

— Cerule! am îngăimat eu în cele din urmă. Ce-o mai fi şi asta?

— Şi ce sunt *chestiile alea?* a întrebat Good, arătând la cei aflaţi în jurul mesei.

— Şi ce mai e şi *chestia aia?* a adăugat sir Henry, arătând spre acel ceva maroniu din centrul mesei.

— *Hi, hi, hi!* a râs Gagool. Asupra celor care intră în Sala Morţilor se abate nenorocirea. *Hi, hi, hi! Ha, ha!* haide, *incubu* viteazule, vino să-l vezi pe cel pe care l-ai ucis!

Şi bătrâna creatură l-a prins pe sir Henry de haină cu degetele sale osoase, trăgându-l spre masă. I-am urmat cu toţii.

S-a oprit curând şi a arătat spre obiectul maroniu aflat în mijlocul mesei. Privindu-l, sir Henry s-a dat înapoi cu o exclamaţie de groază, şi nu era de mirare, căci acolo, complet gol, cu capul pe care sir Henry îl tăiase cu securea de luptă pe genunchi, se afla expus trupul uscat al lui

Twala, ultimul rege al *kukuanilor.* Da, acolo, cu capul în poală, în toată hidoşenia lui, cu vertebrele ieşind cu câţiva centimetri deasupra cărnii sfârtecate, în faţa întregii lumi, precum o replică neagră a lui Hamilton Tighe.[25]

Pe suprafaţa stârvului se întinsese o peliculă fină şi sticloasă care-i dădea înfăţişării lui o notă şi mai înfricoşătoare, căci de acolo de unde ne aflam, împietriţi de groază, abia mai târziu am observat că din tavanul încăperii picura neîntrerupt apa – *pic! pic! pic!* – pe gâtul cadavrului de unde se prelingea peste tot, ajungând pe podea printr-o mică gaură din masă. Apoi am intuit ce era acea peliculă: *corpul lui Twala fusese preschimbat într-o stalactită!*

O privire aruncată la formele albe înşirate pe banca de piatră care dădea ocol mesei m-a convins pe deplin. Într-adevăr, erau corpuri omeneşti, sau mai degrabă fuseseră aşa ceva, căci acum erau *stalactite.* Acesta era modul în care poporul *kukuan,* încă din vechime, îşi păstrau regii. Îi pietrificau. Ce soi de sistem era, dacă exista vreunul, în afară de a-i expune la scurgerea picăturilor pentru o lungă perioadă, nu am descoperit niciodată, dar se aflau acolo acoperiţi de gheaţă şi conservaţi pentru vecie de lichidul calcaros.

Este imposibil de imaginat un spectacol mai înspăimântător decât şirul acesta lung de regi decedaţi (erau douăzeci şi şapte, ultimul fiind tatăl lui Ignosi), înveşmântaţi într-o pojghiţă de feldspat ca de gheaţă, prin care trăsăturile abia dacă mai puteau fi distinse, aşezaţi la masa prea puţin ospitalieră, la care gazda era însăşi Moartea. Metoda aceasta de păstrare a foştilor regi era una foarte veche după cum reieşea din numărul lor, şi socotind cam cincisprezece ani de domnie a fiecăruia,

---

[25] (Personaj din *Legendele lui Ingoldsby).* „Grăbiţi-vă, slujitoare ale mele, grăbiţi-vă să vedeţi cum stă el acolo sumbru cu capul pe genunchi!” – A.Q.

presupunând că aici erau strânşi toţi regii – lucru puţin probabil ţinând seama de faptul că unii ar fi putut să moară în lupte, departe de casă –, puteam stabili ca dată a primei „mumificări” perioada de acum patru secole şi un sfert.

Dar uriaşa Moarte care şedea în capul mesei, era mult mai veche decât atât şi, dacă nu greşesc prea mult, îşi are obârşia în lucrătura aceluiaşi artist care sculptase cei trei coloşi. Era cioplită dintr-o singură stalactită şi, privind-o ca pe o lucrare de artă, trebuia să-i admiri conceperea şi execuţia. Good, care înţelegea aceste lucruri, a declarat că, atât cât poate el să vadă, desenul anatomic al scheletului era dus până la cele mai mici oase.

În ceea ce mă priveşte, eu consideram că această întruchipare înfiorătoare se datora capriciului fanteziei unui sculptor de pe vechiul continent, prezenţa ei sugerând *kukuanilor* ideea de a-şi înşirui regii morţi sub sceptrul ei cumplit. Sau poate că se găsea acolo ca să bage spaima în niscaiva jefuitori care ar fi pus gând rău încăperii comorilor de dincolo de această cameră. Nu mă pot pronunţa. Tot ce pot să fac e să o descriu, cititorul urmând să-şi formeze propria opinie.

Astfel se înfăţişau Moartea Albă şi Morţii Albi!

Capitolul XVII
ÎNCĂPEREA COMORII REGELUI SOLOMON

În vreme ce căutam să ne revenim din şoc, holbându-ne la sinistrele minunăţii din Palatul Morţii, Gagool şi-a găsit o altă ocupaţie. Nu se ştie cum, căci devenea din cale-afară de vioaie atunci când voia, se căţărase pe masa uriaşă,

târându-se spre locul în care era plasat Twala, prietenul nostru răposat, sub picurare, ca să vadă, a sugerat Good, cum era „făcut saramură” sau pentru vreun scop pe care-l ţinea ascuns. Apoi, aplecându-se să-i sărute buzele de gheaţă ca la o revedere plină de dragoste, şontâcăi înapoi, oprindu-se când şi când pentru a adresa câte un salut, al cărui sens îmi scăpa, formelor învăluite ca în giulgiu, aşa cum eu sau tu am saluta o veche cunoştinţă. Îndeplinind această ceremonie sinistră şi misterioasă, s-a târât pe masă în chiar vecinătatea Morţii Albe, căreia, după cum mi-am dat seama, a prins să-i înalţe rugi. Spectacolul acestei creaturi zbârcite care-şi făcea suplicaţiile, unele malefice fără îndoială, vicleanului inamic al omenirii, era atât de lugubru, încât am pus capăt şederii noastre acolo.

— Hai, Gagool, am spus eu pe un ton coborât, căci nu prea aveai curaj să vorbeşti altfel decât în şoaptă într-un asemenea loc, du-ne la încăperea comorii.

Bătrâna vrăjitoare a coborât numaidecât de pe masă.

— Stăpânii mei nu se tem? a spus ea, privindu-mă pieziş.

— Du-ne!

— Prea bine, stăpâni ai mei! a mai spus, şchiopătând prin spatele marii Morţi. Aici este încăperea. Stăpânii mei să aprindă opaiţul şi să intre.

A pus tigva cu ulei pe podea şi s-a lipit de peretele peşterii. Am scos un chibrit, din care mai aveam câteva într-o cutie, şi am aprins fitilul, căutând uşa cu privirile, dar în faţa noastră nu era altceva decât stânca dură. Gagool a rânjit.

— Pe-aici e calea, stăpâni ai mei! *Ha, ha, ha!*

— Nu râde de noi, i-am spus cu un glas aspru.

— Nu râd de voi! Priviţi! a spus, arătând spre stâncă. Mutându-ne privirile într-acolo, am văzut la lumina opaiţului cum bucata masivă de piatră se ridică încet de la

podea, dispărând în piatra de deasupra, unde exista fără îndoială un gol în care să intre. Bucata avea dimensiunile unei uşi mari, de cam trei metri înălţime şi de vreun metru jumate în grosime. Probabil cântărea cel puţin douăzeci sau treizeci de tone, fiind mişcată printr-un sistem simplu de contra-greutăţi, probabil asemenea celui care este fixat pentru deschiderea şi închiderea ferestrelor moderne. Cum fusese el pornit însă, desigur niciunul dintre noi nu văzuse, căci Gagool o făcuse pe ascuns, dar eu unul mă gândeam că e vorba de o pârghie foarte simplă aflată într-un loc pitit şi care putea fi apăsată fără mare efort, transmiţând astfel mişcarea către sistemul nevăzut şi făcând piatra să se ridice de la pământ.

Încet şi uşor, piatra uriaşă s-a deplasat în sus până ce a dispărut vederii noastre, iar în faţă ni s-a deschis o gaură întunecoasă ce fusese până atunci acoperită de uşă.

Eram atât de tulburaţi, văzând că în sfârşit ne era deschis drumul spre încăperea comorilor regelui Solomon, încât eu unul am început să tremur, străbătut de fiori. Mă întrebam dacă nu era doar o păcăleală, ori bătrânul Da Silvestra avusese dreptate! Să fi fost ascunse în locul acela întunecat o mulţime de comori care ne puteau preface în cei mai bogaţi oameni de pe pământ? Aveam să aflăm peste un minut sau două.

— Intraţi, oameni albi din Stele, a spus Gagool, păşind pe prag. Dar mai întâi ascultaţi ce va spune servitoarea voastră, bătrâna Gagool. Pietrele sclipitoare pe care le veţi vedea au fost scoase din puţul lângă care sunt aşezaţi Tăcuţii şi depozitate aici, nu ştiu de către cine, căci lucrul acesta s-a petrecut cu atât de mult timp în urmă, încât nici eu nu-mi pot aminti. Dar de atunci de când cei care au adus pietrele au plecat în grabă, lăsându-le în urma lor, s-a mai intrat o singură dată aici. Vestea despre comori s-a tot plimbat din generaţie în generaţie pe aceste meleaguri,

din veac în veac, dar nimeni nu ştia unde se află încăperea şi nici cum putea fi deschisă. Dar iată că în ţinutul acesta de dincolo de munţi a sosit un om alb – probabil venea şi el „din Stele” – fiind foarte bine primit de regele de atunci. Este cel de acolo, a adăugat, arătând spre cel de-al cincilea rege de la masa Morţii. Şi s-a întâmplat ca el şi o femeie din ţinut să ajungă în acest loc şi ca femeia să cunoască taina uşii – o mie de ani dacă l-aţi căuta, şi tot n-aţi afla secretul. Apoi, omul alb a pătruns în încăpere însoţit de femeie şi a găsit pietrele, umplând cu ele pielea unei capre mici pe care femeia o purtase cu ea ca să ducă de-ale gurii. Şi înainte de a ieşi din încăpere, a mai luat o piatră, una foarte mare, pe care a ţinut-o în mână.

Aici, bătrâna a făcut o pauză.

— Ei? am făcut eu, plin de curiozitate, aşa cum eram de altfel noi toţi. Ce s-a întâmplat cu Da Silvestra?

La menţionarea numelui, hoaşca a tresărit.

— De unde cunoşti numele mortului? a întrebat ea deodată, după care, fără să mai aştepte răspunsul, a urmat: nimeni nu poate să spună ce s-a întâmplat. Dar se pare că omul alb s-a speriat de ceva, căci a aruncat pielea de capră în care erau pietrele şi a fugit ţinând în mână piatra cea mare, pe care de altfel a luat-o regele, este piatra pe care tu, *macumazahn,* ai luat-o de pe fruntea lui Twala.

— Şi de atunci nu a mai intrat nimeni? am întrebat, aruncând o nouă privire spre galeria întunecată.

— Nimeni, stăpâni ai mei. Secretul uşii însă a fost păstrat şi fiecare rege a deschis uşa, dar fără să intre. Există credinţa că cel care va intra acolo va muri într-o lună, aşa cum a murit şi omul alb în grota din munţi, unde l-ai găsit tu, *macumazahn,* şi prin urmare niciun rege nu a vrut să intre. *Ha, ha!* Cuvintele mele adevărate sunt!

Ne-am încrucişat privirile, iar eu m-am simţit dintr-odată rău şi m-a luat cu frig. De unde ştia hoaşca toate lucrurile acestea?

— Intraţi, stăpâni ai mei! Dacă am spus adevărul, pielea de capră trebuie să se găsească pe podea. Iar dacă e sau nu adevărat că pe cel care intră acolo îl paşte moartea, o să aflaţi după aceea. *Ha, ha, ha!*

Şi a păşit peste prag, ducând cu ea opaiţul. Trebuie să recunosc că eu unul nu mă îndemnam defel s-o urmez.

— Eh, s-o ia naiba! a spus Good. Intru! Refuz să mă las înfricoşat de diavoliţa asta bătrână!

Şi, însoţit de Foulata, care nu arăta deloc fericită, tremurând de spaimă, o luă prin galerie după Gagool – un exemplu pe care l-am urmat numaidecât şi noi.

La câţiva metri mai încolo, în locul îngust descoperit de piatra mişcătoare, Gagool s-a oprit să ne aştepte.

— Priviţi, stăpâni ai mei, a spus ea, ridicând opaiţul, cei care au adus comoara aici au dispărut în grabă şi s-au gândit să-şi ia măsuri de apărare împotriva oricui ar fi descoperit secretul uşii, dar nu au mai avut timp! Şi a arătat spre blocurile de piatră pătrate care se întindeau pe două rânduri (de vreun metru) care fuseseră plasate de-a curmezişul galeriei cu intenţia de a o închide. Pe lângă pereţi, mai existau şi alte blocuri de piatră pregătite pentru a fi folosite, alături de, şi aici e ciudăţenia, o grămadă de mortar şi câteva mistrii, unelte care, după cum am avut timpul să le examinăm, păreau asemănătoare celor folosite de muncitori în zilele noastre.

Deodată, Foulata, care până atunci se lăsase pradă fricii şi unei stări de agitaţie, a spus că se simţea slăbită şi că nu putea să mai înainteze, urmând să ne aştepte acolo. Ca atare, am lăsat-o pe zidul rămas neterminat, punând lângă ea coşul cu alimente şi dându-i timp să-şi revină.

Am înaintat încă cincisprezece paşi prin galerie şi am ajuns pe neaşteptate în faţa unei uşi de lemn pictate cu măiestrie. Era larg deschisă. Cine trecuse pe acolo fie nu mai avusese timp s-o închidă, fie uitase s-o facă.

Pe pragul acestei uşi se găsea o traistă de piele, ce aducea cu una de capră, şi care părea plină cu pietricele!

— *He, he!* Oameni albi, a chicotit Gagool luminând traista, ce v-am spus eu, că omul alb care a ajuns aici a rupt-o la fugă şi a aruncat traista femeii – iat-o! Scotociţi şi veţi găsi lângă pietre o tigvă cu apă.

Good s-a aplecat şi a ridicat-o. Era grea şi s-a auzit un zornăit.

— Pe Jupiter! Cred că e plină de diamante! a şoptit el uluit.

Şi, într-adevăr, ideea unei traiste pline cu diamante era în stare să uimească pe oricine.

— Mergi mai departe! a spus sir Henry nerăbdător. Ia dă-mi mie opaiţul, bătrâno!

Şi luându-l din mâna lui Gagool a păşit peste pragul uşii luminând încăperea.

Pentru moment, am dat uitării traista cu diamante şi am dat buzna după el, găsindu-ne dintr-odată în camera comorii regelui Solomon!

La început, la lumina slabă a opaiţului, am distins doar o încăpere cioplită în piatră, cu o arie de vreo trei metri. Apoi am dat cu ochii de o grămadă de splendizi colţi de elefanţi ce se ridica până la tavan. Nu i-am putut număra, căci nu puteam să vedem cât de lung este şirul, dar nu erau mai puţini de vreo patru, cinci sute de colţi de prima calitate. Fie doar şi fildeşul acela şi era de-ajuns să facă bogat un om pe toată viaţa, probabil m-am gândit, de aici şi-a luat şi Solomon materialul pentru „marele său tron de fildeş” şi care „nu se mai găsea altul ca el în oricare alt regat”.

În partea opusă a încăperii se găseau vreo douăzeci de cufere de lemn, asemănătoare cu cutiile de lemn pentru muniţii Martini-Henry, doar că mai mari şi vopsite în roşu.

— Acolo sunt diamantele! am strigat eu. Faceţi lumină!

Sir Henry a ridicat opaiţul la nivelul celui mai de sus cufăr al cărui capac, ros de vremi chiar şi într-un loc uscat ca acesta, părea să fi fost spart, probabil chiar de Da Silvestra. Băgându-mi mâna prin gaura din capac, am scos-o plină nu de diamante, ci de monede de aur de o formă pe care niciunul dintre noi nu o mai văzuse până atunci, părând să aibă inscripţionate pe ele caractere ebraice.

— Ah, am spus, dând drumul monedei, nu vom pleca cu mâna goală de aici. Trebuie să fie câteva mii de monede în fiecare cufăr, şi sunt optsprezece cufere. Cred că erau banii destinaţi muncitorilor şi negustorilor.

— Păi, a intervenit Good, cred că asta-i tot. Nu văd niciun diamant, decât poate dacă bătrânul portughez le-a pus pe toate în traista lui.

— Stăpânii mei să privească spre locul de colo care este cel mai întunecat, dacă vor să găsească pietrele, a spus Gagool, înţelegând ce căutam. Acolo stăpânii mei vor găsi o tainiţă în care se află trei casete, una deschisă şi două ferecate.

Înainte să-i traduc toate acestea lui sir Henry care ducea opaiţul, n-am putut să rezist tentaţiei de a o întreba de unde cunoştea toate aceste lucruri, din moment ce nimeni nu mai păşise pragul acestei încăperi după omul alb, deci vreme de ceva generaţii.

— Ei, *macumazahn,* cel ce veghezi noaptea, a răspuns ea în batjocură, tu care locuieşti în Stele, nu ştii că sunt unii care trăiesc mult şi văd şi prin piatră? *Ha, ha, ha!*

— Priveşte în colţul acela, Curtis! i-am strigat arătând spre locul indicat de Gagool.

— Hei, prieteni, a venit răspunsul, e o nişă aici. Cerule, veniţi! Am grăbit pasul spre locul unde se găsea o nişă în formă de bovindou. Pe peretele opus se găseau trei scrinuri de piatră, fiecare cu o arie de vreo jumătate de metru. Două erau acoperite cu capace de piatră, iar capacul celei de-a treia se găsea lângă ea, lăsând-o deschisă.

— Priviţi! a spus el gâtuit, ţinând opaiţul deasupra scrinului deschis.

Ne-am uitat şi, pentru moment, am distins doar o lucire argintie care ne-a luat ochii. Când ne-am mai obişnuit cu lumina, am constatat că acel scrin era plin pe trei sferturi cu diamante neşlefuite, cele mai multe de o mărime considerabilă. M-am aplecat şi am cules câteva. Da, nu mă puteam înşela, atingerea lor uleioasă era de neconfundat.

Le-am dat drumul, cu răsuflarea tăiată.

— Suntem cei mai bogaţi oameni din lume! am spus. Monte Cristo era un mic copil pe lângă noi.

— O să umplem piaţa cu diamante, a spus Good.

— Mai întâi să ne vedem cu ele acolo, a propus sir Henry. Rămăsesem nemişcaţi, palizi la faţă, holbându-ne unul la celălalt, cu opaiţul la mijloc şi nestematele strălucitoare lângă noi, aducând cu nişte conspiratori care puneau la cale un complot, şi nu, după cum gândeam, cu cei mai bogaţi oameni din lume.

— *Hi, hi, hi!* a chicotit bătrâna Gagool în spatele nostru, fluturând din mâini ca un liliac. Iată pietrele pe care le iubiţi, oameni albi, multe pe cât vă doreşte inima. Luaţi-le, răsfiraţi-le printre degete, *mâncaţi-le! Hi, hi! Beţi-le! He, he!*

Şi atât de caraghioasă mi s-a părut ideea de a le mânca şi a le bea, încât am izbucnit în hohote de râs, un exemplu urmat şi de ceilalţi, fără să ştie de ce râdeau. Stăteam acolo scuturându-ne de râs lângă nestematele care acum

ne aparţineau şi care fuseseră descoperite pentru *noi* acum mii de ani de răbdătorii scormonitori din sala de acolo şi păstrate pentru *noi* de vătafii de mult răposaţi ai lui Solomon ale căror nume, probabil, erau inscripţionate în ceara decolorată care încă mai era lipită de capacele scrinurilor. Solomon nu a mai apucat să le aibă, şi nici David sau Da Silvestra, nimeni altcineva. *Noi* pusesem mâna pe ele, în faţa noastră se aflau diamante care valorau milioane de lire sterline, alături de alte milioane în aur şi fildeş care nu aşteptau decât să fie luate de acolo.

Izbucnirea de veselie a încetat dintr-odată precum a şi apărut şi am rămas gravi.

— Deschideţi şi celelalte scrinuri, oameni albi, a croncănit Gagool, cu siguranţă că sunt şi ele pline. Umpleţi-vă sacii, stăpâni albi, *ha, ha,* umpleţi-vă sacii!

Îndemnaţi astfel, am trecut la treabă încercând să îndepărtăm capacele de piatră de la celelalte două scrinuri, mai întâi – fără să nu simţim că comiteam un sacrilegiu – rupând sigiliile care erau puse.

Ura! Şi acestea erau pline ochi, cel puţin cel de-al doilea din care amărâtul de prădător Da Silvestra nu apucase să-şi mai umple pielea de capră. Al treilea scrin era doar pe sfert umplut, dar pietrele erau una şi una: cel puţin douăzeci de carate fiecare, unele mari cât oul de porumbel. O parte dintre acestea, atunci când le-am ridicat în lumină, ne-au relevat o nuanţă gălbuie, „difuză" cum se spune în Kimberley.

Ceea ce însă *nu* ni s-a revelat a fost privirea nespus de haină cu care ne-a gratulat Gagool, în vreme ce se furişa, se furişa ca un şarpe afară din încăperea comorii, luând-o apoi prin galeria ce ducea la uşa masivă de piatră.

Şi pe neaşteptate, tranc! Strigăte neîntrerupte s-au auzit dinspre trecerea boltită. Era vocea Foulatei!

— O, *bougwan!* Ajutor, ajutor! Cad pietrele!

— Las’ să cadă, fato! Pe urmă...

— Ajutor, ajutor! Ea m-a înjunghiat!

Am prins să alergăm prin galerie, şi iată ce ne-a lăsat să vedem lumina care venea de la opaiţ: uşa de piatră se lăsa încet în jos, ajunsese la mai puţin de un metru de podea. Lângă ea se luptau Foulata şi Gagool. Din genunchiul primei sângele curgea şuvoi, dar curajoasa fată continua să rămână agăţată de bătrâna vrăjitoare care se lupta ca o pisică sălbatică. Dar s-a eliberat! Foulata a căzut, iar Gagool s-a aruncat la pământ şi s-a răsucit ca un şarpe prin crăpătura lăsată încă de uşa care se închidea. Era deja dedesubt, dar... ah, Doamne! Prea târziu! Prea târziu! Piatra o prinde sub ea, iar hoaşca urlă în agonie! Şi cele treizeci de tone îi storcesc acum încet trupul de pământ! Urlete cum nu am mai auzit, apoi un scrâşnet sinistru, iar uşa s-a închis complet, chiar în clipa când, după ce străbătusem galeria, ne năpusteam asupra ei.

În patru secunde se sfârşise totul.

Ne-am întors spre Foulata. Biata fată fusese înjunghiată şi am ştiut că nu avea să mai trăiască mult timp.

— Ah, *bougwan,* eu mor! a îngăimat frumoasa făptură. S-a strecurat... Gagool... nu am văzut-o... eram prea slăbită... iar uşa a început să coboare... apoi ea s-a întors şi a privit prin galerie... am văzut-o cum se strecura prin uşa care se închidea, am înhăţat-o şi am ţinut-o, dar ea m-a înjunghiat, iar eu mor, *bougwan!*

— Biata fată, biata fată! a strigat Good, disperat. Şi neputând face altceva, a prins s-o sărute.

— *Bougwan,* a spus ea după o pauză, *macumazahn* este aici? Se face tot mai întuneric, nu mai văd nimic.

— Aici sunt, Foulata.

— *Macumazahn,* te rog să fii tălmaciul meu acum, căci *bougwan* nu mă poate pricepe şi, înainte să mă pierd în întunericul, aş vrea să-i spun ceva.

— Vorbeşte, Foulata, am să-i traduc.

— Spune-i stăpânului meu *bougwan* că-l iubesc, că mă bucur că mor pentru că ştiu că nu-şi poate împovăra viaţa cu una ca mine, căci soarele nu se întovărăşeşte cu bezna şi nici albul cu negrul. Spune-i că, din clipa în care l-am văzut, am simţit ca şi cum aş fi avut o pasăre în sân ce într-o zi avea să zboare şi să cânte pretutindeni. Chiar şi acum, deşi nu-mi pot ridica mâna şi creierul prinde să se răcească, nu simt că inima mea ar muri vreun pic. Este atât de plină de dragoste, încât ar putea trăi zece mii de ani şi să rămână tot tânără. Spune-i că dacă mă voi mai renaşte poate c-o să-l întâlnesc din nou în Stele şi că o să le cercetez pe toate, deşi probabil că eu voi fi tot neagră, iar el tot alb. Spune-i... nu, nu-i mai spune nimic, *macumazahn,* decât că-l iubesc. Ah, ţine-mă aproape, *bougwan,* nu-ţi mai pot simţi braţele... *ah, ah!*

— A murit, a murit! a murmurat Good, ridicându-se îndurerat, cu lacrimi în ochi.

— Nu te lăsa copleşit de durere, bătrâne prieten, i-a spus sir Henry.

— Cum? a făcut Good. Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu peste mult timp s-ar putea s-o însoţeşti. *Omule, tu nu vezi că suntem îngropaţi de vii?*

Până ce Sir Henry să rostească aceste cuvinte, încă nu realizasem pe deplin grozăvenia care se petrecuse, fiind absorbiţi de moartea bietei Foulata. Dar acum înţelesesem! Masiva uşă de piatră se închisese, probabil pentru totdeauna, căci singura fiinţă care-i cunoştea secretul fusese strivită sub greutatea ei. Era o uşă ce nu putea fi forţată în niciun fel, decât poate cu o cantitate potrivită de dinamită. Iar noi eram de partea greşită!

Câteva minute, am rămas îngroziţi, aplecaţi peste trupul Foulatei. Se părea că ne dispăruse toată bărbăţia. Primul şoc al ideii că vom pieri acolo încet şi chinuitor ne-a

copleşit. Abia acum ne-am dat seama că ticăloasa de Gagool plănuise totul încă de la început.

Cum mai trebuie să mai fi jubilat în mintea ei mişelească la ideea că cei trei oameni albi pe care, dintr-un motiv ştiut numai de ea, i-a urât dintotdeauna, se vor stinge lent de sete şi foame, lângă comoara la care râvniseră. Acum pricepeam trăsnaia ei cu mâncatul şi băutul diamantelor! probabil că la fel încercase să facă şi cu bătrânul *dom,* când acesta a abandonat pielea plină cu nestemate.

— N-o să ţină! a spus sir Henry gâtuit. Opaiţul se va stinge în curând. Hai să vedem dacă nu putem găsi resortul care pune piatra în mişcare.

Am ţâşnit cu o energie dată de disperare şi, stând într-o băltoacă de sânge, am prins să pipăim uşa şi pereţii galeriei. Dar nu am dat peste niciun mâner sau resort.

— Cu siguranţă, am spus, nu poate fi manevrată din interior. Dacă ar fi fost aşa, Gagool nu ar fi riscat să se strecoare pe sub piatră. Ştia asta şi a încercat să iasă cu orice risc, lua-o-ar naiba!

— Cu toate acestea, a spus sir Henry, cu un râs forţat, răsplata i-a venit iute. Un sfârşit aproape la fel de groaznic pe cât se profilează a fi şi al nostru. Nu puteam face nimic cu uşa asta, să ne întoarcem în încăperea comorii.

Am făcut stânga-mprejur şi am pornit, dar deodată am zărit coşul cu hrană pe care-l cărase biata Foulata şi care acum se găsea lângă zidul neterminat care tăia galeria. L-am ridicat şi l-am luat cu mine în încăperea blestemată care urma să ne fie mormânt. Apoi am revenit purtând solemni cadavrul Foulatei şi depunându-l lângă cuferele cu monede. Ne-am aşezat pe jos, sprijinindu-se spatele de cele trei scrinuri de piatră ce conţineau nepreţuita comoară.

— Să împărţim hrana, a spus sir Henry, astfel încât să ne ajungă cât mai mult timp.

Prin urmare, am făcut-o şi pe asta. Trebuie să mărturisesc că am alcătuit câte patru porţii minuscule pentru fiecare, astfel ca să putem rămâne în viaţă câteva zile. Pe lângă *biltong* mai erau două tigve cu apă, nu mai mult de un sfert de litru în fiecare.

— Iar acum să mâncăm şi să bem, a spus sir Henry pe un ton sumbru, căci mâine vom fi morţi.

Am înfulecat o mică porţie de *biltong* şi am sorbit o gură de apă. Nu cred că e nevoie să mai spun că am mâncat fără poftă, deşi ne lipsise hrana, iar după aceea ne-am simţit ceva mai bine. Apoi ne-am ridicat şi am prins să cercetăm cu de-amănuntul pereţii şi podeaua temniţei noastre, ciocănindu-le cu atenţie, cu slaba nădejde să găsim vreun mijloc de a ieşi.

Dar n-am dat peste aşa ceva. Şi oricum era puţin probabil să existe aşa ceva într-o încăpere a comorii.

Opaiţul a început să pâlpâie. Uleiul era pe terminate.

— Quatermain, a întrebat sir Henry, cât e ora? Îţi mai funcţionează ceasul? L-am scos şi l-am privit. Era ora optsprezece, iar noi intrasem cu şapte ore în urmă.

— Infadoos va sesiza lipsa noastră, am sugerat eu, dacă nu ne vom întoarce diseară, mâine-dimineaţă ne va căuta, Curtis!

— Ne va căuta în zadar. Nu cunoaşte secretul uşii, nici măcar nu ştie unde se află. Ieri, cu excepţia lui Gagool, niciun muritor nu ştia. Azi nu mai ştie nimeni. Chiar dacă va da peste uşă, nu va reuşi s-o spargă. Nici armata *kukuanilor* nu poate trece printr-un metru şi jumătate de piatră. Prieteni, cred că nu avem încotro decât să ne plecăm în faţa voinţei celui Atotputernic. Căutarea comorii a adus multora groaznicul sfârşit, vom îngroşa numărul acestora. Lumina s-a micşorat şi mai mult.

Deodată, a sclipit înfăţişând clar întreaga scenă: nenumăraţii colţi albi, cuferele cu aur, trupul neînsufleţit al

bietei Foulata lungit între ele, pielea de capră plină de comori, slaba lucire a diamantelor şi figurile noastre disperate şi supte, trei bărbaţi albi care aşteptau moartea prin înfometare. Apoi, flacăra a pâlpâit şi s-a stins.

Capitolul XVIII
LIPSIŢI DE SPERANŢĂ

Nu pot să descriu adecvat groaza care a însoţit noaptea ce a urmat. Din fericire, într-o anumită măsură a fost diminuată de somn, căci chiar şi într-o situaţie ca a noastră oboseala îşi spune cuvântul. Eu unul însă nu am putut să dorm prea mult. Lăsând la o parte gândul la sfârşitul nostru iminent, căci şi cel mai curajos om de pe pământ ar tremura în faţa unei asemenea sorţi cum ne aştepta pe noi, eu neavând vreodată pretenţia că aş fi curajos, însăşi *tăcerea* era prea apăsătoare ca să o poţi suporta. Cititorule, poate că te-ai trezit noaptea şi ai găsit că tăcerea este copleşitoare, dar o spun cu toată certitudinea că nu ai nici cea mai mică idee cât de vie şi materială este tăcerea perfectă. În orice colţişor al pământului există mereu un sunet sau o mişcare, chiar dacă imperceptibile, dar capabile să atenueze apăsarea unei tăceri absolute. Dar aici nu era nimic. Eram îngropaţi în intestinele unui pisc acoperit cu zăpadă. La mii de metri deasupra noastră, vântul rece răscolea zăpada albă, dar niciun sunet nu ajungea până la noi. Eram separaţi de un tunel lung şi de un metru şi jumătate de stâncă, chiar şi de îngrozitoarea cameră a Morţii, iar morţii nu fac niciun zgomot. Să nu o ştim tocmai noi, care zăceam alături de trupul neînsufleţit al Foulatei? Nici bubuitul întregii artilerii de pe pământ şi din ceruri nu ar fi ajuns la urechile noastre

aici, în cavoul în care fuseserăm prinşi de vii. Eram izolaţi faţă de orice ecou de pe pământ – eram deja în mormânt!

Apoi, am fost frapat de ironia situaţiei. În jurul nostru se găseau îndeajuns de multe comori ca să plăteşti o datorie medie a unei ţări, sau ca să construieşti o flotă de cuirasate, or, noi le-am fi cedat pe toate pentru cea mai mică şansă de scăpare. Fără îndoială că, în curând, le-am schimba şi pentru o bucăţică de mâncare sau pentru un strop de apă şi, nu mult după aceea, şi pentru un sfârşit mai rapid adus suferinţelor noastre. Într-adevăr, averea pe care oameni se străduiesc întreaga viaţă s-o strângă, se dovedeşte, în cele din urmă, lipsită de valoare. Şi astfel a trecut şi noaptea.

— Good, s-a auzit vocea lui sir Henry care a sunat îngrozitor în tăcerea deplină, câte beţe de chibrit mai ai în cutie?

— Opt, Curtis!

— Aprinde unul să vedem cât e ceasul.

Aşa a şi făcut şi, în întunericul dens, flacăra aproape că ne-a orbit. Ceasul meu arăta ora cinci. Departe deasupra capetelor noastre, pe întinsul alb al zăpezii se revărsau zorile neasemuite, iar vântul destrăma pâcla nopţii!

— Mai bine am mânca ceva să mai prindem puteri, am sugerat eu.

— La ce bun să mâncăm? a făcut Good. Cu cât murim mai repede şi încheiem cu asta, cu atât mai bine.

— Unde este viaţă este şi speranţă, a spus Sir Henry.

Prin urmare, am mâncat şi am băut apă, şi au mai trecut câteva ore. Apoi, Sir Henry a propus să ne apropiem cât putem de uşă şi să strigăm, cu slaba nădejde că ne-ar putea auzi cineva din afară. Numaidecât, Good, care datorită vieţii pe mare avea o voce pătrunzătoare, a bâjbâit până în dreptul uşii şi s-a pus pe treabă. Trebuie să spun că scotea cele mai diabolice sunete. Nu mai auzisem

astfel de răcnete, dar puteau fi şi un bâzâit de ţânţar dacă e să ne luăm după efectul pe care-l produceau.

După o vreme, a renunţat şi s-a întors foarte însetat, trebuind să bea. După care am încetat şi cu urlatul, căci ne afecta provizia de apă.

Ne-am aşezat iarăşi cu spatele sprijinit de inutilele scrinuri cu diamante, în acea înspăimântătoare nemişcare tot mai greu de suportat, în ceea ce mă privea, trebuie să recunosc că m-am lăsat pradă disperării. Lăsându-mi capul pe umărul lat al lui Sir Henry, am izbucnit în plâns şi cred că l-am auzit pe Good suspinând şi el de partea cealaltă şi blestemându-se pe sine cu o voce gâtuită pentru asta.

Şi ce om curajos şi de ispravă s-a dovedit Sir Henry! Să fi fost noi doi copii speriaţi, iar el dădaca noastră, şi nu s-ar fi purtat mai cu grijă. Dând uitării propria sa nenorocire, a făcut tot ce i-a stat în puteri să ne aline disperarea, povestindu-ne întâmplări cu oameni aflaţi în situaţii similare şi care scăpaseră ca prin minune. Iar când aceste poveşti nu ne-au mai înveselit, a prins să ne pregătească pentru sfârşitul care ne aştepta spunându-ne că moartea prin epuizare era una binecuvântată (ceea ce nu era adevărat). Apoi, într-o manieră oarecum reţinută, cum îl mai auzisem şi cu alte ocazii, ne-a propus să ne prosternăm dinaintea Providenţei, ceea ce eu am şi făcut cu patimă.

Are o fire minunată, tăcut, dar deosebit de puternic.

Şi astfel s-a scurs şi ziua aceea şi a venit noaptea, dacă chiar puteam folosi asemenea termeni într-un loc în care căzuse noaptea cea mai densă. Am aprins un alt chibrit: era ora şapte seara. Am mâncat din nou şi am băut apă, moment în care mi-a venit o idee.

— Cum oare de aerul se menţine proaspăt aici? am întrebat eu. Este dens şi greu, dar e cât se poate de proaspăt.

— Cerule! a spus Good, tresărind. Nu mi-ar fi dat prin cap aşa ceva! Nu poate veni prin uşă, e prea ermetic închisă, dacă a existat vreodată o uşă. Trebuie să intre pe undeva. Dacă n-ar fi pătruns aer aici, eram de mult ţepeni. Ia să ne uităm!

Era minunat să constaţi ce schimbare ne adusese acest sâmbure de speranţă. Într-o clipă toţi trei ne aruncasem în patru labe bâjbâind peste tot în căutarea celei mai mici adieri de aer. Strădainţa mi-a fost răsplătită în curând. Am atins ceva rece... Era faţa neînsufleţită a Foulatei.

Mai mult de oră am tot pipăit în stânga şi-n dreapta, până când Sir Henry şi cu mine am renunţat exasperaţi, rănindu-ne serios capetele lovite ba de colţi, ba de cufere, ba de pereţii încăperii. Dar Good nu a renunţat, spunând într-o manieră de-a dreptul veselă, că era mai bine decât să nu facă nimic.

— Hei, prieteni, a spus el deodată, cu o voce nefirească, ia veniţi aici! Nu e nevoie să mai spun ce iute ne-am îndreptat spre el.

— Quatermain, pune mâna aici, unde este mâna mea. Simţi ceva?

— *Cred* că simt aerul cum intră.

— Acum ascultă!

S-a ridicat şi a bătut cu piciorul în piatră. În inimi ni s-a aprins speranţa. *Suna a gol!* Am aprins un chibrit cu mâinile tremurânde. Îmi mai rămăseseră doar trei şi am observat că ne aflam în colţul îndepărtat al încăperii, iată de ce nu am dat peste acest perete gol la prima noastră cercetare. Am scrutat locul la flacăra băţului. În podeaua de piatră era o îmbinare şi acolo, slavă cerului!, la nivelul podelei se afla un inel tot de piatră. Eram prea fascinaţi ca să mai scoatem vreun sunet şi nici inimile noastre care băteau prea sălbatic nu ne-ar fi lăsat să vorbim. Good avea un briceag care la un capăt avea un cârlig menit să

scoată pietrele din copitele cailor. L-a deschis şi a prins să zgârme în jurul inelului. A reuşit în cele din urmă să-l dezghioace, umblând cu atenţie ca să nu rupă cârligul. Inelul a început să mişte. Fiind de piatră, nu se deteriorase prea repede de-a lungul veacurilor care trecuseră peste el, aşa cum s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost de fier. În curând am reuşit să-l săltăm. Apoi Good l-a apucat cu amândouă mâinile şi a tras cu toată forţa, dar nimic nu s-a clintit.

— Lasă-mă şi pe mine, am spus eu nerăbdător, căci prin modul cum era plasat inelul, în chiar colţul încăperii, nu era posibil ca doi oameni să tragă în acelaşi timp de el.

L-am prins bine şi m-am opintit, dar fără niciun rezultat. A urmat Sir Henry, tot fără succes. Good a desfăcut din nou cârligul şi a prins să scurme în jurul îmbinării pe unde simţise că venea aerul.

— Acum, Curtis, a spus el, înhaţă-l bine şi sprijină-te în spate, eşti puternic cât doi. Stai!

Şi a scos o batistă de mătase neagră, căci îşi păstrase obiceiurile lui meticuloase, pe care a trecut-o prin inel. Quatermain, prinde-l pe Curtis de mijloc şi trage ca şi cum de asta ar depinde viaţa ta, când îţi spun eu... *Acum!*

Sir Henry şi-a încordat întreaga forţă, la fel făcând şi Good şi cu mine, cu întreaga putere cu care ne dăruise natura.

— Cerule, cerule, cedează! a gâfâit sir Henry.

Şi am auzit cum i-au pârâit muşchii spatelui său lat. Deodată, s-a auzit un scrâşnet şi ne-a lovit o pală de aer rece, iar noi ne-am prăvălit pe spate pe podea trăgând peste noi o ditamai lespede. Forţa lui sir Henry reuşise acest lucru, şi nu cred că vreodată forţa muşchilor a fost cuiva de mai mare folos.

— Aprinde un chibrit, Quatermain, a spus el, de cum ne-am ridicat şi ne-am recăpătat suflarea. Aveţi grijă!

Am aprins băţul şi, Cerul fie slăvit! În faţa noastră se afla *prima treaptă a unei scări de piatră.*

— Şi acum ce facem? a întrebat Good.

— Urcăm scara, fireşte, şi ne încredinţăm Providenţei!

— Staţi! a spus sir Henry. Quatermain, ia şi ceea ce ne-a mai rămas din carne şi apă. Am putea să avem nevoie de ele.

Pentru acest lucru, a trebuit să mă târăsc înapoi în dreptul scrinurilor şi deodată mi-a venit o idee. În ultimele douăzeci şi patru de ore nu ne mai fusese gândul la diamante, ar fi fost prea de tot, având în vedere că din pricina lor ajunsesem în această jalnică situaţie, dar m-am gândit totuşi că n-ar fi rău să-mi îndes câteva în buzunare în caz că vom putea părăsi vreodată sala asta groaznică. Aşa că mi-am adâncit pumnul în primul scrin şi mi-am umplut toate buzunarele disponibile ale vechii mele haine de vânătoare şi ale pantalonilor, punând deasupra – un gând fericit – câteva mâini din cele mari aflate în al treilea scrin. Apoi, după ce am chibzuit un pic, am umplut şi coşul Foulatei cu o mare cantitate de pietre, căci nu se mai afla în el decât o tigvă cu apă şi un rest de *biltong.*

— Ia spuneţi, băieţi, am psalmodiat eu, nu vreţi să luaţi ceva diamante cu voi? Eu mi-am umplut buzunarele şi coşul.

— Să le ia naiba, Quatermain! a spus Sir Henry. Sper să nu le mai văd în faţa ochilor.

Good în schimb nu a spus nimic. Gândeam că-şi lua rămas-bun de la tot ce mai rămăsese din biata fată care-l iubise nespus. Şi cât de ciudat ţi s-ar părea, cititorule, tu stând comod acasă la tine şi gândindu-te la imensa, cu adevărat inestimabila avere pe care o abandonam, dacă ţi-ai fi petrecut următoarele patruzeci şi opt de ore într-un loc ca acesta, fără mâncare şi apă, nu ţi-ai fi bătut capul cu nişte diamante, fiind aruncat în măruntaiele

pământului, cu speranţa disperată că vei putea scăpa de o moarte chinuitoare. Dacă din experienţa vieţii nu ar fi devenit un fel de a doua natură pentru mine să nu las niciodată deoparte ceva valoros de există şi cea mai mică posibilitate să iau acel ceva cu mine, sunt convins că nu m-ar fi preocupat să-mi umplu buzunarele şi coşul.

— Haide, Quatermain, a repetat Sir Henry, care deja păşise pe prima treaptă a scării. Fiţi atenţi, pornesc primul!

— Ai grijă unde pui piciorul, s-ar putea găsi vreo groapă nenorocită, i-am răspuns.

— Pare mai mult o altă încăpere, a spus Sir Henry care începuse să coboare încet, numărând în acest timp treptele.

La a cincisprezecea, s-a oprit.

— Am ajuns la capăt, a spus el. Slavă Cerului! Cred că este un culoar. Urmaţi-mă!

După el a venit Good şi la sfârşit eu, cărând coşul, şi ajuns la capătul scărilor, am aprins unul dintre cele două beţe de chibrit rămase. La lumina lui am reuşit să observăm că ne aflam într-un tunel îngust care se bifurca într-o parte şi-n alta, făcând unghi drept cu scara pe care coborâsem. Înainte să mai putem distinge ceva, chibritul mi-a ars degetele şi s-a stins. S-a pus dificila alegere a drumului de urmat. Fireşte, ne era imposibil să ştim ce era cu tunelul acela sau încotro ducea, dar era limpede că luând-o într-o direcţie am fi putut fi salvaţi, iar în cealaltă am fi putut pieri. Eram încă complet dezorientaţi, când deodată Good şi-a dat seama că, atunci când aprinsesem chibritul, flacăra acestuia se înclinase către stânga.

— Să mergem dincotro vine curentul, a spus el, aerul se mişcă spre interior, nu spre exterior.

I-am urmat sfatul şi, bâjbâind cu mâinile pe lângă pereţii tunelului şi testând pământul la fiecare pas cu piciorul, am

prins să ne îndepărtăm de încăperea comorii blestemate în setea noastră nestinsă de viaţă. Dacă vreodată va mai intra acolo vreun om, lucru pe care nu-l consider posibil, va da peste semnele vizitei noastre: cuferele deschise, opaiţul gol şi oasele albite ale bietei Foulata.

Croindu-ne cu greu drumul de-a lungul tunelului, după vreun sfert de oră am constatat că acesta făcea un cot ascuţit sau se intersecta cu altul, pe care l-am şi urmat doar pentru a ajunge la un al treilea. Şi astfel au continuat lucrurile câteva ore bune. Se părea că ne găseam într-un labirint de piatră care nu ducea nicăieri. Ce era cu toate acele galerii, fireşte că nu pot spune, dar bănuiam că erau vechi tunele dintr-o mină, din care se deschideau în diferite direcţii galerii şi puţuri în funcţie de cum se găsea filonul minereului. Numai aşa ne puteam explica numeroasele galerii.

În cele din urmă am făcut un popas, storşi de oboseală şi de speranţa ce ne lăsa deznădăjduiţi, mâncând ultimele bucăţele de *biltong* şi bând ultimii stropi de apă, căci aveam gâtlejurile ca nişte cuptoare de var. Aveam impresia că scăpasem de Moartea din întunecimea încăperii comorii, doar ca s-o întâlnim în întunecimea galeriilor.

Stând aşa, din nou complet lipsiţi de speranţe, mi s-a părut că disting un sunet şi i-am făcut atenţi şi pe ceilalţi. Era foarte slab şi foarte îndepărtat, dar era un sunet, unul firav ca un susur, căci l-au auzit şi ceilalţi şi nimeni n-ar putea descrie binecuvântarea ce o aducea cu el după atâtea ore de tăcere apăsătoare şi înspăimântătoare.

— Cerule, aud curgând o apă! a spus Good. Haideţi!

Am pornit-o în direcţia din care părea să vină susurul de apă, bâjbâind ca şi până atunci de-a lungul pereţilor de piatră. Îmi amintesc că lăsasem jos coşul cu diamante, vrând să scap de greutatea lui, dar gândindu-mă mai bine,

l-am luat din nou. Se poate muri bogat sau sărac, la fel de bine, am reflectat eu. Cu cât înaintam, cu atât sunetul devenea mai distinct, până când în tăcerea aceea ni se părea chiar zgomotos. Înainte, tot înainte până ce am auzit limpede clipocitul de neconfundat al apei care curge. Dar cum ar putea curge o apă în măruntaiele pământului? Ne aflam în apropierea ei, iar Good, care se afla în faţă, a jurat că o putea chiar mirosi.

— Mergi încet, Good, a spus Sir Henry, se pare că suntem foarte aproape. *Pleosc!* Şi s-a auzit strigătul lui Good! Căzuse în apă.

— Good, Good, unde eşti? am strigat noi îngroziţi.

Spre marea noastră uşurare, i-am auzit răspunsul înăbuşit:

— Sunt teafăr, mă ţin de o stâncă. Aprinde chibritul să văd unde sunteţi.

Am aprins în grabă ultimul băţ de chibrit. La lumina lui am zărit o apă mare care curgea pe la picioarele noastre. Nu ne-am putut da seama cât de lată era, dar în întuneric se putea distinge silueta tovarăşului nostru ţinându-se de un colţ de stâncă ieşit în afară.

— Pregătiţi-vă să mă prindeţi, a îngânat el, trebuie să înot.

Apoi am auzit un pleoscăit şi o zbatere. În minutul următor, se agăţa de braţul întins al lui Sir Henry şi am reuşit să-l tragem în tunel.

— Drace! a spus el printre gâfâieli. Stăm într-un fir de aţă. Dacă n-aş fi reuşit să mă agăţ de steiul ăla şi dacă n-aş fi ştiut să înot eram pa! Parcă ar fi apa de la o moară, şi nu i-am simţit fundul.

Nu îndrăzneam să urmăm malul râului subteran de teamă să nu cădem în el din cauza întunericului. Aşa că, după ce Good şi-a mai revenit şi noi ne-am mai potolit setea cu apa care era dulce şi proaspătă, spălându-ne

îndelung feţele, de prisos să mai spun câtă nevoie era de aşa ceva, ne-am îndepărtat de malurile acestui Styx african reluându-ne drumul prin tunel, cu Good din care picura apa în fruntea noastră. În cele din urmă, am ajuns la o altă galerie care ducea spre dreapta.

— Putem să o luăm pe oricare, a spus Sir Henry vlăguit. Toate drumurile sunt la fel aici, o să mergem până o să picăm din picioare.

Pas cu pas, împleticindu-ne din cauza epuizării, am prins să înaintăm şi pe acest tunel, de astă dată cu Sir Henry în frunte. Din nou am vrut să mă descotorosesc de coş, dar din nou am renunţat la intenţie.

Pe neaşteptate s-a oprit şi noi ne-am lovit de el.

— Ia priviţi! a şoptit el. Mi-a luat-o razna mintea sau acolo e o lumină?

Am privit cu nesaţ şi, da, acolo, în faţa noastră, exista o pată slabă, sclipitoare, nu mai mare decât geamlâcul unei colibe. Era atât de firavă, încât mă îndoiam că alţi ochi decât ai noştri, care nu întâlniseră de zile întregi decât o beznă completă, ar fi zărit-o.

Am strigat cu speranţă în glas şi am dat buzna înainte. După cinci minute, nu mai exista nicio îndoială: era o pată slabă de lumină. După încă un minut, o undă de aer proaspăt ne-a răcorit frunţile.

Ne-am îmbulzit înainte. Dintr-odată tunelul s-a îngustat. Sir Henry înainta în genunchi. Dar tunelul a continuat să se îngusteze până ce a ajuns cât intrarea în vizuina unei vulpi făcute în pământ. Da, în *pământ,* stânca se terminase!

Încă o smucitură, încă un efort şi Sir Henry s-a trezit în aer liber, apoi la fel şi Good şi cu mine, trăgând fără încetare de coşul Foulatei, iar deasupra noastră se găseau binecuvântatele stele, iar în plămâni simţeam aerul proaspăt. Apoi, ceva s-a surpat şi noi am prins să ne

rostogolim fără oprire peste iarbă, peste tufişuri şi peste pământul umed şi moale.

Coşul s-a prins de ceva şi m-a oprit şi pe mine. Ridicându-mă în capul oaselor, am strigat cu putere. Un zbieret a venit de jos din partea lui Sir Henry care-şi ostoise viteza de un val de pământ. M-am târât spre el şi l-am găsit teafăr, deşi gâfâind abitir. Apoi, l-am căutat pe Good. L-am descoperit şi pe el ceva mai încolo, prins într-o rădăcină în formă de furcă. Era plin de contuzii, dar şi-a revenit destul de repede.

Ne-am aşezat tustrei acolo pe iarbă şi răscolirea simţurilor a fost aşa de pregnantă, încât ne-a făcut să răcnim de bucurie. Scăpasem din îngrozitoarea temniţă care era pe cale să devină mormântul nostru. Cu siguranţă că Providenţa se milostivise de noi şi ne călăuzise paşii spre ieşirea ca de vizuină, căci asta trebuie să fi fost la capătul acelui tunel. Şi iată că, hăt departe în munţi, apăreau roşiatice zorile pe care nu credeam să apucăm să le mai vedem vreodată.

Curând, lumina cenuşie s-a revărsat peste pante şi am putut să constatăm că eram pe fundul, sau mai bine zis aproape de fundul marelui puţ aflat în faţa intrării în peşteră. Acum puteam să distingem formele ceţoase ale celor trei coloşi care vegheau la marginea prăpastiei. Cu siguranţă că acele îngrozitoare galerii prin care bântuisem întreaga noapte fuseseră la origine legate într-un fel sau altul de marea exploatare de diamante. Cât despre râul subteran ce curgea prin măruntaiele muntelui, doar Cerul putea şti ce era cu el, sau de unde izvora, sau încotro se vărsa. Eu unul nu aveam de gând să descopăr.

Lumina a prins să crească. De-acum ne puteam vedea unul pe celălalt şi spectacolul care se înfăţişa ochilor noştri s-a dovedit unic atât în ce privea trecutul, cât şi viitorul. Obraji scofâlciţi, ochi înfundaţi în orbite, mânjiţi peste tot

de praf şi mâl, cu contuzii sângerânde, cu spaima morţii încă zăbovind pe chipurile noastre, arătam într-adevăr înspăimântător la lumina zilei. Doar monoclul lui Good îi stătea neatins înfipt în ochi. Începeam să mă îndoiesc că-l mai scotea vreodată. Nici întunericul, nici baia din râul subteran, nici rostogolirea pe panta abruptă nu au reuşit să-l despartă pe Good de monoclul lui.

Ne-am ridicat destul de repede, temându-ne să nu ne înţepenească membrele dacă mai zăboveam pe-acolo, şi am prins să urcăm din greu şi cu un efort chinuitor panta accidentată a prăpastiei. Timp de o oră ne-am străduit să suim pe terenul alunecos, ţinându-ne de ierburile şi de rădăcinile care-l acopereau. Gândul să mă descotorosesc de coş nu mă mai bântuia: doar moartea avea să ne despartă!

În cele din urmă, am izbândit şi am ajuns la Marele Drum, pe marginea prăpastiei din partea opusă celor trei coloşi.

La vreo sută de metri de drum, în faţa unor colibe ardea un foc, iar în jurul focului se găseau oameni. Ne-am îndreptat şontâcăind spre ei, sprijinindu-ne unul pe altul şi făcând opriri dese. Deodată, unul dintre acei oameni ne-a văzut, a sărit în sus şi apoi s-a prosternat la pământ, scoţând urlete de groază.

— Infadoos, Infadoos, suntem noi, prietenii tăi!

S-a ridicat şi a prins să alerge spre noi, holbându-se şi tremurând abitir.

— O, stăpâni ai mei, voi sunteţi cu adevărat, întorşi din moarte! întorşi de pe tărâmul morţii!

Şi, aruncându-se în faţa noastră, bătrânul războinic cuprinse genunchii lui sir Henry şi chiui de bucurie!

Capitolul XIX

IGMOSI ÎŞI IA RĂMAS-BUN

La zece zile după dimineaţa aceea plină de emoţii, ne regăseam în vechile noastre locuinţe din Loo. Şi deşi poate părea ciudat, nu ne schimbaserăm prea mult după grelele încercări prin care trecuserăm, decât poate părul meu perie, care devenise de trei ori mai cărunt decât fusese atunci când intrasem în peşteră, cum nici Good nu părea să mai fie acelaşi om după moartea Foulatei care îl marcase în cea mai mare măsură. Mă simt nevoit să menţionez, ţinând cont de faptul că sunt destul de bătrânel, că eu consider dispariţia ei de bun-augur, căci altfel ar fi urmat o serie de complicaţii. Biata fată nu era o băştinaşă oarecare, ci o persoană de o frumuseţe deosebită, magnifică aş spune, şi de un mare rafinament al minţii. Dar nici cea mai mare frumuseţe sau subtilitate nu ar fi reuşit să facă dintr-o relaţie între ea şi Good o legătură de dorit, căci, aşa cum spusese chiar ea: „soarele nu se întovărăşeşte cu bezna şi nici albul cu negrul".

Nu cred că mai e nevoie să menţionez că nu am mai reuşit să mai pătrundem în încăperea comorii regelui Solomon. După ce ne-am revenit, lucru pentru care au fost necesare patruzeci şi opt de ore, am coborât în marea prăpastie în speranţa că vom găsi deschizătura prin care ieşisem din munte, dar fără succes. Mai întâi că ploaia căzută ştersese urmele noastre, şi apoi pantele erau pline de găuri şi scobituri. Era imposibil de stabilit căreia dintre ele îi datoram salvarea noastră. De asemenea, în ziua dinaintea plecării noastre la Loo, mai cercetaserăm încă o dată minunăţiile peşterii cu stalactite şi, conduşi de un soi de nelinişte, am pătruns din nou în Camera Morţii. Trecând pe lângă suliţa Morţii Albe, am privit, cu un simţământ ce-mi este pur şi simplu imposibil să-l descriu, la masiva piatră care ne barase scăparea, gândindu-ne la comoara

inestimabilă de dincolo de ea, la misterioasa bătrână ale cărei rămăşiţe strivite zăceau sub ea şi la frumoasa fată al cărei mormânt era poarta. Am spus că am privit la „piatra” aceea, căci în urma cercetării noastre nu am mai putut descoperi nicio urmă care să aducă aminte de o uşă glisantă. Şi nici tainicul resort nu l-am putut descoperi, pierdut pentru totdeauna, deşi ne-am străduit să-l aflăm mai mult de o oră. Era cu siguranţă un mecanism minunat, tipic, prin masivitatea dar şi prin simplitatea lui de nepătruns, veacului ce-l produsese. Mă îndoiesc că se mai găseşte aşa ceva în lume.

În cele din urmă, am renunţat dezgustaţi, deşi, dacă masiva uşă s-ar fi ridicat dintr-odată în faţa noastră, mă îndoiesc că am fi avut curajul să păşim peste resturile strivite ale lui Gagool ca să intrăm din nou în tezaur, chiar şi la chemarea unei comori fără margini, îmi venea să urlu că lăsam în urmă o aşa comoară, probabil cea mai mare din istoria omenirii adunată într-un singur loc. Dar nu aveam încotro. Doar dinamita ar fi putut pătrunde prin acel un metru şi jumătate de stâncă masivă.

Aşa că am plecat. Poate că într-un veac îndepărtat, un alt explorator se va găsi în faţa lui „Sesam deschide-te” şi va inunda lumea cu diamante. Însă, eu unul mă îndoiesc. Am aşa un simţământ că nestematele în valoare de zeci de milioane de lire sterline, care zac în cele trei scrinuri de piatră, nu vor străluci nicicând la gâtul unei frumuseţi pământene. Acestea şi oasele lui Foulata îşi vor ţine companie până la sfârşitul lumii.

Am oftat dezamăgiţi şi ne-am întors, iar în ziua următoare am plecat la Loo. Dar era totuşi un gest de nerecunoştinţă din partea noastră să ne arătăm dezamăgiţi, căci, aşa cum îşi aminteşte cititorul, gândul cel bun mă îndemnase ca, înainte să ne părăsim temniţa, să-mi umplu cu diamante buzunarele încăpătoare de la

pantaloni şi de la haina mea de vânătoare, ca şi coşul Foulatei, în care se găseau de două ori mai multe, în ciuda faptului că tigva ocupa un spaţiu destul de mare. O bună parte dintre ele se risipiseră în momentul când ne rostogoliserăm pe panta prăpastiei, inclusiv unele dintre cele mari, pe care le îndesasem în buzunare peste celelalte. Dar, prin comparaţie vorbind, rămăsese o cantitate uriaşă, printre care nouăzeci şi trei de pietre mari, cântărind între şaptezeci şi peste două sute de carate. Buzunarele mele şi coşul conţineau încă o comoară îndeajuns de mare ca să ne facă pe toţi, dacă nu milionari aşa cum este înţeles termenul în America, cel puţin nişte oameni putred de bogaţi, ba chiar am mai fi şi putut păstra unele dintre ele, pentru a fi posesorii celor mai frumoase trei mostre din Europa. Aşa că nu stăteam tocmai rău.

La Loo am fost primiţi cu mare căldură de Ignosi pe care l-am găsit bine şi ocupat până peste cap cu consolidarea puterii sale şi cu reorganizarea regimentelor care suferiseră pierderi grele în marea înfruntare cu Twala.

A ascultat cu mare interes povestirea faptelor noastre minunate, iar când am ajuns la sfârşitul înspăimântător al lui Gagool, a devenit gânditor.

— Vino aici! l-a chemat el pe un bătrân *induna,* adică sfetnic, care stătea împreună cu alţii într-un cerc în jurul regelui, dar de unde nu ne putea auzi.

Bătrânul s-a ridicat, s-a apropiat, ne-a salutat şi s-a aşezat lângă noi.

— Tu eşti bătrân, a spus Ignosi.

— Da, rege! Tatăl tatălui tău şi cu mine ne-am născut în aceeaşi zi.

— Spune-mi, când erai mic, o ştiai pe Gagool, vrăjitoarea-vraci?

— Da, rege!

— Cum era pe-atunci? Tânără ca tine?

— Nu aşa, rege! Era cum este şi acum, trăia şi pe timpul bunicului meu, pe când încă nu mă născusem: bătrână şi uscată, foarte urâtă şi plină de răutate.

— Nu mai este, a murit.

— Dacă e aşa, o, rege, atunci blestemul arhaic a fost dezlegat.

— Poţi pleca!

— *Koom!* Plec, Căţelandru Negru care ai smuls beregata bătrânului dulău! *Koom!*

— Vedeţi voi, fraţi ai mei, a spus Ignosi, a fost o femeie ciudată, iar eu mă bucur că s-a prăpădit. V-ar fi lăsat să pieriţi în întuneric, după care poate că ar fi găsit o cale de a mă ucide, cum l-a ucis pe tatăl meu, ca să-l înscăuneze în scaunul lui pe Twala, pe care inima ei neagră îl iubea. Continuaţi povestirea, e limpede că nu am mai auzit aşa ceva.

După ce i-am relatat întreaga poveste a evadării noastre, aşa cum convenisem tustrei că voi face, m-am folosit de această ocazie ca să-i pomenesc lui Ignosi de plecarea noastră din ţinutul *kukuanilor.*

— Şi acum, Ignosi, am spus eu, a sosit timpul să ne luăm rămas-bun ca să apucăm să ne mai vedem o dată pământurile noastre natale. Iată, Ignosi, ai venit cu noi ca servitor şi te lăsăm ca rege atotputernic. Dacă vei vrea să ne arăţi recunoştinţa în vreun fel, adu-ţi aminte să te ţii de făgăduielile făcute: să domneşti cu dreptate, să respecţi legea şi să nu trimiţi pe nimeni la moarte fără motiv. Aşa vei prospera. Ignosi, mâine în zori, ne vei da nişte însoţitori care să ne treacă munţii. Aşa este, o, rege?

Înainte să răspundă, Ignosi îşi îngropă faţa în palme.

— Inima mea plânge, a spus el apoi, cuvintele tale îmi sfâşie inima: Ce v-am făcut eu, *incubu, bougwan* şi *macumazahn,* că trebuie să mă părăsiţi aşa? Voi, care mi-aţi stat alături în revoltă şi în bătălie, mă părăsiţi în ziua

victoriei şi a păcii? Ce vă doriţi, neveste? Alegeţi-vă dintre fecioare! O casă? Priviţi, acest pământ vă aparţine cât vedeţi cu ochii. Case ca ale oamenilor albi? Îi veţi învăţa pe supuşii mei cum să le construiască! Vite pentru lapte şi carne? Fiecare bărbat căsătorit o să aducă un bou sau o vacă. Vânat? Oare nu trăieşte elefantul în pădurile mele, oare nu doarme hipopotamul în stuf? Vreţi să mergeţi la război? Formaţiunile mele de *impis* vă stau la dispoziţie! Dacă mai e ceva ce vă doriţi, vi-l voi da!

— Nu, Ignosi, nu vrem nimic din toate astea, am răspuns eu. Vrem doar să ajungem la noi acasă.

— Acum îmi dau seama, a spus el amărât şi cu ochii sclipind, că voi iubiţi pietrele lucitoare mai mult decât pe mine, prietenul vostru! Aveţi pietrele, veţi pleca în Natal şi peste apa neagră şi mişcătoare şi le veţi vinde, devenind bogaţi, ceea ce-şi doreşte orice om alb. Spre binele vostru, blestemate să fie pietrele albe şi cel care le doreşte! Pieirea să-l aştepte pe cel ce va pune piciorul pe Tărâmul Morţii ca să le caute! Am vorbit. Oameni albi, puteţi pleca!

L-am luat de braţ.

— Ignosi, ia spune-ne, pe când cutreierai ţinutul zuluşilor sau când te aflai printre oamenii albi din Natal, inima ta nu a tânjit după pământul de care-ţi vorbise mama ta, unde văzuseşi pentru prima oară lumina zilei şi unde te jucaseşi, pământul tău de baştină?

— Ba aşa a fost, *macumazahn.*

— La fel şi inimile noastre, Ignosi, tânjesc după pământul nostru. A urmat o pauză, iar când a vorbit, Ignosi avea un cu totul alt ton:

— Văd că şi acum, ca dintotdeauna, cuvintele tale sunt pline de înţelepciune şi dreptate, *macumazahn!* Cel ce zboară prin aer nu arde de dorinţa de a merge pe pământ. Oamenilor albi nu le place să trăiască printre negri sau în casele din *kraa-ul* lor. Da, trebuie să plecaţi, lăsându-mi

inima în lacrimi, pentru că pentru mine veţi fi morţi, căci nicio veste nu va veni la mine de acolo de unde veţi fi. Ascultă, şi lasă-i şi pe toţi fraţii tăi să-mi asculte cuvintele! Nici un alt om alb nu va mai trece munţii, chiar dacă vreun om viu va mai ajunge aşa de departe. Să nu mai văd negustori cu armele şi capcanele lor. Poporul meu să lupte cu suliţa şi să bea apă, ca şi strămoşii dinaintea lor. Niciun preot să nu mai bage spaima de moarte în sufletele lor ca să-i învrăjbească împotriva legii regelui şi să deschidă cale oamenilor albi care va să vină. Dacă la uşa mea va mai veni un om alb, îl voi alunga. Dacă vor veni o sută, îi voi face să se retragă. Dacă vin cu armata, voi porni la război cu toate forţele şi nu vor reuşi să mă învingă. Nimeni nu va mai pleca în căutarea pietrelor strălucitoare, nu, nici măcar o armată, căci voi trimite un regiment care să astupe puţul şi să dărâme coloanele albe din peşteră şi să le astupe cu pietre astfel ca nimeni nici măcar să nu ajungă în faţa acelei uşi de care aţi vorbit, iar calea spre ea în veci va fi pierdută. Însă, pentru voi trei, *incubu, bougwan* şi *macumazahn,* calea va fi mereu deschisă, căci îmi sunteţi mai dragi decât aerul ce-l respir. Veţi pleca. Infadoos, unchiul meu, şi *induna* mea, vă vor lua de mâini şi vă vor călăuzi, însoţiţi fiind de un regiment. Mai există, după cum am aflat, un alt drum care traversează munţii şi pe care o să vi-l arăt. Rămas-bun, fraţi ai mei, viteji oameni albi! Să nu veniţi să mă mai vedeţi, căci nu voi putea suporta! Voi da un decret care va fi transmis de la un munte la altul, prin care numele voastre *incubu, bougwan* şi *macumazahn* vor fi *hlonipa,* asemenea numelor regilor morţi, iar cel ce le va rosti va muri![26] În

[26] Acest mod remarcabil şi negativ de a arăta profundul respect este cu siguranţă necunoscut popoarelor din Africa, iar rezultatul este că, dacă, după cum se obişnuieşte, numele respectiv are o semnificaţie, înţelesul trebuie exprimat prin intermediul unui idiom sau al altui cuvânt. Astfel se păstrează o trainică amintire pentru generaţiile viitoare sau până când noua lume o înlocuieşte complet pe cea veche. A.Q.

felul acesta, amintirea voastră se va păstra în acest ţinut pe veci! Acum plecaţi, sau ochii mei vor plânge precum ai unei femei. Din vreme în vreme, atunci când veţi privi înapoi pe cărarea vieţii sau când veţi îmbătrâni şi vă veţi aduna laolaltă în jurul focului, căci soarele nu vă va mai încălzi, o să vă amintiţi cum am stat umăr la umăr în marea bătălie pe care cuvintele tale înţelepte, *macumazahn,* au pus-o la cale; cum ai fost vârful cornului care a lovit flancul lui Twala, *bougwan;* cum ai stat în cercul Cărunţilor, *incubu,* iar oamenii au căzut sub securea ta precum spicele în faţa secerii. Da, şi cum aţi învins puterea de taur a lui Twala şi l-aţi făcut una cu pământul. Rămas-bun pe veci, *incubu, bougwan* şi *macumazahn,* stăpânii şi prietenii mei!

Ignosi s-a ridicat şi, pentru câteva secunde, ne-a privit cu gravitate. Apoi şi-a acoperit capul cu un colţ al *karross*-ului său, ca şi cum ar fi vrut să-şi ascundă faţa de noi.

Am plecat în tăcere.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, am plecat din Loo, însoţiţi de bătrânul nostru prieten Infadoos, căruia i se rupea inima din pricina acestei despărţiri, şi de regimentul de Bivoli. Deşi era o oră matinală, străzile oraşului erau pline de o mulţime de locuitori care, pe când treceam în fruntea regimentului, ne-au acordat salutul regal, în vreme ce femeile ne binecuvântau pentru că scăpasem ţinutul de Twala, aruncându-ne flori în drum. Era într-adevăr înduioşător, o atitudine la care nu te aştepţi din partea acestor băştinaşi.

A avut loc şi un incident ridicol, pe care mai degrabă l-am considerat binevenit, căci ne-a mai înveselit.

Chiar înainte să ajungem la periferia oraşului, o tânără drăguţă care ţinea nişte crini în mână, a alergat înaintea noastră şi i-a întins lui Good – se părea că toate erau topite după Good, şi înclin să cred că monoclul şi mustaţa lui

înjumătăţită îi confereau o valoare imaginară –, după care i-a spus că vrea să-i ceară o favoare.

— Vorbeşte! i-a spus el.

— Stăpânul să-i arate servitoarei lui frumoasele lui picioare albe, ca servitoarea să le privească şi să-şi amintească de ele cât va trăi, ca să povestească şi copiilor ei despre ele. Servitoarea lui a călătorit patru zile ca să le vadă, căci faima lor s-a răspândit pe întreg pământul.

— Trebuie să fiu nebun să fac asta! a exclamat Good tulburat.

— Ei haide, drag prietene, a spus Sir Henry, doar n-o să refuzi să fii politicos cu o doamnă!

— Ba o să refuz, a replicat Good cu încăpăţânare, este prea indecent!

Până la urmă a consimţit să-şi ridice pantalonii până la genunchi, în mijlocul strigătelor de admiraţie din partea tuturor femeilor prezente, cu precădere venite din partea fetei mulţumite, şi în felul acesta a trebuit să meargă până ce am ieşit din oraş.

Mă tem că picioarele lui Good nu vor mai fi nicicând atât de venerate. De dinţii lui mişcători şi chiar de „ochiul străveziu” s-ar putea ca *kukuanii* să uite, dar nu şi de picioarele sale albe.

Infadoos ne-a spus că exista o altă trecătoare prin munţi, situată la nord de cea urmată de Marele Drum al regelui Solomon, fiind mai degrabă un loc pe unde era posibil să cobori panta abruptă ce separă ţinutul *kukuanilor* de deşert, fiind încadrată de piscurile Sânilor reginei din Saba. Se părea că, în urmă cu doi ani, o parte din vânătorii *kukuani* coborâseră pe acea cărare în deşert, în căutare de struţi, ale căror pene sunt foarte mult preţuite ca podoabe de război, şi că în decursul expediţiei lor se îndepărtaseră mult de munţi, fiind chinuiţi de sete. Dar zărind nişte copaci în zare, au mers într-acolo şi au

descoperit o oază mare şi fertilă, ce se întindea pe mai mulţi kilometri, cu apă din belşug. Pe acolo ne-a propus Infadoos să ne întoarcem, iar ideea ni s-a părut potrivită, căci astfel aveam să ocolim vicisitudinile trecătorii din munţi. Câţiva vânători erau pregătiţi să ne conducă la oază de unde, după cum spuneau ei, se pot zări alte zone fertile departe în deşert[27].

Călătorind cu bine, în cea de-a patra noapte am ajuns iarăşi pe crestele munţilor care despart ţinutul *kukuan* de deşertul ce se întindea în valuri de nisip la picioarele noastre cam la patruzeci de kilometri nord de Sânii reginei. În zorii zilei următoare, am fost călăuziţi la marginea unei prăpăstii foarte abrupte, pe unde urma să coborâm pentru a ajunge la câmpia aflată la mai mult de şase sute de metri în josul ei.

Aici ne-am luat rămas-bun de la prietenul nostru şi bătrânul războinic Infadoos, care ne-a urat tot binele, fiind cât pe ce să izbucnească în lacrimi.

— Niciodată, stăpâni ai mei, a spus el, nu vă vor mai vedea ochii mei bătrâni. Ah, cum şi-a mai doborât *incubu* duşmanii în luptă! Ah, ce lovitură a dat el de a desprins capul de pe trupul fratelui meu Twala! A fost superb... superb! S-ar putea să nu mai fiu martor la aşa ceva decât poate în visele mele fericite.

Ne părea tare rău să ne despărţim de el. Good a fost aşa de mişcat, încât i-a lăsat drept amintire – ce credeţi? – un *monoclu!* Mai târziu am aflat că era unul de dat. Infadoos a fost încântat, considerând că având un asemenea obiect prestigiul lui va creşte enorm, şi, după mai multe încercări

---

[27] În multe momente ne-a fost greu să înţelegem cum mama lui Ignosi, cărând un copil cu ea, a supravieţuit primejdiilor din munţi şi din deşert, primejdii ce nouă erau să ne fie fatale. Atunci, mi-am dat seama, şi mă grăbesc să-l încredinţez şi pe cititor, că ea urmase a doua rută şi că hoinărise precum roaba lui Avraam, Hagar, prin sălbăticie. Dacă aşa s-au petrecut lucrurile, atunci totul se explică, întrucât, după cum ne-a spus chiar Ignosi, ar fi putut fi găsită de câţiva vânători de struţi înainte ca ea sau copilul ei să piară, fiind conduşi la oază şi apoi, mai departe, cu popasuri, tot mai spre sud, spre ţinutul fertil al zuluşilor. AQ.

nereuşite, a izbutit să şi-l fixeze la ochi. Ceva mai nefiresc decât bătrânul războinic purtând un monoclu nu mi-a mai fost dat să văd. Monoclul nu se prea potriveşte cu mantia de piele de leopard şi cu penele negre de struţ.

Apoi, asigurându-ne că cele cinci călăuze ale noastre aveau destule provizii şi apă, şi primind un salut răsunător din partea Bivolilor, i-am scuturat mâna lui Infadoos şi am început coborâşul. Nu era un lucru uşor, dar spre seară am reuşit să ajungem jos fără niciun incident.

— Ştiţi, ne-a împărtăşit Sir Henry în seara aceea, când stăteam adunaţi în jurul focului privind la culmile ameninţătoare de deasupra capetelor noastre, cred că sunt şi locuri mai rele pe pământ decât ţinutul *kukuanilor* şi că am avut şi zile mai proaste decât cele din ultimele două luni, deşi nu tot atât de ciudate. Dar voi, băieţi?

— Mai că aş vrea să mă întorc, a oftat Good.

Cât despre mine, gândeam că totul e bine când se sfârşeşte cu bine, dar într-o viaţă plină de pericole cum a fost cea a mea, nicicând nu mai fusesem confruntat cu încercări cum se arătaseră cele din ultimul timp. Amintirea bătăliei îmi dă şi acum fiori, cât despre păţaniile din încăperea comorilor...

În dimineaţa următoare, ne-am reluat drumul anevoios prin deşert, purtând cu noi o provizie îndestulătoare de apă cărată de cele cinci călăuze, şi noaptea am făcut popas în aer liber, după care a doua zi de dimineaţă am pornit-o din nou.

La amiaza celei de a treia zi a călătoriei, am zărit pomii oazei despre care vorbiseră călăuzele şi cu o oră înainte de apus, ne găseam iarăşi pe iarba verde, ascultând susurul apei.

Capitolul XX

GĂSIT

A venit timpul să vă povestesc cea mai stranie păţanie ce ni s-a întâmplat în toată această aventură neobişnuită, una care ne va arăta ce minunat se potrivesc lucrurile!

Înaintam în tăcere, în faţa celorlalţi doi, pe malul râului ce udă oaza fiind apoi înghiţit de deşertul nesătul, când deodată m-am oprit şi m-am frecat la ochi cât am putut. Acolo, la nici douăzeci de metri de mine, aşezată într-un loc încântător, la umbra unor specii de smochin, cu faţa spre râu, se găsea o colibă drăguţă, clădită mai mult sau mai puţin după metodele kafirilor, din iarbă şi răchită, dar având o uşă normală în loc de o intrare de stup.

„Ce naiba caută o colibă în locurile astea?” m-am întrebat eu. Când iată că numaidecât uşa colibei s-a deschis şi a ieşit şchiopătând un *om alb* îmbrăcat în piei şi cu o barbă neagră uriaşă. Am crezut că sunt victima unui miraj. Era imposibil! Niciun vânător nu mai ajunsese într-un asemenea loc! Şi cu siguranţă niciun vânător nu s-ar stabili într-unul! Mă holbam fără să clipesc, şi la fel făcea şi omul acela, moment în care au apărut şi Sir Henry cu Good.

— Ia priviţi, prieteni, le-am spus, acolo este un om alb, sau am înnebunit eu?

Sir Henry a privit, a privit şi Good şi, pe neaşteptate, şchiopul cu barbă neagră a scos un răcnet şi a prins să şontâcăiască spre noi. Apropiindu-se, a căzut ajuns de un soi de sfârşeală.

Sir Henry a sărit şi l-a susţinut.

— Dumnezeule! a strigat el. Este fratele meu, George!

La auzul zarvei, din colibă a ieşit o altă siluetă învelită în piei, ţinând în mână o puşcă, şi a prins să alerge spre noi. Zărindu-mă, silueta a tras şi ea un răcnet.

— *Macumazahn,* nu mă mai recunoşti, *baas?* Sunt Jim, vânătorul. Am pierdut biletul pe care trebuia să-l duc lui *baas,* şi stăm aici de vreo doi ani.

Şi omul a căzut la picioarele mele, ţopăind de colo, colo, cuprins de bucurie.

— Ei, tâlhar fără grijă! am spus eu. Ai merita să fii *sjambocked* – adică biciuit!

În vremea aceasta, individul cu barbă neagră îşi revenise şi se ridicase, îmbrăţişându-se la nesfârşit cu Sir Henry, fără să scoată vreun cuvânt. Oricare ar fi fost motivul pentru care se certaseră în trecut – eu unul cred că era vorba de o doamnă, deşi nu am întrebat niciodată –, era limpede că fusese dat uitării.

— Dragul meu drag! a izbucnit în cele din urmă Sir Henry. Te crezusem mort. Am călătorit dincolo de Munţii lui Solomon ca să te caut. Îmi pierdusem orice speranţă că o să te mai văd vreodată, iar acum dau peste tine proţăpit în deşert, aidoma unui bătrân *assvogel*[28].

— Am încercat să trec Munţii lui Solomon acum doi ani, a răspuns omul cu o voce nesigură, căci nu avusese prea des ocazia să şi-o exercite, dar ajuns aici, mi s-a prăvălit un bolovan pe picior şi mi l-a rupt, iar eu nu am mai fost în stare nici să merg înainte, nici să mă întorc.

Apoi, m-am băgat şi eu în vorbă.

— Ce mai faci, domnule Neville? Mă mai recunoşti?

— Păi, a făcut omul, nu eşti tu vânătorul Quatermain, şi acela e Good!? Staţi oleacă, băieţi, i-ar mă apucă ameţeala. Totul e atât de ciudat şi, pentru un om care a încetat să mai spere, atâta fericire!

În seara aceea, adunaţi în jurul focului, George Curtis ne-a spus povestea sa care, în opinia lui, fusese la fel de plină de păţanii ca şi a noastră şi care se poate rezuma în felul în care urmează. Cu aproape doi ani în urmă, plecase

[28] Vultur. A.Q.

de la *kraal-ul* Sitanta în încercarea de a ajunge la Piscanele lui Solomon. Cât despre biletul pe care i-l trimisesem cu Jim fusese pierdut şi nici că mai auzise de el până astăzi. Dar luându-se după informaţiile primite de la băştinaşi, a plecat nu spre Sânii reginei din Saba, ci spre prăpastia dinspre care tocmai sosisem noi, un traseu vădit mai bun decât cel marcat pe harta bătrânului *dom* Da Silvestra. În deşert, el şi cu Jim fuseseră supuşi la grele încercări, dar în cele din urmă reuşiseră să ajungă la oaza aceasta, unde George Curtis a căzut victimă unei întâmplări nefaste. În ziua sosirii aici, stătea pe malul râului, în vreme ce Jim extrăgea mierea dintr-un stup de albine fără ace cum se găsesc îndeobşte în deşert, în susul malului, chiar deasupra lui George. Din întâmplare, a scăpat de sub picior un bolovan care a căzut peste piciorul drept al lui Curtis, fracturându-l. Astfel, s-a văzut în imposibilitatea de a se mai deplasa într-o direcţie sau alta şi a ales să-şi încerce şansele în oaza aceea, decât să piară sigur în deşert.

Cu mâncarea o duseseră destul de bine, căci avuseseră îndeajuns de multă muniţie, iar oaza era vizitată, în special noaptea, de o mulţime de animale care veneau să se adape. Astfel, le-au împuşcat sau le-au prins în capcane, hrănindu-se cu carnea lor şi, după ce hainele le-au putrezit, învelindu-se în pieile lor.

— În felul acesta, a încheiat George, am trăit aproape doi ani, ca un al doilea Robinson Crusoe cu Vineri al său, sperând fără motiv că aveau să apară nişte vânători care să ne ajute, dar nici că a venit careva. Abia ieri-seară am hotărât ca Jim să mă lase aici ca să încerce să ajungă la *kraal-ul* Sitanda după ajutor. Urma să plece mâine, deşi nu mai nădăjduiam să-l mai văd vreodată. Şi deodată... *voi!* Dintre toţi oamenii de pe pământ... *voi,* care, după câte-mi imaginam, mă dăduserăţi de mult uitării, trăind bine-mersi

în bătrâna Anglie, v-aţi nimerit aici într-un mod misterios, găsindu-mă unde vă aşteptaţi mai puţin! Este cel mai minunat lucru despre care am auzit vorbindu-se vreodată, dar şi cel mai binecuvântat!

Apoi a luat cuvântul Sir Henry care i-a povestit principalele noastre aventuri, lucru care i-a luat mai multe ore, până noaptea târziu.

— Pe Jupiter! a exclamat George Curtis, când i-am arătat câteva diamante. Măcar v-aţi ales cu ceva pentru chinurile îndurate, nu ca mine care am suferit degeaba.

Sir Henry a râs.

— Le aparţin lui Quatermain şi Good. Avem o înţelegere ca tot ce vom dobândi să fie împărţit între ei doi.

Lucrul acesta m-a pus pe gânduri şi, după ce m-am sfătuit şi cu Good, i-am spus lui Sir Henry că era dorinţa noastră comună ca el să intre în posesia unei treimi din cantitatea de diamante, sau, dacă ne va refuza, partea aceasta să-i revină fratelui său care suferise mai mult decât noi în încercarea de a le obţine. Până la urmă, ne-a dat acordul său, dar George Curtis nu a aflat despre toate acestea decât ceva mai târziu.

Cred că aici îmi voi încheia povestea. Călătoria noastră înapoi la *kraal*-ul Sitanda a fost grea, mai ales că trebuia să-l cărăm şi pe George Curtis, al cărui picior drept era din cale-afară de slăbit, aşchii din oasele lui înţepându-i pielea. Dar într-un fel sau altul am reuşit şi, dacă ar fi să vă dau amănunte, n-aş face decât să le reproduc pe cele care ni s-au întâmplat cu prilejurile dinainte.

La şase luni după revenirea noastră la Sitanda, unde ne-am găsit armele şi bunurile bine păstrate, deşi bătrânul pungaş sperase că nu vom supravieţui, ca astfel să intre în posesia lor, ne-am văzut cu toţi în siguranţă acasă la mine, la Berea, lângă Durban, unde scriu toate acestea. Apoi mi-am luat rămas-bun de la toţi cei care-mi fuseseră însoţitori

într-una dintre cele mai ciudate expediţii din îndelungata şi variata mea experienţă.

P.S. Taman când scriam ultimul cuvânt, pe aleea mea cu portocali a apărut un kafir ducând o scrisoare într-un băţ despicat, primită de la poştă. Am descoperit că era de la Sir Henry şi v-o reproduc, întrucât nu mai are nevoie de comentarii.

01 octombrie 1884

Brayley Hali, Yorkshire

Dragul meu Quatermain,

Îţi scriu câteva rânduri cu prima poştă ca să-ţi spun că noi trei, George, Good şi cu mine, am ajuns cu bine în Anglia. Am acostat la Southampton şi am pornit-o către oraş. Ar fi trebuit să vezi ce pus la punct Good ni s-a înfăţişat a doua zi: bine ras, cu redingota venindu-i ca o mănuşă, cu un nou monoclu ş.a.m.d. Am plecat cu el în parc să ne plimbăm şi acolo am dat peste câţiva cunoscuţi cărora m-am grăbit să le spun povestea „minunatelor picioare albe „.

S-a arătat teribil de deranjat, mai ales că o persoană needucată a publicat istoria asta într-un ziar monden.

Dar să revin la oile noastre. Good şi cu mine am dus diamantele la evaluat, aşa cum stabilisem, şi mai că mi-e teamă să-ţi spun rezultatul, căci este monstruos! Au spus că, fireşte, este o estimare în minus sau plus, pentru că, după cunoştinţele lor, niciodată nu s-au mai găsit pe piaţă pietre ca acestea într-o asemenea cantitate. Se pare că, (cu excepţia a una sau două dintre cele mai mari) au un luciu dintre cele mai grozave, egalând în toate privinţele cele mai bune diamante braziliene. I-am întrebat dacă vor să le cumpere, dar s-au declarat în imposibilitatea de a le achiziţiona, recomandându-ne să le vindem cu bucata, într-o perioadă de mai mulţi ani, ca să nu inundăm piaţa şi

să scădem preţul. Totuşi, ne-au oferit o sută optzeci de mii pentru o mică parte din ele.

Trebuie să revii acasă, Quatermain, ca să te ocupi de lucrurile astea, mai ales dacă insişti să oferi cadou cea de-a treia parte, care nu-mi aparţine, fratelui meu George. Cât despre Good... nu prea are mintea acasă. Îşi petrece o groază de timp cu bărbieritul şi cu alte îndeletniciri legate de venerarea trupului său. Dar eu cred că încă suferă după pierderea Foulatei. Mi-a spus că, de când s-a întors acasă, nu a văzut nicio femeie care să-i semene sau să-i egaleze frumuseţea şi gingăşia.

Vreau să te întorci acasă, dragă prietene, şi să cumperi o casă în vecinătate. Ai muncit destul şi ai o grămadă de bani, iar în apropiere este un loc de vânzare care ţi s-ar potrivi de minune. Vino! Cu cât mai repede, cu atât mai bine! Poţi să termini povestea aventurilor noastre la bordul vasului. Am refuzat să relatăm păţaniile până ce nu le vei scrie tu, căci ne-a fost teamă că nu vom fi crezuţi. Dacă vei pleca când vei primi această scrisoare, vei ajunge aici de Crăciun şi te invit să stai cu mine de sărbători. Vin şi Good cu George! Şi, apropo, o să vină şi băiatul tău Harry (un bonus pentru tine). L-am avut o săptămână la vânătoare şi-lplac tare mult. Are o mână straşnică: m-a împuşcat în picior, mi-a desfăcut alicele, după care a făcut remarca precum că e foarte indicat să ai un student la medicină la orice vânătoare!

La revedere, bătrâne! Nu mai pot să adaug nimic, dar ştiu că vei veni, fie şi numai ca să-l îndatorezi pe...

Prietenul tău sincer,
Henry Curtis

PS. Colţii marelui elefant care l-a ucis pe bietul Khiva au fost expuşi aici în sala de primire, deasupra coarnelor de bivol pe care mi le-ai dăruit, şi arată superb! Iar securea cu care l-am decapitat pe Twala este fixată deasupra mesei

mele de scris. Aş fi vrut să găsim o cale să aducem şi cămăşile de zale. Nu pierde coşul Foulatei în care ai cărat diamantele.

H.C.

Azi e marţi. Vineri pleacă un vapor, şi cred că trebuie să urmez îndemnul lui Curtis şi să plec la bordul lui spre Anglia, fie şi numai ca să te văd pe tine, Harry, băiatul meu, şi să caut să tipăresc istorioara asta, o sarcină pe care nu am de gând s-o las altcuiva.

ALLAN QUATERMAIN

Cuprins